Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal (de exemplu în format tipărit), inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

Arkadi și Boris Strugațki

Țara norilor purpurii

O DISCUȚIE SERIOASĂ.

Secretarul ridică asupra lui Bâkov singurul ochi pe care-l avea:

— Veniți din Asia Centrală?

— Da.

— Actele dumneavoastră…

Întinse stăruitor peste birou o mână tuciurie, ce semăna cu un clește de rac, având degetul arătător peste măsură de lung; secretarului îi lipseau trei degete și o jumătate din palmă. Bâkov puse în mâna secretarului delegația sa și o adeverință. Despăturind încet delegația, secretarul citi: „Inginerul-mecanic Bâkov Alexei Petrovici, de la Baza expediționară sovieto-chineză din Gobi, este delegat da Ministerul Geologiei să ducă tratative cu privire la continuarea lucrărilor. Baza oficială: o adresă C. S. C. I. Din…”

Secretarul aruncă o privire asupra adeverinței, i-o restitui și-l arătă o ușă capitonată cu mușama neagră.

— Poftiți dincolo! tovarășul Kraiuhin vă așteaptă.

— Delegația rămâne la dumneavoastră? întrebă Bâkov.

— Delegația rămâne la mine.

Bâkov își netezi părul și își îndreptă bluza din piele de antilopă. I se păru că a surprins în ochiul secretarului o privire curioasă ori poate ironică. Se încruntă, deschise ușa arătată și intră.

În cabinetul spațios, cu aspect sumbru, storurile de bambus erau lăsate jos, acoperind ferestrele. Pereții din material plastic, cu desăvârșire goi, aveau reflexe difuze. Dușumeaua era acoperită cu un covor roșu, moale. Bâkov aruncă o privire în jur, căutându-l pe stăpânul cabinetului. Lângă biroul masiv, pe care nu se afla mai nimic văzu profilându-se două chelii.

Una din ele, palidă, bătând în cenușiu, stătea nemișcată, înălțându-se puțin peste speteaza unuia din fotoliile destinate vizitatorilor. Cealaltă, de un galben ca șofranul, stătea aplecată peste mapele aflate pe birou, la celălalt capăt și se legăna necontenit, ca și când posesorul ei ar fi mirosit suspicios hârtiile de calc și copiile albastre, trase la heliograf, ale schițelor aflate înaintea lui.

Bâkov văzu apoi o a treia chelie: aceasta aparținea unei siluete hidos de grasă, într-o salopetă gri, care se întinsese pe covor, cu capul pleșuv, de culoare cenușie, vârât stângaci în ungherul dintre perete și dulapul de fier. De gât îi atârna un șnur, ce se întindea până sub birou.

Bâkov se lăsă stânjenit când pe un picior, când pe celălalt, își trase din nou fermoarul de la bluză și aruncă o privire neliniștită spre ușă. În clipa aceea capul de culoarea șofranului dispăru. Se auzi un pufăit și o voce înfundată, răgușită rosti satisfăcută: „Ține! Splendid! Splendid!" Deasupra biroului se ridică încet o siluetă greoaie și îndesată, într-o salopetă de lucru de nailon.

Omul era de statură uriașă, nespus de lat în umeri, de bună seamă cântărind multe kilograme. Fața lui, cu pielea oacheșă, brăzdată de zbârcituri, părea o mască; gura, cu buzele subțiri, era strânsă, formând o linie dreaptă; de sub fruntea puternic bombată, ochii rotunzi și fără gene îl fixau cu răceală și atenție pe Bâkov.

— Ce doriți? se informă omul, cu vocea răgușită.

— Aș vrea să vorbesc cu tovarășul Kraiuhin – spuse Bâkov, uitându-se cu coada ochiului la silueta masivă întinsă pe covor.

— Eu sunt Kraiuhin. Omul cu ochii rotunzi se uită și el cu coada ochiului la silueta de pe covor, după care îl fixă din nou pe inginer.

Chelia din fotoliu stătea nemișcată. Bâkov șovăi o clipă, făcu câțiva pași și se prezentă. Kraiuhin îl ascultă cu capul plecat.

— Îmi pare bine – spuse el, rezervat. Te-am așteptat încă de ieri, tovarășe Bâkov. Ia loc, te rog – și Kraiuhin arătă, cu palma lui uriașă ca o cazma, fotoliul. Aici, te rog. Eliberează

locul și stai jos.

Fără a pricepe nimic, Bâkov se apropie de birou, se întoarse înspre fotoliu și abia își stăpâni un râs nervos, în fotoliu zăcea un ciudat costum de protecție, asemănător cu un costum de scafandru, dintr-o țesătură elastică de culoare cenușie. Peste speteaza fotoliului se ridica o calotă rotundă, argintie, prevăzută cu cleme metalice.

— Ia-l și pune-l jos – zise Kraiuhin.

Bâkov aruncă o privire la momâia cea grasă din ungherul de lângă dulapul de fier.

— Și acesta e tot un costum de protecție – vorbi nerăbdător Kraiuhin. Ia loc odată!

Bâkov goli grăbit fotoliul și se așeză oarecum jenat. Kraiuhin se uită la el, fără a clipi.

— Așa… Bătu o vreme în birou cu degetele lui palide. Să facem cunoștință, tovarășe Bâkov. Mă numesc Nikolai Zaharovici. Așa să-mi spui. Ai să lucrezi sub conducerea mea. Dacă, bine-nțeles… Zbârnâitul strident al telefonului îl întrerupse. Kraiuhin ridică receptorul: O clipă, tovarășe Bâkov… Alo! Da, eu sunt…

Mai mult nu rosti nici un cuvânt, dar Bâkov văzu în lumina albăstruie pe care o răspândea ecranul videofonului cum lui Nikolai Zaharovici îi năvăli deodată sângele în obraji și i se umflară la tâmple nodurile întunecate ale vinelor. Era vorba, se pare, de niște lucruri foarte grave. Delicat, Bâkov își lăsă ochii în jos și se apucă să examineze costumul de protecție care zăcea pe covor, alături de fotoliu. Prin gulerul desfăcut se vedea interiorul căștii. I se păru că distinge prin cască desenul gros al covorului, deși dinafară globul argintiu părea absolut opac. Bâkov se aplecă să vadă mai bine casca, dar în clipa aceea Kraiuhin puse receptorul în furcă și răsuci comutatorul.

— Să vină Pokatilov! Ordonă el.

— Am înțeles! răspunse cineva nevăzut.

— Peste o oră.

— Am înțeles, peste o oră.

Comutatorul țăcăni din nou și se făcu liniște. Bâkov își ridică ochii și-l văzu pe Kraiuhin frecându-și cu putere fața cu

palmele.

— Așa – spuse el calm, surprinzând privirea lui Bâkov ațintită asupra lui. Ce cap sex! Nimic nu se prinde de el… Iartă-mă, te rog, tovarășe Bâkov. Unde-am rămas?… Da, da… Te rog încă o dată să mă ierți. Noi doi avem de vorbit serios, atât că nu prea dispunem de timp. N-avem timp de loc. Să trecem la subiect… Înainte de toate aș vrea să te cunosc mai îndeaproape. Vorbește-mi despre dumneata.

— Ce anume? întrebă Bâkov.

— Întâi și-ntâi biografia.

— Biografia? Inginerul rămase puțin pe gânduri. Biografia mea e cât se poate de simplă. M-am născut în 19… În apropiere de orașul Gorki. Sunt fiul unui lucrător din navigația fluvială. Tata a murit de timpuriu, când nu împlinisem încă trei ani. Am crescut și am învățat la o școală-lnternat până la vârsta de cincisprezece ani. Apoi am lucrat timp de patru ani ca ajutor de motorist și motorist pe glisoarele-amfibii reactoare de pe Volga. Sunt jucător de hochei. Am participat la două olimpiade, cu selecționata „Volga”. Am intrat la școala tehnică superioară de transporturi terestre, fosta școală pentru trupele autoblindate. („De ce vorbesc atât de mult?” îl fulgeră un gând, dându-l o senzație neplăcută.) Am absolvit secția de transporturi expediționare reactivonucleare. Apoi… Am fost trimis în munți, în regiunea Tian-Șan-ului… După aceea am fost trimis în deșert, în Gobi… Am lucrat acolo și tot acolo am intrat în partid. Ce-aș mai putea adăuga? Cam asta-l tot.

— Da, într-adevăr e o biografie simplă – consimți Kraiuhin. Va să zică ai treizeci și trei de ani?

— Peste o lună împlinesc treizeci și patru.

— Și desigur nu ești căsătorit.

Această remarcă din partea șefului i se păru lui Bâkov destul de deplasată. Inginerul nu putea suferi să se facă aluzie la înfățișarea lui. În afară de asta, el cunoștea măcar o femeie pentru care fața lui arsă de soare, nasul ascuțit ca un vârf de pantof și părul aspru și roșcat nu jucau un rol hotărâtor.

— Vreau să spun – urmă Kraiuhin – că acum o jumătate de

an erai încă, se pare, celibatar.

— Da – răspunse sec Bâkov. Sânt și acum. Deocamdată.

Își dădu brusc seama că Kraiuhin știe multe despre persoana sa și îi pune toate întrebările acestea nu fiindcă l-ar interesa răspunsurile lui, ci pentru a-și face o „impresie personală” sau cine știe în ce alt scop. Era ceva neplăcut și asta îl făcu pe Bâkov atent.

— Deocamdată sunt celibatar – repetă el.

— Prin urmare – spuse Kraiuhin – n-ai rude apropiate, nu?

— Prim urmare, nu.

— Și ești, ca să zic așa, absolut singur și independent…

— Da, singur. Deocamdată singur.

— Unde spui că ai lucrat în ultima vreme?

— În Gobi…

— Mult?

— Trei ani!

— Tot timpul în deșert?

— Da. Firește, cu mici întreruperi. Deplasări, cursuri… În cea mai mare parte însă, am stat în deșert.

— Nu te-ai plictisit?

Bâkov rămase pe gânduri.

— La început mi-a fost greu – spuse el, prudent. Apoi m-am obișnuit. Desigur, nu e ușor să lucrezi în deșert. Își aduse aminte de cerul dogoritor și de oceanele negre de nisip. Dar și deșertul poate fi îndrăgit.

— Da? făcu Kraiuhin. Poți îndrăgi deșertul? Dumneata îl iubești?

— M-am obișnuit, de bună seamă.

— Ultima dumitale funcție?

— Șeful coloanei de transportoare atomice universale de la Baza expediționară din Gobi.

— Așadar cunoști bine mașinile?

— Depinde care…

— Să zicem transportoarele acestea atomice ale dumitale.

Întrebarea i se păru lui Bâkov de prisos și de aceea nu răspunse.

— Spune-mi, dumneata ai condus anul trecut operațiile de

salvare a expediției Dauge?

— Eu.

— Bravo, ai lucrat splendid! Fără dumneata, expediția ar fi fost pierdută.

Bâkov ridică din umeri:

— Pentru noi a fost un marș în salturi ca atâtea altele și nimic mai mult.

Kraiuhin își miji ochii.

— Dar și oamenii dumitale au avut de suferit, dacă nu mă înșeală memoria.

Bâkov roși – cu tenul lui, roșeața aceasta dădea feței sale o expresie cumplită – și spuse înciudat:

— S-a abătut peste noi furtuna neagră! nu vreau să mă laud, tovarășe Kraiuhin, dar marșurile cu sunet de fanfară au loc numai la parăzi. În deșert, treaba asta e mai complicată.

Se simțea stânjenit și era înciudat. Kraiuhin îl cerceta cu un zâmbet nedefinit:

— Așa… Mai complicată… Trei ani în deșert. Nu e puțin. Asta e bine. Spune-mi, tovarășe Bâkov, în afară de serviciu te mai preocupă altceva?

Inginerul îl privi nedumerit:

— În ce sens?

— Ce faci în timpul liber?

— Hm… Citesc, joc șah.

— Mi se pare că ai unele lucrări?

— Am.

— Multe?

— Nu, nu sunt multe. Două articole în revista „Transporturile pe șenile”.

— Pe ce temă?

— Repararea motoarelor-reactor atomice în condiții de exploatare. O experiență proprie.

— Repararea motoarelor-reactor atomice… Foarte interesant. Apropo, în afară de hochei, ce te mai interesează în materie de sport?

— Sambo… Sunt instructor.

— Asta e bine. Așa. Dar astronomia nu te-a interesat

niciodată?

Bâkov avu impresia că Kraiuhin își bate joc de el.

— Nu, astronomia nu m-a interesat – îi răspunse.

— Păcat!

— Se poate.

— Spun asta, Alexei Petrovici, deoarece munca pe care o vei face la noi va fi până la un anumit punct, ca să zic așa, legată de această știință.

Inginerul se încruntă.

— Iertați-mă, nu prea vă înțeleg…

— Ce ți s-a spus când ai fost trimis aici?

— Mi s-a spus că sunt trimis în vederea unor tratative pentru participarea mea la o expediție științifică. Temporar…

— La ce expediție anume nu ți s-a spus?

— Undeva în niște deșerturi, în căutarea unor minereuri rare.

Kraiuhin își trosni degetele palide și își puse palmele pe birou.

— Da, firește – bolborosi el. Foarte firesc. Ei nu știu asta. Uite ce e, Alexei Petrovici – vorbi Kraiuhin, răsuflând adânc. Desigur, astronomia n-are nici o contingență cu asta; mai precis, aproape că n-are. Și mai precis: pentru dumneata n-are nici o contingență. N-are importanță că nu te interesează astronomia. Nu cred că va trebui să apelezi la ea. La nevoie ai să mai citești și dumneata câte ceva, o să-ți mai spună și alții. Esențialul e însă că dumneata n-ai să lucrezi aici; ca să zic așa, nu pe Pământ.

Bâkov clipi neliniștit din ochi. Deodată avu din nou senzația că nu se simte în apele sale, exact cum se întâmplase cu o jumătate de oră în urmă când păsise pragul acestui cabinet.

— Mi-l teamă că… Nu vă înțeleg – rosti el, bâlbâindu-se. Nu pe Pământ? poate în Lună?

— Nu, nu în Lună. Mult mai departe.

Asta semăna cu un vis foarte ciudat.

Sprijinindu-și bărbia în degetele împreunate, Kraiuhin spuse:

— De ce te miri atâta, Alexei Petrovici? Sunt treizeci de ani de când oamenii zboară pe alte planete. Îți închipui oare că

aceștia sunt altfel de oameni? Nicidecum. Sunt oameni obișnuiți, la fel ca dumneata. Oameni cu diferite specialități. Eu, de pildă, sânt convins că dumneata ai putea deveni un foarte bun explorator interplanetar. De altfel, mulți dintre cosmonauți au venit la noi, ca să zic așa, dinafară, de exemplu din aviație. Îmi dau seama că dumitale, inginer cu o specialitate strict „terestră", nici nu putea să-ți treacă prin cap că ai avea posibilitatea să iei parte la o acțiune de felul acesta. Întâmplarea face însă ca noi să trimitem o expediție pe planeta Venus și să avem nevoie de un om care să cunoască la perfecție condițiile muncii în deșert. Nu cred că deșerturile de-acolo să se deosebească cine știe ce de scumpul dumitale Gobi. Atât că va fi ceva mai greu.

Bâkov își aminti deodată:

— Golconda uranică!

Kraiuhin îi aruncă o privire scurtă, foarte atentă:

— Da. Golconda uranică. Ei, vezi, știi aproape tot.

— Venus…

— Rosti tărăgănat Bâkov. Golconda uranică… Clătină din cap și râse. Eu și în cer! De necrezut!

— Ei, hai, că n-oi fi dumneata chiar așa de păcătos, în afară de asta, noi nu te trimitem în grădinile raiului. Dar poate…

— Kraiuhin se aplecă și coborî vocea: Ți-l teamă?

Bâkov rămase pe gânduri.

— Desigur, mi-l cam teamă – mărturisi el. Ba chiar mi-l teamă de-a binelea. S-ar putea să nu corespund. Se uită la Kraiuhin și zâmbi: Nu, nu mă tem eu într-atâta încât să refuz. Dar vă dați și dumneavoastră seama că toate acestea sunt atât de neașteptate. Și apoi… Sunteți încredințat că am să corespund?

— Sunt absolut convins. Firește, acolo o să fie greu, foarte-foarte greu, o să întâmpinați probabil primejdii pe care nici nu le bănuim… Dar dumneata ai să te descurci.

— Dumneavoastră știți mai bine, tovarășe Kraiuhin.

— Da, cred că știu mai bine. Așadar, Alexei Petrovici, să considerăm că n-ai să dai fuga la ministerul dumitale și n-ai să-l implori pe cei de acolo să fii eliberat din motive de

sănătate sau din motive de ordin familial.

— Tovarășe Kraiuhin!

— Să nu te mire că-ți spun asta. Kraiuhin se întunecă la față: în fotoliul acesta au stat ei și alții, mai ceva și s-au speriat în modul cel mai regretabil. Kraiuhin își trecu palma peste obraz. Ca să fiu sincer, de mult am pus eu ochii pe dumneata și mă bucur că nu m-am înșelat.

Bâkov icni stânjenit și se uită în altă parte. Apoi, calm, întrebă:

— De unde mă cunoașteți, tovarășe Kraiuhin?

— Din acțiunea pentru salvarea expediției Dauge. Era o expediție a departamentului nostru. De-atunci ți-am pus gând rău. Am cerut relații despre dumneata și așa mai departe. Iar când a venit momentul, te-am invitat aici.

— Am înțeles.

— De obicei se dă un termen de gândire. O săptămână, uneori o lună. Dar acum nu putem aștepta. Hotărăște-te, Alexei Petrovici. Te previn, dacă șovăi cât de cât, mai bine să renunți de la început. Nu-l cu supărare.

Bâkov izbucni în râs:

— Nu, tovarășe Kraiuhin, nu renunț. Dacă dumneavoastră sunteți de părere că am să corespund, nu renunț. Accept propunerea. E, desigur, ceva neașteptat pentru mine, dar nu-l nimic, am să mă obișnuiesc. Sunt de acord.

— Foarte bine.

Kraiuhin dădu liniștit din cap și se uită la ceas.

— Acum, uite ce: expediția va fi relativ de scurtă durată, cel mult o lună și jumătate. Te aranjează?

— Mă aranjează…

— Amănunte în legătură cu munca ce te-așteaptă n-am să-ți dau acum. Ai să afli mai târziu. Timpul de care dispunem este foarte limitat. Te rog numai să ai în vedere că mâine plecăm.

— Mâine? pe Venus?

— Nu, pe Venus plecăm ceva mai târziu. Deocamdată avem de lucru pe Pământ. Însă nu la Moscova, ci în altă parte. Spune-mi, dar bagajul unde ți-este?

— Jos la garderobă. Am puține lucruri: un geamantan și un

porthart. Nu-mi închipuiam…

— Asta n-are importanță. Unde vrei să tragi? Ți-aș recomanda „Praga”. E aici alături.

Bâkov încuviință cu un semn din cap:

— Cunosc, e un hotel bun.

— Foarte bun. Acum te las. Peste…

— Se uită din nou la ceas – peste vreo două ore și ceva, exact la șaptesprezece zero zero, să fii din nou aici, tovarășe cosmonaut. Atunci ai să mai afli câte ceva. Ai luat masa? Desigur că nu. Restaurantul e la etajul doisprezece. Iei masa, te odihnești în bibliotecă sau la club, care se află în aceeași clădire și la șaptesprezece punct te întorci. La revedere. Acuma trebuie, ca să zic așa, să-l trag cuiva o săpuneală.

Bâkov, încă puțin emoționat, se ridică și, după o clipă de șovăială, puse o întrebare care-l chinuia de mult:

— Tovarășe Kraiuhin, care este numele întreg al acestei instituții? În delegație scrie „C. S. C. I.”, dar am impresia că am descifrat greșit.

— C. S. C. I. Înseamnă Comitetul de stat pentru comunicațiile interplanetare de pe lângă Consiliul de Miniștri. Eu sunt vicepreședinte al comitetului.

— Mulțumesc – spuse Bâkov. Comitetul pentru comunicațiile interplanetare – bolborosi el, întorcându-se spre ușă. Ei, da, desigur… Eu credeam că e Comitetul de stat pentru contactele internaționale… Aceleași inițiale…

În ușă, Bâkov se lovi de un om foarte înalt, care dăduse buzna în cabinet. Inginerul apucă să vadă doar că acesta purta niște ochelari mari, într-o elegantă ramă neagră și că era nespus de palid. Omul nu-l observă pe vizitator și, izbindu-l în piept, începu de-a dreptul din prag:

— Nikolai Zaharovici…!

— Unde e reactorul numărul șase? auzi Bâkov basul răgușit al lui Kraiuhin, care de data aceasta nu prevestea nimic bun.

— Dați-mi voie, Nikolai…

— Eu te întreb unde-l reactorul numărul șase?

Inginerul Bâkov închise ușa și se îndreptă spre ieșirea din anticameră. Secretarul cel întunecat la chip îl petrecu cu

singurul său ochi și se aplecă din nou peste hârtiile de pe birou.

ECHIPAJUL LUI „HIUS”

Venus e „a” doua planetă în ordinea depărtării de Soare. Distanța medie care o separă de Soare este de 0,723 unități astronomice = 108 milioane km… Venus efectuează o rotație totală în jurul Soarelui în 224 zile 16 ore 49 minute și 8 secunde. Viteza medie de deplasare pe orbită este de 35 km/sec… Venus este planeta cea mai apropiată de noi. În timpul trecerii sale între Pământ și Soare, depărtarea ei de Pământ poate fi de 39 miL. Km. Când trece de cealaltă parte a Soarelui, V. Se află la o distanță de 258 miL. Km de Pământ… Diametru planetei V. Este de 12.400 km, turtirea foarte mică. Luând ca unitate datele pentru Pământ, pentru V. Avem diametrul 0,973, suprafața 0,95, volumul 0,92, forța de gravitație la suprafață 0,85, densitatea 0,88 (sau 4,86 gr/cm3), masa 0,81… Perioada de rotație este de aproape 57 de ore… V. E înconjurată de o atmosferă extrem de densă, alcătuită din bioxid de carbon și oxid de carbon, în care plutesc nori de cristale de amoniac… În prezent, V. Este studiată de pe câțiva sateliți temporari și permanenți, dintre care doi aparțin Academiei de Științe a U. R. S. S. Tentativele de debarcare pe V. (Abrosimov, Nisidzima, Sokolovski și Fen-lu ș.a.) și de cercetare directă a suprafeței sale nu au fost încununate de succes.

Bâkov privi fotografia în culori a planetei Venus – un disc gălbui pe un fond negru de catifea, cu umbre albastre și portocalii – și închise tomul greu. „Tentativele de debarcare… Și de cercetare directă… Nu au fost încununate de succes…” Scurt și cuprinzător. Da, s-au făcut încercări. Bâkov începu să-și aducă aminte de tot ceea ce știa din cărți și din ziare, de la conferințele televizate și din comunicatele succinte ale Agenției T. A. S. S.

La sfârșitul celui de-al treilea deceniu după primele zboruri pe Lună, aproape toate obiectivele situate în limitele unui perimetru măsurând un miliard și jumătate de kilometri de la Pământ erau deja cunoscute omului. Au apărut științe noi –

planetologia și planetografia Lunii, ale lui Marte, ale lui Mercur, ale sateliților mari ai marilor planete și ale unora dintre asteroizi. Exploratorii interplanetari, îndeosebi aceia care erau nevoiți să lucreze luni și chiar ani întregi departe de Pământ, s-au obișnuit cu straturile mișcătoare de praf etern de pe câmpiile Lunii, cu deșerturile roșii și cu dumbrăvile firave de haloxylon de pe Marte, cu prăpăstiile de gheață și cu platourile alpine încinse până la incandescență de pe Mercur, cu cerul străin pe care străluceau mai multe luni, cu Soarele semănând cu o steluță luminoasă. Sute de nave brăzdau sistemul solar în toate direcțiile. Începea o nouă etapă a cuceririi spațiului de către om – epoca cuceririi marilor planete „grele": Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun și Venus.

Planeta Venus făcea parte dintre primele obiective asupra cărora se concentrase atenția cercetătorilor de pe Pământ. Apropierea ei de Pământ și de Soare, o anumită asemănare a unora dintre caracteristicile ei fizice cu acelea ale Pământului, cum și lipsa totală a unor date cât de cât complete cu privire la structura ei făceau ca ea să-l atragă, înaintea altora, pe exploratorii interplanetari.

La început, ca întotdeauna, au fost lansate aparate cosmice fără pilot. Rezultatele s-au dovedit a nu fi deloc mulțumitoare. O nebulozitate densă, semănând cu mâlul oceanului, n-a îngăduit să se vadă nimic. Sute de kilometri de peliculă obișnuită și peliculă infraroșie arătau același lucru: o perdea albă, compactă, alcătuită dintr-un strat impenetrabil de ceață, se pare foarte gros. N-a îndreptățit speranțele nici radio-optica. În atmosfera planetei Venus, fasciculul de radiație electromagnetică era fie absorbit, fie reflectat de păturile ei superioare. Ecranele radiolocatoarelor rămâneau negre sau degajau o lumină uniformă, care nu spunea nimic. Tanchetele-laborator telemecanice și cibernetice, care și-au dovedit în chip strălucit însușirile cu prilejul explorării preliminare a Lunii și a lui Marte, nu au transmis nimic, pierind fără urmă undeva pe fundul acelui ocean dens cu suprafața cenușie-trandafirie.

Atunci au pornit la asaltul planetei Venus oameni temerari.

Pe bordul celor mai bune nave interplanetare, trei expediții, echipate cu cele mai avansate mijloace tehnice din acea vreme, s-au avântat una după alta în atmosfera misterioasei planete. Prima navă a ars, fără a mai apuca să transmită ceva (observatorii au înregistrat o explozie în locul unde nava a pătruns în atmosfera planetei). Cea de-a doua expediție a comunicat că se pregătește de coborâre, iar după douăzeci de minute a făcut cunoscut că nava e purtată de niște curenți atmosferici de o forță neînchipuită. Apoi a amuțit pentru totdeauna. A treia expediție a reușit să coboare pe suprafața planetei. Dar, datorită unor capricii ale atmosferei foarte nestabile de pe Venus, nu s-a putut menține legătura cu cei debarcați decât timp de douăzeci și patru de ore. Șeful expediției a comunicat că pe planetă bântuiau furtuni de nisip, trombe ce smulgeau din loc stânci întregi și că stăruia o beznă care învăluia totul de jur împrejur. Apoi a amuțit și această expediție. Câteva zile mai târziu s-a auzit o voce spunând repede la microfon: „Febră, febră, febră…” Cu aceasta, legătura s-a întrerupt.

Trei expediții pierdute într-un răstimp atât de scurt – era prea de tot! devenise evident că planeta Venus va putea fi asaltată abia după o nouă muncă de pregătire dintre cele mai minuțioase. Era necesar să se facă recunoașteri migăloase, complete și cât mai temeinice. Congresul internațional de Cosmonautică a elaborat un plan de studiere a planetei Venus pe o perioadă de cincisprezece ani. În vederea lucrărilor de cercetare, omenirea a pus în acțiune întreg arsenalul bogat al științei și tehnicii. S-au construit câțiva sateliți-laborator, echipați cu sute de aparate automate. S-au folosit sonde de recunoaștere autopropulsate, aparatură optică cu raze infraroșii și aparataj electronic, dispozitive cu flux de ioni și multe altele. Datele obținute erau necontenit sistematizate de cele mai mari mașini electronice de calculat din lume. Atmosfera planetei Venus a fost studiată atât de detailat, încât au rămas uluiți înșiși oamenii de știință. S-a determinat, în sfârșit, cu toată precizia, perioada de rotație a lui Venus. A fost întocmită în linii generale o hartă a lanțurilor de munți de

pe planetă. Au fost măsurate câmpurile ei magnetice. Lucrările se desfășurau metodic și sistematic.

Un satelit-laborator a descoperit pe Venus o zonă de ionizare intensă. După câtva timp, această descoperire a fost confirmată de cercetătorii sovietici, chinezi și japonezi. S-a constatat că zona de ionizare supra-lntensă, care ocupă o suprafață de aproximativ o jumătate de milion de kilometri pătrați, se localizează periodic într-un anumit sector de pe suprafața planetei, că ea nu are nici o legătură cu stratul gros de nori și, ca atare, este exclusă ipoteza originii ei atmosferice. Rămânea de presupus că sursa de ionizare provenea chiar de pe scoarța solidă a planetei. Dacă ionizarea era provocată de o radiație radioactivă, ea se putea datora numai unor minereuri radioactive de o concentrare nemaivăzută. Denumirea de „Golconda uranică" se impunea de la sine.

Acum lucrurile au luat o altă întorsătură. În ceea ce privește elementele active grele, omenirea rămânea încă în urmă. Tehnologia extracției elementelor grele se dezvolta încet; în orice caz, cererea de elemente grele active depășea cu mult producția întreprinderilor de înnobilare, iar obținerea lor pe cale artificială era mult prea costisitoare. Interesului științific pur academic față de Venus i s-a adăugat un interes mai practic.

Au urmat alte expediții. Sokolovski, vicepreședintele Congresului internațional de Cosmonautică, și-a găsit moartea. Nisidzima s-a întors la Nagoya orb. Și Fen-lu, cel mai bun pilot al Chinei, a pierit fără urmă. Se vede treaba că vechile mijloace de asalt nu erau eficace pentru această planetă, care parcă își bătea joc de eforturile oamenilor. Analiza datelor precare cu privire la cauzele catastrofelor a arătat că pe Venus se va putea efectua o coborâre numai dacă se va renunța la vechile forme și principii ale tehnicii zborurilor interplanetare. Congresul internațional a recomandat să se renunțe provizoriu la întreprinderea unor noi tentative cu vechile mijloace și a instituit un premiu pentru elaborarea unui nou gen de transportor interplanetar, capabil să străpungă cuirasa în clocot a atmosferei de pe Venus. În U. R.

S. S. Se lucra intens la construirea unei rachete fotonice. Alte țări căutau și ele căi noi.

Cu doi ani înainte de narațiunea noastră, în ziarele centrale a apărut o știre care anunța că pe cel mai mare satelit artificial al Pământului, „VeidadâIu-l" – „Marea prietenie" – specialiștii sovietici și chinezi în domeniul turnării agravitaționale (turnare în condiții de imponderabilitate) au început turnarea corpului primei rachete fotonice. Această rachetă specială îi va sluji poate lui Bâkov și tovarășilor săi să răzbească spre deșerturile de pe Venus… „care nu cred să se deosebească cine știe ce de scumpul dumitale Gobi", cum a zis Kraiuhin.

Dar, fie că e vorba de o rachetă fotonică sau de una atomică, fie că deșerturile de pe Venus se deosebesc sau nu de acelea din Gobi, este limpede că expediția nu se duce la ceva de-a gata. Zborurile interplanetare și îndeosebi munca pe alte planete constituie o întreprindere întreit de grea și de complicată. Pentru cucerirea planetei Venus și a bogățiilor Golcondei uranice, a acestor zăcăminte aproape fabuloase, se cer cunoștințe vaste, o sănătate de fier, o putere de rezistență neobișnuită. Trebuie să fii un adevărat explorator interplanetar, adică unul din acei eroi care apar în filme întâmpinați cu flori sau… Își găsesc mormântul în abisurile sumbre ale spațiului cosmic fără de sfârșit. Va avea oare modestul inginer Bâkov suficiente cunoștințe, destulă sănătate și putere de rezistență? De altfel…

Kraiuhin știe mai bine. Kraiuhin este vicepreședintele C. S. C. I., al Comitetului de stat pentru comunicațiile interplanetare. Și dacă Kraiuhin e încredințat că Bâkov va corespunde misiunii date, înseamnă că așa va fi. Într-adevăr, exploratorii aceștia interplanetari sunt și ei oameni tot ca și dânsul! Dacă pot ei, o să poată și el.

Bâkov se surprinse uitându-se țintă în ochii drăgălașei bibliotecare de la masa de vizavi. Fata se încruntă, apoi nu se mai putu stăpâni și izbucni în râs. Bâkov se încruntă la rândul lui. Da, trebuie să expedieze o telegramă la Așhabad, anunțând că deplasarea va fi de lungă durată. Păcat că nu se pot vedea înainte de plecarea expediției… La ce-ar folosi însă

o întâlnire? Poți oare să spui în câteva minute tot ce ți-ai pus în gând vreme de câțiva ani? Să lăsăm, dar, soarta să decidă. Când se va înapoia… (în mintea lui Bâkov răsări o fotografie dintr-o revistă ilustrată, care înfățișa înapoierea dintr-o cursă grea a unor eroi ai spațiilor cosmice, întâmpinați cu flori, zâmbete, brațe ridicate în semn de salut…), deci când se va înapoia, își va lua un concediu și va pleca la Așhabad. Va merge la o anumită casă, va apăsa pe butonul soneriei și atunci…

Bâkov se uită la ceas. Până la cinci mai rămăseseră câteva minute. Se ridică, restitui, cu o ușoară înclinare a capului, volumul din enciclopedie fetei aceleia cu zâmbetul pe buze și se duse la Kraiuhin.

În anticameră, secretarul cel cu un singur ochi îl salută ca pe o veche cunoștință, dând din cap. Bâkov se mai uită o dată la ceas (era cinci fără un minut), își trecu degetele prin păr, își îndreptă bluza și deschise hotărât ușa care da în cabinet.

Avu impresia că a intrat într-o altă încăpere. Storurile erau ridicate; pe geamurile larg deschise intra, într-un șuvoi vesel, soarele, inundând pereții catifelați din material plastic de culoare deschisă. Fotoliul din fața biroului era dat la o parte. În fotoliu se mai afla costumul de protecție ce semăna cu un costum de scafandru, cu calota argintie aruncată peste speteaza fotoliului. Covorul, făcut sul, era întins de-a lungul unui perete. În mijlocul cabinetului, pe parchetul lucios, stătea un obiect ciudat, asemănător cu o uriașă broască țestoasă, de culoare cenușie, cu cinci picioare groase ca niște butuci. O cuirasă netedă de formă sferică se ridica la cel puțin un metru deasupra dușumelei. În jurul broaștei țestoase făcuseră cerc câțiva oameni, care stăteau pe vine.

Când intră Bâkov, unul din ei, un bărbat îndesat, lat în spete, cu niște ochelari negri cu rama groasă ce-l acopereau jumătate din față, înălță capul cu chelia galbenă lucind în soare și rosti cu vocea răgușită a lui Kraiuhin:

— Iată-l! Tovarăși, vă prezint pe cel de-al șaselea membru al echipajului, inginerul Alexei Petrovici Bâkov, Toți se întoarseră spre el. Erau de față un bărbat înalt, foarte frumos,

într-un costum subțire și elegant, un grăsan ras în cap, care se făcuse stacojiu la față din pricina căldurii, un tânăr oacheș, care își ștergea mâinile-l vânoase cu un ghemotoc de câlți îmbibat în ulei și… Dauge, vechiul și bunul prieten Grigori Iohanovici Dauge, tot așa de slăbănog și deșirat ca anul trecut în Gobi, acum însă fără șalvari și fără basma pe cap, ci într-o ținută obișnuită de oraș. Dauge se uita ia Bâkov și îi făcea semne prietenoase din cap, zâmbind cu gura-l largă.

— Faceți cunoștință – spuse Kraiuhin. Vladimir Sergheevici Iurkovski, un excelent geolog și un încercat explorator interplanetar.

Bărbatul cel frumos și elegant strânse ușor mâna lui Bâkov și se întoarse indiferent. Bâkov îi aruncă pe furiș o privire lui Kraiuhin. Avu impresia că în ochii rotunzi ai acestuia s-au aprins și s-au stins numaidecât niște luminițe vesele.

— Bogdan Bodganovici Spițân, pilot, unul din cei mai buni cosmonauți din lume, participant la primele expediții în centura asteroizilor.

Tânărul cel oacheș își arătă dinții foarte frumoși. Avea mâna fierbinte și tare ca fierul.

— Mihail Antonovici Krutikov – urmă Kraiuhin. Navigator. Mândria cosmonauticii noastre sovietice.

— Ei și dumneavoastră, Nikolai Zaharovici, mormăi grăsunul, fâstâcit ca o fată, privindu-l binevoitor pe Bâkov de jos în sus. Tovarășul Bâkov și-ar putea într-adevăr închipui… Îmi pare bine de cunoștință, încântat, tovarășe Bâkov!…

— În sfârșit. De altfel cred că aici prezentările sunt de prisos.

Bâkov și Dauge se îmbrățișară.

— Foarte bine, Alexei, foarte bine! șopti Dauge.

— Nu-mi vine să cred! Iohanici, tu ești?

— Eu, Alexei!

Kraiuhin îl luă pe Bâkov de braț.

— Comandantul navei și șeful expediției…

Bâkov se întoarse. În prag stătea un bărbat zvelt, de statură potrivită, foarte palid și cu desăvârșire cărunt, deși, judecind după fața lui fină, cu trăsături regulate și precise, nu-l puteai da mai mult de treizeci și cinci de ani. Pesemne că intrase în

urma lui Bâkov și se oprise locului, urmărind ceremonia sumară a prezentărilor.

— Anatoli Borisovici Ermakov.

Auzindu-l numele, prezent în permanență cu câteva luni în urmă în paginile ziarelor, Bâkov luă poziția de drepți. Sunt oameni a căror superioritate absolută asupra ta o simți de la prima vedere. Un astfel de om era fără îndoială Ermakov. Bâkov simțea cu toată ființa lui că omul acesta posedă o voință extraordinară, o fermitate de neclintit, aproape feroce, o inteligență vie și prodigioasă. Gura energică a lui Ermakov schița un zâmbet politicos, dar ochii lui negri cercetau cu atenție și curiozitate fața noului membru al expediției.

Trecură câteva secunde insuportabil de lungi. În cele din urmă Ermakov rosti pe un ton binevoitor:

— Încântat, tovarășe Bâkov.

Inginerul strânse cu băgare de seamă mâna lui subțire și caldă, după care se retrase grăbit lângă Dauge. Observă pe fruntea lui Grigori Iohanovici broboane de sudoare. De altfel, în cabinet era destul de cald.

— Așa, tovarăși…

— Începu Kraiuhin. Acum, când ne-am adunat cu toții, să începem consfătuirea noastră, ultima de la Moscova.

Kraiuhin se apropie de birou și apăsă pe unul din butoanele de pe placa de ebonit a videofonului. Se auzi un bâzâit înfundat. Bâkov se dădu fără voie îndărăt, când broasca țestoasă se lăsă încet sub dușumea printr-o deschizătură largă, de formă pătrată, peste care se împreunară numaidecât canaturile parchetului. Dauge și Spițân așternură covorul la loc, iar grăsanul de Krutikov trase fotoliul lângă birou.

— Luați loc, vă rog – îi pofti Kraiuhin.

Se așezară cu toții pe niște scaune ușoare de mahon. Se făcu liniște.

— Sunt fericit să v-aduc la cunoștință, prieteni – începu Kraiuhin – că decizia a fost semnată. A fost semnată acum două ore. Tot ceea ce privește, ca să zic așa, personalul expediției, s-a aprobat fără nici o rezervă. Felicitările mele!

Nimeni nu se clinti, numai frumosul Iurkovski își dădu

deodată capul pe spate, aruncându-l o privire fugară lui Bâkov.

— Relativ la obiective…

— Kraiuhin se opri și duse la ochi o foaie de hârtie. Relativ la obiective, comitetul a găsit necesar să aducă unele modificări. Mai bine zis să facă unele completări.

— Gata, începe…

— Bombăni nemulțumit, dar foarte încet, Dauge.

Sună telefonul. Kraiuhin ridică receptorul, îl puse la loc, întoarse comutatorul și mormăi:

— Sunt în ședință.

— Am înțeles! răspunse cineva de la celălalt capăt al firului.

— Așa, tovarăși. În general, cum se zice, totul rămâne așa cum prevede proiectul. Un obiectiv complex: încercarea unor noi mijloace tehnice și efectuarea de prospecțiuni geologice pe Venus. Întrucât avem în mijlocul nostru un novice, care nu e la curent cu preocupările noastre și având în vedere că repetiția e, ca să zic așa, mama învățăturii… Și fiindcă în general nu e de prisos să vă aduc la cunoștință, cuvânt cu cuvânt, cuprinsul acestei părți a deciziei, citez: „Paragraful opt. Țelul expediției constă, în primul rând, în a experimenta sub toate aspectele calitățile tehnice și de exploatare ale unui nou gen de transportor interplanetar – racheta fotonică „Hius". În al doilea rând, expediția are misiunea de a coborî pe Venus în regiunea zăcămintelor de minereuri radioactive „Golconda uranică", descoperite cu doi ani în urmă de expediția Tahmasib-Ermakov…"

Bâkov răsuflă zgomotos. Dauge îi puse mâna pe genunchi în semn de avertizare.

— Și de a efectua prospecțiuni geologice. Paragraful nouă. Grupul geologic al expediției are sarcina de a determina limitele zăcămintelor „Golconda uranică", de a culege probe și de a calcula cu aproximație rezervele de zăcăminte radioactive existente acolo. La înapoiere vor fi prezentate comitetului concluzii cu privire la valoarea economică a zăcămintelor". Totul e așa cum era prevăzut, nu? spuse Kraiuhin. Iată însă un punct care în proiect lipsea. Ascultați:

„Paragraful zece. Expediția are misiunea de a găsi un teren de coborâre situat la cel mult cincizeci de kilometri de limita zăcămintelor „Golconda uranică”, propice pentru toate genurile de mijloace de transport interplanetare și de a amenaja pe acest teren faruri automate cu unde ultrascurte sistem Usmanov-Schwartz, alimentate prin resurse locale”.

Kraiuhin puse foaia de hârtie pe birou și se uită la interlocutorii săi. O vreme rămaseră cu toții tăcuți. Apoi Iurkovski, arcuindu-și admirabil o sprinceană deasă și neagră, rosti:

— Și cine se va ocupa de asta?

— Ciudată întrebare, Vladimir Sergheevici – zâmbi ironic Kraiuhin.

— Perfect, perfect, de găsit găsim noi un teren – vorbi repede Dauge. La nevoie amenajăm unul. Însă în ceea ce privește farurile… Într-adevăr, chestiunea aceasta pare să fie delicată și cere cunoștințe speciale…

— Asta, dragi tovarăși, nu mă mai privește. Asta îl privește pe șeful expediției. Kraiuhin scoase din sertar o țigară și o aprinse. Nu-l așa, Anatoli Borisovici?

Bâkov se întoarse plin de curiozitate spre Ermakov. Acesta încuviință indiferent cu o ușoară mișcare a capului.

— Eu cred – spuse el domol – că o să ducem misiunea la bun sfârșit. Avem la dispoziție încă cel puțin o lună și jumătate, dacă nu mă-nșel. În acest răstimp vom putea studia pe deplin particularitățile de construcție a farurilor și vom putea executa două-trei asamblări de probă. Asta nu e o chestiune chiar atât de „delicată”…

— Vă rog să țineți seama – îl întrerupse Kraiuhin – că pentru treaba asta eu n-am să vă dau o lună și jumătate. Nici măcar o lună nu vă dau.

— Bine, dacă e așa, ne ajung și trei săptămâni. Ermakov coborî privirea, examinându-și degetele lungi și subțiri: Firește, dacă o să ne asigurați condițiile necesare.

— N-am înțeles – interveni Iurkovski – fără a mai aștepta răspunsul lui Kraiuhin, ce înseamnă „alimentate prin resurse locale”. Așa mi se pare că scrie acolo, nu?

Krutikov dădu de câteva ori din cap, iar Spițân spuse zâmbind:

— E clar… Radioelemente, dacă Golconda conține măcar pe jumătate atâtea substanțe active câte se spune că ar conține, sau termoelemente… Dar… Eh, ce să mai vorbim! Ordinul e ordin!

— Una e să ordoni, alta e să execuți – bombăni Iurkovski. În orice caz ar fi fost de dorit să fim consultați și noi înainte de a se trece acest punct în hotărâre.

„De ce Kraiuhin nu l-o fi punând la locul lui pe filfizonul ăsta, care-și permite prea multe?” se gândi înciudat Bâkov.

Gura dreaptă, ca o tăietură de brici, a lui Kraiuhin se întinse într-un zâmbet ironic:

— Ai impresia, Vladimir Sergheevici, că e ceva ce depășește puterile expediției?

— Nu e vorba de-asta…

— Desigur, nu e vorba de asta! spuse tăios Kraiuhin. Desigur, nu e vorba de asta! e vorba doar că, din cele opt nave trimise pe Venus în ultimii douăzeci de ani, șase s-au sfărâmat de stânci. E vorba doar că „Hius” e trimis nu numai… Și nu atât de dragul extazierilor dumitale geologice, Vladimir Sergheevici. E vorba că în urma dumneavoastră vor pleca alții… Zeci și sute. Venus… Golconda nu mai poate fi lăsată fără puncte de reper. Nu se poate, drace! Ori vom avea acolo faruri automate de nădejde, ori vom continua să trimitem la nesfârșit oamenii la o moarte aproape sigură. E cu putință oare, ca să zic așa. Să nu înțelegi dumneata lucrul acesta. Vladimir Sergheevici?

Apucat de un acces de tuse, Kraiuhin aruncă țigara și își șterse chelia cu batista. Iurkovski, roșu la față, se uita într-o parte. Toți tăceau, Dauge îi dădu un ghiont lui Bâkov:

— Uite așa sunt readuși pe pământ oamenii care plutesc cu capul în nori.

— Lasă, Iohanici! îi șopti înciudat Bâkov. Lasă-mă să ascult.

Bâkov nu era încă pe deplin lămurit asupra proiectului și mijloacelor expediției. Până una alta era limpede că cel puțin o dată oamenii au reușit să debarce cu succes pe Venus. Era

vorba de expediția lui Tahmasib-Ermakov. Golconda uranică nu era un mit.

— N-o să fie nevoie să modificăm datele zborului? întrebă Ermakov.

— Nu, datele nu se modifică. Mihail Antonovici trebuie să decoleze la cincisprezece – optsprezece august.

Navigatorul Krutikov dădu din cap zâmbind.

— Mai am o întrebare – spuse pe neașteptate Iurkovski.

— Te rog, Vladimir Sergheevici.

— Nu prea înțeleg rolul tovarășului… Ă-ă. Bâkov, în cadrul expediției noastre. Nu mă îndoiesc câtuși de puțin de… Ă-ă… Deosebitele sale calități atât fizice cât și morale, totuși aș fi curios să-l cunosc specialitatea și sarcinile.

Bâkov încetă să mai răsufle.

— Dumneata știi – vorbi rar Kraiuhin – că expediția va avea de lucrat în deșert. Tovarășul Bâkov e un bun cunoscător al deșertului.

— Hm… Credeam că e specialist în terenuri de coborâre. E de presupus că și Dauge cunoaște deșertul tot atât de bine.

— Dauge cunoaște deșertul mult mai puțin! replică supărat Grigori Iohanovici. Mult mai puțin. Numitul Dauge s-a făcut de râs în cele mai prozaice dune din Gobi și dacă nu era Bâkov… Tu nu-l cunoști pe Bâkov, Volodea și nu cunoști deșertul. Nu toate deșerturile sunt la fel ca cel de pe Marele Platou.

Kraiuhin așteptă calm să sfârșească Dauge, după care conchise:

— Afară de asta, Alexei Petrovici e un eminent inginer, chimist-radiolog și conductor auto.

Iurkovski ridică din umeri:

— Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău. N-am nimic împotriva inginerului Bâkov. Trebuie însă să cunosc răspunderile ce revin unui tovarăș de expediție! Acum știu că e specialist în deșerturi.

Bâkov strânse din dinți și rămase tăcut. Kraiuhin însă, fixându-l mânios pe Iurkovski, rosti cu o voce de tunet:

— Te rog să mă corectezi, dacă greșesc, Vladimir

Sergheevici. Dumitale, pare-mi-se, ți s-a întâmplat acum cinci ani, când te aflai pe Marte, să ți se desfacă o șenilă a tanchetei, nu? Și ai mers pe jos cu Hlebnikov cale de cincizeci de kilometri, pentru că n-ai știut s-o repari…

Iurkovski sări de la locul său, gata să riposteze, dar Kraiuhin urmă:

— La urma urmei, nici măcar nu e vorba de asta. Pe lângă toate celelalte considerente, inginerul Bâkov a fost inclus în efectivul expediției și datorită acelor, ca să zic așa, deosebite calități fizice și morale ale sale, de care dumneata, cum singur ai mărturisit, nu te îndoiești. Dânsul e un om pe care dumneata, Vladimir Sergheevici, ai să te poți bizui în momentele de cumpănă. Și asemenea momente au să fie, îți garantez!

— Capitulează! îl sfătui Krutikov pe Iurkovski, bătându-l pe spate. Cu atât mai mult, cu cât el a fost acela care l-a salvat pe iubitul tău Dauge…

— Încetează! se oțărî Iurkovski.

Bâkov își trase răsuflarea și își netezi părul aspru de pe creștet.

— Fiindcă veni vorba de răspunderi…

— Spuse Kraiuhin, scoțând din sertar o foaie de hârtie împăturită în patru – le cunoaște toată lumea, dar… Am să vi le mai citesc o dată: „Ermakov – șeful expediției, comandantul navei, fizician, biolog și medic. Spițân – pilot, radiotelegrafist, navigator și inginer de bord. Krutikov – navigator, cibernetician, pilot și inginer de bord. Iurkovski – geolog, radiotelegrafist, biolog. Dauge – geolog, biolog. Bâkov – inginer-mecanic, chimist, conductorul transportorului, radiotelegrafist”.

— Specialist în deșerturi…

— Șopti Dauge.

Bâkov înălță din umeri nerăbdător.

— Și acum, încă ceva…

— Kraiuhin se ridică și se sprijini în mâini, cu palmele pe birou. Câteva cuvinte despre enigma lui Tahmasib…

— O, doamne! bombăni jalnic Krutikov.

— Ai zis ceva? replică Kraiuhin, întorcându-se spre el.

— Nimic, Nikolai Zaharovici.

— Voiai să spui, probabil, că te-a plictisit de moarte mitul acesta al enigmei lui Tahmasib?

— Hm…

— Krutikov făcu o mișcare stângace și se uită cu coada ochiului la Ermakov. Nu chiar asta…

— Dar cam așa ceva. Să trecem însă la subiect. Cineva din prezidiul Academiei a manifestat un viu interes față de această problemă și a rugat ca în planul expediției să fie inclusă și descifrarea acestei „enigme”.

— Prea bine…

— Zâmbi ironic Krutikov.

— Am refuzat, sub motiv că aveți sarcini prea multe. Cum însă tot o să lucrați în apropierea Golcondei, am să vă rog să dați atenție tuturor fenomenelor ce s-ar asemăna, într-o măsură sau alta, cu ceea ce a ieșit la iveală după expediția Tahmasib-Ermakov. Ne-am înțeles?

Nu răspunse nimeni. Numai Ermakov zise încet:

— Din păcate, părerea că strania aventură a lui Tahmasib este un mit e foarte răspândită. Catastrofa care a survenit atunci nu e însă un mit…

— Sunt o mie de motive care i-ar putea explica moartea – spuse Dauge.

— Nu e exclus, după cum nu e exclus ca „centura roșie”, oricare ar fi natura ei, să existe în realitate și să fi cauzat moartea lui Tahmasib.

— Pe scurt, nu e un ordin, e o rugăminte – spuse Kraiuhin – deși mi-e teamă că „enigma lui Tahmasib” o să se facă simțită indiferent dacă credeți sau nu în ea. Asta-l tot ce voiam să vă spun. Acum, despre chestiunile curente. Știți că mâine decolăm. Ne întâlnim aici la douăsprezece. Mergem la aerodromul Vnukovo… Alexei Petrovici!

— Da!… Bâkov sări în picioare.

— Stai jos. Unde dormi? La „Praga”?

— La mine – spuse repede Dauge.

— Perfect! Ei, tovarăși, dacă nu mai are nimeni de pus vreo

întrebare, puteți pleca să vă pregătiți. Anatoli Borisovici, dumneata te rog să mai rămâi câteva minute.

Toți se ridicară și își luară rămas bun. Ieșind în anticameră, Dauge îl prinse pe Bâkov de braț:

— Coboară, Alexei și așteaptă-mă în vestibul. Eu mă duc după mașină. Avem la dispoziție o seară întreagă. Să mai stăm de vorbă. Îmi închipui că ai de pus un noian de întrebări, nu?

— Ești grozav de perspicace, Grigori Iohanici! mormăi Bâkov.

ÎN AJUN.

Bâkov răsuflă adânc și se ridică în capul oaselor, dând plapuma la o parte. Nu putea adormi cu nici un chip, în cabinetul lui Dauge, unde se instalase el, era întuneric; se distingea numai cearșaful alb, a cărui margine lunecase pe parchet. Dincolo de geamurile largi stăruia în noapte geana palidă trandafirie a luminilor Capitalei.

Bâkov întinse mâna după ceasul aflat pe scaunul de lângă pat. Ceasul îi alunecă printre degete și căzu pe covoraș. Inginerul se dădu jos din pat și se apucă să-și caute ceasul, pipăind cu palma covorașul și parchetul. Ceasul nu era nicăieri. Se ridică drăcuind și pături cearșaful. Făcea treaba asta pentru a treia oară de când Dauge, urându-l noapte bună, se retrăsese în dormitor, ca să scrie câteva scrisori. Bâkov se culcă din nou, dar nu izbuti să adoarmă. Se sucea, pufăia într-una, căuta o poziție mai comodă, numără până la o sută. Somnul însă se lăsa așteptat.

„Prea multe impresii” – își zise, ridicându-se din nou în capul oaselor. Prea multe impresii și gânduri care mă frământă. Prea multe i-a explicat Dauge și prea multe au rămas încă nelămurite pentru el. Bună ar fi acum o țigară, dar nu – nu e voie! Trebuie să se lase de fumat și să renunțe cu desăvârșire la băuturile alcoolice. Adineauri, Iohanici, ascultându-l fără pic de entuziasm când i-a spus că”…În geamantanul ăsta, prietene, își așteaptă rândul un coniac armenesc clasa întâi”, l-a întrebat cu indiferență: „Are vrea cincisprezece ani vechime?” „Douăzeci!” i-a răspuns solemn Bâkov. „Atunci aruncă-l, l-a sfătuit cu blândețe Dauge. Aruncă-L imediat în

crematoriu ori dăruiește-l mâine cuiva. Bagă de seamă că pe navă n-o să ai voie să fumezi. Așa prescrie regimul. Pe Pământ ți se permite numai vin de struguri, în doze minime; în timpul expediției însă – nici o picătură! Așa prescrie regimul, tovarășe explorator interplanetar."

— M-mănăstire nu alta! spuse afectat Bâkov, ghemuindu-se sub plapumă. Trebuie să dorm. Să mai încerc o dată.

Închise ochii și numaidecât i se înfățișă vestibulul pustiu, în care l-a așteptat după consfătuire pe Dauge. Bogdan Spițân și grăsanul de Krutikov au trecut pe lângă el și s-au oprit în apropiere, lângă un chioșc de cărți. După câte a putut el înțelege, vorbeau despre o carte nouă. Adevărul e că Spițân mai mult tăcea, cu un zâmbet strălucitor pe buze, în vreme ce Krutikov trăncănea într-una cu vocea lui subțire de tenor, aruncând necontenit priviri prietenești și binevoitoare în direcția novicelui. Bâkov a simțit că era poftit să se alăture discuției, dar între timp și-au făcut apariția Dauge și Iurkovski. Dauge mergea cu pași repezi, mușcându-și buza. Iurkovski, cu fața schimonosită de un rictus spasmodic, ținea în mână un ziar mototolit.

„A pierit Dangée" – a spus Iurkovski, apropiindu-se de ei.

Bâkov a văzut dispărând zâmbetul de pe fața lui Spițân.

, A-a, drace!" a exclamat acesta.

Krutikov s-a aplecat cu tot corpul înainte; buzele au început să-l tremure: „Dumnezeule… Paul?!" „Deasupra lui Jupiter! a adăugat cu o furie neputincioasă Iurkovski. A rămas în exosferă, în pierdere de viteză și n-a mai vrut să se întoarcă…"

Iurkovski a întins ziarul. Într-un chenar negru, Bâkov a văzut portretul unui tânăr uscățiv, cu ochii triști.

„Jupiter… Iarăși blestematul de Jup! Iurkovski a strâns pumnii. Mai rău ca Venus, mai rău ca orice pe lume… Uite unde m-aș…" Fără să termine fraza, s-a întors brusc și s-a îndepărtat, mergând cu pași largi pe dușumeaua elastică de un alb mat.

„Paul Dangée, Paul…"- a exclamat Krutikov, clătinând mâhnit din cap.

„N-am mai apucat să-l răspund la scrisoare” – a rostit anevoie Dauge.

Au rămas tăcuți cu toții. Se auzea numai pârâitul scoarței groase a cărții pe care Mihail Antonovici Krutikov o frământa între degetele sale plinuțe și păroase…

Bâkov deschise ochii și se întoarse pe spate. Întâmplarea aceasta îi stricase toată seara. N-a mai putut sta de vorbă cum se cuvine cu Iohanici. „Exploratorii ăștia interplanetari – își zise inginerul – sunt niște oameni ai naibii de curajoși. Și uluitor de perseverenți. Adevărați oameni! câți din ei nu și-au găsit sfârșitul pe Venus!” Porneau la asalt cu rachete impulsionate, greoaie, cu o rezervă limitată de combustibil. Nu-l mâna nimeni, dimpotrivă, erau opriți, li se interzicea să întreprindă alte zboruri… Dacă se întorceau.

Acum pornește la asalt „Hius”.

Racheta fotonică „Hius”… Ca orice inginer specialist în reacții nucleare, Bâkov cunoștea teoria acționării fotonice a rachetei și urmărea cu interes tot ce apărea nou în presă în legătură cu aceasta. Agregatul motor al rachetei fotonice transformă combustibilul în cuante de radiație electromagnetică și în felul acesta imprimă motoarelor rachetei o viteză maximă, apropiată de viteza luminii. Ca sursă de energie pentru instalația de propulsie a rachetei fotonice pot servi fie procesele termonucleare (transformarea parțială a combustibilului în radiație), fie procesele de anihilare a antiparticulelor (transformarea totală a substanței în radiație). Superioritatea rachetei fotonice față de racheta atomică cu combustibil lichid este indiscutabilă. În primul rând, greutatea relativă a combustibilului e mică; în al doilea rând, sarcina utilă e mare; în al treilea rând, posibilitățile de manevrare sunt de-a dreptul fantastice în comparație cu racheta cu combustibil lichid; în al patrulea rând…

Așa spune teoria. Dar Bâkov mai știa că până în prezent toate încercările de a realiza practic o instalație de forță pentru racheta fotonică dăduseră greș. Una din problemele fundamentale ale acestei idei – reflectarea radiației – nu putea fi aplicată în practică. Pentru realizarea tracțiunii fotonice se

cer intensități de radiație de ordinul milioanelor de kilocalorii pe centimetru pătrat de suprafață a reflectorului per secundă; nici un fel de materiale n-ar putea rezista la efectul, fie chiar și de scurtă durată, al temperaturilor de sute de mii de grade care se dezvoltă în acest proces. Modelele de nave fotonice fără pilot au ars complet, fără a fi apucat să consume nici măcar a suta parte din combustibil. Și totuși racheta fotonică „Hius" a fost construită!

„S-a realizat o oglindă ideală – a spus Dauge – „reflectorul total"." O substanță care reflectă toate genurile de energie radiantă de orice intensitate și toate genurile de particule elementare cu energii până la o sută – o sută cincizeci de milioane electronvolți. Afară doar, după cât se pare, de neutrino. Aceasta e o substanță miraculoasă. Teoria ei a fost elaborată de un institut din Novossibirsk. Ce e drept, cei de-acolo nu se gândeau la o rachetă fotonică. Ei au cercetat posibilitățile unei apărări ideale de radiația penetrantă a reactorului nuclear. Dar Kraiuhin și-a dat numaidecât seama cum stau lucrurile. Spunând asta, Dauge a râs. Kraiuhin e un adept fanatic al rachetei fotonice. Lui îi aparține celebrul aforism: „Racheta fotonică este Universul cucerit". Kraiuhin s-a agățat imediat de „reflectorul total", a pus să se ocupe de el două treimi din laboratoarele comitetului și din asta a rezultat „Hius"!

Crearea „reflectorului total" a marcat prima realizare autentică a unei științe noi, aproape de domeniul fantasticului – chimia mezoatomică, chimia atomilor artificiali, ale căror învelișuri electronice sunt înlocuite cu mezoni. Aceasta a stârnit atât de mult interesul lui Bâkov, încât, pentru o vreme, el a uitat de toate – de nefericitul Paul Dangée, de Venus și chiar de expediție. Din păcate, Dauge nu i-a putut spune prea multe despre „reflectorul total". I-a vorbit în schimb de „Hius".

„Hius" e o planetonavă combinată: cinci rachete obișnuite, cu sisteme atomice de propulsie, poartă oglinda parabolică a „reflectorului total". În focarul oglinzii se injectează, cu o anumită frecvență, doze mici de plasmă de hidrogen și tritiu.

Rachetele atomice au o dublă destinație. În primul rând ele îi dau lui „Hius” posibilitatea de a decola și a coborî. Reactorul fotonic nu poate fi folosit în acest scop, deoarece ar infecta atmosfera cu aceeași intensitate ca și explozia simultană a câtorva zeci de bombe cu hidrogen. În al doilea rând, reactoarele rachetelor alimentează niște electromagneți de mare capacitate, în al căror câmp se produce o frânare a plasmei și ia naștere o sinteză termonucleară.

Foarte simplu și ingenios: cinci rachete și o oglindă. Monstruoasa broască țestoasă cu cinci picioare pe care Bâkov a văzut-o în cabinetul lui Kraiuhin este macheta lui „Hius”. Ca să fim sinceri, „Hius” nu are linii prea elegante…

Inginerul se ridică din nou în capul oaselor și se făcu ghem, rezemându-se cu spinarea goală de peretele răcoros.

„Noi plecăm cu racheta fotonică „Hius-2”. „Hius-l” a ars acum doi ani, în timpul probelor – i-a spus cam în silă Dauge. Nu știe nimeni de ce. N-ai pe cine întreba. Singurul om care ar fi putut spune ceva era răposatul Așot Petrosian. Dar el s-a dezintegrat, prefăcându-se în praf atomic împreună cu masa de titan aliat din care era făcut corpul primului „Hius”. O moarte fulgerătoare…” „Nimeni dintre noi, cred, nu se teme de moarte – se gândi Bâkov. Dar n-o dorim. Cine a spus asta?” Inginerul se dădu jos din pat. Nu putea dormi și pace. Reflectorul total, Dangée, „Hius”, Petrosian” „Să încercăm ultimul remediu.”

Bâkov ieși în balcon, după ce dibui mașinal în buzunarul bluzei pachetul cu țigări.

Dacă nu poți dormi, e bine să lași să te pătrundă frigul. Bâkov se rezemă de balustradă. Era liniște. Marele oraș își dormea somnul, învăluit în semiîntunericul fantomatic al nopții de iulie; departe, la orizont, pâlpâia o geană de lumină trandafirie; înspre miazănoapte, Palatul Sovietelor străpungea cerul cenușiu cu săgeata lui de un alb orbitor.

„Trebuie să fi trecut de două – își zise. Bâkov. Dar unde mi-o fi ceasul?… Ce cald e! Adie un vânticel domol și cald… În Siberia, „hius” e numele unui vânt de iarnă care bate dinspre miazănoapte. Proiectul rachetei fotonice a fost elaborat de un

grup de ingineri băștinași din Siberia. Ei au propus acest cuvânt ca indicativ de cod. Apoi s-a dat această denumire și rachetei.”

Ce denumiri ciudate și neobișnuite! „Hius” – în cinstea frigului siberian; „Golconda uranică”, se pare, în amintirea unui oraș antic, în care regele Solomon își păstra odinioară diamantele… Mai e și „enigma lui Tahmasib”.

Tahmasib Mehti, un mare geolog din Azerbaigean, a fost primul om care a vizitat Golconda. La bordul unei rachete de sport cu echipament special, Ermakov, Tahmasib și alți doi geologi au reușit să coboare pe Venus. A fost un noroc extraordinar și o întâmplare fericită. Toți sunt de părerea asta, inclusiv Ermakov.

Au coborât undeva la vreo douăzeci de kilometri de limitele Golcondei. Tahmasib l-a lăsat pe Ermakov lângă rachetă, iar el și cu geologii săi au plecat în recunoaștere. Nu se știe ce s-a întâmplat acolo. Tahmasib s-a întors la rachetă după patru zile, singur, mort de sete, cu tot trupul plin de plăgi de pe urma radiațiilor. A adus cu el exemplare de minereuri de uraniu, radiu și transurani („Minereuri din cele mai bogate, Alexei, uluitoare minereuri!”), cum și un container cu un praf radioactiv de culoare trandafirie-cenușie. Aproape își pierduse cunoștința. I-a arătat lui Ermakov containerul și i-a vorbit mult și cu înflăcărare în limba azerbaigeană. Ermakov nu cunoștea această limbă și-l implora să vorbească rusește, dându-și vădit seama de imensa importanță a celor relatate. Dar Tahmasib i-a spus în rusește doar atât: „Ferește-te de centura roșie!” Mai mult n-a mai rostit nici un cuvânt până și-a dat sufletul. Moartea a survenit în timpul startului. Ermakov a stat două săptămâni în rachetă cu cadavrul lui.

„Centura roșie” – aceasta este enigma lui Tahmasib, enigma morții celor trei geologi, enigma Golcondei. Dar poate că nu e nici o enigmă la mijloc? poate că, așa cum socotesc mulți, Tahmasib și-a pierdut pur și simplu facultățile mintale din pricina bolii actinice sau în clipa când și-a văzut tovarășii morți. Praful cenușiu-trandafiriu din container s-a dovedit a fi o combinație complexă silico-organică, de altfel demult

cunoscută pe Pământ.

Este de neînțeles de ce a cărat Tahmasib cu el containerul acela… De asemenea, ce legătură este între asta și „centura roșie”.

Dauge i-a spus toate acestea repede, strâmbându-se ca în urma unei arsuri. El nu credea în „enigma lui Tahmasib”. În schimb era gata să vorbească ore întregi despre bogățiile Golcondei. Numai dacă s-ar putea ajunge cumva la ea, fie chiar și pe brânci…

Bâkov se rezemă cu șoldul de balustradă. Pachetul de țigări îl jena și de aceea îl puse alături. Pe sus trecu, cu un zumzet ușor, un elicopter. Bâkov se uită lung la luminile lui de semnalizare – roșu și galben – și își aduse aminte de convorbirea cu Dauge.

Tahmasib și tovarășii săi au mers spre Golconda pe jos. Expediția aceasta însă este înzestrată cu un transportor. Dauge zice că e o mașină superbă. La Iohanici totul e superb: „Hius” e superb, transportorul e superb, Iurkovski e superb. Numai despre comandant s-a exprimat cu oarecare rezervă. Ermakov e fiul adoptiv al lui Kraiuhin. E unul dintre cei mai buni cosmonauți din lume, dar este un om ciudat. E drept că a dus, se pare, o viață foarte grea. Dauge l-a caracterizat într-un fel oarecum incert: „Aproape că nici nu-l cunosc… Se zice… se zice că e un om foarte curajos, foarte instruit și foarte aspru… Se zice că nu râde niciodată…”

Soția lui Ermakov a fost prima ființă umană care a zburat pe satelitul artificial al planetei Venus. Acolo s-a întâmplat o nenorocire. Nimeni nu știe ce anume. De-atunci, femeile nu mai sunt luate în expedițiile interplanetare îndepărtate. Ermakov s-a consacrat pe de-a-ntregul asaltului planetei Venus. De patru ori a încercat să debarce pe suprafața acestei planete, dar de fiecare dată fără succes. A cincea oară a zburat cu Tahmasib Mehti. Acum, la bordul lui „Hius”, pleacă spre Venus pentru a șasea oară.

Bâkov făcu câțiva pași pe balcon, cu mâinile la spate. Nu, nu-l chip să-l pătrundă frigul! E mult prea cald, sufocant chiar. Poate n-ar strica totuși să aprindă o țigară? Bâkov simți

crescând în el convingerea că cel mai bun și mai radical mijloc împotriva insomniei e țigara. Dibui pachetul cu țigări.

Cel mai bun mijloc de a birui ispita e să te supui ei. Bâkov râse. Pe dracu ghem! Regimul! Și pachetul zbură jos de la etajul zece. Inginerul se aplecă peste balustradă și privi în abisul întunecat. Jos se aprinseră deodată razele orbitoare ale unor faruri, care lunecară fără zgomot pe asfalt și se făcură nevăzute.

„Degeaba am făcut gunoi – își zise Bâkov. Eh, slăbiciuni și păcate! Trebuie să dorm…" Intră în cameră și ajunse bâjbâind la pat. Sub piciorul lui trosni ceva. „Sărmanul ceas" – își zise el, încercând să deslușească măcar ceva în întuneric.

Oftă adânc și se lăsă pe patul spongios, care nu-l dădea ascultare. „Nu, n-ai să adormi azi, tovarășe inginer specialist în deșerturi! de ce s-o fi uitat oare urât la mine frumosul Iurkovski? Acum am să m-aleg și c-o poreclă: specialist în deșerturi! Și ce față avea Iurkovski când vorbea de Paul Dangée!… Da, unul ca ăsta nu suferă de insomnie înainte de zbor. „Noi nu ne temem de moarte, dar n-o dorim…" Nu, inginerule? Te pomenești că în același vestibul, o jumătate de an mai târziu, cineva va rosti noutatea asta: „Tovarăși, ați auzit? „Hius" a pierit. Ermakov a murit, a murit Iurkovski și acela… Cum îi zice… Specialistul ăla în deșerturi…" Vorbești prostii, Alexei! Asta e din cauza insomniei și a trândăvelii. De s-ar face mai repede ziuă, să mă urc în avion, să merg la Poligonul șapte, pe rachetodromul din Regiunea transpolară, unde expediția se va pregăti de plecare și-l va aștepta pe „Hius", aflat acum într-o cursă de probă. Azi trebuie să mă scol la opt și eu nu pot să adorm, drace… Dauge, de bună seamă, doarme."

În momentul acela, Bâkov observă că ușa care da în dormitor era întredeschisă și prin crăpătura ei cădea pe perete o fâșie slabă de lumină. Se ridică, se apropie în vârful picioarelor de ușă și privi înăuntru.

Dauge stătea la masă, lângă patul desfăcut, cu capul în palme. Pe masă nu se afla mai nimic. Pe parchet se vedea un rucsac uriaș. Pe rucsac se odihnea un ciocan geologic cu

minerul lucios. Bâkov tuși ușor.

— Intră – spuse Dauge, fără a întoarce capul.

— E-e…

— Făcu tărăgănat Alexei Petrovici, grozav de stânjenit. Să vezi, am uitat să te întreb…

Dauge se întoarse spre el:

— Hai intră, intră… Ia loc. Ei, ce-ai uitat să mă-ntrebi?

— E-e… Să vezi… De ce mai montăm radiofaruri pe Venus, dacă atmosfera planetei tot nu lasă să se propage semnalele de radio?

Pe fața lui Dauge se așternuse umbra întunecată a abajurului. Bâkov se așeză într-un fotoliu mic și ușor și își puse triumfător un picior peste altul. Simți o mare ușurare că se află într-o cameră luminată, în tovărășia credinciosului său prieten Iohanici.

— Da – făcu Dauge, gânditor – chestiunea e într-adevăr extrem de importantă. Acum îmi dau seama de ce n-ai adormit încă. Mă întrebam ce-oi fi tot umblând încoace și încolo? Te-o fi durând dinții! Și când colo, care va să zică, farurile astea-s de vină!

— M-da – rosti nesigur Bâkov, lăsându-și jos piciorul. Senzația de ușurare se evaporă.

— Ai probabil anumite considerațiuni în legătură cu această problemă? urmă Dauge, pe un ton foarte serios. Ai găsit, se vede treaba, ceva în timpul… Orelor de veghe, nu? Ceva de utilitate generală…

— Vezi, Iohanici.

— Începu cu glas persuasiv Bâkov, făcând o mină foarte semnificativă și neștiind cum va sfârși fraza începută.

— Da, da, te-am înțeles – îl întrerupse Dauge, dând din cap. Ai dreptate, înțelegi? Ai absolută dreptate. Situația e întocmai așa. Atmosfera planetei Venus nu lasă într-adevăr să se propage fasciculele de radiație electromagnetică, dar, la un anumit diapazon strict determinat, se admite posibilitatea străpungerii radio-blocadei. Acest diapazon este determinat după date pur teoretice, cum și după datele de observație a câmpurilor locale de ionizare… de unde, inginerule…?

— De pe Venus – spuse încruntat Bâkov.

— Exact, de pe Venus! Atmosfera acestei planete lasă să treacă uneori și unde de alte lungimi, ceea ce reprezintă însă un fenomen întâmplător, pe care nu se poate conta. Iată de ce problema care se pune e aceea de a determina zona de trecere și, odată determinată aceasta, să se lanseze faruri pe suprafața… pe suprafața cui?

— A lui Venus! răspunse Bâkov, furios.

— Splendid! replică încântat Dauge. Nu ți-ai pierdut degeaba noaptea. Însă toate încercările de a lansa pe suprafața planetei o stație de radio s-au soldat… cu ce, inginerule?

— Ajunge – răspunse Bâkov, foindu-se în fotoliu.

— Hm… Ciudat. Unele din ele, amice, s-au soldat cu un eșec. Mai bine zis, aceste faruri-tanchete s-au sfărâmat de stânci. Sau, în orice caz, s-au defectat în timpul coborârii lor. Dar chiar dacă nu s-ar fi sfărâmat, ce folos? Tot nu ne-ar fi putut ajuta. În schimb acum avem… Ce avem?

— Nu mai avem răbdare – făcu posomorât Bâkov.

Dauge declară solemn:

— Îl avem pe „Hius” și avem faruri și s-a găsit o zonă de trecere în care semnalele sus ziselor faruri răzbesc prin atmosferă. Asta înseamnă că avem tot, în afară de răbdare, iar asta e o chestie de obișnuință. Cred că putem dormi liniștiți.

Alexei Petrovici oftă mâhnit și se ridică.

— Am insomnie – spuse el.

Dauge dădu din cap.

— Se mai întâmplă…

Bâkov făcu câțiva pași prin cameră și se opri în fața unui perete pe care erau atârnate trei stereofotografii. Cea din stânga înfățișa o stradă veche și strâmtă dintr-un oraș baltic, cea din dreapta – o navă cosmică ce semăna cu un cartuș de armă din vremea Marelui Război pentru Apărarea Patriei, mărit colosal de mult, înfipt cu botul lui ascuțit în cerul negru. În fotografia din stânga, Bâkov văzu o tânără femeie cu înfățișare tristă, într-o rochie albastră, închisă până la gât.

— Cine e, Iohanici, soția?

— D-da… De fapt, nu – răspunse anevoie Dauge. E Maș a

Iurkovskaia, sora lui Volodea. Ne-am despărțit…

— A, iartă-mă…

Inginerul își mușcă buza, se întoarse la fotoliu și se așeză.

Dauge frunzărea în neștire paginile cărții pe care o avea în față.

— De fapt, ea a plecat… ca să mă exprim mai exact…

Bâkov tăcea, examinând fața slabă și arsă de soare, aproape neagră, a prietenului său.

— Nici pe mine nu mă prinde somnul, Alexei – spuse Dauge, cu o nuanță de mâhnire în glas. Îmi pare rău de Paul. Și-apoi, de data asta nu prea am chef să merg. Țin prea mult la Pământ. Mult de tot! Îți închipui poate că toți exploratorii interplanetari sunt niște locatari celești convinși. Greșit. Noi iubim mult Pământul și ducem dorul cerului albastru. Închipuie-ți că te afli undeva pe Phobos; cerul e negru, fără fund. Stelele, ca niște ace de diamant, te înțeapă în ochi. Constelațiile par sălbatice, necunoscute. Totul în jur e artificial, căldura e artificială, până și propria ta greutate e artificială…

Bâkov asculta neclintit.

— Tu nu știi asta. N-ai somn numai fiindcă te simți în ajun, cu un picior aici, iar cu celălalt dincolo. Uite, Iurkovski, de pildă, stă acum și scrie versuri. Despre cerul albastru, despre negurile ce se lasă pe apa lacurilor, despre norii albi ce plutesc peste marginea pădurii. Sunt versuri proaste, cum găsești cu duiumul în orice redacție de pe Pământ. El știe bine asta. Și totuși persevereză. Dauge închise cu zgomot cartea și se lăsă pe speteaza jilțului, dându-și capul pe spate. Iar rotofeiul de Krutikov, navigatorul nostru, gonește desigur cu mașina prin Moscova. Cu nevastă-sa. Ea stă la volan, iar dumnealui nu-și mai ia ochii de la dânsa. Și regretă că nu-s și copiii alături. Copiii lui stau la Novossibirsk, la bunica lor. Un băiețaș și o fetiță, tare drăgălași copii…

— Dauge izbucni deodată în râs: De dormit, doarme Bogdan Spițân, al doilea pilot. Casa lui e în rachetă. „Eu, zice, stau pe Pământ ca în tren: vreau să mă culc și să adorm, ca să ajung mai repede la destinație”. Bogdan e un locuitor al cerului.

Avem noi din ăștia, molipsiți pentru toată viața. Bogdan s-a născut pe Marte, în orășelul științei de pe Marele Platou. Acolo și-a petrecut primii cinci ani din viață, după care maică-sa s-a îmbolnăvit și au fost expediați amândoi pe Pământ. Se zice că odată, când l-au lăsat pe micul Bogdașa să se plimbe prin iarbă, s-a plimbat el cât s-a plimbat, pe urmă a nimerit într-o băltoacă și a început să urle: „Vreau aca-asă-ă! pe Ma-a-rte!”

Bâkov râse înveselit, simțind cum se mistuie, cum i se ia de pe inimă ghemotocul greu al simțămintelor de neînțeles ce-l apăsau. Totul e cât se poate de simplu; el se află într-adevăr în ajun, cu un picior aici, iar cu celălalt „acolo”…

— Dar comandantul ce face? întrebă el.

Dauge își adună gândurile:

— Nu știu. Nici nu-mi pot închipui… Nu știu.

— O fi dormind și el, ca Bogdan, locuitorul cerurilor…

Dauge clătină din cap:

— Nu cred… Cerul e senin?

— Nu, e înnorat…

— În cazul acesta chiar că nu știu – urmă Dauge, clătinând iarăși din cap. Mi-aș fi putut închipui că Anatoli Ermakov șade acum și privește o stea strălucitoare de la orizont: Venus. Și mâinile Iui.

— Dauge rămase o vreme tăcut. Apoi continuă: Ține pumnii strânși și degetele-l albe.

— Ai și tu o fantezie, Iohanici!…

— Nu, Alexei, asta nu e fantezie. Pentru noi, Venus e, în ultimă instanță, un episod. Am fost pe Lună, am fost pe Marte, acum mergem să cucerim o nouă planetă. Ne facem cu toții meseria. Ermakov însă… Ermakov are socotelile lui, niște vechi și cumplite socoteli. Am să-ți spun de ce merge el acolo: merge să se răzbune și să cucerească, fără cruțare și pentru totdeauna. Așa îmi închipui eu… Ermakov și-a consacrat planetei Venus și viața și moartea lui.

— Îl cunoști bine?

Dauge ridică din umeri:

— Nu-l vorba de asta. O simt. Și apoi – Dauge își trosni

degetele – Nisidzima, japonezul, prietenul lui, Sokolovski, cel mai apropiat prieten și Fen-lu, mentorul lui, Ekaterina Romanovna, soția lui… pe toți i-a devorat Venus. Kraiuhin e pentru el al doilea tată. Ultima expediție a făcut-o pe Venus. După această expediție medicii i-au interzis pentru totdeauna să mai zboare…

— Dauge sări din fotoliu și începu să se plimbe agitat prin odaie: Să îmblânzească și să cucerească – repetă el – fără cruțare și pentru totdeauna! pentru Ermakov, Venus e o întruchipare îndărătnică și rea a tuturor forțelor stihiei ostile omului. Nu știu dacă noi ceilalți vom ajunge cândva să înțelegem acest simțământ. Poate e mai bine așa. Ca să-l înțelegi, trebuie să lupți așa cum a luptat Ermakov și să suferi așa cum a suferit el… Să cucerească pentru totdeauna…

— Repetă Dauge, dus pe gânduri.

Alexei Petrovici își scutură umerii, străbătut parcă de fiori.

— Iată de ce spuneam că mi-l imaginez cu pumnii strânși – încheie Dauge, uitându-se țintă la Bâkov. Cum însă cerul e înnorat, nu pot, pur și simplu, să-mi închipui ce-o fi făcând. Cel mai probabil e că, într-adevăr, doarme.

Cei doi bărbați rămaseră o vreme tăcuți. Bâkov își zise că de bună seamă n-a avut încă prilejul să lucreze cu un asemenea șef.

— Și tu cum stai? întrebă deodată Dauge.

— Cu ce?

— Cu învățătoarea ta din Așhabad.

Bâkov se încruntă și se întristă totodată.

— Așa și-așa – spuse el, mâhnit. Ne vedem din când în când…

— Aha! Vă vedeți. Ei, și…?

— Nimic.

— Ai cerut-o?

— Am cerut-o.

— Te-a refuzat?

— Nu. Mi-a spus că are să se gândească.

— De mult a fost asta?

— Acum șase luni.

— Și?

— Ce-l aia „și”? Mai mult n-a mai fost nimic.

— Ceea ce înseamnă că ești un prost în toată regula, Alexei, iartă-mă, te rog.

Bâkov răsuflă adânc. Dauge îl privea cu un zâmbet ironic, pe care nu și-l ascundea.

— Uluitor! zise el. Omul a trecut de treizeci de ani, iubește o femeie frumoasă și se vede cu ea de vreo șapte ani…

— De cinci.

— Bine, fie și de cinci. În cel de-al cincilea an își dă pe față sentimentele. Observați, femeia aceasta nefericită a așteptat răbdătoare cinci ani…

— Lasă asta, Grigori – se împotrivi Bâkov, făcând o strâmbătură.

— O clipă! Apoi, după ce dumneaei a spus, din modestie sau dintr-o mică răzbunare, că o să se gândească…

— Ajunge!

Dauge dădu din umeri:

— Tu singur ești de vină, Alexei! Curtea pe care i-o faci seamănă a bătaie de joc. Ce-o să-și închipuie ea despre tine? Că ești un motolog!

Bâkov tăcea mâhnit. Apoi spuse cu o nuanță de nădejde în glas:

— Când o să ne întoarcem…

Dauge chicoti:

— Măi, cuceritorule… Pardon, specialistule în deșerturi! „Când o să ne întoarcem…”! Du-te la culcare, că mi-l silă să te văd!

Bâkov se ridică și luă cartea de pe masă.

„La description planetographique du Phobos”, Paul Dangée – citi el. Pe coperta interioară se vedea o dedicație scrisă cu creionul roșu, cu litere groase, în limba rusă: „Scumpului meu Dauge, de la credinciosul și recunoscătorul Paul Dangée”.

Bâkov se trezi în zori. Ușa care da în dormitor era întredeschisă. Numai în chiloți, negru, cu părul vâlvoi, Dauge ședea la masa de scris și privea portretul femeii aceleia tinere și triste, portretul Mașei Iurkovskaia. Apoi scoase portretul de

pe perete și-l vârî în rucsac.

ZILE OBIȘNUITE.

Orașul era mic: câteva sute de vile noi-nouțe, înșirate de-a lungul a patru străzi drepte, paralele, într-o vale mărginită de două rânduri de dealuri turtite și golașe. Soarele roșu al dimineții dădea un luciu difuz asfaltului ud, acoperișurilor ușor înclinate și copăceilor veseli din grădinițe. În pâcla trandafirie ce stăruia deasupra dealurilor se vedeau niște instalații uriașe, cunoscute din filme și din fotografii – rampele de lansare a navelor cosmice.

Înfășurat într-un halat alb, Alexei Bâkov stătea în fața geamului uriaș, care ocupa o jumătate din perete și privea în stradă, așteptând să fie chemat la medic. Echipajul lui „Hius" sosise aici în ajun, seara. În avion, Bâkov a dormit, dar nu și-a făcut, pesemne, somnul și de aceea a moțăit și în mașina care l-a dus de la aeroport în oraș. Din impresiile din ajun a reținut doar strada scăldată în razele trandafirii ale soarelui, clădirea înaltă și luminoasă a hotelului și invitația femeii de serviciu: „Aceasta e camera dumneavoastră, tovarășe, poftiți…!" La orele șapte l-a trezit Dauge, care i-a făcut cunoscut că e ordin ca toată lumea să se prezinte la vizita medicală, spunându-l totodată că excesul de somn provoacă decubitusul.

Pavilionul medical se afla alături de clădirea hotelului. Aici li s-a cerut cosmonauților să se dezbrace, să-și pună halatele și să aștepte.

Strada era cam pustie. În dreptul casei de vizavi încremenise un automobil scund, cu o linie impetuoasă, având capota împodobită cu un cerb de argint. Trecură doi oameni în salopete ușoare, ducând niște uriașe mape cu schițe. Un puternic electrocar cu remorcă pe șenile se târî greoi de-a lungul străzii. În grădinița din fața casei ieși un băietan de vreo doisprezece ani, se uită la cer, șuieră vârându-și trei degete în gură și, sărind gardul, o luă la fugă pe stradă, imitând vădit stilul de alergare al campionilor celebri.

Bâkov se retrase de la geam. Ermakov și Iurkovski nu se mai aflau în cameră; fuseseră chemați în cabinetul medical. Ceilalți se dezbrăcau fără grabă, atârnându-și hainele în niște

dulăpioare elegante, cu ușițe transparente. Alexei Petrovici îl contemplă admirativ pe Spițân. Pilotul avea un corp puternic și vânjos de gimnast profesionist. Pe umerii lui largi, mușchii jucau sub pielea fină, de nuanță aurie. Dauge își pusese halatul și, zâmbind perfid, înnodă mânecile cămășii de mătase a lui Iurkovski, zicând: „A-așa și acum așa…” Sfârșind cu această îndeletnicire, chicoti vesel și se apropie de Bâkov.

— Îți place orașul, Alexei?

— Frumos – răspunse Bâkov, rezervat. Rachetodromul e departe?

— Pește deal. Vezi rampele de lansare? Acolo se află celebrul poligon numărul șapte, primul și deocamdată singurul rachetodrom special din lume pentru încercarea, lansarea și aterizarea rachetelor fotonice. De-aici a fost lansată prima navă fotonică fără pilot – „Zmei Gorînâci”. Aici au aterizat „Hius-l” și „Hius-2” și tot aici vor ateriza probabil și „Hius-3” și „Hius-4” și „Hius-5”…

— Vor ateriza sau vor decola?

— Vor și decola. Dar mai întâi vor ateriza, deoarece nu se construiesc pe Pământ.

— Aha.

— Bâkov își aduse aminte de turnătoria extraterestră de pe satelitul „Veidadâ Iu-l”.

Acolo, la o altitudine de cinci mii de kilometri deasupra Pământului, în condiții de imponderabilitate și de vid aproape perfect, se turnau corpurile colosale ale rachetelor supergrele. Două sute cincizeci de oameni – savanți, ingineri, tehnicieni și muncitori – dirijau cuptoarele solare, mașinile centrifuge, complexele instalații automate de turnare, făcând din piesele brute de titan și wolfram, grele de câteva tone, corpuri de nave interplanetare. Acolo se construiau, fără îndoială și „Hiusurile”…

— Krutikov și Spițân, poftiți! se auzi în spate vocea lui Ermakov.

Cei doi amici se întoarseră. Krutikov aruncă ziarul și intră la medic după Spițân, închizând cu grijă ușa în urma sa.

— Poligonul numărul șapte e un loc ideal! spuse cu

însuflețire Dauge. Stătea cu fața spre Bâkov, dar trăgea cu coada ochiului în direcția lui Iurkovski, care își și deschisese dulăpiorul. De jur împrejur, sute de kilometri de tundră și nici o localitate, nici țipenie de om. În nord se întinde oceanul…

Iurkovski își luă cămașa.

— Până la litoral sunt, în linie dreaptă, aproape două sute de kilometri…

— Dauge pufni deodată, dar, stăpânindu-se, rosti numaidecât pe un ton solemn: între oraș și ocean, poligonul nostru ocupă cinci milioane de hectare de tundră!

Iurkovski își vârâse capul pe gura cămășii și stătea acum încordat, cu mânecile atârnând, ca o sperietoare de ciori. Ermakov, care se îmbrăcase între timp, intră la medic, încheind cu grijă toți nasturii de la halat.

— De-aici pornește spre sud o ramificație a căii ferate și o șosea – urmă cu voce tare Dauge. La vreo patru sute de kilometri, în apropiere de stațiunea geofizică…

— Sunt curios să știu – întrebă Iurkovski, gânditor – ce prost a făcut treaba asta?

— M-m-m… Lângă stațiune, care va să zică, ramificația cotește și intră în magistrala transsiberiană de nord, lângă Iakutsk… Hm… Volodea, cum stai cu sănătatea?

— Mulțumesc – spuse Iurkovski, apropiindu-se. Își scosese cămașa și se uita încruntat la Dauge, încercându-și în mod demonstrativ mușchii. Sunt absolut sănătos. Am să depun maximum de efort, amice, pentru ca să nu poată spune același lucru despre dumneata nici cel mai prost medic veterinar.

— Volodea! exclamă Dauge. E o eroare. Nu eu am făcut-o.

— Dar cine?

— El! dauge îl bătu pe Bâkov pe pieptul lui păros: E mare șugubăț, s-o știi, Volodea…!

Iurkovski îi aruncă o privire fugară lui Alexei și se întoarse cu spatele. Bâkov, care tocmai deschisese gura ca să intre și el în joc, tuși și rămase tăcut. Era vădit că Iurkovski nu-l primea. Dauge înțelese și el asta și se simți stânjenit.

În momentul acela ușa se deschise și Ermakov îi chemă:

— Tovarăși, e rândul dumneavoastră!

Foarte satisfăcut de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, Bâkov se grăbi să intre în cabinet.

Mai întâi i-a examinat medicul, un bărbat cu părul negru ca pana corbului, cu un nas nemaipomenit. Lui Dauge i-a dat drumul fără a-l spune nimic, dar, exterminându-l pe Bâkov, puse degetul pe o cicatrice lungă de pe pieptul acestuia și întrebă:

— Ce-l asta?

— Un accident – răspunse laconic Bâkov.

— De mult? se informă nu mai puțin laconic medicul, ridicându-și nasul.

— Acum șase ani.

— Urmări?

— Fără – răspunse inginerul, uitându-se la doctor și cercetându-l demonstrativ rădăcina nasului.

Dauge chicoti discret.

Medicul notă ceva într-un registru gros, pe coperta căruia scria: „Jurnal medical Nr. 4024. Bâkov Alexei Petrovici", după care îi conduse pe cei doi prieteni într-o cameră învecinată. Aici ei văzură un dulap mare, alb-mat. Medicul își opri nasul în dreptul lui Dauge și-l pofti să intre în dulap. Ușița dulapului se închise fără zgomot, medicul apăsă pe niște butoane de pe pupitrul de comandă aflat în partea dreaptă a dulapului și numaidecât se auzi un duduit înfundat. Pe pupitrul de comandă se aprinseseră alternativ niște beculețe multicolore și începură să oscileze acele aparatelor. Operația a durat cam un minut și jumătate, după care aparatul aruncă de undeva, cu un țăcănit puternic, o foaie albă de hârtie, acoperită cu rânduri drepte de litere și cifre. Becurile se stinseră și medicul deschise ușa. Dauge ieși cu spatele înainte, frecându-se la umăr.

Medicul se întoarse spre Bâkov și-l făcu un semn din nas, zâmbind vesel:

— Înainte!

Alexei tuși sec și intră în dulap. Înăuntru era întuneric. Niște brățări metalice, reci îl apucară de umeri și de brâu și-l lipiră de ceva cald și moale, săltându-l și lăsându-l în jos. Se aprinse

o lumină roșie, apoi una verzuie, apoi îl înțepă ceva în antebraț și Bâkov se simți liber. Ușa dulapului se deschise.

Fredonând un cântec vesel, medicul cerceta cu atenție fișele aruncate de „dulap". Ele cuprindeau „formulele" sănătății, o situație completă a stării organismului, cum și un complex de exerciții de gimnastică obligatorii și rația dietetică pentru perioada de pregătire în vederea startului. Notând ceva în „Jurnalele medicale", doctorul îi înmână fișele lui Ermakov și îl încunoștiință că asemenea examene medicale se vor face în fiecare săptămână.

Ermakov mulțumi și părăsi încăperea.

— Ce-l cu lada asta? îl întrebă Alexei Petrovici pe Dauge, în timp ce se îmbrăca. Un incubator pentru adulți? O variantă electronică a cutiei Pandorei?

— E un ciberdoctor, o mașină electronică de diagnosticat – îi răspunse Iohanici. Toate-s bune, dar înțeapă. Nu pot suferi injecțiile!

Intrară în ascensor și urcară la etajul al patrulea, unde se afla sala de mese. Era o încăpere vastă, cam goală, inundată de lumina trandafirie a soarelui nordic. Aproape toate mesele erau libere. Micul dejun părea să se fi terminat sau poate nici nu fusese încă servit.

— Uite-l pe-ai noștri – spuse Dauge.

Echipajul lui „Hius" ocupase două mese alăturate, lângă geam. Se aflau de față cei doi piloți și Ermakov. Bâkov constată că grăsanul Krutikov părea tare nenorocit. „Mândria cosmonauticii sovietice" ședea încovoiat în fața unui pahar cu lapte și frământa între degete o bucată de pâine uscată, uitându-se nostalgic în farfuria lui Spițân. Bogdan cel oacheș sfâșia un biftec zemos, din care se ridicau fuioare de aburi.

Oricât de ciudat ar fi părut, micul dejun fusese servit potrivit noilor rații. Bâkov mâncă, oarecum nedumerit, o salatieră întreagă de iarbă, o iarbă înmiresmată, dădu gata o farfurie de terci de ovăz, înfulecă două bucăți de șuncă de prima calitate și trecu la sucul de mere. Lui Dauge i se servi carne.

Iohanici puse mâna pe furculiță și pe cuțit și se informă:

— Ce ți-a spus doctorul, Mihail Antonici?

Krutikov își vârî nasul în pahar, roșind.

— Eu știu – declară Iurkovski, care venise și el între timp. Cred că l-a ținut multă vreme și cu multă gingășie pe Mișa de cuta de grăsime de pe pântece și l-a lămurit în termeni populari că burdihanul n-a fost niciodată o podoabă pentru un cosmonaut.

Krutikov își sfârși de băut în tăcere laptele și dădu să ia o felie de cozonac, dar Ermakov rosti un „hm" discret, ceea ce îl făcu pe navigator să-și retragă grăbit mâna.

După masă, Kraiuhin anunță că a sosit Usmanov, unul din constructorii noului far. Acesta primise sarcina de a iniția echipajul în asamblarea și exploatarea „acestei minunate realizări a gândirii tehnice".

— Vă dau pentru asta două săptămâni – spuse Kraiuhin. Apoi fiecare va începe să lucreze în specialitatea sa.

Prima lecție s-a ținut în sala de sport a hotelului. Câțiva muncitori în salopete albastre aduseră, fără a face zgomot, o bară grea, cu șase muchii și câteva obiecte. După forma acestora și materialul din care erau lucrate, un neinițiat ar fi putut anevoie stabili o asociație oarecare cu vreuna din noțiunile îndeobște cunoscute. Până și în ochii lui Bogdan Spițân și ai lui Krutikov se citea nedumerire și curiozitate. Numai Ermakov primea aparatajul necunoscut cu obișnuita lui răceală.

În sală își făcu apariția Usmanov, un bărbat înalt, cu pomeții obrajilor proeminenți, îmbrăcat într-o salopetă de lucru. Usmanov se prezentă și trecu numaidecât la acțiune. Cosmonauții, până atunci încruntați, se luminară treptat la față. Începură să curgă întrebările și se angaja o discuție însuflețită, căreia i se alătură curând și Bâkov, inițiat în linii generale, ca orice inginer, în principiile radiolocației și radiogoniometriei.

Era vorba de un dispozitiv destinat să furnizeze impulsuri dirijate de unde ultrascurte de o anumită lungime, foarte puternice, capabile să străpungă norii denși de praf și regiunile puternic ionizate ale atmosferei. Durata impulsurilor nu depășea zece microsecunde. Într-o secundă se produceau

până la o sută de impulsuri. Dispozitive speciale sileau acest fascicul de impulsuri să descrie o spirală, parcurgând în câteva secunde întreaga emisferă superioară a firmamentului, de la orizont la zenit și iarăși la orizont.

Un astfel de dispozitiv va permite navelor cosmice să se orienteze deasupra unei planete necunoscute, a cărei suprafață nu poate fi văzută și unde mijloacele obișnuite de radiolocație sunt ineficace din pricina perturbațiilor electrice și a gradului ridicat de ionizare. Aceste faruri urmează să se monteze pe vârfuri de stânci în apropierea terenurilor propice pentru coborâre și în vecinătatea altor obiective, care ar fi de dorit să fie marcate cu repere. În cazul de față, dată fiind sarcina de căpetenie a expediției, ele vor trebui montate în apropierea primului teren de coborâre de pe Venus, la granița Golcondei uranice.

— Și alimentarea? întrebă Iurkovski.

Usmanov scoase un pachet din servietă.

— Radiobaterii de seleniu și ceriu – spuse el. Două sute de celule pe centimetru pătrat. V-am putea echipa și cu acumulatoare cu neutroni, cred însă că acestea sunt de prisos. Sunt mult prea greoaie. O radiobaterie cu semiconductori e mai ușor portabilă. „Hius" va lua cinci sute de metri pătrați de țesătură din aceasta și dumneavoastră va trebui doar s-o întindeți și s-o fixați în apropierea farurilor… Dacă la granița Golcondei solul va furniza câte cincizeci-șaizeci de roentgeni pe oră la fiecare centimetru pătrat – și calculele preliminare arată că el va da mult mai mult – capacitatea bateriei se va ridica la două-trei mii de kilowați. Pentru faruri e mai mult decât suficient.

Bâkov pipăi neîncrezător pelicula elastică, semitransparentă, în care se vedeau granulații mari.

Principiile de asamblare și de montare a farului se dovediră a fi foarte simple.

— Nu e de loc necesar să se demonteze agregatele de bază ale instalației – spusese Usmanov. Lucrul acesta nici n-ar fi de dorit, Anatoli Borisovici. (Ermakov dădu din cap.) După cum vedeți, ele sunt plumbuite de uzină. De buna lor funcționare

răspunde laboratorul nostru. Restul e simplu. Poftiți mai aproape, tovarăși. Fiți buni și mă ajutați… Așa, mulțumesc.

Toate agregatele se înșirau ca niște inele pe bara cu șase muchii și se fixau între ele cu câteva clichete și cu știfturi glisante pe caneluri. Bâkov constată că întreaga instalație nu avea nici un șurub, în orice caz la exterior.

— În acest lăcaș se introduce cablul bateriei electrice. Astfel asamblat, farul poate funcționa fără supraveghere zeci de ani.

— Farul e bun și simplu – spuse Krutikov, purtându-și palma pe creștetul farului, bombat și reticular, ca un gigantic ochi de libelulă. Ce greutate are?

— Numai o sută optzeci de kilograme.

— Nu e rău – întări Iurkovski. Pe scurt, cel mai complicat e de montat farul.

Pentru montarea farului erau prevăzute trei procedee. Pe o suprafață stâncoasă, dură, se putea folosi o uriașă ventuză, fixată la capătul inferior al barei. Pe un sol mai nestabil trebuia săpat un puț, în care urma să se coboare bara. Puțul se umplea apoi cu o soluție plastică. În sfârșit, în cazul când solul era friabil, urma să se toarne în sol, cu ajutorul curentului de înaltă frecvență, o coloană monolită cu șase ramificații la bază, înfiptă la o adâncime până la zece metri. În această coloană se introducea bara.

În aceeași zi s-au făcut afară din oraș asamblări și montări de probă. Bâkov urmărea încântat burghiul vibrator, care, mânuit cu dibăcie de Iurkovski, săpă la repezeală, într-un bloc de granit acoperit cu mușchi, un puț îngust și adânc. Usmanov declară că puțul este excelent – drept și perfect perpendicular. În puț s-a introdus o bară, la baza căreia s-a turnat un lichid cu un miros respingător ce se scurgea dintr-un balon prevăzut cu manometru. Lichidul s-a solidificat numaidecât.

— Încercați-o! propuse Usmanov.

Bâkov și Spițân schimbară o privire între ei și puseră mâna pe bară. Acestora li se alătură Dauge, iar apoi Krutikov, dar nu izbutiră nici să smulgă bara și nici s-o îndoaie.

— Ați văzut! spuse cu mândrie Usmanov. Acum să trecem la asamblare.

Când echipajul lui „Hius” se întoarse la hotel, soarele se ridicase din nou deasupra crestetelor rampelor de lansare de pe rachetodrom.

— Zilele acestea – îi sfătui Ermakov – fiecare membru al echipajului trebuie să învețe să manevreze burghiul vibrator, cu aceeași iscusință cu care o fac geologii noștri. Fiecare trebuie să știe să asambleze și să demonteze cu ochii legați farul. Asta e ceea ce vom face acum.

După masă, Bâkov se retrase în camera sa și se apucă să scrie la Așhabad. Umplu cu scrisul lui îndesat șapte file, după care reciti scrisoarea, oftă cu deznădejde și se trânti în pat.

Ieșise o scrisoare sentimentală până la indecență. Ah, ce bună ar fi o țigară! Bâkov se întoarse pe burtă și își vârî creionul în gură. În primul rând ar putea să se culce și să doarmă până mâine dimineață. În al doilea rând ar putea să se bage în baie… Drace, ce gânduri acre: să se culce, să doarmă, să facă baie… Inginerul sări hotărât în picioare și porni grăbit spre bibliotecă.

În hotelul de la Poligonul Nr. 7 începea viața de seară. Se auzeau zgomote de uși trântite. Pe coridoarele lungi pășeau grăbiți oameni elegant îmbrăcați. De jos răzbeau acordurile unei muzici eroice. În cele patru lifturi se adunase o mulțime de lume. Bâkov hotărî să urce în sala de lectură pe scară. De sus venea un grup vesel de tineri. Mergeau, se vede treaba, la club.

În sala de lectură, cufundată în liniște, Alexei Petrovici luă trei cărți despre Venus, o carte despre teoria propulsiei fotonice și răsfoi ultimul număr al revistei „Cosmonautul”. În revistă găsi un articol al lui M. A. Krutikov despre dirijarea automată a unei planetonave. Încercă să-l citească și constată că nu pricepe mare lucru: prea era multă matematică în articol.

— Funcțional…

— Bolborosi inginerul, dându-și silința să descifreze cel puțin concluziile. Ia te uită, grăsunul…!

, Ce-ar fi să trec pe la Dauge? Îl fulgeră un gând. Ce-o fi făcând oare acum echipajul lui „Hius”? citește cărțulii despre

Venus? Mă îndoiesc”…

Dauge nu citea cărțulii. Dauge se bărbierea. Își deplasase maxilarul într-un chip cu totul nefiresc. Vâjâitul aparatului electric de ras umplea toată camera. La vederea lui Bâkov, Dauge bombăni ceva neînțeles.

Alexei se trânti într-un fotoliu și se apucă să examineze spinarea lui Dauge, pereții albaștri din material plastic, ecranul plat și mare al televizorului, tavanul mat și înalt.

Odată bărbierit, Dauge întrebă:

— Ce dorești?

— Te deranjez…

— Nu-l vorba de deranj… Dar vezi că am de vorbit ceva cu Iurkovski. O discuție cu caracter absolut oficial.

Dauge intră în camera de baie, de unde se auzi clipocitul apei, o dată cu bombănelile și pufăielile prin care stăpânul casei își exprima desfătarea. Apoi Iohanici reapăru, ștergându-se din mers cu un prosop plușat.

— Nu fi supărat, Alexei, dar…

— Nu-l nimic, las' că plec.

— Bâkov se ridică. Am venit doar așa, neavând ce face.

— E o discuție serioasă – repetă Dauge. Dacă n-ai ce face, du-te de-l caută pe piloți. Cred că sunt în sala de sport. Bogdan încearcă să mai dea jos din grăsime. Du-te și vezi, e un spectacol amuzant!

— Aha… Ei bine, treaba voastră! Bâkov dădu să iasă, dar se opri. Ia să-mi spui de ce se uită Iurkovski așa de urât la mine?

Dauge scoase un „hm”, după care spuse cam în silă:

— Nu-l lua în seamă, Alexei. În primul rând, el e în general un om dificil. În al doilea rând, așa se poartă întotdeauna cu novicii care n-au avut onoarea să se rotească în camerele centrifuge și să stea câte zece zile cu masca pe față într-o atmosferă de azot, așa cum se face la Institutul de pregătire. Iar în al treilea rând… Vezi, în locul tău trebuia să fie numit un pilot, prieten bun al lui Volodea. Ulterior Kraiuhin a hotărât să te ia pe tine. Ai înțeles? Pe scurt, toate astea au să treacă și, când o să reveniți pe Pământ, o să fiți cei mai buni prieteni.

— Mă îndoiesc – bolborosi Bâkov și, deschizând supărat ușa, ieși.

A doua zi începu munca. Era o muncă grea, care făcea să se cuibărească oboseala în umeri, oboseală pe care n-o biruia așa lesne nici chiar un duș fierbinte și nici odihna de după-amiază. Timp de două săptămâni, întreg echipajul s-a exersat în montarea radiofarurilor.

Oamenii au învățat foarte repede să monteze farul, deoarece fiecare din ei avea o bogată experiență inginerească. Dar burghiul vibrator se dovedise a fi un instrument foarte capricios, din care pricină stâncile din împrejurimile orașului s-au împodobit cu o mulțime de găuri strâmbe și diforme, mai înainte ca Ermakov să se declare mai mult sau mai puțin mulțumit de iscusința perforatorilor novici. Membrii echipajului au avut multă bătaie de cap și cu ventuzele cu vid.

— Nu pot să înțeleg – spuse odată supărat Bâkov, adresându-se lui Dauge – de ce ne pierdem vremea cu forajul? tu știi să forezi, Iurkovski știe și el… Oare asta nu-l de ajuns?

— Să presupunem că eu și cu Volodea n-o să ajungem la Golconda – zise el simplu.

În zilele acelea, Kraiuhin putea fi văzut numai la micul dejun. Zi și noapte era ocupat cu echiparea expediției și își petrecea tot timpul pe la depozitele, întreprinderile și organizațiile care furnizau materiale rachetodromului. Se vede treaba că nu mergeau toate strună. Circulau zvonuri potrivit cărora Kraiuhin ar fi concediat pe câte unii, iar altora le-ar fi interzis să se arate înaintea lui până nu lichidează defecțiunile. Oamenii vorbeau de cuvântarea rostită de el la consfătuirea activului de partid al orașului, cu care prilej șeful poligonului s-a ales cu o săpuneală zdravănă.

Bâkov îl urmărea pe furiș pe Ermakov. Șeful expediției și comandantul navei era un om taciturn, rezervat și într-adevăr nu râdea niciodată. În schimb zâmbea cu un zâmbet ciudat, schițat numai din buze. Iar atunci când zâmbea, ochii lui deveneau și mai reci ca de obicei. Bâkov se convinse foarte curând că zâmbetul lui Ermakov nu făgăduia nimic bun aceluia căruia îi era adresat.

Odată, în timpul prânzului, Dauge s-a ridicat de la masă, lăsând în farfurie cea mai mare parte din friptura de vițel ce-l fusese servită ca felul doi, potrivit rației dietetice.

— O clipă – îl opri cu o voce blândă Ermakov. Te rog termină felul doi, Grigori Iohanovici.

— Nu pot, Anatoli Borisovici.

— Totuși te rog mult – stărui și mai blând Ermakov.

Fără a spune nimic, Dauge își trecu muchia palmei prin dreptul beregatei.

Atunci Ermakov zâmbi cu zâmbetul lui ciudat.

— N-aș vrea să te mâhnesc, Grigori Iohanovici – spuse el încet de tot – dar am motive serioase să mă tem că atitudinea dumitale față de regimul de pregătire va sili expediția să se limiteze în ultimă instanță la un singur geolog. Noi nu ne putem permite să-l oferim lui Venus nici cea mai mică șansă împotriva noastră. Nici măcar bucata de friptură care a rămas nemâncată de dumneata…

Roșu până-n vârful urechilor, Dauge se așează din nou și înfipse furios furculița în friptura cu bucluc. Nimeni n-a scos o vorbă și nu s-a uitat spre el. Masa s-a sfârșit într-o liniște mormântală. Ermakov nu și-a luat ochii de la Dauge, până ce omul care s-a făcut vinovat de nerespectarea regimului n-a șters din farfurie, cu o coajă de pâine, cele din urmă picături de sos.

Bâkov constată, nu fără mirare, că acest incident nu a provocat printre tovarășii săi nici cea mai mică indignare față de severitatea lui Ermakov. Dimpotrivă, în aceeași seară, Iurkovski i-a vorbit îndelung și stăruitor, cu vocea coborâtă, lui Dauge, după care acesta din urmă a răsuflat adânc și și-a desfăcut brațele cu un aer vinovat.

La sfârșitul celei de-a doua săptămâni, Usmanov își luă rămas bun de la echipaj și plecă din oraș pe calea aerului. A doua zi dimineața, după micul dejun, Kraiuhin spuse:

— Începând de azi, fiecare își va vedea, ca să zic așa, de lucru. Dumneata, tovarășe Ermakov, ai să lucrezi cu Spițân și cu Krutikov, așa cum ne-am înțeles. Puteți pleca imediat, permisele sunt gata. Dumneata, Iurkovski și dumneata, Dauge,

vă rog să mă așteptați aici. Îl conduc pe specialistul nostru în deșerturi și mă întorc numaidecât… Să mergem, tovarășe Bâkov!

În fața peronului aștepta o mașină puternică, cu roți și șenile.

— Te rog! îl pofti Kraiuhin.

Se așezară unul lângă altul, pe bancheta din spatele mașinii. Când orașul rămase în urmă, Kraiuhin se aplecă înspre Bâkov și-l întrebă:

— Ai vorbit cu Dauge?

— Despre ce?

— Despre toate.

— Da… Am vorbit.

— Și?

Bâkov ridică din umeri. Kraiuhin nu s-ar fi cuvenit să-l vorbească pe tonul acesta. Nu e treaba unui șef să-și vâre nasul în sufletul unui subaltern, fără a avea motive deosebite s-o facă. Oamenii serioși preferă să-și păstreze pentru ei emoțiile pe care le încearcă. De altfel, Kraiuhin păru nici să nu observe că nu i s-a răspuns la întrebare.

— Acum o să-ți vizităm gospodăria, tovarășe inginer – reluă el vorba după un răstimp.

Câteva minute mai târziu, mașina opri în fața unei clădiri lungi, fără geamuri, cu ușa cât tot peretele. Un paznic posac se apropie de noii veniți, care îi prezentară permisul.

— Să vină mecanicul! ordonă Kraiuhin.

Coborâră din mașină. De jur împrejur se întindea o câmpie ușor ondulată, acoperită cu o iarbă rară și aspră. Pe cer se târau nori cenușii, zdrențuiți. Ploua mărunt. Sub picioare plescăia apa.

— Tundra! Constată cu un oftat șoferul.

Ușa largă cât o poartă se dădu în lături. Un om cu înfățișare veselă, îmbrăcat într-o salopetă, se apropie de Kraiuhin, întinzându-l mâna murdară de ulei.

— Poftim, ți l-am adus – bombăni Kraiuhin.

Omul în salopetă îi aruncă o privire lui Bâkov:

— Văd, văd! Ei, să mergem!

În clădire era întuneric. Kraiuhin se împiedică de ceva și

drăcui printre dinți. Mecanicul tuși cu un aer vinovat.

— N-am apucat să facem instalația de lumină, tovarășe Kraiuhin. Mâine însă e gata.

— Mâine? Și azi vrei să bâjbâie omul pe întuneric, nu?

Încetul cu încetul, ochii lui Bâkov se obișnuiră cu semiobscuritatea. Inginerul deslușì în fața sa un obiect mare, cenușiu, cu reflexe opalescente. Apoi văzu niște șenile cu muchii proeminente, un chepeng deschis, ochii rotunzi, orbi, ai unor reflectoare.

— Ce-l asta? întrebă el.

— Acesta e „Băiatul" – îl informă Kraiuhin. Tancul transportor. Se deosebește întrucâtva de mașinile similare obișnuite, dar ai să te deprinzi repede cu el. Te pui pe lucru imediat… Și dumneata? Kraiuhin se întoarse înspre mecanic. În jumătate de oră să fie lumină.

— Am înțeles! răspunse vioi acesta și se făcu nevăzut.

— Adu planul mașinii și instrucțiunile de exploatare! îi strigă Kraiuhin din urmă. Apoi se întoarse spre Bâkov: Ei, cam asta-l tot! Rămâi și lucrează! La prânz o să vină șoferul să te ia.

Kraiuhin își luă rămas bun și se îndreptă spre ieșire.

Când, douăzeci de minute mai târziu, se aprinse în tavan un bec puternic, Bâkov scoase o exclamație admirativă. Avea înaintea lui cea mai perfectă mașină din câte s-au deplasat vreodată pe șenile. Era de dimensiuni uriașe, nu mai mică decât giganticul tanc-batiscaf pe care Bâkov îl văzuse cu câțiva ani în urmă la Expoziția industrială unională, dar în același timp dădea o impresie de mare ușurință, suplețe și poate chiar eleganță. Avea corpul lung, rotunjit, ușor turtit pe verticală; partea din spate, îngustă, era puțin săltată; proeminențele chepengurilor și ale periscoapelor abia se conturau; genuliera era înaltă… Mașina nu avea nici o cusătură! Talentul constructorilor dăduse transportorului capacitatea uriașă a unei mașini grele de transport și linia suplă a atomocarelor ultrarapide.

— Asta da! Asta da! exclamă Bâkov, dând ocol mașinii și lăsându-se mereu pe călcâie. Dar asta ce-o mai fi?… Sistemul de echilibru… Bun! se trag înăuntru și barele de sprijin?…

Ingenios!

Zăbovi puțin la spatele mașinii și puse mâna pe peretele neted al transportorului. Peretele era cald.

— E încărcat – zise binevoitor mecanicul, care din pragul garajului urmărea mișcările inginerului. Ați putea pleca imediat.

Bâkov se încruntă.

— E încă prea devreme…

— Replică el. Mi-ai adus instrucțiunile de exploatare?

— Le-am adus. Poftim!

— Mulțumesc.

Bâkov se strecură cu o agilitate surprinzătoare prin deschizătura chepengului. Încuietorile chepengului se închiseră deasupra lui.

— Hei, tovarășe! strigă mecanicul. Mai aveți nevoie de mine?

Mecanicul bătu în chepeng, dar, neprimind nici un răspuns, ridică din umeri și se îndepărtă.

Așa cum se arăta în instrucțiunile de exploatare, „Băiatul” era un tanc-transportor cu mare capacitate de trecere, destinat pentru deplasarea pe soluri dure, mocirloase și friabile, precum și pe un teren foarte accidentat sau printr-un mediu gazos și lichid la o presiune până la douăzeci de atmosfere și la temperaturi până la o mie de grade, capabil să transporte un echipaj de maximum opt oameni și o încărcătură utilă maximă de cincisprezece tone. Era echipat cu turbine cu o putere totală de 2.500 cai putere, alimentate de un reactor reproductor compact cu uraniu și plutoniu. Avea reflectoare infraroșii, un tun ultrasonic, două brațe-manipulatoare mecanice telescopice (aproape identice cu cele folosite de conductorii de atomocare pentru încărcarea reactoarelor la bazele de alimentare cu energie), dozimetre și radiometre interioare și exterioare și zeci de alte dispozitive și aparate, despre a căror destinație Bâkov avea deocamdată noțiuni foarte vagi. Echipajul, încărcătura, mecanismele și aparatele erau protejate de un blindaj sigur făcut dintr-un material plastic rezistent – mai rezistent decât titanul – termo și

radiostabil.

Sistemul de comandă al „Băiatului” se deosebea prea puțin de sistemele știute de Bâkov. I se păru cunoscut și sistemul de tracțiune, dar, pentru a fi cu conștiința împăcată, Alexei hotărî să cerceteze mașina șurub cu șurub. Venea la masă și la cină obosit, plin de unsoare cu grafit, mânca lacom, schimba câteva fraze scurte cu colegii și se întorcea grăbit la garaj sau se ducea la culcare. Dimineața și după-masă îl aștepta mașina în fața peronului. Regimul personal de antrenament și igienă din perioada de pregătire era însă respectat cu strictețe, lucru pe care Ermakov îl urmărea cu atenție.

În cea de-a patra zi, Bâkov scoase pentru întâia oară „Băiatul” pe câmp. Uriașa mașină ieși pe poartă cu o ușurință surprinzătoare, aproape fără a face zgomot. Docilitatea cu care reacționa ea la cea mai ușoară atingere a degetelor lui Bâkov pe butoanele tabloului de comandă provocă uimirea inginerului. Portarul îi făcu semn cu mâna, zâmbind. Drept răspuns, Bâkov dădu din cap, închise chepengul și acceleră viteza. „Băiatul” gonea prin tundra jilavă, legănându-se și aplecându-se ușor pe proeminențele terenului. Din tufișurile aflate pe câmpie țâșneau păsări, scoțând țipete speriate. Într-un loc răsări un iepure, ca un ghemotoc. În față se așternea o ceață deasă; inginerul se văzu nevoit să conecteze reflectorul infraroșu. Pe ecranul mașinii se perindau contururile vagi ale unor bolovani masivi, copaci singuratici, bizar strâmbați. Bâkov aci pornea cu viteză maximă, aci frâna brusc, descria viraje scurte, sucea transportorul în loc și atunci țâșnea de sub șenile un terci ruginiu, care se lipea de lentilele periscopului. Niște perii automate înlăturau însă numaidecât murdăria.

Pe neașteptate, când „Băiatul” gonea în plină viteză, apăru în față o rețea de sârmă ghimpată. Bâkov coti brusc la dreapta și frână, dar era prea târziu. Se auzi un zăngănit și un huruit, sub șenile trosni ceva și transportorul se opri. Inginerul se precipită afară. În spate și de ambele părți se întindea un gard de sârmă ghimpată. Urma „Băiatului”, perfect vizibilă în solul clisos, străpungea gardul. În uriașa gaură ce se formase, se bălăbăneau capete de sârmă și sfărâmături de pari de lemn.

— Asta-mi mai lipsea! bombăni Bâkov, aruncând o privire de jur împrejur. Unde-oi fi nimerit oare?

Atenția îi fu atrasă de o construcție rotundă din beton transparent, ce răsărea din ceață la o depărtare de vreo douăzeci de pași.

— Alo! strigă el încet.

Nu-l răspunse nimeni. Se auzea numai răpăitul ploii în iarbă și tânguirea domoală a rețelei de sârmă. Bâkov șovăi o clipă, apoi o porni hotărât spre clădirea cea rotundă. I se păru neobișnuită: pereții netezi și înalți nu aveau geamuri și nici orificii de ventilație. Numai la nivelul pământului se vedea o ușiță pătrată, larg deschisă. Ceva mai la o parte se ivea din iarbă capătul unui tub de beton, acoperit cu un capac rotund, mâncat de rugină. Bâkov se apropie de ușă și aruncă o privire înăuntru. N-apucă decât să-și dea seama că acolo era întuneric și cald. În spate se auzi un zăngănit de fiare. Bâkov se întoarse și văzu ceva ca un coșmar: capacul tubului de beton fusese ridicat și dinăuntrul acestuia ieșea afară o vedenie jilavă, cu un cap rotund de argint, fără ochi.

Până să-și aducă aminte Alexei că a mai văzut undeva un monstru asemănător, năluca se îndoi și se năpusti asupra lui. Îi despărțeau aproape trei metri. Vedenia acoperi distanța dintr-un salt. Bâkov însă își reveni din uluială. În afară de asta, năluca habar n-avea de sambo. După câteva secunde de luptă înverșunată, ea zăcea pe spate și Bâkov, dându-l câteva palme zdravene acolo unde la oamenii obișnuiți se găsește fața, sări în picioare tocmai la timp ca să se izbească de un alt monstru răsărit și el din același tub.

Acum lucrurile luară o altă întorsătură. Sambo-ul nu mai folosi la nimic. Primind o lovitură zdrobitoare, Alexei căzu într-o parte pe pământul jilav, după care fu apucat de picioare și târât nu se știe unde, cu o iuțeală ce i se păru neobișnuită. E foarte greu să opui rezistență când ești ținut cu putere de amândouă picioarele. Bâkov își dădea seama de asta și nu se mai împotrivea, așteptând să vadă ce va urma. Nălucile se opriră dar nu-l sloboziră picioarele: Bâkov încercă să se ridice un pic, sprijinindu-se în pământ cu pumnii, însângerați din

prima încăierare. Se auzi un tropot și apăru o a treia nălucă. Atunci inginerul își simți picioarele libere. Se întoarse numaidecât și se așeză, sucindu-și anevoie în dreapta și-n stânga gâtul stâlcit de lovituri.

Aruncând o privire în jur, își dădu seama că se află în spatele „Băiatului". Monștrii stăteau lângă el și se căzneau să-și facă ceva la. Cap. În cele din urmă globurile strălucitoare fură scoase și Bâkov văzu uluit niște chipuri cunoscute: Dauge, alarmat, Kraiuhin, încruntat și Iurkovski, alb la față de furie. Acesta din urmă duse mâna l-a nas, suflă pe nări și-l întinse lui Bâkov palma însângerată.

— Ești un imbecil! spuse el, cu vocea tremurată… Ești un imbecil! Ce ai pe umeri: cap ori un cocean de varză?

— Stai, Vladimir Sergheevici…

— Interveni Kraiuhin. Vezi că e buimăcit.

— Dumneavoastră? atât putu să îngăime Alexei…

— Nu, nu noi! cavalerii ordinului Rosenkreuz! Delegații comitetului de femei…!

— Lasă, Iurkovski!… Tovarășe Bâkov, scoate imediat mașina de-aici… Dauge, închide capacul și ușa și spune-le că plecăm.

— Am înțeles!

Dauge își puse din nou casca pe cap și ieși din spatele „Băiatului".

Bâkov urcă în transportor, urmat de Kraiuhin și de Iurkovski, care nu mai contenea cu ocările.

— Treci după gard și oprește acolo! ordonă Kraiuhin.

„Băiatul" porni cu spatele înainte.

— Ajunge. Stop! acum să-l așteptăm pe Dauge.

Bâkov se uită chiorâș la Iurkovski. Acesta își pipăia cu băgare de seamă nasul umflat.

— Te doare? întrebă cu compasiune Kraiuhin.

Iurkovski rânji furios. Pe blindaj se auzi un zgomot de bocanci și Dauge sări, în deschizătura chepengului.

— S-a făcut, Nikolai Zaharovici – spuse el.

— Să mergem!

Bâkov puse mâna pe maneta de comandă. Apoi, după câteva clipe de chibzuială, răsuci niște butoane, conecta motorul și se

îndepărtă de tabloul de comandă. „Băiatul” se urni ușor din loc.

— Încotro? întrebă speriat și totodată mirat Dauge. Și mașina cine o conduce?

— Conductorul automat – răspunse Bâkov, cu un aer vinovat. Eu nu mai țin minte drumul înapoi. Fiți pe pace! Mașina are un dispozitiv electronic. „Băiatul” se va deplasa după busola automată.

O vreme au mers în tăcere. Mașina reproducea cu precizie, însă în sens invers, toate manevrele pe care le executase cu o jumătate de oră înainte Bâkov.

— Ai dozimetrul la dumneata? îl întrebă Kraiuhin pe Dauge.

— E la mine, Nikolai Zaharovici. Dar n-o să avem nevoie de el. Am uitat să vă spun că atunci când s-a apropiat Bâkov de cameră, ea fusese deja închisă. Așa că totul s-a sfârșit cu bine.

Kraiuhin răsuflă ușurat.

— Era cât pe ce să dai de bucluc, tovarășe Bâkov – spuse el, ștergându-și sudoarea de pe chelie. Știi unde te-am prins?

— Habar n-am.

— Bâkov se simțea foarte nefericit.

— Dincolo de gardul de sârmă se află sub pământ un reactor puternic care produce tritiu, combustibilul pentru „Hius” Turnul de beton în care ai aruncat o privire atât de imprudentă nu e altceva decât o cameră de topire a deșeurilor radioactive rezultate de pe urma epurării uraniului. Și tocmai azi s-a dat la topit o garnitură de bare de uraniu. Dacă ți-ai fi vârât nasul acolo…

— E la mintea cocoșului! spuse convins Iurkovski. De vreme ce locul e împrejmuit cu sârmă ghimpată, înseamnă că intrarea e interzisă. Dar dumnealui, nu, dă buzna cu șenilele dumisale prin sârmă! Nu poate rămâne indiferent la un gard și-l înfruntă ca un leu-paraleu.

Iurkovski era cu totul nedrept, dar Bâkov se mărgini doar să ofteze deprimat.

— Te-a observat Iurkovski când te apropiai de cameră și s-a repezit să te dea la o parte, dar a întârziat un pic. Mărturisesc, credeam că s-a și întâmplat o nenorocire.

— Am alergat din răsputeri – interveni Dauge. Credeam c-o să-mi sară inima din loc…

Bâkov se întoarse spre Iurkovski și bolborosi bâlbâindu-se:

— Eu… Îmi pare foarte rău… Zău, n-am vrut…

— Și dădu a deznădejde din mână: Naiba știe cum s-a întâmplat! Înțelegi, m-ai speriat grozav…

Buzele lui Iurkovski se strâmbară într-un zâmbet disprețuitor.

Dauge chicoti:

— Ce primire i-a făcut! Splendidă primire! O, doamne, așa luptă mai zic și eu!

— Da, de bătut te bați bine – râse Kraiuhin – dar pe viitor fii mai prudent. În munca noastră nu e permis să atingi nimic cu mâinile goale, ba încă fără să ceri voie. Apropo de asta, diseară chiar Dauge are să-ți aleagă un costum de protecție și are să te învețe cum să te folosești de el.

— Doamne, ce mai bătaie! repetă Dauge, ștergându-se la ochi.

Bâkov trecu repede la locul său și deconectă conductorul automat. În față se deslușeau în ceața subțire contururile acoperișului plat al garajului.

— Și încă ceva – spuse Kraiuhin. O să trebuiască să supunem transportorul unui examen veritabil. Ești gata?

— Aici nu poate fi supus unui examen veritabil – bombăni Bâkov. E numai tundră, teren neted ca-n palmă…

— Nu-l nimic, las' că-ți găsesc eu un loc clasa una, amice! dinții de aur ai lui Kraiuhin sclipiră în întuneric.

BOTEZUL FOCULUI.

Petrecându-l pe Kraiuhin și pe geologi, pe care venise să-l ia o mașină chemată din oraș, Bâkov se scărpină îngândurat la ceafă și se întoarse în garaj. „Băiatul” stătea la doi pași de poartă. Pe pereții lui oblici sclipeau picăturile de ploaie.

— Examen! spuse Bâkov, cu glas tare. Ei bine, dacă-l examen, examen să fie!

Scoase dintr-un buzunar broșura cu instrucțiunile de exploatare, mototolită și pătată cu ulei, o frunzări, răsuflă adânc și intră în mașină. Lui Alexei Petrovici Bâkov nu-l

plăceau examenele sub nici o formă. Găsea că e o mare nedreptate ca un fleac cu totul inutil, căruia nu-l dai niciodată atenție, pentru că e cu desăvârșire inaplicabil în munca practică, să fie pus pe aceeași treaptă cu cele mai importante și mai necesare cunoștințe. Cât despre el, Bâkov aplica un sistem de predare cu totul altul. „De-ați fi cu stea în frunte – zicea inginerul – tot n-ați putea memora niciodată toate cele scrise în vrafurile de cărți și de tabele. Căci ele cuprind și ceea ce este mai important și ceea ce e pur și simplu important și lucruri de ordin secundar și, în sfârșit, lucruri cu totul inutile, care fie că s-au învechit de îndată ce au luat naștere, fie că și-au pierdut importanța în prezent. Eu n-am de gând, firește, să vă cer să știți tot ce scrie în cărți și tot ce cuprind diferitele tabele. Dar dacă, tovarăși, cineva nu va ști ceea ce este obligat să știe înainte de toate, rog să nu fie cu supărare dacă nu voi îngădui acest lucru."

Prestigiul lui Bâkov, cel mai bun specialist în mașini de transport, punea la adăpost sistemul acesta de orice atentat din partea șefilor celor mai pedanți. Dar asta era acolo, în Gobi. Cum va fi aici? e drept, Kraiuhin nu face impresia unui bucher și a unui formalist, dar cine poate ști încotro privesc ochii lui mici din dosul uriașilor ochelari negri? de aceea Bâkov frunzărea necontenit instrucțiunile de exploatare, pe care le citise din scoarță-n scoarță, îndeosebi partea referitoare la diferite avarii posibile și la reparații în condiții de exploatare. Apoi își scoase haina, își puse salopeta și se apucă să studieze cu atenție motorul.

Se întoarse la hotel târziu, obosit, dar mulțumit și aproape calm. În sala de mese nu mai era nimeni. Bâkov mâncă pe săturate, fără să se pripească, după care plecă în căutarea lui Dauge. Pe coridorul de la etajul întâi, în care dădeau ușile camerelor ocupate de cosmonauți, se opri. Una din uși era întredeschisă și din camera respectivă se auzea vocea puternică a lui Iurkovski, care recita versuri de Bagrițki:

Șuierând se năpustește vântul, Vifor crunt dezlănțuit în zbor, Ia vârtos corabia în coarne și izbește-n fundul sunător, Cuiele să zbârnâie cumplit și să urle bubuind catargul: „Voi la bună

treabă ați pornit…!”.

Bâkov aruncă o privire în cameră. Iurkovski, în pijama și papuci, ședea tolănit pe canapea, cu mâinile la ceafă și cu fața întoarsă spre fereastră. Lângă el ședea Krutikov, încovoiat, trăgând în gol dintr-o pipă scurtă. La masă, Bogdan Spițân se legăna pe scaun și zâmbea unor gânduri ale sale, numai lui cunoscute. Nici Dauge, nici Kraiuhin, nici Ermakov nu se aflau în cameră.

Haide, tinerețea mea pribeagă, Numai îndârjire și extaz, Clocotește-nfierbântată-n vine, Zbuciumă-te fără de răgaz!

Spargă-se-n puzderie de stele sângele-mi fierbinte omenesc, Să m-avânt în Univers deodată, Ca din tun în Cosmos să țâșnesc…

Versurile erau splendide. În afară de asta, „filfizonul” recita foarte frumos. Vocea lui profundă, plină de forță stăpânită și de emoție, degaja parcă o stare de neliniște și suna ca o chemare. Fără să vrea, Bâkov își zise că omul acesta frumos și neînfricat seamănă probabil mult cu însuși autorul versurilor. E tot atât de agitat și de pătimaș, gata ca și el să-și dăruiască, fără părere de rău, viața pentru fapte mari. Tot la asta se gândea, se vede treaba și Krutikov, căci navigatorul își scoase deodată pipa din gură și se uită atent la Iurkovski, vrând parcă să se convingă de ceva. Numai Spițân continua sa se legene încetișor și să zâmbească, cu ochii pe jumătate închiși.

Și să cânt cu-ntreaga mea suflare pe întinsul fără de sfârșit: „Mare Neagră, mare minunată, Dac-ai știi ce mult te-am îndrăgit…!”

Iurkovski tăcu. Bâkov se retrase de lângă ușă și își văzu de drum. În camera lui Dauge nu găsi pe nimeni. Pe pat stătea un costum de protecție, ales, se pare, de Iohanici pentru prietenul său. Suprafața șlefuită a calotei sferice răsfrângea reflexele roșiatice ale cerului crepuscular. Bâkov vru să se retragă, dar o fotografie de pe birou îi atrase atenția. Cunoștea această fotografie, care înfățișa o femeie foarte frumoasă, cu fața tristă, într-o rochie bleu, închisă până la gât.

„Mașa Iurkovskaia” – își aduse aminte Bâkov și oftă.

Sărmane Iohanici! Iată unde te-a adus dragostea… Până și

tu, atât de vesel și de bun, care știi să glumești și râzi chiar și în clipele cele mai cumplite… Până și tu n-o poți uita nici măcar acum când te mai despart doar câteva zile înainte de a porni în necunoscut.

— Tocmai acum! Abominabil! tună deodată, de după perete, vocea lui Iurkovski. Să trimită o scrisoare ca asta tocmai acum… Lasă-mă cu consolările tale, frate samaritean! Văcuța domnului ce ești! E o ticăloasă…!

— Nu! (Bâkov nu înțelese numaidecât cui îi aparținea această exclamație.) Să nu vorbești așa de ea! La urma urmei asta nu te privește!

— Ba mă privește! Și nu fiindcă mi-e soră. Ne privește pe toți – și pe Kraiuhin și pe fiecare din băieții noștri, inclusiv pe specialistul acela al tău în deșerturi, cu mutra lui roșie. Acolo unde mergem, viața tuturor o să depindă de fiecare dintre noi. Trebuie să fim absolut siguri unii de alții. Acum stau și mă întreb dacă în starea în care te afli, ai să ai destulă voință ca să te cramponezi de viață? n-ai să ne dai oare de furcă, Grigori Dauge?

— Ușurel, Volodea!

— Ba de loc… Nu-ți dai oare seama câte parale face surioara asta a mea fermecătoare? O egoistă! Da, da, e egoistă! Dacă n-ar avea botișorul ei drăgălaș, mă-ntreb ce-ar mai fi de capul ei? Ce, puține femei sunt pe lume? Credincioase, iubitoare, inteligente… Ce te ții așa de coada ei?

Bâkov se întoarse în vârful picioarelor în camera sa și închise bine ușa. Era îndoielnic că Dauge se va mai ocupa azi de costumul de protecție, de altfel nici lui Bâkov nu-l ardea acum de asta. Avea atâtea la care trebuia să se gândească! Inginerul se dezbrăcă, se culcă și închise ochii. Cel mai bine ar fi, poate, să încerce să doarmă. Se dădu jos din pat ca să lase storurile. În clipa aceea intră Dauge. Era, ca întotdeauna, cu părul puțin în dezordine și cu nodul cravatei strâmb. Bâkov se uită țintă la el.

— Te-ai și culcat? întrebă Dauge. Dar costumul de protecție? ce te uiți așa la mine, Alexei? E ceva în neregulă?

Dauge își duse mâna la față, apoi lăsă ochii în piept.

— Nu… Mă uitam și eu așa – rosti anevoie Bâkov. Mi-am zis că e târziu…

— Nu-l de loc târziu. Îmbracă-te și haide! Trebuie să te obișnuiești de azi cu costumul, fiindcă mâine s-ar putea să nu mai avem timp. Unde-ai stat atâta?

— Am avut treabă cu „Băiatul”. Mă cam tem, Iohanici… Am să cad la examenul ăsta.

— La care examen?

— La care? la cel de care vorbea azi Kraiuhin, ții minte, când ne întorceam,.

— A-a! eu cred că n-ai să cazi, Alexei. Conduci bine…

— Conduc… Să nu mă conducă ei pe mine…

Dauge îl privi mirat:

— De ce să te conducă? Și fără să te conducă ei, ai să fii leoarcă de apă, Alexei.

— Nu pricep.

— E simplu. Are să fie o cursă de încercare. Mâine ai să execuți un marș pe un teren foarte accidentat, prevăzut cu obstacole.

— Singur?

— Cineva o să te însoțească, așa cred… Ești gata? Să mergem!

În camera lui Dauge, Bâkov observă că fotografia nu se mai afla pe birou. Iohanici luă costumul de protecție din pat și-l întinse pe jos.

— Șezi, Alexei și ascultă! Halatul acesta se numește „CPK-6”, adică costum de protecție sistem Kraiuhin model șase. E confecționat dintr-un material foarte durabil și elastic, cu o denumire chimică lungă și complicată. În limbaj tehnic uzual i se spune „silichet”. E un compus organic polimeric de siliciu, cu molecule filiforme colosal de lungi. E foarte rezistent la rupere. În afară de asta, are un înalt grad de rezistență la temperaturi mari și, firește, etanș la gaze și impermeabil ia apă.

— E clar – spuse Bâkov. Inginerul ședea chircit, mototolind și netezind cu interes mâneca elastică a costumului.

— Costumul acesta, firește, nu se coase și nici măcar nu se

stanțează. E turnat gata, așa cum îl vezi, cu orificii și buzunare pentru aparate, alimente și toate celelalte. Stratul de silichet e dublu, moleculele unuia din straturi fiind orientate perpendicular pe direcția moleculelor celuilalt, E clar?

— Clar. Pentru a fi mai rezistent și mai impermeabil.

— Exact. Să trecem acum la cască. Vezi, e fixată la spate, dar se poate scoate ușor. Uite-așa.

Bâkov se uită înăuntrul căștii. Desigur! Strălucitoare, nichelată parcă la exterior, calota era absolut transparentă dacă priveai prin ea dinăuntru.

— Asta ce-o mai fi?

— Spectrolit, un material plastic special – răspunse Dauge. Nu e rău, ai? Asigură o vizibilitate perfectă în toate direcțiile. Dauge se așeză jos, lângă Bâkov și lovi cu degetul în cască. S-ar fi putut folosi și alte substanțe transparente, dar spectrolitul prezintă o serie de avantaje absolut inestimabile. În primul rând polarizează într-un anumit fel lumina, ceea ce permite ca, în întuneric sau în amurg, să te uiți direct la o sursă de lumină puternică și să vezi totul, fără ca lumina să te orbească. Apoi, spectrolitul lasă să treacă numai razele vizibile ale spectrului. Razele chimice și cele termice sânt toate fie absorbite, fie reflectate. La fel și razele X, ca și razele gama. În al treilea rând… Ce să mai vorbim, Kraiuhin a făcut un lucru mare.

— Dar asta ce e? Aha… O membrană.

— E un arc cu căști telefonice, cu o membrană extrem de sensibilă, pentru radiorecepție. Arcul servește ca amortizor… În cazul când ai cădea cu capul în jos. Tot aici se află și microfonul cu stația de emisie și bateriile cu semiconductori.

— E clar.

— Întreg costumul este izolat acustic. Pentru a se putea auzi sunetele din exterior, costumul e prevăzut cu un dispozitiv special, care poate fi reglat în funcție de densitatea atmosferei înconjurătoare. Acum dispozitivul e reglat la presiunea atmosferică obișnuită.

— Pricep.

— Perfect! Partea teoretică pare să fie încheiată. Acum pune-

ți costumul, Alexei!… Stai, nu așa! Trage-l pe picioare prin orificiul de la gât. Acum să fixăm casca.

Dauge îi ceru lui Bâkov să-și pună și să-și scoată de câteva ori costumul de protecție, să fixeze și să scoată casca, să facă tot felul de exerciții de gimnastică. În cele din urmă, când Bâkov, leoarcă de sudoare, era gata să facă apel la unele expresii înduioșătoare, lui Dauge i se făcu milă:

— Bine, pe ziua de azi ajunge. Scoate costumul! încă ceva, Alexei: aici, la centură, sunt locașurile pentru termosurile cu cacao, bulion și băuturi înviorătoare. Legătura cu casca se face prin intermediul câtorva tuburi. Baloanele cu oxigen și aparatul de absorbit acidul carbonic se fixează la spate. Iată-le! Observă aici: acesta e un termoregulator; când e frig, se poate conecta dispozitivul de încălzire. Aici e dozimetrul. Da și încă ceva… Costumul e prevăzut cu un dispozitiv minunat: filtrul de oxigen. Dacă atmosfera cea mai otrăvitoare conține măcar cinci la sută oxigen, filtrul lasă să treacă oxigenul în cască, oprind orice alt gaz…

Bâkov își scoase costumul și îl examină încă o dată cu atenție.

— Dar radiațiile? La radiații rezistă?

— Firește. În privința aceasta silichetul n-are rival.

— Ca „reflectorul total” al reactorului fotonic?

Bâkov își șterse broboanele de sudoare de pe frunte și se așeză alături de Dauge. Acesta spuse:

— Reflectorul total” e dur și friabil. Nu poate servi ca material pentru un combinezon. Silichetul prezintă suficiente garanții de siguranță. Azi-dimineață, de pildă, eu, Kraiuhin și Volodea am stat cu costumele pe noi în „cavou”.

— Ce vorbești!

— Serios. Era o temperatură de aproape două sute de grade, radiații alfa, raze gama etcetera, etcetera. Și cu toate acestea, silichetul a rezistat foarte bine. Era, firește, cam cald…

Bâkov se lovi mirat cu palmele peste genunchi. Cineva bătu în ușă.

Intră Kraiuhin. Inginerul îi oferi un fotoliu.

— Nu, nu stau – spuse Kraiuhin. E timpul, ca să zic așa, să

merg la odihnă. Cum stai cu costumul de protecție, tovarășe Bâkov? Te-ai obișnuit cu el?

— Da.

— S-a obișnuit de-a binelea – întări Dauge.

— Ar trebui, desigur, să te antrenăm în costum, dar n-avem timp, mereu n-avem timp… Kraiuhin puse mâna pe clanța ușii, dar numaidecât și-o retrase: Uitasem ce era mai important. Tovarășe Bâkov, mâine te duci de dimineață la garaj și vii aici cu „Băiatul”.

— Am înțeles – spuse cu glas răgușit Bâkov.

— Mergem la poligon. Ai să ne arăți ce e în stare mașina asta.

— Am înțeles.

— Noapte bună…

Kraiuhin ieși. Bâkov răsuflă ușurat și își luă și el rămas bun de la Dauge. La ușă reținu mâna lui Iohanici într-a sa și zise încet:

— Hm… Am auzit că… ai primit o scrisoare. O scrisoare neplăcută.

Dauge nu răspunse.

— Te întreb pentru ca… În fine, dacă ai să ai nevoie de mine…

— Bine…

— Iohanici râse amar și îl împinse pe Alexei Petrovici spre ieșire. V-ați pus cu consolările pe capul meu, lua-v-ar naiba să vă ia…!

— Nu te supăra…

— Nu-l nimic. Hai, du-te!

— Noapte bună!

— Mai dormi, frumoasa mea, mai dormi? fredona a doua zi dimineață Dauge, trăgând plapuma de pe Bâkov. E vremea să te trezești!

— Lasă-mă! Îl repezi inginerul și se întoarse cu fața la perete, plescăind dulce din buze și încovrigându-se cu genunchii la gură.

— Aseară viscolea, ți-aduci aminte?… Iar acum e ora șapte și jos te-așteaptă mașina.

— Ia… Ce? Ah, drace!

Dauge abia apucă să se ferească. Bâkov se repezi la scaun și puse mâna pe haine.

— Stai, Alexei, dar gimnastica de înviorare?

— Ia lasă-mă! Cum e vremea?

Dauge ridică storurile:

— Splendidă! Nici un nor. Ai noroc, Alexei. Dar ai să te-alegi și cu un perdaf de la Ermakov!

— Pentru ce? se informă Bâkov, încheindu-se la cămașă.

— Pentru că pleci fără să fi făcut gimnastică.

— Nu-l nimic, lasă. Am plecat!

— Și gustarea de dimineață?

— Mai târziu, mai târziu…

— Bea și tu măcar o cană de lapte cu pâine, caraghiosule! că nu te mai examinează Ermakov.

— Ah, drace…

În sala de mese, Bâkov înghiți grăbit o cană cu lapte, vârî în buzunar câțiva pesmeți negri și se precipită spre ieșire.

— Drum bun!

Cu mâinile în buzunare, Dauge urmări de pe peron mașina care se îndepărta, apoi căscă și se întoarse în casă.

Spre mirarea lui Bâkov, apariția uriașului transportor pe străzile orașului nu stârni cine știe ce interes. Trecătorii întorceau destul de indiferenți capul, uneori se opreau ca să privească mai atenți mașina și atât. Se vede treaba că noutățile tehnice nu erau aici o raritate. Bâkov opri „Băiatul” în fața hotelului și se duse să-l raporteze lui Kraiuhin. Pe coridor se întâlni nas în nas cu Ermakov.

— Ai sosit? Foarte bine…

— Ochii cenușii și pătrunzători ai comandantului îl examinară cu atenție pe inginer din cap până-n picioare: Nu e bine că n-ai respectat regimul.

— Am…

— Ai făcut-o cu cele mai bune intenții, înțeleg. Dar peste vreo două ore ai să treci prin momente de foarte mare încordare și abaterea aceasta s-ar putea să te coste. Nu numai pe dumneata. După câteva clipe de tăcere, Ermakov adăugă:

Dacă nu te-aș ști sănătos tun, aș stărui să se amâne cursa de încercare.

— N-o să se mai repete – bolborosi Bâkov.

— Sper. Regimul cosmonautului a fost elaborat de cei mai buni medici din țară și orice om cu experiență îți poate da numeroase exemple ce atestă consecințele deplorabile la care au dus uneori cele mai mici abateri de la regim. Dacă ai fi pilot, cu ziua de azi ar lua sfârșit participarea dumitale la expediții. Din fericire nu ești. Să iei vreo zece tablete de tonin. Și acum să mergem! Suntem așteptați.

Sus, în cabinetul lui Kraiuhin, era de față întreg echipajul lui „Hius". Se mai aflau aici și două persoane necunoscute lui Bâkov – președintele Sovietului orășenesc și secretarul comitetului orășenesc de partid. După semnele de respect pe care i le arătau aceștia lui Kraiuhin, era vădit că vicepreședintele Comitetului de stat pentru comunicațiile interplanetare se bucura în oraș de un prestigiu uriaș.

— Să nu pierdem vremea, tovarăși – începu Kraiuhin, de îndată ce Bâkov dădu mâna cu toți cei prezenți și se așeză și el într-un colț. Alexei Petrovici, astăzi dumneata ești interpretul rolului principal. Fii bun și ieși, ca să zic așa, la rampă. Te rog…

Bâkov se apropie de birou și se opri alături de Kraiuhin. Secretarul și președintele îi zâmbiră prietenoși.

Dauge îi făcu semn cu ochiul. Pe birou era întinsă o hartă la scară mare.

— Facem proba în pătratul acesta…

— Degetul lui Kraiuhin descrise un cerc în coltul de nord-est al hărții. Ce distanță e de-aici până acolo?

Bâkov se aplecă asupra hărții:

— Vreo cincizeci de kilometri.

— Exact. Cât îi trebuie „Băiatului"?

— Cam treizeci-patruzeci de minute…

— Perfect. În regiunea indicată există o mulțime de formațiuni variate de proveniență artificială, care, hm… Nu sunt trecute pe hartă. Sarcina dumitale e să ne transporți, uite, pe cota asta, de unde vom urmări cursa, apoi să traversezi

regiunea exact de la sud la nord și să revii la cotă de-a lungul acestui pârâu. E clar?

— E clar.

— Te previn că pe drum s-ar putea să ai tot felul de surprize. Pentru una din ele garantez în orice caz. Au fost trimiși oameni acolo? îl întrebă Kraiuhin pe președintele Sovietului orășenesc.

Acesta încuviință dând din cap.

— În general, examenul va fi serios. Te însoțește tovarășul Ermakov. Fii prudent. Curaj și prudență! Fără, cum s-ar zice, bravură inutilă!

— Am înțeles.

— Asta-l tot. Mai are cineva de pus vreo întrebare?

— Nu.

— Unde ți-l costumul de protecție?

— Îl iau imediat, Nikolai Zaharovici.

— Ia-l și pleacă. Până atunci noi ne instalăm în mașină.

Un sfert de oră mai târziu, „Băiatul" se afla de cealaltă parte a colinelor dinspre nord și Bâkov văzu pentru prima oară rachetodromul. În fața lui se întindea aceeași tundră netedă și monotonă, pe care răsăreau, ici-colo dâmburi cu o vegetație ghimpoasă. Din loc în loc se vedeau pe câmpie niște pete de culoare roșcată, rotunde sau în formă de stea, pe care nu creștea nici un firicel de iarbă. Bâkov dirijă mașina spre una din aceste pete. Pentru câteva secunde, în locul clămpănitului moale de sub șenile se auzi un bocănit înfundat și mărunt, de parcă cineva ar li dat de-a dura un cazan de tablă pe caldarâmul unei străzi.

— Aici au aterizat mai multe nave – îl lămuri Dauge, care se așezase în spatele lui Alexei.

— Dar asta ce-l?

În stânga se întindeau niște șine ruginite și se vedeau resturi de sârmă ghimpată. Pentru o clipă apăru un stâlp aplecat într-o rână, cu un triunghi de tablă albă pe care scria „UR". Bâkov apucă să vadă în dosul sârmei ceva ca un fel de groapă largă, umplută cu o masă bolovănoasă de culoare brună.

— De-aici – spuse Dauge – a decolat acum cinci ani „Zmei

Gorînâci”. Vezi, locul decolării a fost împrejmuit, deoarece solul s-a transformat în zgură radioactivă. „UR” înseamnă „o unitate roentgen”.

— Asta o știu eu – bombăni Bâkov.

„Băiatul” gonea prin tundră, ocolind blocurile masive și străbătând în viteză lacurile cu apă mică. Când indicatorul de distanță arătă că au fost parcurși treizeci de kilometri, Ermakov îl rugă pe conductorul mașinii să-l cedeze locul. Bâkov trecu în cabină. Toate chepengurile erau deschise. Președintele Sovietului orășenesc discuta ceva cu Krutikov; secretarul comitetului orășenesc de partid îl ascultă fără prea mult interes. Kraiuhin moțăia, rezemat de speteaza moale și poroasă. Iurkovski și Spițân ședeau cocoțați pe blindajul mașinii, cu picioarele bălăbănindu-se în deschizăturile chepengurilor. Bâkov se strecură în compartimentul motorului, trase cu urechea, examină mecanismele, după care se întoarse alături de Ermakov.

Urletul motorului se înteți brusc. Încetinindu-și puțin mersul, „Băiatul” urca pe un povârniș.

— Am ajuns – spuse Kraiuhin.

Mașina mai scoase un urlet, se întoarse în loc și se opri. Coborâră toți; Bâkov – cel din urmă. Se aflau pe creștetul unui gorgan înalt, acoperit cu o iarbă aspră, de culoare cenușie. Când se uită în jos, Alexei văzu o priveliște ciudată. Câmpia se sfârșise. Mai departe, spre nord, se întindea până hăt în zare o teribilă îngrămădire de pietroaie și de brazde groase. Se vedeau niște gropi largi, împrejmuite cu valuri neregulate de pământ. Un zid dințat, aproape vertical, se întindea de-a curmezișul acestui haos. Veneau apoi grămezi inegale de bolovani de granit și iarăși gropi, ziduri, rambleuri de piatră…

— Ei! auzi Bâkov în spatele său vocea lui Kraiuhin. Cred că sectorul acesta o să fie, ca să zic așa, demn de arta dumitale, Alexei Petrovici și de excelentele calități ale „Băiatului” nostru! Dumneata ce zici?

— Perfect! Bâkov se uită țintă la lentilele negre care ascundeau ochii lui Kraiuhin. Mă aranjează. Pot începe?

— Aici comandă Ermakov. Te rog să te adresezi lui.

„Cu asta nu mă sperii pe mine” – își zise Bâkov și se îndreptă spre Ermakov, care stătea pe una din șenilele „Băiatului”, cu binoclul în mână.

— Pot începe, Anatoli Borisovici?

Ermakov dădu din cap și sări cu agilitate jos.

— Pune-ți costumul de protecție – spuse el și, coborând vocea, adăugă: N-avea emoții, fii mai calm…

Bâkov ridică din umeri și se urcă în mașină. Dauge dădu să facă un pas înspre el, dar se opri și se retrase încet. Iurkovski stătea mai la o parte, fluierând și uitându-se când în pământ, când la transportor. Kraiuhin ședea chincit, angajat într-o discuție aprinsă cu „părinții orașului”, deasupra hărții întinse pe pământ. Mihail Antonovici și Spițân trebăluiau în tăcere la un minuscul aparat de radio.

— Conectează microfonul și pune-ți casca – îi spuse Ermakov lui Bâkov, așezându-se alături de el.

Se ajutară unul pe altul să se prindă de scaune cu niște curele largi și Bâkov se uită întrebător la casca argintie a comandantului, care se aplecase asupra aparatelor de bord.

— Dă-l drumul! se auzi slab în căștile radiotelefonului.

Alexei puse degetele pe butoanele tabloului de comandă și „Băiatul” porni încet, apoi tot mai repede și mai repede, în jos pe pantă. La poalele gorganului se săltă în sus, trecu peste prima grămadă de pietriș și se afundă într-o groapă. Cursa începuse.

Bâkov n-avea când să se ocupe de metafore, dar undeva în adâncul conștientului formulă această frază: „Ca o broască într-o minge de fotbal”, pe care o tot repeta inconștient în șoaptă. În deschizătura pătrată a vizorului se ivea când cerul albastru, când pământul negru, carbonizat parcă, când creștetul acoperit cu mușchi al vreunui bloc de granit. „Băiatul” era aruncat dintr-o parte în alta. Șenilele zăngăneau lunecând pe pietre. Dar motorul duduia uniform și vesel, fără rateuri. „Cu asta nu mă sperii pe mine” – își zicea cu încăpățânare Bâkov. Transportorul se avântă urlând într-un șanț adânc. Pentru o clipă se ivi în vizor o suprafață imobilă de culoare cafenie, cu un luciu egal și pe genunchii celor doi

se revărsă o Cascadă de apă.

— Înainte! strigă vesel Bâkov.

De cealaltă parte a șanțului „Băiatul” se opri puțin. La câțiva metri în față se înălța un zid de lut roșiatic aproape vertical. „Vreo cincisprezece-douăzeci de metri – socoti Alexei în gând. Să încercăm.” Cu coada ochiului îl observă pe Ermakov, apucându-se cu mâinile de scaun. „Ca o broască într-o minge de fotbal…”

De pe creștetul gorganului, transportorul părea un gândac cenușiu, care își croia drum pe un câmp arat. Iată că gândacul a pornit să se cațere pe un zid. Într-un chip neînțeles a izbutit să se târască câțiva metri. Apoi a tresărit, s-a desprins și s-a prăbușit pe spate, într-un nor de praf roșiatic.

— Drace – bolborosi secretarul comitetului orășenesc de partid – mai bine l-ar fi ocolit.

Dauge scuipă nervos.

— Nu e voie să-l ocolească – spuse calm Kraiuhin. Așa e regula. Atenție!

Sub zidul roșiatic s-a întâmplat ceva. Gândacul a început să miște. Din trupul lui s-au răschirat deodată niște picioare articulate ce străluceau în soare, s-au îndoit încet și l-au întors din nou cu spinarea în sus. O clipă, încă una… Sprijinindu-se cu trei bare de oțel în temelia zidului și dibuind cu băgare de seamă un punct de sprijin cu cea de-a patra bară, „Băiatul” se săltă până în creștetul zidului, se înfipse în el cu șenilele și porni mai departe, strângându-și din mers barele de sprijin.

— Bravo! Bravo lui! spuse tulburat Iurkovski. E un adevărat maestru!

— Poate să luăm totuși în locul lui un pilot în plus? observă Kraiuhin, ducându-și binoclul la ochi.

Bâkov triumfa. Totul mergea cum nu se poate mai bine. „Băiatul” trecea obstacol după obstacol. Pietrele se sfărâmau sub șenile, din gropile adânci țâșnea în toate părțile noroiul fluid, se prăbușeau bubuind bolovanii izbiți. Ermakov, care urmărea ruta cu harta și busola, indică de câteva ori direcția; fără asta, Bâkov s-ar fi abătut negreșit, deși își dădea silința să conducă mașina în linie absolut dreaptă.

— Cât am parcurs, Anatoli Borisovici?

— Mai avem vreun kilometru și jumătate…

În clipa aceea răsăriră în față, în chip cu totul neașteptat și într-o liniște desăvârșită, niște trombe de foc. Bâkov se trase în lături și opri mașina.

— Iată surprizele lui Kraiuhin! Bombăni el.

Focul se întindea cu repeziciune. Părea că ard pietrele. Șuvoaie negre de fum, amestecându-se cu flăcările sângerii, aci se așterneau pe pământ, aci se înălțau sus de tot: Un vânt fierbinte și uscat ridica în aer nori de praf.

— Benzină condensată! constată alarmat Bâkov. Napalm! Ce idee…

Ermakov tăcea. Bâkov zâmbi ironic, coborî peste vizoare obloanele de spectrolit și apăsă pe clapele tabloului de comandă. „Băiatul” se avântă în furtuna de foc.

Când orizontul fu învăluit de o perdea tulbure, de un zmeuriu închis, secretarul comitetului orășenesc de partid tuși, președintele Sovietului orășenesc se dădu mai aproape de aparatul de radio, dar Kraiuhin spuse imperturbabil:

— Am dat dispoziții să se aprindă acolo câteva zeci de butoaie de benzină. Se va produce pentru câteva minute o temperatură de vreo opt-nouă sute de grade. O nimica toată. „Băiatul” trebuie să reziste. Rămâne de văzut dacă vor rezista și nervii.

„Băiatul” a rezistat, au rezistat și nervii. Învăluit în nori de funingine grasă, transportorul alunecă spre pârâiașul care marca sfârșitul cursei și se opri. Apa repede a pârâului izbea în coastele înnegrite, cu reflexe liliachii ale mașinii învălătucite în aburi, producând un sfârâit continuu. Blindajul se răcea încetul cu încetul. Bâkov îl zgâlțâi de umăr pe Ermakov, care atârna neputincios în curelele scaunului. Dar comandantul nu-și pierduse cunoștința.

— Am trecut…

— Bolborosi el, cu glasul stins. Am trecut cu bine – repetă Ermakov. Mă bucur pentru dumneata… Și pentru mine.

Bâkov tuși stânjenit.

Tot drumul de întoarcere, prin valea pârâului, tăcură. Numai

când coti spre gorganul pe creștetul căruia se agitau siluetele observatorilor și le făceau semne cu mâna, salutându-l, inginerul spuse:

— Un lucru nu-nțeleg, Anatoli Borisovici. De unde distrugerile astea aici, în plină tundră?

Ermakov îl lăsă multă vreme fără răspuns, desfăcând cataramele curelelor. Apoi zise în silă:

— Deasupra acestei regiuni a făcut explozie o rachetă… O rachetă fotonică. Asta-l tot.

— Așa mi-am închipuit și eu; aici s-a produs o explozie…

Aceasta a fost tot ce-a putut spune Bâkov, uluit și zguduit.

La sfârșitul dejunului prelungit (stropit cu un păhărel de coniac, prilejuit de succesul cursei), Kraiuhin ceru să se facă liniște, după care spuse:

— Ermakov și Bâkov vor urma timp de o săptămână un regim sanatorial. Muncă de loc. Romane de aventuri, plimbări și somn. Ceilalți se vor pregăti pentru a-l lua în primire pe „Hius". Ni s-a comunicat că mașina a decolat de pe „Țiolkovski" și va fi aici peste cinci-șase zile.

„HIUS" SE ÎNTOARCE.

Bâkov visă că Ermakov vârâse „Băiatul" în hangar. Transportorul era încins la roșu, iar hangarul ardea, cuprins de flăcările purpurii. Bâkov smulse din perete stingătorul de incendiu, dar Ermakov izbucni în râs, îl zgâlțâi de umăr și-l strigă în ureche, tutuindu-l nu se știe de ce:

— Trezește-te, Alexei! Trezește-te, măi!

Atunci Bâkov observă că Ermakov avea pe el o manta lucioasă de clorvinil și că de fapt nu era Ermakov, ci Dauge. Inginerul se ridică în pat și se frecă la ochi:

— Ce s-a întâmplat?

— Vine „Hius". Hai să-l ieșim înainte, Alexei!

Ceasul arăta aproape ora două din noapte. Cerul era acoperit de nori grei, negri-cenușii. Numai înspre nord sclipeau palid niște fâșii tulburi, trandafirii. Ploua cu găleata.

— Cine mai merge?

— Toți ai noștri și, pe deasupra, jumătate din oraș.

Bâkov se apropie de fereastră. Pe stradă treceau grăbiți

oameni; unii din ei alergau. Zăngănind din fiare, se târî grav un tractor, trăgând după dânsul o construcție greoaie, cu o înfățișare ciudată, pe niște roți uriașe. Câteva automobile depășiră tractorul. Jos fu trântită o ușă și cineva strigă supărat:

— De ce nu m-ați chemat mai înainte?

Ermakov și ceilalți cosmonauți așteptau în vestibul. La intrare stătea Kraiuhin, dominând cu privirea un grup de ingineri în mantale și haine de piele, udate de ploaie. Cu o voce seacă și aspră, părând că bate cuie cu ea, Kraiuhin spunea:

— Orașul vostru are îndatorirea să echipeze, să primească și să expedieze navele. Dumneavoastră ați uitat lucrul acesta. Cred că o să fie nevoie să vă împrospătăm memoria. Dar asta mai târziu. Acum să-mi găsiți imediat toate mașinile – asta-l una. Să trimiteți toți oamenii la stație – asta-l două. Kraiuhin se întoarse spre un bărbat îndesat, cu fața încadrată de o barbă respectabilă. Pentru stație ai să răspunzi cu capul!

— O să căutăm să facem tot ce trebuie – răspunse cu o voce de bas bărbosul.

— Toate mijloacele de dezactivizare și de securitate contra focului…

— Sunt în ordine, Nikolai Zaharovici. Totul e pus la punct.

— Bine. Eu am să mă aflu undeva pe la caponiere sau prin preajma lor. Da…

— Kraiuhin își înfipse degetul în pieptul unui tânăr cu glugă de clorvinil: Să-mi comunici imediat toate radiogramele de pe navă.

— Prea bine, Nikolai Zaharovici.

— Poți pleca… Iar dumneata, Zaicenko – urmă Kraiuhin, de data aceasta pe un ton neglijent și parcă în silă – treci la arest. Și dacă se întâmplă o catastrofă, ai să fii trimis în fața justiției, uite-așa!

Cel care răspundea la numele de Zaicenko își strânse brațele la piept:

— Nikolai Zaharovici!

— Am zis…

— Dați-mi voie să merg măcar acum la stație, măcar pentru o oră! îl imploră Zaicenko. Bine, sunt vinovat… Bine, am să fiu trimis în fața justiției… Dar în momentul de față nu poate nimeni să facă treabă mai bine decât mine!

Kraiuhin rămase câteva clipe pe gânduri:

— Bine… Du-te! Ai să mergi la arest după sosirea navei.

— Am înțeles!

— Sunt toți? făcu Kraiuhin, cuprinzându-l cu privirea pe cosmonauți. Să mergem, tovarăși!

Afară era umed și frig. Mașina fomăia nerăbdătoare în fața peronului. Cosmonauții luară loc în mașină și aceasta porni în viteză, depășind o coloană lungă de camioane cu roți și șenile, ale căror remorci erau acoperite cu prelate. Bâkov întrebă cu glasul coborât:

— Ce s-a întâmplat? despre ce stație vorbea Kraiuhin?

— Radiofarul de dirijare exactă…

— Dauge se uită cu coada ochiului la spinarea lui Kraiuhin. Atunci când se apropie de pământ o navă interplanetară, pilotul se orientează după trei faruri de bază. Unul din ele se află aici, în oraș, celelalte două sunt dispuse la extremitățile poligonului, pe malul oceanului. Acestea sunt însă niște repere destul de primitive și s-ar putea ca nava să aterizeze fie în oraș, fie în ocean, fie în alt loc. Pentru dirijarea exactă a navei la locul de aterizare se folosește radiofarul de care e vorba. Zaicenko este șeful radiofarului.

— Și ce s-a întâmplat?

— Aseară, în timpul unei probe, s-a ars un agregat important, un transformator sau așa ceva. S-a constatat că utilajele de rezervă n-au fost încă primite de stație, rătăcindu-se pe undeva prin depozite. Scandal mare! Într-un moment de cea mai mare răspundere, stația nu funcționează. Nu ne mai rămâne decât să ne bizuim pe măiestria lui Leahov.

— Cine e Leahov?

— Pilotul lui „Hius”.

— Și dacă…

— În cel mai bun caz aterizează în tundră, la vreo două sute de kilometri de-aici. Nu-l nici o nenorocire. Poligonul a și fost

construit, ținându-se seama de această eventualitate. S-ar putea să și amerizeze. Dar dacă rămâne suspendat deasupra orașului…

— Nu rămâne! spuse cu siguranță în glas Krutikov. Nu cobi, Grigori Iohanovici. Leahov nu e un novice; o să vadă el că lipsesc semnalele de dirijare exactă și o s-o ia spre nord. Scandalul însă rămâne, firește…

— Toată noaptea s-a lucrat la stație. Și-au dat și ei silința să remedieze defecțiunea. Poate că totuși o remediază? dauge se uită din nou la spinarea lui Kraiuhin.

— Pentru Leahov asta n-are importanță – interveni Bogdan Spițân. Leahov o să plaseze nava exact în centrul poligonului numai cu ajutorul farurilor de bază.

— Crezi? făcu Krutikov, mijindu-și ochii.

— Leahov o să aterizeze exact în centrul poligonului – repetă Spițân și își strânse buzele, arătând că, după părerea lui, orice discuție pe această temă este inutilă.

Iurkovski tuși și spuse:

— Îmi pare rău de Zaicenko. La drept vorbind, ar trebui sancționat nu el, dar cineva mai de sus.

— Au să capete toți ceea ce li se cuvine! mormăi Kraiuhin, fără a întoarce capul. N-o să rămână nimeni nedreptățit. Dar Zaicenko are s-o capete cel dintâi.

— Șeful poligonului…

— Am spus – replică Kraiuhin, întorcându-se în sfârșit și uitându-se la Iurkovski – că au să capete toți ceea ce li se cuvine… În proporția respectivă, uite-așa. Dumneata însă, Vladimir Sergheevici, ai uitat se pare că Zaicenko era un om pe care contam.

Argumentul era, pesemne, puternic, deoarece Iurkovski nici nu încercă să obiecteze. Nimeni nu mai scoase o vorbă.

Mașina coti și alunecă pe vasta pistă betonată a rampelor de lansare. În dreapta se înșiruiau, lipite de poalele unor dealuri, niște construcții scunde și largi, fără peretele din față, deasupra cărora se înălțau pilonii cu rețea ai liniei de înaltă tensiune, ce se pierdea dincolo de dealuri. Se mai vedeau aici și niște turnuri în formă de cupolă, de culoare cenușie.

— Adăposturile – bombăni Spițân.

— Și noi unde mergem, Bogdan?

— La caponiere. O să asistăm la aterizarea, lui „Hius”.

Ieșiră pe o șosea îngustă și dreaptă. Ploaia se întețise. În geamurile mașinii izbeau șuvoaie de apă. Pe asfalt dănțuiau bășici albicioase. Mașina frână brusc. Un om în manta de ploaie, cu glugă pe cap, se apropie. Omul se aplecă, uitându-se atent în interiorul mașinii, îl recunoscu pe Kraiuhin și-l făcu semn cu mâna. Kraiuhin deschise puțin portiera:

— Radiotelegrafiștii au trecut de mult?

— Cel mult acum o jumătate de oră, Nikolai Zaharovici.

— Vezi, nu lăsați pe nimeni!

După un sfert de oră se iviră în față niște cupole do oțel înfundate în pământ, semănând cu observatoarele cazematelor de pe vremuri.

— Caponierele – lămuri Spițân.

De mult de tot, cu vreo treizeci de ani în urmă, această câmpie a servit drept poligon pentru încercarea rachetelor cosmice. Observatorii se ascundeau în șanțuri și în cazemate. Uneori, datorită unor defecțiuni ale sistemului de dirijare, în loc să se înalțe spre cer, uriașele rachete, înalte cât un bloc cu multe etaje, cădeau într-o parte și se porneau să salte sau să se târască pe câmpie, împroșcând jeturi de foc. La început n-au făcut nici o victimă, dar odată o namilă din astea de mai multe tone s-a prăbușit peste un șanț. A fost necesar să se construiască negreșit caponiere.

— Construcții subterane din beton armat, cu turele de observație la suprafață, având o vizibilitate completă pe orice direcție. Caponierele ofereau o siguranță absolută chiar în cazul în care ar fi căzut o rachetă deasupra lor. Observatorii se simțeau aici la adăpost, în perfectă siguranță.

Șoferul întoarse mașina, o adăposti într-un șanț adânc, betonat, cu un planșeu gros deasupra și opri.

— Să mergem! spuse Kraiuhin.

După ce străbătură un coridor scurt, cu pereții luminiscenți, exploratorii pătrunseră într-o încăpere cu tavanul jos, boltit, aflată în semiobscuritate. Bâkov privi cu interes în jurul său.

În dreapta și în stânga, câteva trepte duceau la niște platforme rotunde, acoperite cu cupole de oțel. Aici erau montate pe trepiede puternice periscoape cu o capacitate de mărire de patruzeci de ori, înaintea cărora se deschideau, în cupolele de oțel, ambrazuri dreptunghiulare, prin care se vedea cerul mohorât, învălătucit de burniță. Trei tineri în haine de piele oficiau parcă un ritual în fața unei instalații de radio. Când intră Kraiuhin, unul din ei făcu un pas înspre dânsul și-l raportă că legătura cu farurile și cu stațiile de radiolocație a fost stabilită.

— Întreabă dacă a sosit vreo veste de pe bordul lui „Hius” – ordonă Kraiuhin.

Spițân urcă pe una din platforme și se apropie de ambrazură. Ceilalți se așezară pe taburetele ce se înșiruiau de-a lungul peretelui. Difuzorul din încăpere începu să hârâie, apoi vorbi:

— Hius” tace deocamdată, Nikolai Zaharovici…

Kraiuhin începu să se plimbe prin încăpere, cu mâinile vârâte în buzunarele mantalei. Se opri, examinând cu atenție un vechi panou decolorat de pe perete: „Creșterea ponderii energeticii nucleare în balanța energetică generală a țării noastre din 1960 până în 1980”, după care își continuă plimbarea. Radiotelegrafiștii se tot uitau la el cu un aer de compasiune. Iurkovski îi șopti lui Dauge:

— E nervos bătrânul…

Difuzorul hârâi din nou:

— Atențiune, atențiune! nikolai Zaharovici!

— Da, ascult – răspunse nerăbdător Kraiuhin.

— Hius” se află deasupra poligonului. Dau coordonatele lui cu corectivul poziției dumneavoastră. Azimut geodezic optzeci de grade și… Patruzeci… Patruzeci și patru de minute… Altitudinea șaizeci de grade. („O să aterizeze în centrul poligonului” – remarcă în șoaptă Spițân). Coboară cu o viteză de douăzeci de centimetri pe secundă…

— Cu fotoreactorul?

— Deocamdată cu fotoreactorul.

— Transmiteți ordinul ca la latitudinea de șaizeci de kilometri să deconecteze fotoreactorul și să folosească

rachetele cu hidrogen.

— Am înțeles…

— Urmă o pauză, după care difuzorul urlă: S-a executat. Nikolai Zaharovici, „Hius” roagă să vină o mașină sanitară și un medic…

Toți se întoarseră alarmați spre difuzor.

— Au la bord un inginer cehoslovac, bolnav, pe nume Divíšek, de pe un satelit-laborator. E rău de tot.

— Dați dispoziții pentru mașina sanitară. Să fie pregătit un avion pentru Moscova. Avionul meu. Ce-l cu inginerul?

— Are boala actinică…

Kraiuhin drăcui în surdină.

— Da… Transmiteți-l lui Leahov să fie atent. Amintiți-l că stația de dirijare exactă nu funcționează.

— S-a transmis.

— Și el ce-a zis? se informă Spițân.

— A râs…

Difuzorul amuți. Kraiuhin scoase din buzunarul de la piept ochelarii negri și spuse:

— La periscoape!

În oculare se vedea cerul cenușiu, tundra cenușie, cupola cenușie a observatorului vecin. Ploaia încetase. Un vânticel călduț și jilav încrețea apa din băltoacele din care răsăreau tufe pipernicite și fire țepoase de iarbă. Bâkov se uită la ceas. Era aproape cinci.

Toți tăceau. Minutele se scurgeau încet.

— Se face lumină! exclamă Krutikov.

Cerul fu inundat de o lumină violetă tremurătoare. Aparenta monotonie cenușie a cerului și a tundrei dispăru numaidecât. Se vedeau acum lămurit încrustările fine ale fiecărui nor. Pe deasupra pământului se întinseră fâșii de un alb orbitor; descriind ciudate sinuozități. Lumina sporea în intensitate. Deasupra tundrei se bolti un bizar curcubeu răsturnat. Băltoacele, aruncau reflexe albe și liliachii. Un șuierat strident izbi auzul celor de față, făcându-se simțit din ce în ce mai bine. Bâkov simți o durere de dinți, își acoperi urechile și începu să clatine din cap. Lumina devenea tot mai puternică,

șuieratul atinse o tonalitate insuportabil de înaltă, dar acum abia se mai auzea.

— Leahov raportează că peste două minute deconectează fotoreactorul – răsună în difuzor o voce de bas.

— Trebuia s-o facă de mult – bombăni Kraiuhin.

Lumina se stinse. Curcubeul și reflexele jucăușe din băltoace dispărură ca prin farmec. Deasupra tundrei se lăsă amurgul. După un minut însă, ochii se obișnuiră din nou cu monotonia ei cenușie. Un urlet profund și. Sinistru spintecă cerul. Pereții începură să tremure, oblonul de oțel al ambrazurii zdrăngăni trist. Părea că pe deasupra capetelor gonesc unul după altul nenumărate escadrile de avioane cu reacție.

— Uite-l! strigă Krutikov. Priviți!

De sub hori țâșniră scântei roșiatice. Sus de tot se ivi o pată rotundă, întunecată, care începu să coboare încet, împroșcând limbi de foc. Pata creștea văzând cu ochii. Un bubuit greu cutremură văzduhul și cinci jeturi de foc, subțiri și drepte ca niște catarge, se desprinseră din marginile petei și izbiră pământul, iscând nori de aburi, bulgări de noroi se împrăștiară în toate părțile. Obiectul acela negru și greoi rămase suspendat în aer, legănându-se ușor pe cei cinci piloni de flăcări portocalii în care se sprijinea. Apoi se afundă și mai încet decât înainte în vârtejurile de aburi și se făcu nevăzut. Pământul se cutremură ușor, urletul conteni. Nimeni nu rosti o vorbă; fiecare părea să asculte zgomotele din propriile sale urechi. Acolo unde aterizase planetonava, se învolburase acum un nor greu de aburi, de un alb murdar…

— O aterizare perfectă! constată sufocat Spițân.

— Da – se învoi Kraiuhin. O aterizare de maestru. Să mergem, să mergem că mi-l să nu plesniți cu toții de nerăbdare.

„Hius” aterizase mult mai departe de postul de observație decât i se păruse la început lui Bâkov. Șoferul conducea mașina, cu viteza maximă pe care i-o îngăduia terenul accidentat al câmpiei. Și totuși trecură pe puțin cincisprezece minute, înainte ca roțile mașinii să lunece pe pământul fierbinte, ars, încă fumegând, din preajma locului unde

aterizase nava. Cupola uriașă a lui „Hius” acoperea jumătate de cer.

— Ia uitați-vă cum a aterizat – spuse triumfător Spițân. Cu chepengul de jos spre oraș! Bravo lui!

Săriră cu toții din mașină și ridicară capetele. Bâkov se uita uluit și oarecum neîncrezător la colosul acela (aurit de voința omului într-o pustietate absolută, la șantierul „Veidadâ Iu-l”. Nu mai văzuse ceva asemănător ca proporții și formă. Ce e drept, la prima vedere „Hius” semăna poate oarecum cu o broască țestoasă, la fel cu modelul din cabinetul de la Moscova al lui Kraiuhin. Dar văzut de aproape, pur și simplu nu suferea o astfel de comparație. Planetonava părea să semene mai curând cu un uriaș pavilion, susținut de cinci coloane groase, dispuse pieziș. Fiecare coloană, mare cât un castel de apă, susținea acoperișul, corpul navei, în formă de lentilă convexă-concavă. Suprafața inferioară, concavă, a corpului era lucioasă. Intrând sub ea, Bâkov văzu deasupra capului imaginea sa mult mărită și teribil deformată.

O oglindă… Un strat extrem de subțire dintr-o substanță miraculoasă, care există în univers probabil numai în adâncurile celor mai compacte stele, aplicat prin neînchipuite străduințe pe un metal șlefuit. Lui Bâkov i se păru că simte pe față o adiere slabă de căldură, abia perceptibilă. El știa însă că oglinda aceasta rămâne vece chiar și atunci când funcționează fotoreactorul. Din orificiul acela negru, plasat în centrul suprafeței concave la o înălțime de zece-cincisprezece metri, țâșnește un jet de plasmă incandescentă și acolo unde se află el, Bâkov acum începe reacția vijelioasă a sintezei nucleelor grele. Bâkov scutură nervos din umeri și se grăbi să insă sub cerul liber. Pentru întâia oară în viață, poate a înțeles cu adevărat ce uriașe forțe a supus omul, punându-le în slujba sa.

În văzduh se auzi un zumzet și Bâkov văzu un elicopter mare, cu cruci roșii pe fuzelaj, planând deasupra lui „Hius”.

— Operativitate înainte de toate – bombăni Iurkovski. Dar de ce n-or fi ieșind?

Răspunzând parcă la întrebarea lui Iurkovski, în peretele navei, în spațiul dintre două inele reactoare – așa se numeau

coloanele de susținere – se deschise deodată un chepeng rotund și în deschizătura lui se ivi o față palidă, zâmbitoare.

— Vasea! Leahov! urlă Spițân, sărind în sus și dând din mâini.

— Să trăiești, Bogdan! vă salut, Nikolai Zaharovici! Salut, tovarăși!

— Da' coborâți odată, vagabonzi interplanetari! țipă răgușit Kraiuhin. Ce tot moșmondești acolo, Leahov?

— Imediat. Ambulanța a venit?

— Uite-o ici. Spițân își repezi mâna în direcția unde aterizase elicopterul și de unde veneau în fugă câțiva oameni în halate albe.

Din deschizătura chepengului se lăsă în jos, cu un zăngănit metalic, o scară flexibilă.

— Luați bolnavul! strigă Leahov. Într-un hamac susținut de patru sfori subțiri, transparente, fu coborât un om înfășurat în cearșafuri. Bâkov îl luă în brațe și, ajutat de sanitari, îl așeză pe brancardă. Mirat și înduioșat văzu pe fața bolnavului lacrimi.

— Zeme – rosti acesta, cu glasul stins…

— Zeme, modre nebo albastru… {1}.

— Da, da, tovarășe Divíšek. Pământul! spuse Kraiuhin, aplecându-se asupra lui. Acum totul o să fie bine. Peste câteva ore ai să fii la Moscova, ai să te faci bine și ai să pleci acasă, la odihnă.

— Dekuji, sodruhu!… {2}.

— Dați dispoziții – spuse Kraiuhin, adresându-se medicului – ca bolnavul să fie imediat expediat cu avionul meu, adică după ce i se va da asistență cu mijloacele de care dispunem.

— Am înțeles, Nikolai Zaharovici.

Între timp Leahov și cei doi însoțitori ai săi coborâseră și ei pe pământ. Dând repede mâna cu tovarășii lor, se apropiară de brancardă.

— La revedere, Jan! spuse Leahov. Fă-te bine și… Iar la treabă, amice!

O femeie slăbuță, cu fața rotundă, îmbrăcată într-o salopetă largă, îl mângâie cu gingășie pe obraz:

— Să te faci bine cât mai repede, tovarășe Divíšek. Transmite salutări familiei dumitale.

— Dekuji, sodruhu… Mulțumesc, mulțumesc – bolborosi Divíšek, strângând mâinile prietenilor cu degetele lui slăbite. Foarte mulțumesc!

Toți cei de față petrecură tăcuți cu privirea elicopterul care se îndepărta. Leahov privi cerul ce se luminase, contururile difuze ale dealurilor îndepărtate și schiță un zâmbet.

— Iată-mă-s din nou pe Pământ – spuse el. Din nou acasă… Ah, ce mașină, fraților! Ce mașină!

— Stați puțin, tovarăși.

— Spițân îl apucă pe Leahov pe după umeri și-l conduse lângă femeia aceea cu fața rotundă. Ciokan, treci, te rog, în stânga Verei…

Cel de-al treilea membru al echipajului, un kazah înalt și taciturn, se încruntă:

— Iar ne filmezi?

— Da, da…

Spițân se dădu de-a-ndăratelea, fără a-și lua ochii de la ei, scoase din buzunar un minuscul aparat de filmat și, lăsându-se pe călcâie, trase câțiva metri de peliculă.

— Ajunge! interveni supărat Kraiuhin. Imediat la mașină, în oraș, la odihnă! Fără discuție! De vorbit o să vorbim diseară.

— O clipă, Nikolai Zaharovici…

— Leahov se întoarse spre Bâkov. Dacă nu mă-nșel, sunteți noul membru al echipajului?

— Da, faceți cunoștință – se precipită Kraiuhin. Bâkov Alexei Petrovici. Chimist, inginer specialist în fizica nucleară, conductor auto. Vasili Semionovici Leahov, pilot… Verocika, ia vino-ncoace! vera Nikolaevna Vasilievskaia, navigator. Ciokan Kunanbaev, inginer de bord.

Bâkov și cei din echipajul lui Leahov își strânseră mâinile.

— Așa – spuse Kraiuhin – și acum spre oraș!

— Ne vedem diseară – zise Leahov pe un ton prietenesc, adresându-se lui Bâkov și făcându-l semn cu capul.

— Dumneata, Anatoli Borisovici, rămâi aici cu mine pentru vreo oră – îl opri Kraiuhin pe Ermakov. Facem o inspecție pe

„Hius”. Rămâi și dumneata, Bâkov. Da și să vorbim cu șeful grupului de întreținere. Iată-l că vine-ncoace… Ceilalți sunt liberi.

Pe câmpie se târa spre „Hius” un șir de mașini – camioane cu roți și șenile, tractoare, automacarale.

— Spuneți-le să fie atenți cu reactorul numărul trei – recomandă Ciokan. În mod special! Nu știu ce are, dar o cam ia razna sistemul de relee. Las' că vă spun eu mâine.

Oamenii plecară. Cu inima bătând de emoție, Bâkov urcă în urma lui Kraiuhin și a lui Ermakov pe scara flexibilă, dar foarte rezistentă. În camera cubică în care intrară, Kraiuhin spuse:

— Aici e ecluza de ieșire în spațiul fără aer sau într-un mediu cu atmosfera otrăvitoare. E cam strâmt, nu?

— Nu… N-aș zice – îngână nehotărât Bâkov.

— E strâmt, e strâmt! bombăni disprețuitor Kraiuhin. S-au omis multe la proiectare. Ai să vezi dumneata când o să începem să încărcăm nava. Va trebui să trecem zeci și sute de tone de încărcătură prin aceste urechi de ac. Kraiuhin arătă cu degetul în direcția deschizăturii chepengului. Înăuntrul navei e și mai rău, culoarele sunt înguste, barate cu intrânduri și panouri mari și separate în mai multe celule.

— În ceea ce privește ermeticitatea și securitatea față de meteoriți, această construcție prezintă mari avantaje – observă Ermakov.

Străbătură camera de trecere și urcară treptele unui coridor puternic luminat.

— Racheta termonucleară e un lucru, ca să zic așa, nou – spuse Kraiuhin. Multe din posibilitățile și din avantajele pe care le prezintă ea au fost trecute eu vederea. Racheta a fost proiectată după metodele vechi, ca rachetele obișnuite. Rutina, ce să-l faci… Aici însă începe ceva nou…

Kraiuhin împinse o ușă grea de oțel și cu toții pătrunseră într-o încăpere vastă, plină cu aparate și tablouri de distribuție, necunoscute lui Bâkov.

— Aici e cabina de comandă – spuse Kraiuhin. Iar acolo – urmă el, arătând peretele opus intrării – în dosul unui blocaj

de titan se află inima lui „Hius”: fotoreactorul. Un dispozitiv special produce un flux de plasmă, un flux de tritoni puri, de nuclee de hidrogen supragreu, care este evacuat în jos în rații minuscule, câteva mii de doze pe secundă. Un puternic câmp electromagnetic, format de cei cinci solenoizi dispuși în jurul reactoarelor, frânează brusc plasma, provocând înăuntrul lui o reacție termonucleară. Punctul de frânare se află în focarul oglinzii parabolice care constituie suprafața inferioară a corpului navei. Un flux dens de radiații electromagnetice, de neutroni, nuclee de heliu și tritoni care nu au reacționat, izbește oglinda și generează o colosală forță de tracțiune… Desigur – adaugă Kraiuhin, după ce rămase câteva clipe tăcut – dacă n-ar fi stratul „reflectorului total”, corpul navei ar arde, ca să zic așa, cât ai clipi din ochi. Primul „Hius” a ars din pricină că undeva s-a subțiat acest strat protector.

— Asta nu se știe – interveni sec Ermakov.

Comandantul expediției umbla prin cabină, examina atent aparatele și însemna ceva în carnetul său de note.

Kraiuhin molfăi din buze și nu răspunse.

— Racheta fotonică e ceva nou – spuse el – ceva colosal. Viitorul omenirii…

— Kraiuhin își scoase ochelarii și se apucă să le frece lentilele, privindu-l pe Bâkov cu ochii lui rotunzi. Acum mai bine de o jumătate de secol, un german foarte inteligent a elaborat o interesantă teorie asupra mecanicii rachetei fotonice; pe-atunci, rachetele fotonice păreau un vis îndepărtat. Acum însă cheia realizării acestor minunate aparate de zbor se află în mâinile noastre. Dar noi nu știm încă să ne folosim de ea cum trebuie. Multe, foarte multe rachete sunt încă imperfecte, multe fenomene ne sunt încă neclare. Mai e și multă rutină. Să. Luăm, de pildă, rachetele acestea atomice de pe „Hius”. Alături de sistemul fotonic de propulsie, ele par o gloabă înhămată la cel mai nou atomocar.

— Bine, altfel „Hius” n-ar putea decola de pe Pământ – interveni timid Bâkov.

Kraiuhin își puse din nou ochelarii pe nas.

— Într-un viitor apropiat, probabil vom renunța, în general,

să decolăm de pe Pământ. „Hius”-urile vor lua startul de pe sateliți artificiali.

— Am înțeles – spuse Bâkov. Deocamdată însă „Hius” poartă cu el o rezervă de combustibil obișnuit pentru rachete?

— Foarte mică. Aceasta abia dacă reprezintă o cincime din greutatea sa de decolare. Numai atât cât le trebuie motoarelor rachetei ca să desprindă nava de Pământ, să iasă din straturile dense ale atmosferei, lesne de infectat radioactiv. Apoi se pune în funcțiune motorul fotonic. „Hius” nu cunoaște inconvenientele cauzate de imponderabilitate. El se deplasează cu o accelerație constantă de zece metri pe secundă într-o secundă, egală cu accelerația forței de gravitație la suprafața Pământului. În felul acesta echipajul lui „Hius” este scutit de imponderabilitate și de toate consecințele ei neplăcute. „Hius” nu cunoaște – cel puțin în timpul zborurilor interplanetare – cursele îndelungate și monotone prin inerție, care durează ani de zile. El dezvoltă viteze colosale și acoperă distanțele până la planetele apropiate în câteva zile sau săptămâni.

— Hius” este cheia spre marile planete – interveni Ermakov, cu o voce ciudată, sugrumată.

Stătea aplecat asupra unui aparat și Bâkov nu-l vedea fața.

Kraiuhin strânse din buze.

— Să mergem, tovarășe Bâkov spuse el, posomorât. Am să-ți arăt celelalte încăperi.

Au străbătut toată nava, au intrat în cabinele echipajului, în salon, în camerele depozit. Totul era extrem de simplu, încăperile păreau aproape goale. Cabinele echipajului aveau pereții capitonați, fără nimic pe ei și erau mobilate cu paturi rabatabile, susținute de curele largi, cu dulapuri în pereți, cu scaune joase, tapisate, fixate de dușumeaua elastică. În salon se afla o masă mare, rotundă, scaune tapisate, un bufet și o bibliotecă, acestea din urmă dispuse în pereți. Pe masă rămăsese uitată o foaie de hârtie, acoperită toată cu rânduri neregulate de calcule. Kraiuhin luă hârtia. („Ciokan – zise el, ironic. Matematicianul”…)

Când ieșiră din navă, văzură în jurul lui „Hius” o mulțime de

mașini și de oameni. Ermakov îi spunea ceva șefului grupului de întreținere. Acesta încuviința din cap, punea întrebări și dădea din mers dispoziții muncitorilor ce foiau în juru-l, băieți tineri, probabil proaspeți absolvenți ai facultății.

— Hai acasă – spuse Kraiuhin. Dacă se termină mâine alimentarea reactoarelor, poimâine începem încărcarea navei.

— Da, își aduse deodată aminte Bâkov, urcând în automobil – uitasem cu totul: dar „Băiatul”? Unde o să stea?

— Deasupra – răspunse Kraiuhin. „Băiatul” o să călătorească prin spațiu călare pe „Hius”. Uite-așa…

— Hm!… Făcu Bâkov, dar renunță să mai pună vreo întrebare.

„PRECUM ARGONAUȚII ÎN VECHIME…”

Leahov își prezentă raportul a doua zi. În cabinetul spațios în care lucra șeful Poligonului Nr. 7 se aflau, în afară de exploratorii interplanetari, vreo treizeci de persoane – lucrători de la rachetodrom, ingineri de la șantierul „Veidadâ Iu-l”, reprezentanți ai institutelor de cercetări științifice și de proiectări care colaborau cu Comitetul pentru comunicațiile interplanetare. Palid și zâmbitor, Leahov vorbea repede, însă limpede, lovind cu creionul în mapa de piele cu jurnale și însemnări pentru a fi mai convingător.

În conformitate cu planul zborului de probă, la douăzeci de ore după decolare, „Hius” a luat o poziție fixă față de Soare, îndreptându-se, apoi, cu o accelerație constantă de 9,7 metri pe secundă într-o secundă, spre punctul de întâlnire cu Venus, ocolind Soarele. După ce a parcurs exact jumătate din distanță și a atins o viteză de patru mii de kilometri pe secundă (animație în rândurile asistenței), Leahov a întors planetonava cu oglinda spre punctul de întâlnire și a început manevra de frânare. După opt zile și jumătate „Hius” s-a plasat pe orbita lui „Țiolkovski”, unul din sateliții artificiali sovietici ai planetei Venus, iar câteva ore mai târziu a acostat la satelit. Apoi, urmând programul experiențelor, manevrând timp de aproape o lună în jurul lui Venus și încercând fotoreactorul la toate regimurile de funcționare, Leahov a vizitat diferiți sateliți artificiali, a coborât pe Venita, satelitul natural al lui

Venus, și, în sfârșit, a pornit înapoi, luând la bord un inginer ceh bolnav de pe unul din sateliții artificiali laborator.

Leahov a vorbit despre regimul de funcționare a fotoreactorului, despre rezultatele pe care le-a dat aplicarea efectului Doppler pentru determinarea vitezelor proprii ale rachetei fotonice, și-a expus considerațiile sale relativ la dispozitivul de protecție împotriva meteoriților („Din păcate e… mai bine zis din fericire… N-am avut prilejul să-l încercăm în stare de funcționare") și a comunicat o serie de date noi în legătură cu repartiția densităților prafului cosmic în spațiul dintre orbita Pământului și aceea a planetei Venus („Aceste date, tovarăși, ne îngăduie – sunt ferm convins de asta – să sperăm că se va realiza un motor fotonic cu flux direct, de îndată ce se va rezolva problema dispozitivului de acționare fotonică având la bază fenomenul de anihilare"). Pilotul lui „Hius" a acordat o atenție deosebită unor fenomene neînțelese care au avut loc în timpul cursei. S-au observat întreruperi inexplicabile ale legăturii prin radio și televiziune, scurte vibrații de ultrafrecvență la corpul planetonavei, mici neregularități în câmpul magnetic de frânare din focarul oglinzii. Toate acestea aveau loc înainte de frânare, adică în perioada vitezelor maxime. Leahov și-a exprimat convingerea că fenomenele constatate se datoresc tocmai vitezelor colosale ale planetonavei, viteze care reclamă o trecere la mecanica relativistă.

În ansamblu însă, „Hius" a îndreptățit toate speranțele care s-au pus în el. După această cursă de încercare, apărea evident că, „în ciuda părerii unor oameni lipsiți de curaj și obtuzi, care compromit prin însăși existenta lor marea idee a comunicațiilor interplanetare", viitorul și încă viitorul apropiat, aparține rachetelor fotonice. (Aplauze, exclamații aprobative.) Chiar și în felul acesta primitiv și direct, îmbinarea fotoreactorului cu reflectorul total reprezintă un uriaș pas înainte în tehnica cosmonauticei.

Micile lipsuri de construcție ale lui „Hius" erau cu prisosință compensate de însușirile și avantajele lui indiscutabile: capacitate de deplasare practic nelimitată, posibilitatea de a

decola și coborî fără a face economie de energie și fără sarcini suplimentare care să pună în primejdie viața și sănătatea echipajului, independentă față de bazele intermediare și multe altele, mai puțin însemnate.

— Și trebuie să vă mărturisesc, tovarăși – spuse Leahov – că m-a bătut chiar gândul să încerc o coborâre pe Venus. (Râsete, zgomot în sală. Kraiuhin se încruntă. Iurkovski îi arată pumnul lui Leahov.) Ce s-ar fi întâmplat? N-ar fi aflat nimeni… Dar era destul să te uiți la planeta asta drăgălașă mai de-aproape, ca să-ți aduci aminte de disciplină. Desigur, vorbesc serios, disciplina e un lucru foarte bun. N-am mai zburat niciodată spre planete cu atmosferă și trebuie să vă spun că, dacă nu ești obișnuit, prezența atmosferei te poate stânjeni în navigație. Nu prea-mi place mie cum arată Venus…

După Leahov a luat cuvântul navigatoarea Vera Nikolaevna, foarte drăguță în rochia ei albastră, cu fața îmbujorată de emoție. Vera Nikolaevna a prezentat câteva variante optime de plasare a planetonavei fotonice pe „traiectorie directă”. S-a constatat că mașina electronică de calculat direcția, aflată pe bordul lui „Hius”, nu corespundea pe deplin cerințelor cosmonauticei noi, „directe”. Navigatorul și operatorul trebuiau să aplice mereu corecții, datorită perturbațiilor solare, lucru pe care zborurile pe traiectorii orbitale, de pildă, nu-l necesitau.

Vera Nikolaevna fu întreruptă de un tânăr mustăcios, cu părul mare, reprezentantul Institutului de mașini de calcul, care se apucă să-l explice lui Kraiuhin ce pregătiri s-au făcut la institutul lor în vederea soluționării acestei probleme. Tânărul vorbea cu înflăcărare, dar explicațiile lui erau confuze. Krutikov și unul din inginerii de față se legară numaidecât de el, angajându-se într-o discuție aprinsă. Nu-l întrerupea nimeni, ceea ce-l făcu pe Bâkov să-și închipuie că mașinile de calcul reprezintă acum cea mai importantă parte a utilajelor cu care sunt echipate rachetele fotonice. Câteva clipe mai târziu însă constată uimit că atmosfera gravă și solemnă de până atunci a ședinței se spulberase parcă.

Mai mulți lucrători de la rachetodrom făcuseră cerc în jurul

lui Ciokan Kunanbaev, care le explica tacticos ceva, purtându-și creionul pe niște foi de hârtie. Kraiuhin și Ermakov îi adunaseră în jurul lor pe constructorii de rachete de la șantierul „Veidadâ Iu-l” și frunzăreau împreună jurnalele de bord ale zborului. Constructorii dădeau din cap și notau de zor în carnetele lor. Leahov, Bogdan Spițân și Iurkovski îl ascultau în tăcere pe șeful Poligonului Nr. 7. Iurkovski spuse ceva, râzând ironic și ceilalți zâmbiră: Leahov și Spițân – vesel, șeful poligonului – jenat. În cabinet stăruia o larmă uniformă de glasuri ce se amestecau cu foșnetul hârtiei.

Bâkov rămase așa în espectativă, până ce fu pus la pământ reprezentantul acela mustăcios, apoi se întoarse spre Dauge. Acesta îi propuse:

— Hai acasă, Alexei! Lasă-l să discute și fără noi. Trebuie să studiem noile date despre Venus, pe care ni le-a trimis Mahov, șeful lui „Țiolkovski”.

Seara, cosmonauții s-au adunat în sala de lectură a hotelului.

Vera Nikolaevna vorbea cu însuflețire; ochii îi străluceau:

— Dacă te desprinzi de Pământ și ajungi în Cosmos, asta încă nu înseamnă că ai cucerit spațiul. Primele baloane nu l-au făcut pe om stăpân al oceanului aerian. Asta a făcut-o numai avionul. Nu? Pe noi ne va face stăpâni ai spațiului cosmic numai „Hius”, care e independent față de forțele de gravitație și nu e nevoit să se supună orbește acestor forțe…

Bogdan Spițân o sorbea din ochi. Leahov bolborosi, cu un zâmbet pierdut, ca și cum gândul acesta abia acum l-ar fi fulgerat.

— Și când te gândești că noi am fost cei dintâi în această acțiune.

Iurkovski adăugă ironic:

— Totuși, acasă, pe Pământ, e mai bine; nu, Vasea?

— Firește că e mai bine.

— Firește…” Ah, Vasili, Vasili, n-ai pic de poezie! După un zbor ca ăsta… Nu, categoric, ești nedemn de onoarea care ți s-a făcut.

Leahov se încruntă.

— Știi, eu nu sunt sportiv – zise el, supărat – eu sunt un om

al muncii! Și nu văd nimic rău în asta.

— Nu zice nimeni că e rău…

— Replică Iurkovski, ridicându-și în tavan ochii languroși. Dar trebuie să fii de acord, dragul meu, că deschizătorii de drumuri sunt de obicei… Sportivii, cum le zici tu.

— Asta-l altceva.

— Ce-l cu diviziunea asta? întrebă mirat Krutikov. Sportivi, oameni ai muncii…

— Întotdeauna și oriunde – spuse hotărât Iurkovski – au mers înainte entuziaștii, visătorii, care au deschis drum administratorilor și inginerilor, iar apoi…

— Apoi pe oasele acestor visători și romantici călca masa cenușie, nesătulă, gloata cea vrednică de dispreț…

— Interveni cu o voce subțire, schițând un zâmbet strâmb, Dauge. Ești un flecar, Volodea, scumpule! Asta-l!

Iurkovski se întoarse brusc spre el, dar Kraiuhin ridică mâna.

— O clipă – făcu el, cu glasul răgușit, pe un ton ironic. Așadar, Vladimir Sergheevici, administratori entuziaști nu există? Și nici ingineri visători? Hm… Și ce-l cu masa cenușie?

Bâkov ședea că pe ace. Niciodată încă nu i se păruse atât de antipatic „filfizonul”. Se uită la Leahov, care stătea alb la față, cu buzele tremurânde din pricina ofensei aduse și se înfurie și mai tare. Dar Bâkov nu avea încă drept de vot.

— Noi, dacă vrei, sântem cu toții niște visători, Vladimir Sergheevici – urmă Kraiuhin. Și niște entuziaști. Dar fiecare în felul său. Uite, Vera Nikolaevna își exprimă bucuria pentru faptul că „Hius” îi dă posibilitatea să gonească prin spațiu oriunde și oricum poftește, să-și desfete sufletul înaripat. Uite-așa. În asta, cred eu, vede dânsa adevărata menire a celui care este „stăpânul spațiului”.

— Am vrut să spun cu totul altceva…

— Interveni, fâstâcită, Vera Nikolaevna.

— Sper… Trebuie să vă gândiți că statul, poporul nostru, cauza noastră așteaptă de la noi nu numai… Sau mai bine zis nu atât recorduri, cât uraniu, toriu, transuranizi. Noi suntem cu toții niște visători. Dar eu nu visez să rătăcesc prin spațiu ca un balon de săpun, ci să culeg din el tot ce poate fi

folositor… Ceea ce este, înainte de toate, necesar pentru a face mai bună viața oamenilor pe Pământ, pentru comunitatea comunistă a popoarelor.

Îmi îngădui să vă atrag de asemenea atenția că în vremea noastră perioadele de tranziție trec repede. Iată un exemplu: în cursa ce urmează a fi întreprinsă, piloții lui „Hius” nu vor exercita decât o modestă funcție de conductori. Rolul principal e rezervat de data asta altora. Uite, lui…

— Și Kraiuhin îl arătă pe Bâkov, care clipi speriat din ochi. Și lui Dauge și dumitale, Vladimir Sergheevici. Omenirea are nevoie de bogățiile de pe Venus și nu de rapoarte entuziaste. Iaca-așa. Apoi dumneavoastră veți ceda locul altor eroi, celor ce vor construi uzine pe malul Golcondei uranice. Și toate acestea înseamnă muncă, prietene, muncă însuflețită și nu sport! Numai că unii privesc munca asta ca un mijloc de a străluci sub cupola circului și de a smulge ropote de aplauze, pe când alții o consideră muncă laolaltă cu toți. Dumneata, mon cher, ca să zic așa, atât aștepți: să te vezi ajuns la comoara tainelor rânduite în stive și să împlânți… Uf, sportivii ăștia!

Se făcu tăcere. Iurkovski se ridică și ieși fără să se uite la nimeni.

— Bun băiat – spuse Kraiuhin. Îndrăzneț, inteligent… Dar prea ambițios, mamă, mamă!

Ermakov replică grav:

— Tatăl meu îmi povestea că un oarecare Nikolai Zaharovici Kraiuhin, în tinerețea lui…

— Kraiuhin, Kraiuhin”…

— Nikolai Zaharovici se apucă să-și frece genunchii icnind. Asta a fost în tinerețe… Și apoi, știi poate că sus numitul Kraiuhin a fost atunci zdravăn bețelit… Pus cu botul pe labe… Iertați-mi expresia… la o conferință de partid, da. Și tocmai de tatăl tău, Anatoli Borisovici! Uite-așa.

Kraiuhin pufni supărat, tuși și părăsi încăperea.

Ultimele zile înainte de decolare trecură pe nesimțite. Toți erau ocupați. Ermakov conducea operațiile grupului de întreținere, care încărca pe navă toate cele necesare. „Hius”

era împrejmuit de o mulțime de construcții metalice, prins într-un păienjeniș de furtunuri și cabluri. Sub navă se foiau zeci de gazometre și cisterne, tractoare, macarale și conveiere. Se lucra zi și noapte. Pe furtunurile groase, acoperite cu straturi de gheață și promoroacă, se pompau gaze lichefiate – hidrogen pentru rachete și oxigen pentru echipaj, iar pe cele subțiri – apă și lubrefianți. Benzile rulante de transport și macaralele introduceau prin cele trei guri de acces bidoane, saci și lăzi cu alimente, echipament și efecte. Zeci de oameni în salopete trebăluiau în reactoarele cu uraniu. Specialiști veniți de la Novossibirsk verificau micron cu micron stratul de „reflector total". Această cuirasă neînchipuit de subțire și totodată cea mai durabilă din lume putea să aibă unele defecte microscopice, care ar fi putut provoca arderea fulgerătoare a expediției. Kraiuhin a venit în persoană în momentul în care s-a scos de pe cupola lui „Hius" o placă groasă de titan și când s-au introdus cu băgare de seamă în camerele de încărcare ale reactorului fotonic baloanele-capsulă cu un amestec de tritiu lichid. Apoi placa a fost pusă la loc și, în aceeași zi, a fost urcat și fixat deasupra ei un container uriaș, în care se afla „Băiatul".

— Cu lada asta stupidă în spinare – spuse înciudată Vera Nikolaevna – „Hius" are o înfățișare cam rudimentară.

Leahov, Spițân și Krutikov și-au petrecut toate aceste zile în cabina de comandă a planetonavei. Dauge și Iurkovski erau ocupați cu studierea noilor date despre Venus, aduse de Leahov. Purtau discuții nesfârșite și întocmeau niște radiograme misterioase, pe care le duceau lui Kraiuhin să le semneze, iar de acolo la stația de radio.

În toiul acestor pregătiri, Kraiuhin l-a chemat pe Bâkov și a plecat cu el la unul din depozitele subterane de la periferia de sud a orașului. Într-o încăpere uscată și luminoasă a depozitului, Bâkov văzu câteva lăzi cu arme.

— Cunoști obiectele astea, nu? se informă Kraiuhin.

Bâkov îl privi nedumerit și se aplecă asupra lăzilor:

— Carabine automate.

— Și astea?

— Pușți cu reacție… Pistoale…
— Poftim, alege.
Bâkov pricepu:
— Pentru toți?
— Pentru toți… Ia și o rezervă.
Inginerul alese opt carabine noi-nouțe, câteva zeci de grenade de mână, mai multe pistoale emițătoare de raze și pumnale în teci de piele de un galben deschis.
— Cartușele unde sunt? Și capsulele pentru grenade?
— Sunt și cartușe și capsule și tot ce poftești. Scrie ce-ți trebuie și lasă o notă la șeful depozitului.
Apoi coborâră un etaj mai jos.
— Și astea sunt tot pentru dumneavoastră – spuse Kraiuhin, arătând niște obiecte cilindrice cu suprafața brumată lustruită.
— Mine atomice…
— Bolborosi Bâkov.
— Le cunoști?
— Cum să nu le cunosc…!
— Iei zece unități complete. Ia și vreo zece rachete proiectoare cu parașute.
Două ore mai târziu, o mașină încărcată cu lăzi etanșe din material plastic și cu zece cutii rotunde cu apărătoare străbătea orașul în drum spre. Poligon. După alte două ore, lăzile și cutiile erau încărcate în planetonavă, cu ajutorul și sub supravegherea directă a lui Bâkov.
În sfârșit totul era gata. În decurs de o noapte, construcțiile ușoare care împăienjeniseră planetonava, furtunurile, macaralele și benzile rulante au dispărut. Au plecat mașinile și tractoarele, au plecat și oamenii. Pe pământul bătătorit și răscolit au rămas în burniță numai câteva capete de conducte și cabluri, bucăți de placaj, niște scânduri uitate, ghemotoace de hârtie unsuroasă de ambalaj, care se lipiseră de noroi.
Însoțit de Ermakov și de. Șeful grupului de întreținere, Kraiuhin a străbătut toate încăperile lui „Hius”, a cercetat și a pipăit totul, a ascultat atent vuietul puternic al solenoizilor porniți pentru probă, a mai făcut câteva observații lipsite de însemnătate, a coborât apoi din navă, și-a șters mâinile de

poalele mantalei și a zis:

— Cred că totul e în ordine, Anatoli Borisovici. Semnează procesul verbal!

Ermakov dădu din cap în semn de încuviințare. Șeful grupului de întreținere răsuflă ușurat, se învârti o vreme în loc, apoi tuși și întrebă:

— Când se dă plecarea, Nikolai Zaharovici? Mâine?

Mai trebuiau însă îndeplinite unele formalități. În oraș, Kraiuhin fu chemat de urgență la stația de radio și când se întoarse de-acolo, comunică pe un ton sec (cel puțin așa i se păru lui Bâkov) că plecarea se amină pentru poimâine dimineață, mâine urmând să sosească o comisie.

— Diseară o să aibă loc… ă-ă… O masă festivă. Fracul nu e obligatoriu.

Iurkovski își mișcă energic buzele, Ermakov căscă indiferent, iar Krutikov ridică din umeri și se cufundă din nou în lectura cărții pe care o începuse.

— Hai să facem o plimbare! îi propuse Dauge lui Bâkov.

Ieșiră din hotel și porniră agale pe strada care ducea la poligon.

— Toasturi, discursuri bombastice…

— Zise obosit Iohanici. Nu pot suferi chestiile astea!

— Ei, lasă…

— Replică Bâkov, aruncându-l o privire nemulțumită. Oricum, e un eveniment…

— Ce „eveniment”, mă rog? Niște oameni își fac meseria. Ce-l extraordinar în asta? Când pleacă o expediție geologică, să zicem, doar nu se constituie o comisie specială pentru a marca plecarea ei, nu?

— Uneori poate că se constituie.

— Foarte rău. Asta nu tace decât să te enerveze.

Merseră o vreme tăcuți. Bâkov întrebă:

— Atunci de ce se procedează așa?

— Naiba știe. Cred că obiceiul acesta a rămas din vremurile îndepărtate, când oamenii trebuiau „pompați”, însuflețiți, pentru a îndeplini o muncă obișnuită, elementară… Uite de-atunci a rămas așa și oamenii nu pot să se dezbare de obiceiul

ăsta prostesc. Cine poate oare să înțeleagă mai bine decât noi însemnătatea expediției iui „Hius”! E ridicol ca în zilele noastre să se rostească fulminante adevăruri arhicunoscute… Și pentru ce? Ca să ni se vâre pentru a mia oară în cap ceea ce știm din pruncie?

Se întoarseră din drum și porniră înapoi spre hotel. La intrarea în sala de mese, Dauge se opri, se dădu îndărăt și îl înghionti pe Bâkov.

— Stt! Încet…!

Sala de mese era luminată de razele difuze ale soarelui care cobora spre asfințit. Pe o canapea ședeau, aplecați unul către altul, Bogdan Spițân și Vera Nikolaevna. Priveau în tăcere pe fereastră și fețele lor erau atât de serioase și neobișnuit de triste, încât lui Bâkov i se strânse inima. Mâna mare și albă a lui Bogdan cuprindea umerii înguști și firavi ai femeii. Dauge îl trase pe Alexei de mânecă și amândoi urcară la etaj în vârful picioarelor.

— Ca să vezi, Alexei, cum se întâmplă uneori – spuse Dauge. Se întâlnesc numai pentru o săptămână-două și din nou se despart. Ea e mai mare decât el cu cinci ani… Dragoste, n-ai ce-l face. E o dragoste adevărată, mare…

Dauge rămase pe gânduri. Bâkov întrebă cu băgare de seamă:

— De ce nu se căsătoresc?

— Cum de ce nu se căsătoresc? făcu Dauge, cu întârziere. Ce importanță are asta? Sa întâlnesc o dată, cel mult de două ori pe an, înțelegi?

— Înțeleg – bombăni Bâkov. Apoi spuse hotărât: Nu, nu înțeleg nimic! Dacă s-ar căsători, ar sta împreună, ar zbura împreună…

— Împreună… Împreună, nu se poate, Alexei. Se întâlnesc o dată, de două ori pe an. Nu pot zbura împreună; expedițiile la care participă Bogdan sunt din acelea unde femeile nu sunt luate. Ce familie ar mai fi și asta?

— Nu – replică ferm Bâkov – ar putea aranja ei într-un fel dacă ar vrea.

— Poate, firește… Poate că dragostea asta a lor e numai o

fantezie!

— Ai zis-o și tu…

— Eu, Alexei…

— Vocea lui Dauge tremură – eu mi-aș da viața pentru femeia iubită! Sunt un om slab, dragul meu.

A doua zi veniră pe calea aerului oaspeți de la Moscova. Spre mirarea și satisfacția lui Bâkov, masa a fost veselă. S-au rostit și discursuri (destul de bune, cum i s-au părut lui) și toasturi (numai la șampanie) și urări de succes. Kraiuhin a relatat câteva episoade comice din perioada de început a comunicațiilor interplanetare. Iurkovski s-a apucat deodată să recite versuri din Bagrițki. Recită „Contrabandiștii", poezia sa preferată, iar când conteniră aplauzele, spuse mâhnit:

— Poftim… Câte versuri frumoase s-au scris despre mare și marinari, iar despre noi nu s-a scris nimic. Toți îi dau cu „zboară racheta mea".

— Poeții cunosc marea de mii de ani – remarcă Vera Nikolaevna – pe câtă vreme spațiul le este încă cu desăvârșire necunoscut. Mai rabdă, Volodea; au să se scrie versuri frumoase și despre noi.

Iurkovski îi sărută mâna:

— Rabd, Verocika. Până atunci nu ne rămâne decât:

Precum argonauții în vechime, Noi casa părintească-am părăsit și peste ape mari, în căutarea lânii de aur fostu-ne-am pornit.

Când plecară musafirii, Krutikov răsuflă adânc și observă:

— A fost plăcut, slavă domnului. Atât că…

— Da – încuviință cu un semn din cap Dauge – în cercul nostru, masa de adio ar fi fost mai reușită.

Kraiuhin se ridică, împingându-și cu zgomot scaunul.

— Atenție, vă rog, prieteni! spuse el. Un moment. Acum suntem în cercul nostru și aș vrea să vă spun câteva cuvinte. Alexei Petrovici, toarnă, te rog, vin la toată lumea… Doar un pic, Anatoli, nu te alarma… Așa, îți mulțumesc! Prieteni, eu sunt aici cel mai în vârstă cosmonaut… Da. Te ia groaza când îți aduci aminte de coșciugele cu care am început noi treaba asta! În comparație cu „Hius", erau niște căruțe, ca să nu zic

ceva mai rău. Eu nu sunt însă dintre încăpățânații aceia plini de ifose care o țin una că tineretului din zilele noastre i-ar fi incomparabil mai ușor decât ne-a fost nouă. Zic asta, fiindcă știu ce sarcină grea vă revine. O sarcină este întotdeauna determinată de mijloacele existente și cu cât mai puternice sunt mijloacele de care dispuneți voi azi, cu atât mai complexă vă e sarcina. Vouă n-o să vă fie mai ușor decât ne-a fost nouă… ba chiar o să vă fie mai greu, căci vă revine o răspundere mai mare. Prieteni, dacă o să vă fie foarte greu, insuportabil de greu, am să vă rog să vă aduceți aminte pentru cine și în numele cărei cauze faceți asta! Vă cunosc pe toți destul de bine, ca să fiu încredințat că, dacă o să vă aduceți aminte de asta, o să căpătați noi puteri. Ei… Asta-l tot! Beau pentru voi!

Kraiuhin ridică paharul, îl goli și ieși repede din încăpere. O vreme rămaseră cu toții tăcuți. Apoi se ridică Iurkovski și spuse încet.

— Ei, argonauților… Pentru moș!

În seara aceea, Bâkov n-a putut multă vreme să adoarmă. A coborât din pat, a aprins lumina, s-a așezat la birou, cu ochii țintă la bec și a stat așa multă vreme. Privirea îi căzu apoi asupra ziarului, pe care nu se învrednicise să-l frunzărească în ziua aceea.

„Să aplicăm cu mai mult curaj aratul de înaltă frecventă” – articol de fond. „Școlarii din Islanda își petrec vacanța în Crimeea.” „Sovhozurile submarine din Extremul Orient vor da statului 30 milioane tone de plancton peste plan.” „Punerea în funcțiune a noii centrale electrice termonucleare de la Verhoiansk, cu o capacitate de 1,5 milioane kilowați.” „Cursele de microelicoptere. Învingător – Vasea Ptițân, un elev în vârstă de 15 ani.” „Pe pista de gheață – patinatori centenari.”

Bâkov răsfoia ziarul, făcând hârtia să foșnească.

„Festivalul filmelor stereofonice din țările Americii Latine.” „Construirea unui observator astrofizic anglo-chino-sovietic pe Lună.” „Ni se comunică de pe Marte…”

Alexei Petrovici sfârși de frunzărit ziarul, se gândi o clipă,

apoi îl împături și îl vârî în buzunarul hainei. Trebuie să-l ia cu dânsul, căci el reprezintă suflul Pământului, pulsul puternic al planetei natale, pe care ar vrea să-l simtă și în îndepărtata lui cursă. Un simbol… Alexei oftă și stinse lumina.

În dimineața plecării, cerul era senin. La orele cinci nu mai dormea nimeni. S-au adunat cu toții în salonul hotelului; unii ședeau în fotolii, alții se plimbau de colo-colo. Când s-a servit gustarea de dimineață, au mâncat puțin și fără poftă. Ermakov se făcea că nu observă nimic. Kraiuhin și oaspeții vorbeau în surdină. Apoi au venit mașinile. Cu toată ora matinală, străzile erau pline de oameni. Nu striga nimeni lozinci și cuvinte de salut, nu venea nimeni să ofere buchete de flori. Oamenii stăteau pur și simplu și se uitau, dar se uitau așa cum te uiți la niște rude sau la persoane apropiate care pleacă într-o călătorie lungă și primejdioasă. Mașinile au ieșit afară din oraș.

Atunci i s-a întâmplat lui Bâkov un lucru de care multă vreme și-a adus aminte mai târziu, nedumerit și rușinat. L-a cuprins o ciudată stare de înțepenire. Părea să se fi dedublat, privindu-se pe sine însuși stând deoparte, cu interes, dar incapabil să se concentreze.

Frânturi de gânduri îi roiau în cap și nu putea reține nici unul din ele.

În dreptul caponierelor își luară rămas bun. Bâkov strânse mașinal niște mâini, simțind că i-a încremenit pe față un zâmbet stupid, pe care nu putea de fel să-l alunge. Kraiuhin îi spuse ceva, după care cei doi bărbați se îmbrățișară și se sărutară. Alexei încuviință din cap, când președintele comitetului executiv al Sovietului orășenesc îi spuse și el ceva, bătându-l pe umăr. Apoi se trase mai la o parte, târându-și anevoie picioarele, pe care le simțea ca pe niște butuci. Se uită la Spițân, care o cuprinsese pe Vera Nikolaevna pe după umeri, iar aceasta îl mângâia pe obraji. Dauge îl apucă pe Alexei de braț și-l duse la mașină.

Când își ridică ochii, Bâkov văzu deasupra lui suprafața convexă, masivă, cu sclipiri mate, a unui reactor, în sfârșit își dădu seama ce-l împiedica. În creierul lui stăruia inconștient,

dar lămurit, același gând: „Pentru ultima oară. Pentru ultima oară”. Nu-și putu aduce aminte când l-a fulgerat acest gând, dar acum îi era cu neputință să se descotorosească de el.

— Ocupați-vă locurile! strigă Ermakov, cu o voce nefiresc de aspră.

Bâkov întoarse capul. Mașinile care îi aduseseră plecaseră. De jur-împrejur se întindea tundra netedă și pustie.

— Alexei Petrovici, grăbește-te!

„Ultimii pași pe pământ” – își zise el, ascultând cu o ciudată curiozitate o voce lăuntrică, în vreme ce se apropia de scara metalică. „Ultima înghițitură de aer pământesc” – gândi Bâkov când se apucă de marginea deschizăturii chepengului. Cineva – pare-se Iurkovski – îl îmbrânci supărat și-l pofti să fie mai atent. „Ultima privire spre cerul albastru…” Chepengul se închise cu zgomot. Atunci Bâkov înțelese că-l era teamă. Pur și simplu îi era frică. Se liniști numaidecât și intră după Dauge în salon. Se așezară în scaune – el, Dauge și Iurkovski – și se legară în tăcere cu curelele. Ermakov, Spițân și Krutikov se aflau probabil în cabina de comandă. Bâkov se uită la iurkovski. Acesta părea supărat, pe nas îi apăruse o pată galbenă. „L-am atins totuși zdravăn atunci…” – își zise Bâkov, încercând o trecătoare părere de rău.

— Fiți gata! răsună dintr-un difuzor invizibil vocea sonoră a lui Ermakov.

Se făcu o liniște mormântală. Pentru o clipă Bâkov avu o senzație de greață și simți o stare de slăbiciune. Cu un uriaș efort de voință își învinse oribila senzație de neputință și se uită cu coada ochiului la Dauge. Acesta privea concentrat drept înainte.

— Start!

De undeva de jos se auzi un bubuit ca de tunet. Deodată totul se deplasă din loc. Speteaza scaunului se lăsă moale peste trupul lui Bâkov. Inginerul închise ochii și prin față i se perindară cercuri multicolore. Vuietul se înteți, apoi se mai potoli și, în cele din urmă, încetă cu desăvârșire. Se făcu liniște. Bâkov se întoarse cu băgare de seamă înspre Dauge.

— De-acum n-o să te mai doară – spuse cu o voce limpede și veselă Dauge. S-a dat plecarea.

Iurkovski se lovi deodată furios peste frunte.

— Ce te-a apucat? întrebă nedumerit Dauge.

— Ei, drăcie!… Am uitat aparatul electric de ras la hotel și se pare că nu l-am scos din priză!

Bâkov își îndreptă cu oarecare greutate corpul, se frecă cu putere la tâmple și răsuflă ușurat.

PARTEA A DOUA ~ SPAȚIUL ȘI OAMENII.

KRAIUHIN.

Spre seară vremea se strică. Dinspre ocean venea un curent de aer glacial. Deasupra tundrei se învârtejeau mase compacte de ceață plumburie. Cerul fu învăluit de nori grei. Totul arăta posomorât, se făcu aproape întuneric.

În cabinetul șefului postului central de radio al Poligonului Nr. 7 era cald. Cabinetul era puternic luminat, în fața biroului, înfundat într-un fotoliu jos, moțăia Kraiuhin, cu bărbia sprijinită în piept. Își întinsese stângaci picioarele, cu ghetele pline de lut zvântat. Mâinile mari și noduroase se sprijineau greu pe brațele fotoliului. Deasupra ușii ticăia puternic un ceasornic, bătând minutele. La fiecare bătaie, Kraiuhin își ridica pentru o clipă pleoapele vineți. Pe marginea biroului se răcea în pahar ceaiul neatins. Prin ușa întredeschisă își vârî capul radiotelegrafistul de serviciu, care rămase o vreme nehotărât locului, apoi se apropie în vârful picioarelor și puse în fața lui Kraiuhin un teanc de radiograme.

— Ce e nou? întrebă cu voce răgușită Kraiuhin.

Radiotelegrafistul tresări:

— Ă-ă… Nimic. Acum treisprezece minute „Hius” a comunicat că totul e în ordine.

— S-a stabilit legătura prin televiziune?

— Nu, Nikolai Zaharovici; deocamdată n-am reușit.

Kraiuhin rămase multă vreme tăcut (în acest răstimp, radiotelegrafistul se lăsă de câteva ori de pe un picior pe celălalt și tuși de mai multe ori), apoi spuse:

— Și zici că nu-l nimic nou?

— Nimic.

— Bine.

Kraiuhin aruncă o privire la radiograme și închise din nou ochii. Simțea în inimă o durere surdă, stăruitoare. În umărul stâng îl necăjea un junghi. Picioarele îi amorțiseră, dar nu voia să se miște. Se sili totuși să ridice mâna de pe brațul fotoliului și să ia paharul. Ceaiul i se păru nesuferit de dulce. „Nervii – își zise Kraiuhin – nervii și bătrânețea.” Până acum n-a știut de nervi. Medicii îl preveniseră că emoțiile pot să-l facă rău, el însă râdea pe sub mustață. Nu-și amintea să fi avut vreodată emoții… Până azi…

Azi, 18 august 19., la ora 5.00 fix, ora Moscovei, a început o acțiune pentru care el s-a pregătit vreme de cincisprezece ani. Lansarea cu succes a primei rachete fotonice perfecționate marca o nouă eră în istoria comunicațiilor interplanetare. Un deceniu și jumătate de căutări, de luptă, de uriașe încordări… Și, la capătul lor, iată-l ascultând zgomotele tânguitoare ale toamnei, cu răpăitul monoton al picăturilor de ploaie repezite în geamuri, cu clipocitul apei ce se scurge de pe acoperiș, cu șuierul subțire al vântului. Cei șase oameni de pe bordul celei mai perfecționate planetonave din lume, tot unul și unul, au preluat ștafeta de la el și au pornit mai departe, să înfăptuiască visul vieții lui. Iar el a rămas dintr-o dată slăbit și gârbov. Și acum așteaptă, așteaptă, așteaptă…

Pentru o clipă i se făcu o milă adâncă de el însuși și-l pizmui pe ei, cei tineri, dar numaidecât uită de asta, pentru că simțământul cel mai de seamă pe care-l încerca și care împinsese pe al doilea plan toate celelalte simțăminte și gânduri era teama pentru oamenii aceștia. Ei, bine… Cursa de probă a lui „Hius” a reușit. Se pare că procesele din carcasa de titan a fotoreactorului au fost studiate până în cele mai mici

amănunte… Un inginer poate indica cu precizie totală ceea ce se petrece în fiecare miliardime de secundă acolo și poate prevedea ce se va petrece în următoarele miliardimi de secundă. S-a ținut seama de tot: de temperaturile colosale, de vitezele enorme, de presiunile și tensiunile extraordinar de mari. Și totuși… Dacă bietul Petrosian a sărit în aer, n-a fost doar un joc al fatalității!

Kraiuhin înghiți anevoie câteva linguriițe de ceai. I se uscase gâtlejul, ochii îl dureau. Simțea în corp niște furnicături oribile. Pe geam apa se scurgea în șiroaie strălucitoare.

— Ce porcărie! bombăni Kraiuhin, trăgându-și înfiorat capul intre umeri.

Un eșec al expediției ar însemna prăbușirea cauzei căreia și-a dedicat întreaga viață. Acum, tocmai acum, când mai sunt încă mulți care nu cred în „Hius", când nu s-a potolit încă vâlva stârnită de „cei prudenți" în legătură cu explozia neașteptată a primului „Hius". Atunci s-a creat impresia că ideea acționării fotonice ar fi pentru multă vreme discreditată… Poate pentru totdeauna. Numai intervenția comisiei guvernamentale i-a făcut să tacă pe cei care compromiteau, cu scepticismul lor, această mare operă.

Nu, el n-are voie să se plângă. A cerut fonduri uriașe și i s-a dat mai mult chiar decât cuteza să spere. A cerut să fie înlăturați oamenii pe care-l socotea dăunători sau inutili – printre ei erau oameni cu merite mari în trecut – și aceștia au fost înlăturați. A întreprins experiențe îndrăznețe și i s-a dat crezare. Avea, se vede treaba, o putere uriașă, o convingere fermă. De altfel a avut, desigur, importanță și faptul că totul îi reușea. Kraiuhin a explorat cel dintâi două mari planete și a construit cinci din cei mai mari sateliți artificiali, a format trei generații de cosmonauți dintre cei mai temerari din lume, al căror maestru este el, Kraiuhin… Și acum se află de fapt în fruntea celei mai puternice flote cosmice. Au fost succese greu obținute, izbânzi anevoioase, plătite cu prețul vieții mai multor tovarăși. A cunoscut ceasuri de cumplită deznădejde și groază, a încercat durerea unor pierderi ireparabile… Triumfuri, clipe de imensă fericire, de orbitoare mândrie…

Dar el n-avea voie să privească îndărăt. Trebuia să se grăbească. Un popor mare i-a încredințat pe cei mai buni fii ai săi și mijloace tehnice de prim rang și cerea ca în schimbul acestei încrederi să fie învins Cosmosul, să i se smulgă toate comorile și tainele. Îi stă oare lui Kraiuhin în putere să dea poporului această izbândă? Da, dacă „Hius" va reveni cu misiunea îndeplinită, atunci nimeni nu va mai cuteza să obiecteze împotriva rachetei fotonice. Nu, dacă…

Kraiuhin se ridică și făcu câțiva pași dintr-un colt într-altul al încăperii, dezmorțindu-și picioarele.

— Așa nu merge – zise el tare. Stau și dau cu bobii ca o babă „Dacă, dacă"…

De fapt știa foarte bine că nimeni și nimic pe lume nu va mai putea opri dezvoltarea impetuoasă a tehnicii fotonice. Din clipa în care s-au obținut primele elemente ale „reflectorului total", soarta vechilor rachete cu impulsuri a fost pecetluită. Acum spațiul cosmic va da mereu îndărăt. Dar nu fără să-și arate colții, nu fără să facă alte victime… Însă va da mereu îndărăt. Își va ridica semnele de hotar mai întâi din sistemul solar, apoi (cine știe… Poate că vremurile astea le va mai apuca și el, Kraiuhin) și din alte sisteme solare.

Dar cât de puternică e inerția gândirii! Ca tot ce e nou, noul principiu de transport interplanetar a găsit din primele clipe destul de mulți adversari: cei care se culcaseră pe laurii victoriilor de altădată și nu voiau să meargă mai departe, cei care își consacraseră întreaga viață pentru a dovedi că acționarea fotonică e cu neputință de realizat în practică, cei care la început, au defăimat dintr-un condei inovația, iar apoi n-au mai avut curajul să-și recunoască greșeala și cei care, pur și simplu, nu voiau ca oamenii și mijloacele statului să fie expuse unui risc uriaș… Erau mulți, mult mai mulți decât ar fi vrut-o Kraiuhin și tovarășii săi. Dar el le-a frânt întotdeauna împotrivirea. Adversarii țipau: „Fantezie neîntemeiată! O chestiune a viitorului îndepărtat!" Și cereau să dea socoteală pentru zecile de modele care au ars, dar el l-a ridicat în atmosferă și l-a purtat în jurul Pământului, fără pilot, pe „Zmei Gorînâci". Au încercat să folosească catastrofa primului

„Hius”, dar nici atunci n-au izbutit. „Hius-2” a fost lansat. Poate Kraiuhin a greșit dându-l lui „Hius” o sarcină atât de amețitoare? Poate că racheta fotonică ar fi trebuit folosită mai întâi în cursele obișnuite, ar fi trebuit poate ca oamenii să se obișnuiască cu ea, să facă dintr-însa un mijloc răspândit și sigur de transport? Poate… Dar cât timp ar fi cerut asta! comorile Golcondei însă așteaptă. Și numai „Hius” îi va da omului putința să pună stăpânire pe ele.

Kraiuhin se lăsă din nou în fotoliu și încremeni, cuprinzându-și umerii cu brațele. Avea friguri. Își zise că starea bolnăvicioasă în care se află e provocată de această așteptare pasivă, cu care nu este obișnuit și de neliniștea care a pus stăpânire pe dânsul. Ar fi fost de o mie de ori mai bine dacă ar fi condus el însuși expediția. Dar, de bună seamă, nu i s-ar fi îngăduit acest lucru. Și apoi cine ar fi avut nevoie de el acolo, pe cea mai cumplită planetă din sistemul solar, cu plămânii lui arși, cu stomacul artificial, cu inima uzată? Numai într-o singură privință ar fi putut fi de folos: dăruind colectivului experiența sa uriașă, calmul și prudența sa, priceperea de a da îndărăt la nevoie… Tineretul de azi uită de această însușire atât de prețioasă. Cei șase sunt tineri, nerăbdători și înfierbântați. Sunt neînfricați și lipsiți de prețiosul dar al prudenței. Ei nu-și vor precupeți viața, uitând sau nedându-și seama cât de mult vor dăuna prin glorioasa lor moarte marii cauze a cuceririi spațiului cosmic. Nici un fel de Golconde nu vor compensa această pierdere. Nu va afla nimeni ce s-a întâmplat sub vălul alb care acoperă fața planetei aceleia inaccesibile. Totul va fi pus pe seama imperfecțiunilor lui „Hius”. Proiectele și calculele vor rămâne în praful, arhivelor. Va reveni pentru multă vreme epoca vechilor rachete propulsate.

La asta e mai bine nici să nu se gândească. Și apoi nu vede de ce n-ar avea încredere în cei șase. Ermakov… Inteligentul Anatoli Ermakov, întotdeauna calm, cu sânge rece… E poate singurul care înțelege mai bine adevărata stare de lucruri. În orice caz are destulă experiență ca să aprecieze importanța pe care o prezintă racheta termonucleară pentru comunicațiile

interplanetare. De altfel nici nu e de mirare. Toată viața și-a trăit-o sub supravegherea și sub conducerea lui Kraiuhin. Prima lui cursă, cu Kraiuhin a făcut-o. Lui Kraiuhin îi împărtășea el ideile sale, care uneori păreau fantastice prin amploarea și cutezanța lor. Ura ca și Kraiuhin stagnarea și rutina și tot de la el a învățat să-l înțeleagă pe oameni. Vedea într-însul o pildă de devotament față de patrie. Și cu toate acestea… Ermakov merge spre Venus așa cum pornește un soldat la asalt și va acoperi, fără să stea pe gânduri, cu pieptul lui cea dintâi ambrazură, ca să se răzbune pentru toate – pentru moartea cumplită și inutilă a soției, pentru focul care i-a mistuit tovarășii.

Pe Dauge, talentat geolog, specialist în radioactivitate, îl ademenesc cel mai mult bogățiile fabuloase ale Golcondei uranice. El se simte, de bună seamă, în situația unui pasionat vânător, nevoit multă vreme să se mulțumească cu pomenile sărăcăcioase ale naturii din preajma orașului și care s-a văzut deodată poftit într-o branițte plină de sălbăticiuni. E drept că-l mai rămâne Maṣa Iurkovskaia… Dar el e geolog până-n măduva oaselor și de aceea nu-și poate îngădui, desigur, să se lase prea mult afectat de neînțelegerile familiale.

Pentru Iurkovski, geolog-cercetător norocos, acest zbor marchează, înainte de toate, un nou record și aduce noi senzații. Pe el nu-l prea ademenesc gloria și onorurile. Iurkovski a participat la cele mai riscante expediții, dar portretele lui apăreau rar în ziare și pe ecranele televizoarelor. Îi place primejdia pentru deosebita senzație a înfrângerii ei. Savurează izbânda, așa cum savurează un gurmand aroma unei mâncări alese. Are, e drept, o mică slăbiciune, pe care o ascunde stânjenit și pe care Kraiuhin a calificat-o cândva drept „o reminiscență romantică de cea mai proastă speță”. E un romantic… Păcat că nu și-l apropie pe Bâkov, pe care, într-un acces de orgoliu de castă, îl acuză că ar fi obtuz, mărginit și lipsit de imaginație. Nenorocirea e tocmai că Iurkovski are mult prea multă imaginație…

Bogdan Spițân… Acesta nu poate, cu toată sinceritatea, înțelege cum e cu putință să te intereseze altceva decât

conducerea unor nave cosmice. Acum, când lanțurile vechilor principii ale cosmonauticei, care-l stânjeneau, au fost rupte, se simte un adevărat stăpân al spațiului. Caraghios băiat! În afară de spațiu și de masa de comandă, pentru el există numai Vera, buna și gingașa Vera, unica femeie din lume și, după părerea lui, singurul om care-l înțelege până la capăt.

Cât despre Mihail Antonovici Krutikov, acesta e pur și simplu cel mai bun cosmonaut din țară și atât. E un om blajin, amator de serate intime și de adunări festive, la care se înfățișează cu toată familia – cu soția și cu cei doi copii. Excelent matematician, a propus o serie de metode, în principiu noi, de soluționare într-un ritm rapid a unora dintre cele mai complicate probleme de cosmonautică. Cu aceeași satisfacție pozează în fața obiectivelor operatorilor cinematografici și se joacă zile în șir cu copiii. N-a refuzat niciodată nici cea mai măruntă și neînsemnată misiune și nici cursa cea mai grea. Dacă nu era Kraiuhin, Mihail Antonovici, moale și conciliant, ar fi fost trimis întotdeauna în cursele plicticoase și primejdioase spre centura asteroizilor. Acum cosmonautul își ocupă locul obișnuit alături de vechiul său prieten Spițân și este sincer încântat.

Și Alexei Bâkov… Kraiuhin zâmbi, aducându-și aminte de fața lui stacojie, de ochii mici și apropiați, de nasul ca un cucui, cojit, liliachiu, de părul lui aspru, repezit deasupra frunții teșite. Nu este frumos, nu-l un Iurkovski, desigur… Și nici în materie de versuri nu e prea tare… În schimb e un excelent inginer practician. Și ce repede reacționează! E destul să-ți amintești numai de întâmplarea din fața gardului de sârmă ghimpată, de cursa de probă… Pentru Alexei Petrovici, expediția pe Venus e doar o deplasare foarte bizară și neașteptată, care l-a întrerupt, provizoriu, desigur, de la munca lui obișnuită din deșerturile îndepărtate ale Asiei. Un prilej plăcut de a-și arată în toată splendoarea măiestria de conductor auto și de inginer specialist în fizica nucleară și totodată un prilej agreabil pentru un om simplu și bun de a se lăuda cândva în cercul prietenilor că a participat la un zbor interplanetar. Pe de altă parte, el vădește teama firească și

lesne de înțeles a unui neofit în fața tainelor mărețe și cumplite ale unei lumi nepământene. E foarte bine că participă la expediție.

Toți șase alcătuiesc în ansamblu o excelentă „selecționată". Trăsăturile lor omenești sunt cimentate de același fond adânc și neprețuit: sunt cu toții comuniști, oameni de onoare și de acțiune. Cât despre slăbiciuni și lipsuri… Ei bine, calitățile acestor șase oameni se completează de minune și el, Kraiuhin, se poate mândri pe bună dreptate că știe să aleagă oamenii.

Kraiuhin închide ochii și revede chipul lui Ermakov, al piloților și geologilor, al „specialistului în deșerturi", îi vede cum acționează. Ah, dacă nu i-ar încurca scepticii aceia prudenți! Ce e drept, scepticismul lor n-a fost numai dăunător. În lupta cu vechiul, noul prinde puteri. Trebuie recunoscut că această luptă a sporit mult puterea lui „Hius" și l-a făcut mai puțin vulnerabil. Dar ea a fost în cea mai mare măsură dăunătoare. În această luptă s-a irosit o importantă cantitate de energie. Adversarii au zdruncinat încrederea realizatorilor lui „Hius" în măreața idee de care erau animați.

Căci trebuie spus că adversarilor li s-au alăturat și unii care i-au fost cândva prieteni apropiați lui Kraiuhin și ajutoare pe care el se bizuise atâta…

Când radiotelegrafistul de serviciu intră din nou în cabinet, Kraiuhin îl privi atât de mânios, încât tânărul încremeni locului și clipi din ochi fâstâcit. Dar Kraiuhin își reveni numaidecât.

— Ce e nou? întrebă el.

— O radiogramă de la Comitet, Nikolai Zaharovici.

— Ce vor?

— Întreabă de „Hius".

— Transmite că totul… Că deocamdată totul e în ordine.

— Am înțeles. Dar…

— Ce mai vrei?

— Semnătura dumneavoastră…

— Dă încoace!

Kraiuhin semnă și trânti tocul.

— Legătura prin televiziune?

Radiotelegrafistul își desfăcu brațele cu un aer de vinovăție.

— Bine, poți pleca.

Își aduse aminte de cuvântarea pe care a rostit-o la masa de adio. Da, se pare că a spus cu totul altceva decât ar fi vrut să spună. Dar nu putea nici s-o trântească de-a dreptul: „Dacă se întâmplă o catastrofă, totul e pierdut…" sau cam așa ceva. Ori poate tocmai așa ar fi trebuit să facă?

Kraiuhin se ridică în picioare, clătinându-se. E clar: e bolnav, îi este foarte cald și totodată îl trec fiori. N-ar strica să ceară ceva fierbinte… Întinse mâna spre videofon. În aceeași clipă se auziră pași precipitați, ușa întredeschisă se dădu de perete și radiotelegrafistul, vesel și cu fața luminată de un zâmbet, strigă:

— Nikolai Zaharovici! S-a stabilit legătura! Ermakov vă poftește în fața ecranului!

— Vin imediat – spuse Kraiuhin, dar mai zăbovi puțin, rezemat de birou, privind undeva peste capul radiotelegrafistului. „Ermakov trebuie prevenit – îl îndemna un gând stăruitor. Ermakov trebuie neapărat prevenit. Dar oare am s-o pot face?"

Radiotelegrafistul îl privi cu un aer alarmat și întrebător. Dar Kraiuhin păru să-și fi revenit.

— Să mergem!

În sala spațioasă a aparatelor de televiziune, becurile albe, tubulare aruncau o lumină orbitoare asupra celor câtorva fotolii mici rânduite înaintea unui stand înalt, prevăzut cu un ecran rotund, de culoare argintie. Mijindu-și ochii, Kraiuhin își scoase ochelarii negri.

— Deschide – spuse el și se apropie de ecran.

Radiotelegrafistul de serviciu trecu în fața tabloului de comandă. Pe ecran se perindară niște umbre cenușii; curând răsări din golul verzui fața serioasă a lui Ermakov. Pe Kraiuhin îl străfulgeră gândul că undele radiofonice au nevoie de câteva secunde pentru a transmite imaginea pe Pământ.

— Să trăiești, băiatule! spuse el. Mă vezi bine?

— Perfect, Nikolai Zaharovici.

— Totul e în ordine?

— Acum o jumătate de oră am pornit în linie dreaptă. Pentru întâia oară în viață străbat spațiul în linie dreaptă. Dar am avut mult de furcă până am parcurs traiectoria primei etape. Calculatoarele electronice de direcție vor trebui într-adevăr perfecționate. Krutikov a căzut din picioare și doarme buștean. Viteza: cincizeci de kilometri pe secundă. Fotoreactorul funcționează normal. Temperatura oglinzii: zero; radiația: normală.

— Echipajul?

— Perfect.

— Bâkov?

— Se ține bine. E necăjit că nu poate vedea Pământul.

— Arată-l-l.

— Am înțeles.

— Cum a fost startul?

— Excelent! Iurkovski e dezamăgit. Zice că un start ca ăsta n-ar trezi din somn nici un copil.

— Pentru asta să-l mulțumești lui Bogdan. Vorba ceea: meșterul la treabă se cunoaște.

— Așa e, Nikolai Zaharovici.

Rămaseră o vreme tăcuți, privindu-se atenți peste milioanele de kilometri care-l despărțeau.

— Și tu… Cum te simți?

— De mine să n-aveți grijă, Nikolai Zaharovici.

Ermakov a răspuns repede. Mult prea repede, ca și cum s-ar fi așteptat la această întrebare. Kraiuhin se încruntă.

— Telegrafist! strigă el.

— Vă ascult.

— Părăsește sala pentru zece minute. Radiotelegrafistul de serviciu se retrase grăbit, închizând cu grijă ușa în urma sa.

— De mine să n-aveți grijă – repetă Ermakov.

— Nu c-aș avea grijă, frate – rosti rar Kraiuhin – dar mi-l pur și simplu teamă.

Ochii lui Ermakov se micșorară:

— Vă e teamă? S-a întâmplat ceva?

Cum să-l explice? Kraiuhin își scoase ochelarii și, mijindu-și ochii, se apucă să șteargă lentilele cu batista.

— Ca să nu lungim vorba: te rog să fii prudent. Uite-așa… Mai ales acolo, pe Venus. Nu ești un băiețandru, trebuie să-ți dai seama. Dacă o să fie foarte greu sau primejdios, las-o baltă, retrage-te. Ceea ce importă acum înainte de toate nu e Golconda.

Vorbea și își dădea seama că Anatoli nu-l înțelege. Dar nu putea să i-o spună de-a dreptul: „Redu riscul la minimum. Acum principalul este să vă întoarceți cu bine pe Pământ. Dacă vi se întâmplă ceva, o să trebuiască să renunțăm pentru mult timp la rachetele fotonice". Kraiuhin fusese întotdeauna de părere că cosmonauții trebuie ținuți cât mai departe de lupta de opinii din sânul Comitetului. Avea impresia că lucrul acesta ar putea să le zdruncine încrederea în conducători.

— Paza bună trece primejdia rea – urmă el – simțind îngrozit că vorbește anapoda și neconvingător. Nu te expune la riscuri inutile…

— Dacă va fi greu sau dacă va fi periculos?

Acesta era Ermakov, Tolea Ermakov, care a supt, o dată cu laptele mamei, disprețul față de echivocuri. Îi era rușine pentru Kraiuhin și milă de el. Era și el neliniștit. Se aplecă înspre ecran, uitându-se țintă la Kraiuhin. Acesta se trase brusc îndărăt. Timp de câteva secunde stărui o pauză jenantă.

— Uite ce – zise Kraiuhin, dându-și silința să biruie cumplita slăbiciune care pusese stăpânire pe dânsul – ascultă ce ți se spune, tovarășe Ermakov! N-am intenția să mă iau la întrecere cu tine în materie de spirite. Uite-așa…

— Am înțeles – răspunse încet Ermakov. N-am să risc. Am să consider că principala sarcină a expediției este să conserve nava și oamenii. Am să am grijă de navă. Pe oameni însă n-am să-l pot stăpâni…

— Tu ești comandantul.

— Oi fi, dar fiecare din ei are și el cap și inimă. N-au să mă înțeleagă și nu știu dacă am să-l pot sili să dea îndărăt. Eu nu am autoritatea dumneavoastră.

— Nu m-ai înțeles…

— V-am înțeles, Nikolai Zaharovici. Și la ordinul dumneavoastră, sunt gata să renunț la orice. Dar ei au să

renunțe oare? ochii limpezi ai lui Ermakov priveau drept în creierul lui Kraiuhin. El înțelegea, înțelegea totul. Eu nu pot decât să presupun ce gândiți dumneavoastră…

Kraiuhin își lăsă în piept capul greu și zise cu glas răgușit:

— Bine, fă cum știi. Văd că altfel nu-l chip. Mă bizui pe prudența ta. Și acum iartă-mă, plec. Mi se pare că sunt cam bolnav…

— Aveți nevoie de odihnă, Nikolai Zaharovici.

— Am… Verifică mereu dispozitivele automate de radio. La fiecare jumătate de oră trebuie să recepționăm, exact după grafic, semnalele automate de pe „Hius". La fiecare două ore – raportul tău personal. Să nu întârzii nici cu o secundă!

— Am înțeles.

— Să fii sănătos! Am plecat.

Kraiuhin se ridică și se îndreptă împleticindu-se spre ieșire. Podeaua se clătina sub el, părea că se ridică. „Numai de-aș ajunge…" își zise Kraiuhin și se prăbuși cu fața în jos într-un abis.

Își reveni în așternutul cald din camera sa de la hotel. Odaia era luminată de soare. Pe noptiera de la căpătâiul patului erau rânduite sticluțe și cutiuțe multicolore din material plastic. Doctorul și Vera, amândoi în halate albe, ședeau alături și se uitau la el.

— Ce oră e? întrebă Kraiuhin, abia mișcându-și limba, care nu voia să-l dea ascultare.

— Douăsprezece și cinci – se grăbi să-l informeze Vera.

— În câte suntem azi?

— Douăzeci.

— Trei zile…

Vera încuviință din cap. Alarmat, Kraiuhin încercă să se ridice.

— Hius"?

— Totul e în ordine, Nikolai Zaharovici. Doctorul îl susținu cu băgare de seamă de umeri. Stați liniștit!

— Adineauri s-a telefonat de la stația de radio – spuse Vera. Totul e în ordine.

— Bine – îngăimă Kraiuhin. Foarte bine…

Doctorul apropie una din sticluțe de umărul lui. Se auzi un sfârâit și medicamentul pătrunse sub piele. Kraiuhin închise ochii. Apoi spuse limpede:

— Transmiteți-l lui Ermakov că tot ce am spus nu contează. A fost un moment de panică. Boala…

— Delirează – constată în șoaptă Vera.

Kraiuhin vru să spună că nu delirează, dar adormi.

Se trezi în puterea nopții și înțelese numaidecât că se simte mai bine. Vera îi dădu să mănânce bulion și pesmeți, după care îi oferi un decoct fierbinte din ierburi indiene.

— Radiogramele – ceru Kraiuhin.

— Trebuie să vă odihniți – replică Vera.

— Am zis: radiogramele!

Ascultătoare, Vera deschise magnetofonul. Kraiuhin ascultă radiofonogramele, cu un aer distrat, cu ochii în tavanul alb, zicându-și că „Hius" a început probabil manevra de frânare. Pe nesimțite adormi din nou.

Ziua următoare a fost calmă. Kraiuhin se întrema repede. Doctorul îngădui să i se pună lângă pat videofonul și ecranul de televiziune și să primească vizitatori. Până târziu seara au tot sosit de la stația de radio benzi cu semnale de pe „Hius" și cu rapoartele lui Ermakov. Veneau și plecau ingineri, maiștri, șefi de servicii. După cină, Kraiuhin răsfoi ziarele, urmări teleprogramul stereoscopic al Moscovei, stătu de vorbă cu Vera și cu Leahov și, cuprins de oboseală, se culcă liniștit.

A doua zi dimineață, Vera, albă la față, cu părul vâlvoi, dădu buzna în cameră și strigă, mult prea tare, cum i se păru lui Kraiuhin:

— Hius" nu emite semnale! A încetat să mai emită în cursul nopții… A încetat… Și… Și de-atunci tace de cinci ore…

Tânăra navigatoare își prinse obrajii în palme și izbucni în hohote de plâns amarnic.

ATACUL COSMIC

„. Ori mint romancierii și ziariștii, ori zborul nostru nu e de loc extraordinar. N-are nimic „interplanetar". Totul e cât se poate de obișnuit. Și totuși… Dar acest „totuși" ține de domeniul sentimentelor și al emoțiilor. Dacă e să fac apel la

fapte, mi-l pur și simplu greu să-mi imaginez că mă aflu la bordul unei nave cosmice și că planetonava noastră zboară cu o viteză colosală spre Soare. Acum când scriu aceste rânduri, Iurkovski și Iohanici studiază în salon harta emisferelor planetei Venus – așa numesc ei cele două cercuri desenate pe o foaie de hârtie, pe care sunt trasate lanțuri de puncte roșii și albastre, precum și mici pete hașurate cu verde. Iurkovski ne-a explicat că punctele roșii indică crestele de munți cunoscute, iar cele albastre – crestele presupuse sau observate doar de două-trei ori. Petele verzi marchează locurile unde s-au înregistrat puternice anomalii magnetice. O mare pată neagră reprezintă Golconda. Asta-l tot. Misterioasă planetă! Astrogeologii noștri stau ceasuri în șir aplecați deasupra acestei hărți, comparând nu știu ce cu însemnările lor și ciorovăindu-se în șoaptă, până ce vine Ermakov din cabina de comandă ca să ia masa și-l alungă. Krutikov e acum de cart. Bogdan citește ceva în cabina vecină, încovrigat pe patul rabatabil. N-a uitat să se lege: obișnuința, de! în ceea ce-l privește pe Ermakov, acesta s-a încuiat la el în cabină și n-a mai ieșit de mai bine de un ceas. Dar despre el am să scriu separat…

În ultimele 24 de ore nu s-a întâmplat, așadar, nimic deosebit. Piloții și mașinile electronice de calcul au avut mult de lucru înainte ca planetonava să fie dirijată pe așa-zisa direcție dreaptă și să se orienteze direct spre punctul de întâlnire. Pentru aceasta Ermakov și Mihail Antonovici au calculat încă de pe Pământ nu știu ce „curbă diabolică”, o spirală tridimensionată; urmând această spirală, planetonava a anihilat inerția mișcării orbitale și a mișcării de rotație a Pământului și a intrat în planul orbitei lui Venus. Krutikov a spus apoi că calculatorul electronic de direcție al lui „Hius” nu prea e la înălțime. Noi – Iurkovski, Dauge și cu mine – am stat în vremea asta în salon, trăgând cu urechea la șocurile ușoare la care era supusă nava. Dar dispozitivele de amortizare ale scaunelor sunt minunate, astfel că suferințele mele n-au ajuns mai departe de un simțământ de ușoară indispoziție. După aceea eu am pregătit masa. Avem rezerve abundente de

preparate în cutii termoconservate, dar avem și carne crudă în bidoane din material plastic, sterilizată cu raze gama, cum și o respectabilă cantitate de legume și fructe. Mi-am pus în gând să-l dau gata pe-ai noștri. M-au lăudat toți. Numai Iurkovski a zis: „Slava domnului că avem măcar un bucătar bun". Mie mi-a sărit țandăra. De altfel, Ermakov i-a și spus: „În schimb, când gătești dumneata, Vladimir Sergheevici, poți să te-apropii de mâncare numai din partea de unde bate vântul".

„Ai gustat și dumneata?" a întrebat curios Dauge.

„M-a prevenit Kraiuhin."

În concluzie va trebui să fac pe bucătarul până la sfârșitul zborului. Cu multă plăcere! Dar „filfizonul" mă cam ia peste picior. La urma urmei puțin îmi pasă mie de el!

Toate acestea sunt însă fleacuri. Trei lucruri mă neliniștesc: întâi – întâlnirea cu meteoritul, al doilea – perspectiva spațiului și al treilea – discuția cu Ermakov. Să le iau pe rând.

Noi n-am avut șansa pe care a avut-o Leahov în timpul zborului de probă. Foarte curând după lansare, „Hius" s-a întâlnit cu un meteorit. Desigur, dacă nu era Ermakov, n-ar fi observat nimeni. Deodată ne-a fugit podeaua de sub picioare și inimile noastre au încetat să mai bată, ca atunci când cobori cu un lift de mare viteză. Spațiul din jurul lui „Hius" este încontinuu tatonat de un radiolocator cu unde scurte. Dacă apare în apropiere, la o distanță periculoasă, un meteorit, un aparat special de calcul îi determină automat, prin impulsuri reflectate, traiectoria și viteza, compară aceste date cu viteza și direcția planetonavei și emite semnalele corespunzătoare de dirijare. Pilotul automat stabilește ca planetonava să-și încetinească zborul sau să-și mărească viteza, lăsând meteoritul să treacă sau luându-l-o înainte. Am constatat că întâlnirea cu un meteorit e un eveniment de loc rar și periculos. Instalația de protecție împotriva meteoriților de pe „Hius" își face deocamdată datoria…

Cu tot calmul tovarășilor mei și cu toată atmosfera cât se poate de obișnuită, când toți își văd liniștiți de treburi, se odihnesc, citesc sau discută, eu încerc totuși un vag sentiment de neliniște. Dauge mi-a spus că această stare e frecventă la

novici, că este vorba ele un „simț instinctiv al spațiului”, ca un fel de rău de mare. Nu sunt de acord! Ce „simț al spațiului” poate avea un om care nici măcar n-a văzut spațiul cu ochii? „Hius” nu are hublouri și singurul dispozitiv de observație se află în cabina de comandă, unde n-au acces decât piloții. Dar, în vreme ce mă gândeam la această problemă, s-a făcut o excepție pentru mine și asta în împrejurări care mi-au sporit și mai mult neliniștea. Iată cum s-a întâmplat.

Acum câteva ore stația de radio de la Poligonul Nr. 7 a stabilit cu noi legătura prin televiziune. Kraiuhin l-a chemat pe Ermakov pentru o convorbire; Nu știe nimeni ce-au vorbit, pentru că Ermakov l-a poftit numaidecât pe Bogdan, care era de cart, să iasă din cabina de comandă și a închis bine ușa în urma lui. Convorbirea n-a durat mult. Curând Ermakov a ieșit și a coborât tăcut în cabina sa. Dauge și Iurkovski s-au apucat să facă tot felul de ipoteze glumețe, dar Bogdan le-a retezat-o scurt. Două ceasuri mai târziu i-a venit rândul lui Ermakov să intre de cart. Îndreptându-se spre cabina de comandă, mi-a ordonat să mă prezint la el. Toți erau mirați la culme și mă priveau într-un chip ciudat. Înțeleg. Într-adevăr – puteau avea impresia că Ermakov a vorbit cu Kraiuhin despre mine. Mărturisesc că așa mi-am zis și eu, ceea ce m-a făcut să mă alarmez de-a binelea. În cabina de comandă era cald: Prin planșeul de titan se auzea vuietul din fotoreactor. Fără a mă privi în ochi, Ermakov m-a întrebat dacă vreau să văd Pământul: „Mi se pare că e un vis al dumitale, Alexei Petrovici, nu?”.

Inima mi-a sărit din loc și buzele mi s-au uscat deodată. Fără a mai spune nici un cuvânt, Ermakov m-a condus spre un aparat ce seamănă cu un frigider de mari dimensiuni, având în partea de sus două oculare. M-a poftit să privesc prin ele. În fata ochilor mei a apărut un abis negru de formă rotundă, brăzdat de fulgerări liliachii. În hăul fără fund se vedeau miriade de puncte strălucitoare și opalescente. În mijlocul prăpastiei se deslușea limpede o cruce luminoasă, iar mai la dreapta și mai sus de cruce am văzut un globuleț de un verde plăcut, cu o steluță sclipitoare lângă el. Erau Pământul și

Luna… „Ai acum în fața dumitale o mică porțiune din Universul nesfârșit – mi-a spus Ermakov. Luminiscența de pe margini e reflectarea exploziilor termonucleare care se produc în focarul reflectorului total.”

M-am liniștit, firește, numaidecât: era stupid să-mi închipui că aș putea fi „debarcat” și expediat înapoi pe Pământ.

În priveliștea care mi se oferea n-am găsit nimic grandios. Aproape același lucru se poate vedea și la planetariul din Așhabad, i-am spus-o și lui Ermakov. Mi-a răspuns cu un semn din cap.

„E de la sine înțeles, deoarece aceasta nu e decât o imagine electronică. Ea servește pentru verificarea preciziei cu care s-a trasat direcția. Crucea luminoasă din mijloc marchează punctul de intersecție a direcției mișcării noastre cu o direcție reper de pe sfera cerească.”

Am întrebat la ce distanță de Pământ se află acum „Hius”.

„Aproape treizeci de milioane de kilometri… Vrei să mai privești?”

Ermakov a întors un comutator și în câmpul meu vizual s-a aprins un disc galben, strălucitor.

„Soarele – mă lămuri Ermakov. Iar în dreapta – vezi?

— E Venus. În momentul în care „Hius” va ajunge în orbita ei, se va afla și ea la punctul de întâlnire.”

Ermakov a închis aparatul, m-a poftit să stau jos și a cuprins cu privirea tablourile cu aparate de măsurat și de control, prevăzute cu o mulțime de cadrane mari și mici, cu tot felul de ace indicatoare și beculețe multicolore. După aceea am stat de vorbă. Am să caut să redau discuția cuvânt cu cuvânt.

Fața lui Ermakov era ca întotdeauna calmă, doar cearcănele de sub ochi și cuta de pe frunte arătau că s-a întâmplat ceva deosebit.

„Spune-mi, Alexei Petrovici – a început el, fixându-mă cu privirea – cum vezi situația dumitale în cadrul expediției?

„În ce sens?” am întrebat, din nou neliniștit.

„În sensul subordonării, de exemplu.”

M-am gândit și am răspuns că sunt obișnuit să execut în timpul serviciului ordinele șefului meu direct.

„Adică?” „În cazul de față sunt subalternul dumneavoastră, Anatoli Borisovici.”

Ermakov a rămas o vreme tăcut, după care a întrebat: „Dar dacă ți se dau două ordine care se exclud unul pe altul?” „Se execută ultimul.”

Îmi dădeam silința să vorbesc calm, trebuie însă să mărturisesc că în urma acestei discuții m-au trecut fiorii și am început să fac cele mai stupide supoziții, alcătuindu-mi dinainte un plan de acțiune pentru cazul când Ermakov ar intenționa să ridice steagul negru și să se dedea la piraterii pe linie de comunicații interplanetare.

El stăruia cu întrebările: „Va să zică dacă un ordin de-al meu va veni în contradicție cu un ordin al președintelui Comitetului de Stat, dumneata ai să-mi dai ascultare mie?” „Da”… În momentul acela mi se pare că mi-am supt în chipul cel mai stupid buzele și am adăugat: „Nu suntem la armată, dar eu am să execut orice ordin al dumneavoastră, dacă acesta nu va contraveni intereselor statului nostru… Și ale partidului, firește. Sunt comunist.”

Ermakov a izbucnit în râs.

„Să nu-ți închipui, te rog, că aș fi un complotist. Și să nu crezi cumva că pun la îndoială hotărârea dumitale de a-mi executa ordinele. Vreau numai să știu ce atitudine vei adopta dacă împrejurările ne vor sili să nu executăm un ordin al Comitetului. Sunt bucuros că am găsit în dumneata un om disciplinat și care își cunoaște îndatoririle.”

Pe cuvânt de onoare că am fost și eu bucuros, de îndată ce am surprins în ochii lui o privire fermă și dură ca fierul.

„Aș vrea să știu totuși…” – am riscat o întrebare.

„Îți explic… Mai bine zis am să fac o aluzie și dumneata ai să mă înțelegi. Trebuie să știi că foarte multe depind nu atât de ducerea la îndeplinire a sarcinilor, expediției, cât de întoarcerea cu bine a lui „Hius”. Mult prea multe. Poate că n-o să fim în drept să ne expunem la un risc prea mare în căutarea și explorarea Golcondei, chiar dacă ar fi vorba de executarea unui ordin direct al Comitetului…”

Mi-a făcut un semn din cap și m-a condus spre ieșire.

Într-adevăr, povestea asta avea de ce să mă pună pe gânduri. „Fii cu ochii în patru, Alexei Bâkov! Nu pricep nimic! de altfel, Kraiuhin și Ermakov nu sunt ei oamenii care să se sperie de ceva… Unora ca ei le trebuie foarte mult curaj ca să dea îndărăt… Atunci, ce-o fi oare la mijloc?”„

După ce puse punct și vârî cu grijă caietul în geanta ponosită, Bâkov se duse în salon. Aici se aflau Iurkovski, Dauge și Spițân. Iohanici umbla de-a bușilea pe harta planetei Venus. Iurkovski și Spițân se angajaseră într-o polemică aprinsă, al cărei sens Bâkov nu-l prinse numaidecât. I se păru că era vorba de niște lucruri de neînțeles pentru el, deoarece respectivii operau cu formulări din arsenalul calculului tensorial și se bombardau necontenit cu citate din clasici, ceea ce de altfel nu prea limpezea lucrurile. Unele observații erau însă foarte interesante, chiar surprinzătoare, așa încât, câteva clipe mai târziu, Bâkov ședea pe un scaun lângă bibliotecă și asculta cu mult interes, uitând aproape cu desăvârșire de grijile sale.

— Privind astfel lucrurile, ai să devii prizonier pe viață al newtonismului, amice – spuse Iurkovski. Asta e ca și cum ai susține că spațiul e absolut. Nu știu, zău, ce-ai învățat la școală!

— Deducțiile lui Lorenz…

— Dar sunt atâtea fapte, atâtea fapte! Iar tu îndrăznești să negi asta! Și când! La aproape o sută de ani după ce a fost formulată teoria relativității…

— Nu intenționez să contest deducțiile lui Lorenz – replică Bogdan. Și să nu-ți închipui că ești singurul adept al ideilor bătrânului Einstein. Eu vreau să spun că…

— Să auzim, să auzim!

— Vreau să spun că în stadiul în care se află actualmente tehnica, mai e mult până să avem de-a face practic cu consecințele teoriei relativității… În domeniul nostru, firește.

— A, așa va să zică!

— Da, așa e!

— Mult?

— Mult! Eu zbor de aproape zece ani și niciodată nu mi s-a

întâmplat să aplic corecții calculelor în funcție de teoria relativității.

Cei doi rămaseră o vreme tăcuți, uitându-se unul la altul ca niște cocoși gata să se ia la bătaie.

— Ia spune-mi, te rog – întrebă insinuant Iurkovski – ai auzit de raportul expediției de pe Veiian?

— De unde?

— De pe Veiian… N-ai auzit? E pentru prima oară că auzi acest nume? ești vrednic de plâns, Bogdane!

— Ce mai e și asta, într-adevăr? întrebă Dauge.

— Veiian este o planetă minusculă, a cărei orbită e plasată în interiorul orbitei lui Mercur. Această planetă se află la o distanță medie de Soare de aproape zece milioane de kilometri. A fost descoperită acum trei ani de chinezi, care au numit-o Veiian, ceea ce înseamnă „Paznicul Soarelui”, sau cam așa ceva. Fiind foarte aproape de Soare, se evaporă cu o mare viteză și e de presupus că peste o sută de ani o să dispară cu desăvârșire… N-ai auzit într-adevăr de ea? îl întrebă din nou Iurkovski pe Bogdan.

Acesta clătină din cap.

— Atunci ascultă ce ne-a povestit anul trecut Fedea. Să știi c-ai să te taci de râs, fii gata! pentru că Fedea, care a participat la această expediție, spunea: „La o asemenea distanță de Soare nu se cuvenea să fie neglijate festele pe care putea să le joace un puternic câmp gravitațional solar”. Și feste li s-au jucat, fiind cât pe ce să coste viața expediției. Da, da…

— Bine, mai departe.

— Ascultă! lu Și-er n-a reușit să se apropie prea mult de această planetă, dar orbita ei a calculat-o destul de precis. Și iată prima surpriză: oamenii noștri au găsit planeta cu totul în altă parte decât ar fi trebuit să se afle ea după calculele lui Lu Și-er.

— Lu a greșit – bombăni Bogdan.

— Să admitem. Ca să nu se prăjească, comandantul echipase planetonava cu un ecran-oglindă. La început, totul a mers bine. Au găsit planeta și s-au adăpostit în umbra ei. Planeta aceasta e foarte mică: o minge ovală de fier cristalizat, cu

diametrul de câteva zeci de kilometri. Se învârtește repede și n-apucă să se răcească. Oamenii noștri sperau însă să facă observații ascunzându-se de Soare în dosul ei. Ți-ai găsit!… Iurkovski făcu o pauză și se uită la Spițân, cu un aer triumfător: Cu cât planetonava se apropia mai mult de Soare, cu atât se făceau simțite unele fenomene noi și ciudate. Soarele își schimba culoarea, întunecându-se și devenind roșu. Dimensiunile lui vizibile creșteau mult mai repede decât cereau legile perspectivei. În cele din urmă…

— Iurkovski îi aruncă din nou o privire triumfătoare lui Spițân – în cele din urmă, Soarele a început să încălzească și să lumineze simultan din două părți! Nu mai era nici un pic de umbră. Feodor povestea că era ceva înspăimântător. Planetonava aproape că atingea suprafața incandescentă a lui Veiian, dar umbră loc! Soarele, uriaș, degajând o căldură insuportabilă, părea să fi împresurat planetonava din toate părțile. Acolo unde nu s-ar fi cuvenit să fie, în partea opusă, o pată purpurie acoperise tot cerul, degajând și ea căldură și o lumină opalescentă…

— Miraj – își dădu cu părerea Bogdan.

— Miraj în vid! Un miraj care te arde și emană torente de protoni! Ei bine, să admitem. Dar atunci când toate aparatele giroscopice de pe planetonavă s-au defectat, tot miraj a fost? Și când toate cronometrele, inclusiv ceasurile obișnuite de mână, au rămas în urmă, așa cum s-a constatat la întoarcere, exact cu douăzeci și trei de minute fiecare, tot miraj a fost?

Bogdan tăcea.

— Și cum se explică toate astea? întrebă Bâkov, pierzându-și răbdarea.

— Se explică, firește, prin aceea că la o apropiere atât de mică de Soare, câmpul de atracție a deformat, a modificat „noțiunile absolute” ale spațiului și timpului. Nu-ți rămâne decât o consolare – urmă Iurkovski, întinzându-l lui Bogdan mâna, cu un gest teatral. Toate aceste fenomene nu pot fi explicate nici chiar cu teoria lui Einstein. Un lucru e însă cert: spațiul nu e „pur și simplu spațiu”, așa cum susțineai tu cu atâta ușurință acum o jumătate de oră. Că e așa, stă chezășie

părul cărunt al lui Fedea, care a izbutit să scoată planetonava din cleștele lui Veiian abia după a cincea sau a șasea încercare.

Iurkovski tăcu și începu să se plimbe prin salon, fluierând încet. Bâkov se gândea încordat ce puteau oare să însemne ciudatele cuvinte „gravitația a modificat spațiul și timpul". Dar tocmai când se pregătea să pună o întrebare în acest sens, Dauge, care îl urmărea de vreun minut cu o privire ironică pe Iurkovski, puse capăt discuției:

— Vladimir, ajunge atâta pălăvrăgeală! pune masa și cheamă-l pe Anatoli Borisovici. E ora cinei.

După cină rămaseră cu toții la masă, afară de Krutikov, care intrase de cart. Ermakov, puțin somnoros, dar întotdeauna bine pieptănat și pus la punct, ședea aplecat deasupra unei ceșcuțe de porțelan fin și savura cafeaua fierbinte. Bogdan și Iurkovski râdeau ca de obicei, aducându-și aminte de niște întâmplări din viața studențească. Dauge prepara, cu un aer serios și foarte concentrat, o băutură fantastică din cel puțin zece sucuri de fructe. O lumină mată, odihnitoare învăluia salonul, în care stăruia o atmosferă de stabilitate, confort și calm, ceea ce-l făcu pe Bâkov să se gândească pentru a suta oară cât de puțin se leagă atmosfera aceasta de imaginea „lăzii" lor de metal care înghite cu o viteză teribilă milioane de kilometri în pustietatea neagră.

— La ce te gândești, Alexei? îl întrebă Dauge.

Bâkov schiță un zâmbet vinovat:

— Mă gândesc și eu… Uite, noi stăm aici și bem ceai… Cu totul altfel îmi închipuiam eu treaba asta.

— Și cum ți-ai închipuit-o? Iohanici făcu o mutră comică ce exprima nedumerirea. A, din cărți? Din reportaje?

— Fie și așa…

Iurkovski rosti solemn:

— Eroicii cosmonauți au învins cu curaj toate pericolele zborului, pășind cu bărbăție în întâmpinarea primejdiei…

— Da… Cam așa. În afară de asta, mă așteptam să simt efectele imponderabilității și tot felul de senzații noi.

— Fii serios…

— Nu, nu; știu că într-o navă care se deplasează cu accelerație constantă nu se poate produce fenomenul de imponderabilitate. Totuși a fost pentru mine o decepție.

Bogdan și Dauge izbucniră în râs.

— Crede-mă, Alexei Petrovici – rosti cu un aer grav Iurkovski – că e mult mai comod fără imponderabilitate. Dumneata ai avut noroc. Îmi aduc aminte că acum vreo șase ani am făcut un zbor pe Lună. Mergea cu noi – notează, tot în prima lui cursă – un specialist oarecare. Dar nu specialist în deșerturi, ci în selenografie. Multă vreme omul a tot scris despre Lună, a studiat Luna, a purtat discuții peste discuții despre Lună, dar pe Lună nu fusese niciodată până atunci. Îi era frică să zboare. Deh… Așa e viața asta a noastră…

— Vorbești de Gluzkin? întrebă Dauge.

— Exact, de Gluzkin – răspunse râzând Iurkovski. Am decolat. Zburăm. Am oprit reactorul. Călătorii sunt scoși din cabinele de amortizare. Totul li se pare colosal de interesant – imponderabilitate, pricepi dumneata, senzații noi, etcetera. Gluzkin ăsta se bucură și el, deși e cam alb la față. După vreo două ore vine lângă mine și mă întreabă: „Unde-l lavaboul, tovarășe? „ Eu, vezi dumneata, uitasem că e un novice. „Ia-o, zic, pe coridor, ultima ușă pe dreapta”. Alte explicații nu i-am mai dat. Omul a luat-o de bună și a plecat.

Zâmbiră cu toții: Dauge, Bogdan și chiar Ermakov. Bâkov asculta încruntat.

— Ei, s-a încuiat omul acolo, așa cum se cuvine – urmă Iurkovski. Trec cinci minute, trec zece, trece un sfert de oră: Gluzkin nu vine! Pe urmă își face apariția… Ud tot din cap până-n picioare. Drăcuie și împrăștie în juru-l stropi de apă… Noi, care mai de care, să ne ascundem. Am dat drumul din plin la ventilatoare și abia am curățat coridorul. Selenograful drăcuia de mama focului! Roșesc și acum când îmi aduc aminte. Trebuie să vă spun că erau și femei, cu noii. Uite, dar, ce feste îți face uneori imponderabilitatea, Alexei Petrovici! încheie triumfător Iurkovski.

— Da, în general fenomenul de imponderabilitate nu e de loc plăcut – confirmă Dauge, când se potoliră râsetele. Până înveți

cum să te comporți, ai multe de îndurat…

— Îmi aduc aminte – zise Bogdan – cum un tovarăș…

— Stai puțin – îl întrerupse Ermakov.

De sus venea un sunet subțire, abia perceptibil, aci mistuindu-se, aci unduind tot mai tare, ca țiuitul unui țânțar într-un cort. Bâkov văzu fața împietrită a lui Ermakov pierzându-și încetul cu încetul culoarea. Dauge se înveneți, Spițân făcuse ochii mari, lui Iurkovski i se umflaseră pometii obrajilor. Toți se uitau undeva pe deasupra lui. Bâkov întoarse capul. Sub tavan, în cutele căptușelii de piele cu care acesta era capitonat, se aprinsese pulsând o luminiță roșiatică. Cineva drăcui cu un glas răgușit și sări în sus. Un pahar căzu jos cu, zgomot sec, lăsând pe fața de masă o pată roșie. În aceeași clipă, năvăli în salon un zgomot asurzitor. O fulgerare roșie, lugubră lumină totul: tavanul, chipurile oamenilor, manile lor, fața albă de masă!

— Radiație! urlă la urechea lui Bâkov o voce necunoscută.

Bâkov se uita, vrăjit parcă, la un beculeț roșu ce răsărise din perete ca un deget, aprinzându-se convulsiv. „Țr-țr-țrrr!” zbârnâia de zor soneria de alarmă. Ușa fu trântită de perete și în prag se ivi Krutikov.

— Radiație! strigă el.

Fața lui trasă era acoperită de sudoare. Ermakov spuse calm, abia dezlipindu-și buzele albe:

— Vedem și auzim.

— De ce, de unde? îngăimă Bogdan.

Iurkovski ridică din umeri:

— Inutilă întrebare.

— Nu e inutilă, nu e inutilă! replică pripit Dauge, sufocat parcă. Poate ne mai putem pune la adăpost…

— Costumele de protecție?

— Să zicem!

— Fleacuri – rosti convins Bogdan. Nu vedeți c-a străbătut învelișul și stratul protector…?

„Țr, țr, țrr…”

— De asta nu te poți ascunde – șopti Krutikov.

Dauge zâmbi strâmb.

— Da – zise el. Ce să-l faci? Să așteptăm!

Krutikov ridică cu un aer solemn și înțepat paharul căzut și se așeză între Ermakov și Bâkov.

— Pe puțin o sută de unități Röentgen – observă Iurkovski.

— Mai mult – replică Bogdan.

— O sută cincizeci. Care dai mai mult? Dauge luă o linguriță de pe masă și se apucă s-o îndoaie cu degete tremurătoare. Pe cuvântul meu, simt cum se înfig protonii în mine!

— Ar fi interesant de știut dacă o mai ține mult așa – mormăi Iurkovski, uitându-se printre gene cu ochii mijiți la becul indicator.

— Dacă mai ține cinci minute, s-a zis cu noi…!

— Au trecut două minute – anunță încet Ermakov.

Krutikov își îndreptă gulerul salopetei, trase fermoarul de la piept și vârî mâna în buzunar după pipă.

„Țr-țr-țrr…”

— Ședeau în ploaia morții și ascultau o muzică fermecătoare – spuse pe un ton declamator Iurkovski. Ia ascultați, oare n-am putea opri țiuitul acesta blestemat? Nu sunt obișnuit să mor în astfel de condiții.

„Țr-țr-țrr…”

Dauge rupse în cele din urmă lingurița și aruncă bucățile pe masă. Toți își ațintiră privirea asupra lor.

— Prima victimă a bolii actinice – constată Iurkovski. Iohanici, fii bun și vâră-ți mâinile în buzunare…

Bâkov își miji ochii. Cinci minute și gata? Și când te gândești că nu poți face nimic, nimic…

Deodată sunetul încetă. Luminița roșie a indicatorului se stinse. Se făcu liniște. Cosmonauții rămaseră multă vreme tăcuți, fără a îndrăzni măcar să se clintească, mult prea buimăciți ca să se poată bucura. În cele din urmă Ermakov vorbi, adresându-se lui Iurkovski:

— Ești totuși un fanfaron, Vladimir Sergheevici, îți place să pozezi…

Dauge râse nervos. Pe Krutikov îl apucă sughițul. Strâmbându-se, întinse mâna spre sifon.

— Mă iertați, Anatoli Borisovici! Fac mea culpa: sunt într-

adevăr un pic – replică Iurkovski. În tinerețe am strălucit ca artist amator…

— Geologul se întinse, trosnindu-și oasele: Să sperăm că nu va avea consecințe. Am și așa în contul meu curent o mulțime de unități Röentgen.

Bâkov clătina năuc din cap.

— Oare într-adevăr n-a durat decât două minute? întrebă.

— Ei bine, tovarăși – spuse cu o voce surdă Ermakov, ridicându-se să considerăm incidentul închis. Acum să procedăm imediat la verificarea sistemului interior de protecție!

— Tii! Una ca asta se întâmplă o dată la zece ani! rosti Krutikov, cu vocea lui de bas. Apropo, ce credeți? Care să fi fost cauza?

— E clar ca bună ziua: razele cosmice – îi răspunse Iurkovski.

— Dacă-l așa, e foarte bine. Eu mi-am închipuit, ca să fiu sincer, că a plesnit carterul fotoreactorului.

Bogdan se uită la ceas:

— Eu intru în cart, Anatoli Borisovici. E și vremea să transmitem semnale pe Pământ. Comunicăm?

— Nu! i-o tăie rece Ermakov. Nu-l nevoie să le producem emoții inutile. Transmiteți obișnuitul „totul e în ordine”. Și încă ceva: vă rog să vă prezentați cu toții pe rând la postul medical, pentru inoculări și dezactivizare. Dauge se prezintă primul. Apoi verificați și iar verificați sistemul de protecție.

— Până una alta, însă, putem să ne permitem câte o ceșcuță de cafea! observă vesel Krutikov. Ehe, da' s-a răcit cu totul! Aleoșa, fii bun, te rog, pune reșoul în priză…

— Și totuși, eroicii cosmonauți trebuie să biruie cu curaj greutățile – spuse Bâkov, uitându-se la Iurkovski.

Acesta râse senin:

— Nu greutățile, dragă Alexei Petrovici, ci frica morții și atâta tot. Greutățile vor veni abia de-acum încolo. Ți-o garantez eu, așa cum zicea Kraiuhin.

S. O. S.

Enigma atacului cosmic a fost dezlegată câteva ore mai

târziu. Ca răspuns la o relație cerută pe căi ocolite Pământului, s-a primit un extras dintr-un comunicat al Observatorului actinografic din Crimeea, din care rezultă că exact în clipa în care echipajul lui „Hius” se pregătea să moară, s-a observat în Soare o puternică erupție de gaze incandescente, fenomen, la drept vorbind, de loc rar și destul de bine studiat. Un jet dens de nuclee de atomi de hidrogen, de protoni s-a propagat cu o viteză uriașă în spațiu și a bombardat planetonava, pe care a întâlnit-o în drumul său.

Numai o parte din protoni au străpuns cuirasa de titan aliat, întărită cu un strat de „reflector total”. Acești protoni însă au format în cuirasă nenumărate surse de radiație gama, cuirasă extrem de dură, pentru care, practic, nu existau bariere. Razele gama au fost acelea care au afectat indicatoarele și aparatele de semnalizare și care erau cât pe ce să distrugă expediția abia plecată de pe Pământ.

A fost un moment mult mai periculos decât întâlnirea cu un meteorit. Dacă bombardamentul protonic ar fi durat chiar și numai un sfert de oră, pe „Hius” n-ar mai fi rămas nici un om în viață. O radiație gama de o asemenea duritate, manifestată mai multe minute, putea pricinui echipajului multe neplăceri serioase: cosmonauții mai vechi, loviți cu alt prilej de raze, s-ar fi îmbolnăvit inevitabil. Din fericire, Ermakov avea la dispoziție unele preparate din cele mai noi, oferite la timpul său Comitetului de un institut de cercetări biofizice. Introduse în organism, aceste preparate lichidau complet sau aproape complet urmările unor afecțiuni radioactive nu prea grave.

— Am auzit eu de întâmplări din astea – observă Bogdan, când Ermakov sfârși de citit radiograma. Se pare că tocmai așa a fost distrus, acum vreo cincisprezece ani, un cosmopetrolier. Dar dacă exploziile din Soare nu sunt o raritate, de ce totuși întâlnim atât de rar aceste jeturi de protoni?

— Foarte simplu – îl lămuri Iurkovski. Eu aș zice că, în general, întâlnirea cu ele e ceva destul de straniu. Jetul de protoni se difuzează într-un fascicul foarte îngust și posibilitatea de a nimeri în acest fascicul este foarte, foarte mică.

— Am avut pur și simplu noroc – oftă Dauge. Dezgustătoare senzație! Să fii ucis așa, tam-nisam și să nu poți face nimic! Și-apoi… Eu în general nu pot suferi injecțiile, iar de pe urma acestora mă mai dor grozav și șalele.

— Nici costumele de protecție nu ne-ar fi putut fi de folos? se interesă Bâkov.

— Da' de unde…!

— Dauge dădu din mână. De una ca asta, Alexei, nu te scapă nici un costum. E o energie de zeci de miliarde de electronvolți! Din fericire însă, s-a terminat…

— Nu chiar de tot – spuse Ermakov.

— De ce?

— În cabina de comandă indicatoarele mai oscilează.

Iurkovski se întoarse brusc înspre el:

— Oscilează?

Ermakov încuviință din cap.

— Oscilează, lua-le-ar naiba să le ia – întări Bogdan.

— Tare?

— Nu, cu o sutime de unitate Röentgen. Totuși clipesc…

— Înseamnă că erupția n-a încetat încă… Și vezi că zburăm exact pe lângă axul fasciculului de protoni…

— Interveni Dauge, rămânând pe gânduri.

— Aș! făcu Iurkovski, clătinând din cap, cu aerul unui dascăl care și-a prins elevul greșind. Soarele se învârtește și locul erupției s-a deplasat de mult într-o parte. Nu, aici e altceva la mijloc…

— O radiație dirijată – spuse Ermakov.

— Evident! exclamă bucuros Dauge. Era de așteptat. Sub efectul bombardamentului protonic, o parte din atomii din pereții planetonavei au devenit radioactivi și atâta tot…

— Atâta tot", nimic de zis! Asta o să ne mai dea încă multă bătaie de cap…

— Nu cred – replică Spițân. Nu cred pentru că radiația nu e prea puternică și nu depășește doza admisă.

— Bine că ne-a protejat de sus „Băiatul" – îndrăzni Bâkov să-și spună și el cuvântul.

— Da, „Băiatul"…

— Rosti Ermakov și rămase pe gânduri. Dar și „Băiatul” se poate să se fi infectat. N-ar fi de loc plăcut.

— Să ieșim și să controlăm – propuse Iurkovski.

— Numai după ce ne vom fi întors cu oglinda spre Soare. Cam peste douăzeci și patru de ore.

— Când te gândești – vorbi Dauge, pesemne încă sub impresia celor trăite – că dacă situația asta ar mai fi durat câteva minute, totul s-ar fi sfârșit! „Hius” cu echipajul mort!

— Și peste cincizeci de ore, transformați într-un nor incandescent, ne-am fi înfipt în Soare…

— O planetonavă moartă, cu un echipaj mort…

— Bogdan se uită la Ermakov. Există așa ceva, Anatoli Borisovici?

— Olandezi zburători” interplanetari…

— Ce li s-a întâmplat? se informă Bâkov, cu o curiozitate lesne de înțeles.

— Diferite cauze… Boli aduse de pe alte planete, explozii și erupții solare ca cea de adineauri…

Cu aceasta, discuția luă sfârșit.

Pe planetonavă viața își urma cursul obișnuit. Ermakov urmărea modul de funcționare a instalației fotonice și lucra împreună cu navigatorul la rezolvarea unei probleme a noii cosmonautici; geologii revizuiau pentru a suta oară programul cercetărilor din Golconda; Bâkov citea cărți de astronomie; Bogdan Spițân își petrecea timpul liber trebăluind la aparatajul de radio.

Într-un rând, Bogdan îi chemă pe toți în cabina de comandă.

— Ascultați! spuse el, zâmbind fericit. Vorbește Marte, Golful de Nisip. E ceva pentru noi.

„. Foarte scurt timp – spunea o voce veselă, subțire de femeie. Și iată că într-o vale pe care crestele LanțuluI. De Mijloc o feresc de furtunile reci, am descoperii câteva lacuri cu apă mică și niște lunci ca-n basme. Ah, tovarăși, dac-ați ști cât de frumos e! Urci pe culmea unui deal și vezi înaintea ta luciul lacului liliachiu, neted ca o oglindă, un covor straniu de ierburi înalte, portocalii și flori uriașe de un verde strident, iar peste toate acestea – cerul violet închis. Ne venea să ne

scoatem scafandrele…”

Bâkov văzu pe chipurile tovarășilor săi admirația și bucuria luptând cu îndoiala; buzele li se întredeschideau în zâmbete fericite, în ochii lor se iveau scânteieri calde.

— E Marte! spuse în șoaptă Dauge. Închipuiți-vă, fraților, e Marte, Marte cel mort!

„. Am botezat valea aceasta „Valea lui Hius”, în cinstea voastră. Nu vă putem oferi apă din lacurile ei, flori de pe câmpiile ei, nu putem, din păcate, nici măcar să v-o arătăm; fie însă ca ea să poarte numele navei voastre, prieteni temerari! Iată… O clipă… E timpul să sfârșim. La revedere. Vă urăm tuturor succes: ție, Anatoli Ermakov, ție, Vladimir Iurkovski, ție, Mihail Krutikov, ție, Bogdan Spițân, ție, Grigori Dauge și ție, Alexei Bâkov…”

În ziua aceea, la masă, Iurkovski, Dauge și Spițân au vorbit povestind fiecare despre expedițiile lor pe Marte.

Au trecut cincizeci și cinci de ore de zbor. Ermakov a făcut cunoscut echipajului că a sosit timpul ca „Hius” să fie întors cu oglinda spre Soare și să se înceapă manevra de frânare. Planetonava atinsese în acel moment o viteză de 1.200 de kilometri pe secundă. În următoarele patruzeci de ore, „Hius” trebuia să se deplaseze cu o accelerație negativă față de Soare, pentru a ajunge la punctul de întâlnire cu Venus având viteza zero.

Dauge îi explică repede toate acestea lui Bâkov, în timp ce pregăteau salonul în vederea frânării: au fixat dulapul cu cărți și bufetul și au strâns tot ce putea să cadă sau să se deplaseze din loc. Apoi, la un ordin venit din cabina de comandă, s-au legat toți cu curelele de scaune.

Bâkov se aștepta la senzații asemănătoare acelora pe care le încercase în timpul cursei cu „Băiatul”, dar totul a fost mult mai simplu. Datorită măiestriei inegalabile a lui Spițân, planetonava s-a întors lin și repede. Starea de imponderabilitate, care a durat o secundă, a trecut aproape neobservată. Oamenilor aflați în salon li s-a părut numai că podeaua de sub ei s-a deplasat brusc într-o parte și a rămas pentru o clipă în poziție verticală, după care a revenit din

nou, lin, la loc.

„Hius” gonea spre Soare cu colierele reactoarelor înainte. Reactorul fotonic continua să funcționeze normal, imprimând navei o accelerație constantă de 10 metri pe secundă într-o secundă. Acum însă viteza planetonavei față de Soare scădea necontenit. După masă, Bâkov îi aminti lui Ermakov că este necesar să se verifice gradul de radioactivitate a „Băiatului”.

— În afară de asta – adăugă el – deși nu avem motive să ne îndoim că containerul este bine fixat de corpul navei, nu strică să vedem dacă nu s-a produs vreo defecțiune în timpul manevrei. Trebuie să mergem și să vedem.

— Să mergi și să vezi? Ermakov își miji ochii. Nu cred că e chiar atât de simplu…

— Cu prilejul altor expediții, noi… Adică eu am ieșit nu o dată afară în timpul zborului – intră în vorbă Iurkovski.

— Cu prilejul altor expediții, poate. Acum însă trebuie să ieși dintr-o planetonavă care se deplasează cu o viteză accelerată.

— Hm…

— Iurkovski își mușcă buza și rămase pe gânduri.

— Îți dai seama ce se întâmplă dacă cumva cazi? urmă Ermakov.

— Hius” își vede de drum, iar tu poți să nimerești în focarul unde face explozie plasma – spuse Dauge.

Bâkov făcu hotărât un pas înainte:

— Anatoli Borisovici, dați-mi voie mie. „Băiatul” e patrimoniul meu și eu răspund de el.

— Articolul optsprezece din „Instrucțiunile pilotului interplanetar”: „Este interzis ca în timpul cursei pasagerii să iasă din navă” – cită repede Iurkovski.

— Da. Așa sună regulamentul – întări Dauge, cu un semn din cap.

— Eu nu sunt pasager! replică Bâkov, aruncându-l o privire furioasă.

— O clipă – spuse Ermakov. Alexei Petrovici, într-adevăr, nu am dreptul să te las să ieși. Dumneata nu ai destulă practică, destulă experiență… Mai mult decât atât, chiar dacă ai avea, tot nu te-aș lăsa: dacă se întâmplă o nenorocire, nu e nimeni

care să te înlocuiască la conducerea „Băiatului”.

— Mai e și riscul de a pierde o podoabă de bucătar…

— Oftă cu fățărnicie Iurkovski.

Bâkov îl privi cu răceală pe „filfizon”, dar nu-l răspunse și se uită din nou în ochii lui Ermakov.

— Fotoreactorul îl putem opri, așa încât dinspre partea aceasta n-ar fi nici un risc – urmă acesta. (Lui Iurkovski i se lungi fața.) Cât privește răspunderea, aici pe navă eu răspund de toate: și de echipaj și de încărcătură. Așa că nu-l vorba de asta. Spițân e acum de cart, Krutikov se duce să se odihnească. De altfel mă îndoiesc că ar fi cazul să fie trimis Mihail Antonovici. E mult prea… Masiv pentru o treabă ca asta.

— Hm! făcu Krutikov, roșind.

— Atunci eu, nu? spuse zâmbind „filfizonul”.

— Vladimir Sergheevici a făcut o școală specială și a căpătat practică cu prilejul altor zboruri – conchise Ermakov. Așadar, eu sau Vladimir Sergheevici…

— Articolul șaisprezece – interveni numaidecât Dauge: „Este interzis comandantului să iasă din navă în timpul cursei”.

— Da, așa e regulamentul! exclamă râzând Iurkovski și ieși.

Bâkov își lăsă supărat capul în piept și se retrase.

— Nu fi mâhnit, Alexei! Dauge îl bătu pe umăr. Aici, amice, e nevoie nu numai și nu atât de curaj, cât de îndemânare.

— Mare lucru!

— Bine. Dar ia să-mi spui, ai auzit tu de scafandrul cu vid?

— Cum?

— Scafandrul cu vid. Costumul cu care se lucrează în spațiul lipsit de aer.

— Dar ce, cu costumul de protecție nu se poate?

— Da de unde, Alexei! În costumul de protecție te-ai umfla în așa hal că n-ai mai putea da nici din mâini, nici din picioare. Ai văzut costumul acela umflat din cabinetul lui Kraiuhin?

Bâkov scoase un oftat:

— Văd că nu mi-l dat… Tare voiam să văd aievea „spațiul” ăsta al nostru.

— Nu-l nimic, Alexei Petrovici! spuse Ermakov, învăluindu-l

cu o privire blândă. Ai să mai ai prilejul să vezi aievea spațiul.

Iurkovski se întoarse încovoiat sub povara a două baloturi mari, de culoare cenușie.

— Poate nu mai oprim fotoreactorul? spuse el, desfăcând cu iscusință baloturile și scoțând din ele un cilindru transparent, două baloane cuplate și alte aparate.

— Îl oprim neapărat. Uite, Alexei Petrovici, acum ai să faci cunoștință cu lumea lipsită de greutate. Te sfătuiesc să nu părăsești salonul și să nu faci mișcări precipitate.

— Nu înțeleg…

— De îndată ce va fi oprit fotoreactorul, accelerația va dispare și planetonava se va deplasa uniform. Iar dacă nu e accelerație, nu e nici greutate.

— Aha! fața lui Bâkov se lumină. Inginerul își frecă mâinile: Foarte interesant… Știți, mi-ar fi fost necaz să fac un zbor interplanetar și să nu încerc…

— Gata! spuse Iurkovski.

Vladimir Sergheevici stătea în cadrul ușii, încătușat din picioare până-n gât într-un cilindru ciudat, alcătuit din niște inele metalice flexibile, semănând cu un uriaș artropod cu cap de om. La subsuoară ținea o cască cilindrică transparentă. Bâkov văzuse în fotografii și la cinematograf cum arată un scafandru interplanetar, dar nu se putu stăpâni să nu-l dea ocol lui Iurkovski, examinându-l curios.

— Să mergem! ordonă scurt Ermakov.

Bâkov se așeză pe un scaun și-l petrecu tăcut cu privirea pe tovarășii săi.

Tropăitul din coridor se stinse. Se auzi zgomotul ușor al unei uși care se închidea. Dauge strigă: „Unde fixăm cablul, Anatoli Borisovici?” Apoi se făcu liniște.

— Atențiune! se auzi din difuzor vocea lui Spițân.

În aceeași clipă Bâkov se simți ridicat lin în aer. Se agăță într-un gest spasmodic de brațele scaunului. Un șuierat subțire străpunse urechile cosmonauților. O adiere rece străbătu planetonava. Bâkov răsuflă zgomotos. Părea să nu se fi întâmplat nimic grozav. Atunci își desfăcu cu băgare de seamă degetele de pe brațele scaunului și se ridică.

Când, un sfert de oră mai târziu, Dauge, Mihail Antonovici și Iurkovski, acesta din urmă acoperit de chiciură, se întoarseră în salon, ținându-se de barele speciale de pe pereții capitonați, Bâkov, roșu tot, asudat și tulburat, stătea suspendat în aer, cu capul în jos, deasupra scaunului și încerca zadarnic să ajungă la scaun măcar cu vârfurile degetelor.

La vederea acestui spectacol, Iurkovski scoase un țipăt de bucurie, lăsă bara din mână, se izbi cu capul de tavan și dispăru din nou în coridor. Dauge și Mihail Antonovici, râzând cu hohote, veniră târâș dedesubtul lui Bâkov, care zâmbea amar și îl traseră pe dușumea.

— Cum… Ți s-a părut… Lumea lipsită de gravitate? întrebă printre sughițuri Dauge. Ai văzut?

— Am văzut – răspunse scurt Bâkov.

— Atenție! strigă difuzorul.

Când fu pus din nou în funcțiune fotoreactorul și totul reintră în normal, Iurkovski comunică rezultatele inspecției. Containerul în care se afla „Băiatul” emitea radiații, dar foarte slabe. Dispozitivele de susținere n-au avut de suferit, în orice caz cele exterioare, ceea ce, de fapt, era lucrul cel mai important.

— Secera lui Venus se vede cu ochiul liber. În jurul Soarelui e o coroană ca un nor de mărgăritar! Ei, spuneți-mi și mie, de ce nu sunt poet? iurkovski își umflă pieptul și începu: Bezna neagră…

— Două stele…

— Îl îngână serios Bogdan Spițân, care ieșise pentru o clipă din cart, ca să soarbă o înghițitură de cafea.

Iurkovski îi aruncă o privire absentă și începu din nou:

Bezna neagră aripa-și întinde, Stelele par lacrimi de cleștar…

Ă-ă… Cum vine mai departe?

— Cuprinde – propuse Bogdan.

— Taci, păcătosule…!

— Atunci surprinde…

— Așteaptă… Un moment…

Beznă neagră fără de hotar, Stelele par lacrimi de cleștar…

Se întind pustiuri reci de gheață…

— Aoleu, ce minunată viață! încheie Bogdan, cu cel mai desăvârșit lirism.

Nimeni n-aduse vorba de pățania lui Bâkov în lumea imponderabilității. Pe planetonavă se înscăună din nou calmul și liniștea, o viață aproape ca pe Pământ.

Bâkov și Dauge jucau șah în salon, când își făcu apariția, cu un aer preocupat, Krutikov.

— Ați auzit, fraților?

Bâkov îi aruncă o privire întrebătoare, iar Dauge, mușcându-și o unghie, se informă cu un aer distrat:

— Ce s-a mai întâmplat?

— Nu mai avem legătură.

— Cu cine?

— Cu nimeni. Nici cu Pământul, nici cu „Țiolkovski”.

— De ce?

Krutikov ridică din umeri, vârî mâna în bufet și scoase o napolitană.

— De mult?

— De mai bine de-o oră. Krutikov mușcă din napolitană, făcând-o să pârâie între dinți. Ermakov și Bogdan au încercat în fel și chip. Au scotocit eterul pe toate undele. E o pustietate desăvârșită. Curios lucru! De obicei surprinzi negreșit vreo convorbire; acum pe tot diapazonul e o tăcere mormântală, ca pe fundul mării. Nici un sunet, nici o descărcare.

— Poate s-au defectat aparatele? își dădu cu părerea Dauge.

— Toate trei deodată? Mă îndoiesc.

— Sau n-or fi antenele în regulă.

Cosmonautul ridică din umeri. Dauge mormăi „Iar e ceva” și amestecă piesele.

— Unde-l Volodea?

— O fi la el…

Bâkov îl trase pe Mihail Antonovici de mânecă:

— Poate s-a defectat numai recepția, dar ei ne aud?

— Se poate. În general însă e ceva foarte curios. Tam-nisam au ieșit din uz toate aparatele de radio. Una ca asta nu s-a mai întâmplat. E drept, Leahov ne-a prevenit… Dar… Înțelegi, e ceva care te neliniștește… Te face, nu știu cum, să nu te simți

în apele tale…

Bâkov privi cu simpatie fața lui rotundă și bună, cu ochii mici și triști.

— Da… Înțeleg, Mihail Antonovici.

Într-adevăr, oamenii nu se simțeau în apele lor. O vagă presimțire puse stăpânire pe Bâkov, făcându-l să bănuiască apropierea unei catastrofe. Poate din pricină că orice neplăcere, chiar și cea mai neînsemnată, pe nava interplanetară i se înfățișa ca o mare nenorocire. Dar și Krutikov încerca, se pare, ceva asemănător. Iar el nu putea fi nicidecum socotit novice.

— Curaj, prieteni! exclamă cu o veselie forțată Dauge. Până una alta nu s-a întâmplat nimic, nu? Ei bine, din anumite cauze s-a pierdut pentru un timp legătura. Dar motoarele sunt în ordine, provizii avem destule, „Hius” își urmează drumul…

Krutikov scoase un oftat. Și Bâkov îl înțelese din nou. Pentru ei, copiii Pământului, legătura aceasta era singurul fir viu palpabil, care-l unea cu planeta natală. Dacă acest fir dătător de viață se rupea, fie numai vremelnic, aceasta avea asupra lor un efect deprimant. Bâkov simți deodată cu toată ființa sa cumplita singurătate a lui „Hius”. O pustietate mută de zeci și sute de milioane de kilometri și-a așternut pe umerii lor povara ei de plumb, izolându-l de alte lumi și de Pământul lor drag, cu căldura lui paternă. O pustietate de gheață de zeci și sute de milioane de kilometri… Abisurile acestea de neînchipuit nu sunt nicidecum, „nimic”. Nu, ele au o viață a lor, aparte și neînțeleasă, pe temeiul unor legi cu neputință de înțeles, complicate și uneori perfide…

Bâkov se uită la Dauge, care se juca distrat cu piesele șahului și se rușina de gândurile sale. Destul că l-a cuprins frica atunci, înainte de plecare. În definitiv, lucrul cel mai îngrozitor care se poate întâmpla… Dar de fapt, de ce trebuie să se întâmple ceva?

— Alte ștrengării ale iubitului nostru spațiu – spuse Iurkovski, intrând. Cum vă place asta?

— Nu ne place de loc – îl repezi Dauge. Și mai lasă-te de bufoneriile astea ale tale! Ajunge!… Acolo, pe Pământ,

Kraiuhin o să-și iasă din minți.

— Nu-mi fac eu griji pentru bătrân! Are el un cap mai tare decât noi amândoi. Am impresia că legătura a încetat deoarece sectorul din spațiu în care ne aflăm este impenetrabil pentru undele radiofonice. Nu mă apuc să explic asta, dar… În orice caz n-avem de ce să dăm vina pe aparate. Și cu atât mai puțin pe antene.

— Ești un fantezist! replică Mihail Antonovici. Unde-ai mai văzut tu să nu treacă undele radiofonice prin spațiu?

— Până azi, nicăieri. Dar Leahov a văzut. Și văd și eu acum, prea stimate sceptic. Pe tine, nici chiar faptele nu te conving.

— Vezi?

— Văd.

— Vezi pe naiba, Vladimir Sergheevici!

— Văd pe naiba? întrebă cu o politețe exagerată Iurkovski.

— Îhâ.

Geologul se răsuci pe călcâie și se îndreptă spre ușă. În prag se opri:

— Recomand tuturor celor de față să urce până la intrarea cabinei de comandă. S-ar putea să auziți ceva interesant.

Krutikov se strâmbă înciudat și vârî din nou mâna în bufet, după o napolitană. „E un fantezist, e un fantezist” – bombănea el.

Dauge rămase tăcut, iar Bâkov simțea în adâncul sufletului că s-ar putea totuși ca Iurkovski să aibă dreptate. Urcară pe scară până la ușa cabinei de comandă, care era deschisă și i se alăturară lui Iurkovski, aflat pe una din treptele scării.

Din cabină se auzea vocea monotonă a lui Bogdan:

— Pământul, Pământul. Ve-șaisprezece, de ce taci? pământul, Pământul. Aici „Hius”. Ve-șaisprezece, de ce taci? Dau acordul: unu, doi, trei, patru, cinci…

Se făcu liniște. Dauge și Bâkov schimbară o privire. Iurkovski își mângâia gânditor bărbia. Se auziră țăcănind niște comutatoare. Bogdan spuse abătut:

— Nimic, Anatoli Borisovici. E liniște ca-ntr-un mormânt.

— Mai încearcă pe unde lungi.

— Am înțeles.

După o scurtă pauză, Spițân vorbi din nou:

— Ei bine, să zicem că s-a produs o defecțiune la antene. Dar o stație ca aceea de la Poligonul Nr. 7 poate fi recepționată direct pe corpul navei. Și apoi, ce-ar fi putut să se întâmple cu antenele? Nu înțeleg nimic! Să nu se audă nici un sunet, nici un freamăt… Desigur, Leahov are dreptate. De vină e numai viteza… Pământul! Pământul! Ve-șaisprezece, de ce taci? Aici „Hius". Dau acordul: unu, doi, trei…

— Poate are dreptate Iurkovski și, într-adevăr, ne-am prăbușit într-o groapă cvadridimensională? spuse Ermakov.

Iurkovski tuși zgomotos. Ermakov se apropie de ușă:

— Sunteți cu toții aici?

— Aici, Anatoli Borisovici. Stăm și așteptăm.

— Ce părere aveți?

— Eu mi-am spus părerea…

— Iurkovski ridică din umeri.

— S-ar putea, s-ar putea… Dar prea miros toate spațiile astea strâmbe a misticism matematic.

— Cum vreți – replică liniștit Iurkovski. Mie nu mi se pare misticism. Cred că e ușor să ne dăm seama că avem de-a face cu cea mai veritabilă realitate obiectivă, pe care o percepem prin senzații.

Ermakov nu răspunse.

— Unde-l Mihail?

— În salon mănâncă napolitane.

— O să trebuiască…

Ermakov fu întrerupt de Bogdan, care scoase un strigăt de bucurie:

— Răspund! Răspund!

Săriră cu toții în picioare. O voce seacă, frântă rosti obosită:

— Aici Ve-șaisprezece. Aici Ve-șaisprezece. „Hius", „Hius", răspunde. „Hius", răspunde. Aici Ve-șaisprezece. Dau acordul: unu, doi, trei, patru. Trei, doi, unu. „Hius", răspunde…

— E Zaicenko – bolborosi Iurkovski.

Bogdan vorbi repezit:

— Ve-șaisprezece, te aud bine. Ve-șaisprezece, aici „Hius"; te aud bine. De ce n-ai răspuns atâta timp?

— Aici Ve-șaisprezece, aici Ve-șaisprezece – urmă Zaicenko, fără a lua, pare-se, în seamă răspunsul lui Bogdan. „Hius”, de ce nu răspunzi? De ce taci? „Hius”, răspunde. Aici Ve-șaisprezece…

— Noi îi auzim, dar ei nu ne aud – constată Dauge. Lucrurile se complică. Ia să vedem…

— Aici „Hius”! Te aud bine – repetă cu glas stins Bogdan. Aici „Hius”; te aud bine. Ve-șaisprezece, aici „Hius”…

— Aici Ve-șaisprezece, aici Ve-șaisprezece. „Hius”, răspunde…

Trecu o oră. Poligonul Nr. 7 îl chema pe „Hius” cu aceeași voce monotonă, deznădăjduită de atâta așteptare. Bogdan răspundea tot atât de monoton și obosit. Poligonul Nr. 7 nu-l auzea. Spațiul aducea pe „Hius” semnalele radio de pe Pământ, dar nu lăsa să treacă semnalele lui. Ermakov umbla neobosit încoace și încolo prin cabină. Iurkovski ședea nemișcat, cu ochii închiși. Dauge bătea toba cu degetele pe genunchi. Bâkov își mângâia genunchii, răsuflând din greu în răstimpuri. În cabină intră Krutikov, cu pipa goală în colțul gurii.

— Aici Ve-șaisprezece. „Hius”, răspunde…

În eter se auzi un foșnet și un trosnet, în planetonavă răzbi o altă voce necunoscută, o voce răgușită și sufocată:

— Hilfe! Hilfe! {3} Save our souls! {4} Na pomosci! Na pomosci! {5} Take our pelengs! {6}

Iurkovski – se ridică brusc. Ermakov rămase încremenit. Dauge îl apucă pe Bâkov de braț.

— Hilfe! Hilfe! Stăruia necunoscutul. Into three hours we are done… Ballonen… {7} Ajutor! se sfârșește.

Vocea fu înăbușită de niște trosnete și șuierături cumplite.

— Ce-l asta? întrebă Bâkov.

— Cineva moare și cere ajutor, Alexei…

— Rosti în șoaptă Dauge.

— Koordinaten… Zweiundzwanzig. {8} douăzeci și două… Ne sufocăm…

— Spițân, treci imediat la radiogoniometru! ordonă Ermakov.

— Am înțeles!
— Our pelengs… Take our pelengs… Unsere Pelengen…
— Să mergem imediat într-acolo! strigă Iurkovski.
— Întrebarea e încotro?
— Spițân, ce se-aude?
După o scurtă pauză, se auzi vocea schimbată a lui Spițân:
— Relevmentul nu se poate marca!
— Cum adică nu se poate marca?
— Nu se poate marca, Anatoli Borisovici – se tângui cu o voce tremurată și subțire Spițân. Vedeți și dumneavoastră…
Fără a se fi înțeles, fără a fi schimbat vreo privire între ei, Iurkovski, iar apoi Dauge și Bâkov se strecurară în cabina de comandă. Bâkov se uită peste umărul lui Ermakov. Acul lung și subțire al radiogoniometrului se rotea încet pe cadran, tremurând ușor, fără a se opri nicăieri. Iurkovski drăcui.
— Hilfe! Hilfe!… Ajutor… Tasukete kure! Relevmentul nostru…
Se uitau unii la alții descumpăniți. Bogdan rotea furios tamburul de acordare a radiogoniometrului. Conectă și deconectă niște aparate, trăgând de manete. Nu reușea însă să marcheze relevmentul.
— E un loc vrăjit – spuse Bogdan în șoaptă, ștergându-și sudoarea de pe frunte.
— E o rușine pentru noi – remarcă încet Dauge. Oamenii mor…
Ermakov se întoarse brusc înspre el:
— Ce cauți dumneata în cabina de comandă? Cine ți-a dat voie? Ieșiți afară toți trei…
Pe treptele scării, Iurkovski se lăsă pe călcâie și își înfundă bărbia în palme. Bâkov și Dauge se așezară alături de el.
— Ajutor! Ajutor! se tânguia vocea aceea obosită. Everybody who hears us, help! {9}
Bâkov asculta cu respirația tăiată. Nu știa cine cere ajutor, nu știa ce s-a întâmplat acolo, simțea doar, cu toată ființa, deznădejdea cumplită ce răzbea din fiecare cuvânt pe care-l rostea vocea aceea necunoscută.
— Dacă am ști unde se află!… Spuse în șoaptă Iurkovski.

— Drace! strigă înciudat Dauge. Oare nu-l mai aude nimeni în afară de noi?

— După câte știu, sunt acum în zbor interplanetar, în afară de noi, cel puțin șapte nave. Dintre ele, numai două au o oarecare rezervă de deplasare liberă. Dar și acestea până ar calcula noua traiectorie, ar trece cel puțin o oră… E ciudat de ce totuși nu-l auzim…

— Pe cine?

— Pe ceilalți…

— Numai „Hius" ar putea zbura fără nici un fel de calculări de traiectorii, direct pe relevment – spuse Dauge.

— Dacă am cunoaște relevmentul…

În ușă își făcu apariția Ermakov, alb la fată, cu ochii ca de sticlă.

— Coborâți în cabine, tovarăși! Ordonă el. Culcați-vă în paturi și legați-vă de ele. Vom încerca să ieșim din această pungă blestemată. Aveți în vedere că accelerația va depăși de patru ori norma. Dauge, să-l arăți lui Bâkov cum să se comporte când sarcina va fi sporită.

— Am înțeles!

Iurkovski se ridică și porni cel dintâi. În momentul acela se auziră din cabina de comandă alte sunete. O voce tăioasă și fermă întreba într-o englezească stricată:

— Who talks? Hear me? Who talks? I take her pelengs… {10}

Cel care cerea ajutor răspunse tulburat:

— I hear you all right! {11}

— Speak chineese? {12}

— No…

— Speak russian? {13}

— Da, da, vorbesc și înțeleg… Sunteți rus?

— Nu. Vă vorbește comandantul astronavei KSR „Ian-țzâ", Lu Și-er. („Bunul și bătrânul Lu!" – spuse în șoaptă Iurkovski.) Vă auzim de mult, dar avem numai un emițător dirijat și am reușit să marcăm relevmentul dumneavoastră abia acum câteva minute. Cu cine vorbesc?

— Robert Lloyd… Profesor… University of Cambridge… Mă

aflu la bordul navei „Star”… O avarie îngrozitoare…

Cei doi începură să vorbească în limba engleză.

— Mă îndrept spre dumneavoastră după relevment – comunică Lu.

(„E îndrăzneț!” – observă Dauge, uitându-se cu ochii mari la Iurkovski.)

— Mulțumesc, foarte mulțumesc… Unde vă aflați?

— Acum o jumătate de oră am decolat de la baza internațională de pe Phobos.

Răspunsul fu un strigăt amar:

— Nu mai puteți ajunge!… Nu, nu mai puteți ajunge! Suntem pierduți…

— Vom căuta totuși să ajungem. În urma noastră se pregătesc să decoleze cosmocisterne de depanare. O să vă luăm de pe…

— Nu mai puteți ajunge. Vocea englezului era acum aproape calmă: Nu mai puteți ajunge… Mai avem oxigen numai… Pentru două ore.

— Unde vă aflați? Ce coordonate aV. Eți?

— Avem coordonate heliocentrice…

Profesorul comunică niște cifre, al căror rost Bâkov nu-l înțelegea. Se făcu liniște. Se auzea cum Ermakov și Bogdan umblau zoriți cu niște hârtii, apoi începu să bâzâie mașina electronică de calcul.

— Asta vine în centura asteroizilor. O treime de unitate astronomică de la Marte – comunică în cele din urmă Krutikov.

— Cincizeci de milioane de kilometri – constată sumbru Iurkovski. Nici „Hius”, chiar dacă s-ar afla în apropiere de Marte, n-ar mai ajunge.

Iurkovski se ridică, ținându-și brațele de-a lungul corpului.

— Sunt lămurit – răsună vocea lui Lu. Nu cumva e posibil să mai rezistați măcar vreo zece ore? Ia gândiți-vă.

— Nu… Anestezatoarele cu glicerină au fost distruse… Aerul se scurge neîntrerupt; în învelișul navei s-au produs probabil fisuri microscopice…

După o scurtă pauză, profesorul adăugă:

— Am mai rămas doi… Și unul din nou și-a pierdut cunoștința.

— Curaj!

— Sunt calm – se auzi un râs nervos. O, acum sunt cu desăvârșire calm!… Mister Lu!

— Vă ascult…

— Sunteți ultimul om care îmi mai aude vocea.

— Cred că vă aud sute de oameni…

— N-are importanță; dumneavoastră sunteți ultimul om cu care vorbesc. Peste un timp veți găsi nava noastră și cadavrele noastre. Vă rog și vă conjur să puneți toate materialele culese de noi în această cursă la dispoziția Congresului internațional de Cosmonautică. Îmi făgăduiți?

— Vă făgăduiesc, Robert Lloyd!

— Toți cei care ne aud sunt martori… Materialele le pun într-o servietă… O servietă din piele de crocodil… Da. Servieta o să stea pe masă, în cabina de comandă. Mă auziți?

— Vă aud bine.

— Da. Vă mulțumesc cu anticipație. Și acum încă o rugăminte. Pe Pământ, când vă veți întoarce… Când vă veți întoarce…

— Urmă o pauză, în care timp se auzi respirația precipitată, amestecată cu sughițuri de plâns, a lui Lloyd. Iertați-mă, vă rog… Când vă veți întoarce, o să vă viziteze probabil soția mea… Și fiul meu. Să le transmiteți ultimul meu salut… Și să le spuneți că am rămas la post până la capăt. Mă auziți?

— Vă aud.

— Asta-l tot… Adio, prietene Lu! Adio, tuturor celor care mă auziți! Vă urez noroc și succes!

— Adio, Robert Lloyd. Mă închin în fața curajului dumneavoastră.

— Nu vorbiți așa… Prietene Lu!

— Vă ascult.

— Radiogoniometrul va funcționa neîntrerupt.

— Bine.

— Chepengurile le veți găsi deschise.

Urmă o pauză.

— Bine, stimate profesor.

— Cam asta-l tot. Once more, good bye! {14}

Se făcu liniște.

— Noi… N-am fi putut ajunge cu nici un chip? întrebă Bâkov, abia mișcându-și buzele înțepenite.

Nu-l răspunse nimeni. Coborâră tăcuți în salon și se așezară fiecare în câte un ungher, căutând să nu se uite unii la alții. Curând li se alăturară Ermakov și Krutikov. Bâkov abia își mai dădea seama de ceea ce se petrece în jurul lui. Gândurile îi erau obsedate de un tablou pe care i-l zugrăvise, serviabilă, imaginația: horcăind și sufocându-se, un om cărunt se târăște pe coridor, deschizând una după alta masivele uși de oțel. În fața celei din urmă, a chepengului exterior, omul se oprește și privește înapoi cu ochii încețoșați. La celălalt capăt al coridorului se vede masa pe care stă, împrăștiind reflexe sub becul electric, servieta din piele de crocodil. Omul își trece mâna tremurătoare peste frunte și inspiră adânc, pentru cea din urmă oară, aerul rarefiat.

— Alexei Petrovici!

Bâkov tresări și întoarse capul. Ermakov se aplecă îngrijorat asupra lui:

— Du-te în cabina dumitale și caută să dormi.

— Du-te, Alexei, du-te! îl sfătui Dauge. Te-ai schimbat la față.

Bâkov se ridică și ieși. Trecând pe lângă scara ce ducea la cabina de comandă, îl auzi pe Bogdan repetând monoton:

— Ve-șaisprezece, Ve-șaisprezece, aici „Hius”. Ve-șaisprezece, aici „Hius”. Dau acordul…

În salon, Ermakov spunea mâhnit:

— M-am întâlnit cu Robert Lloyd. Nu de mult. Bun explorator interplanetar. Un savant de prima mână…

— Glorie lui! S-a ținut bine – spuse încet Iurkovski.

— Glorie lui…

După o scurtă pauză, Dauge sări deodată în picioare:

— Naiba mai știe ce-l asta! Am impresia că am încremenit locului. Ne-am prăbușit nu știu unde și am fost acoperiți…

— Nu stârni panică, Dauge! râse obosit Ermakov.

Nimeni nu vru să ia masa. Curând Ermakov se ridică cel dintâi, ca să se retragă în cabina sa. Krutikov puse mâna pe umărul lui Iurkovski și-l spuse cu un aer vinovat:

— Se pare c-ai avut dreptate, Volodea.

— Prostii – răspunse acesta. Dar iată încă o enigmă, tovarăși.

Toți se uitară întrebători spre el.

— Despre ce e vorba?

— Lu a spus că are numai un emițător dirijat, da?

— Da.

— Și noi l-am auzit bine.

Mihail Antonovici căscă gura și se uită buimac la Ermakov.

— Și de ce să nu-l fi auzit? întrebă Dauge.

— Pentru că, amice, față de Lu, „Hius” se află într-o direcție cu totul alta decât nava lui Lloyd. Un fascicul dirijat de radiație electromagnetică nu trebuia nicidecum să ajungă până la noi.

Dauge se apucă cu mâinile de cap:

— Ajunge cu atâtea enigme! În definitiv e insuportabil!

Dar Ermakov și Mihail Antonovici se duseră numaidecât în cabina de comandă, luându-l cu ei și pe Iurkovski.

VENUS VĂZUTĂ DE LA MICĂ ÎNĂLȚIME.

Douăzeci și patru de ore mai târziu, legătura fu restabilită tot atât de neașteptat cum se întrerupsese. Pesemne că „Hius” a ieșit din „locul vrăjit”, acea curioasă regiune din spațiu care avea însușiri încă necunoscute în privința propagării undelor radiofonice. În salon s-a discutat mult despre acest nemaipomenit fenomen, s-au emis o serie de ipoteze, dintre care unele vădit stupide (astfel, Dauge a declarat că toți membrii echipajului au fost victime ale unei psihoze generale), iar Iurkovski s-a apucat să dezvolte ipoteza unor reflecții cvadridimensionale, încercând să definească cu ajutorul celui mai bun matematician de pe bord, Mihail Antonovici Krutikov, „noțiunea corectă sub aspect fizic a unui punct din spațiu” prin care radiațiile electromagnetice ar trece numai într-o singură direcție. În ceea ce-l privește pe Bâkov, el s-a simțit la început jignit de indiferența colegilor săi față de moartea lui Lloyd. I se părea aproape o profanare să se

vorbească de teorii și formule la numai o oră după întâmplarea la care fuseseră martori. Catastrofa lui „Star” l-a impresionat nespus de mult. Buimac și deprimat, umbla încoace și încolo prin planetonavă, silindu-se să răspundă la întrebări și să execute măruntele însărcinări date de Ermakov.

Până la întâlnirea cu Venus mai aveau de străbătut doar vreo cincisprezece-douăzeci de milioane de kilometri. Zborul se apropia de sfârșit. Se apropia momentul cel mai greu al expediției – coborârea pe suprafața planetei Venus. Cu mici excepții, lucrul acesta n-au reușit să-l facă nici cei mai buni cosmonauți din lume. Iar oamenii care, prin eforturile unei voințe bine antrenate, se sileau să uite de încercările din trecut, chiar de dată cu totul recentă și să-și concentreze întreaga atenție asupra încercărilor ce aveau să vină, meritau nu reproșuri, ci admirație, faptele lor fiind o pildă vrednică de imitat. Aceasta n-a înțeles-o la început Bâkov. Acum însă oamenii aceștia îi păreau niște ostași care se pregătesc de atac. Lăsând în urmă morții, legându-și rănile de curând căpătate, ei se pregătesc pentru cel din urmă salt hotărâtor, în întâmpinarea victoriei… Sau a morții. Și nimeni, nici chiar Iurkovski, nu debita fraze emoționante și nu poza. Toți erau calmi și preocupați. Iar încercările lor de a descoperi natura „locului vrăjit” nu erau decât manifestarea unei griji firești pentru aceia care aveau să-l urmeze.

Bâkov și-a exprimat stima și admirația sa tratându-și tovarășii cu un delicios pilaf. După cină, Mihail Antonovici a dat în două rânduri fuga la cambuză, a doua oară ieșind din cart, lucru pentru care, fiind prins în flagrant delict, s-a ales cu o mustrare.

De îndată ce s-a constatat că legătura reciprocă cu Pământul a fost restabilită, Ermakov a transmis o radiogramă în care relata ciudata întâmplare, cum și cuprinsul ultimei convorbiri dintre Lu și profesorul Lloyd.

— Mari emoții ne-ați făcut! spuse Zaicenko, bâlbâindu-se tulburat. Vera Nikolaevna era cât pe ce să-și iasă din minți. Cât despre „Star”…

— Vocea lui deveni mai înceată și mai gravă – știm totul.

Știe lumea întreagă. Lu a ajuns la navă, a evacuat cadavrele și a luat hârtiile.

— Ce s-a întâmplat acolo?

— Precis nu se știe, dar se presupune că a făcut explozie reactorul. Partea unde se afla motorul navei a fost distrusă. Lu a arătat o imagine prin televiziune.

— Câți oameni au murit?

— Lu a găsit doi. Englezii au făcut cunoscut că pe bordul lui „Star" au decolat opt oameni.

— Glorie lor…

— Glorie lor…

Cei doi rămaseră o vreme tăcuți.

— Ce părere aveți despre cauzele care au provocat întreruperea legăturii, Anatoli Borisovici?

— Încă nu mi-am făcut o părere.

— Da, desigur… Sunt prea puține elemente. Poate joacă vreun rol viteza cu tare se deplasează „Hius"? Leahov spunea, pare-mi-se, ceva despre asta…

— Poate.

— Sau ați nimerit într-un nor dens de praf metalic?

— Asta nu explică nimic. Dar să-l lăsăm pe specialiști să rezolve ei problema. Ce face Kraiuhin?

— E mai bine. Ținea morțiș să vină la stație, dar medicii nu-l permit încă. La noi aici plouă mereu.

— Transmite-l calde salutări de la noi toți și de la mine personal.

— Am notat, Anatoli Borisovici! Da'… M-ați luat cu vorba. Am aici un bilețel pentru dumneavoastră, de la Nikolai Zaharovici; mi-a fost adus acum două zile.

— Și de ce nu spui nimic? Citește-l!

— Imediat. Așa… „Anatoli, uită tot ce ți-am spus atunci. Se vede că îmbătrânesc și slăbesc. K"

— Cum?

— Ka. O inițială. În loc de semnătură.

— Am înțeles: „Uită tot ce ți-am spus atunci".

— Da, „uită".

Ermakov se uită cu coada ochiului la Spițân, care ședea la

masa de comandă, cu spatele la dânsul.

— E clar. Am avut o mică discuție… Asta-l tot?

— Tot, Anatoli Borisovici. Graficul legăturii rămâne neschimbat?

— Neschimbat. La revedere!

— E timpul – spuse la masă Spițân – e timpul să luăm relevmentele de la Mahov.

— Nu e cam devreme? întrebă Ermakov. Mai avem o rezervă de zece ore.

— Cu permisiunea dumneavoastră, Anatoli Borisovici, e mai bine să începem mai devreme. E ceva nou pentru noi și e de dorit să dispunem de cât mai multe date.

Bâkov se informă despre ce este vorba.

— Hius" se apropie de Venus – îl lămuri Dauge. Acum trebuie să calculăm itinerariul spre „Țiolkovski".

— Spre „Țiolkovski"'? satelitul artificial al lui Venus? De ce?

— Păi cum de ce? Ca să ne apropiem de el, firește.

— Eu am înțeles că o să menținem numai legătura cu „Țiolkovski" și că vom coborî pe Venus, ocolind satelitul.

— Ce iute mai ești… Trebuie să ne înțelegem temeinic cu Mahov, șeful satelitului, pentru a acționa în comun.

— Și stăm mult acolo?

— Nu știu… Anatoli Borisovici, cât rămânem pe „Țiolkovski"?

— Vreo cinci-șase ore, nu mai mult. Lăsăm corespondența, cărțile, fructele, ținem o consfătuire și pornim mai departe.

— Am înțeles. Apropo, Alexei, acolo ai să guști din plin imponderabilitatea. O să te admirăm…

Bâkov își aduse aminte de experiența sa nereușită în acest domeniu și își vârî nasul în farfurie.

Manevra de apropiere a lui „Hius" de „Țiolkovski" a necesitat mai bine de trei ore și a dat multă bătaie de cap echipajului. Lucrurile s-au complicat pentru piloți, datorită faptului că planul orbitei lui „Țiolkovski", care se rotea în jurul lui Venus la o distanță de câteva mii de kilometri, era aproape perpendicular pe planul mișcării orbitale a lui Venus, așa încât Krutikov și Spițân au avut iarăși mult de furcă.

Problema a fost însă rezolvată și planetonava, deplasându-se pe o spirală descrescătoare, a început să se apropie de locul pe unde trebuia să treacă, la ora stabilită, „Țiolkovski”. „Pasagerii” și-au petrecut aceste ore în salon, legați de scaune, simțindu-se alternativ când ușori ca niște baloane, când grei ca niște bucăți de plumb. Lui Bâkov i se părea că se dă într-un leagăn fantastic; aci se apuca spasmodic de brațele scaunului, de teamă să nu fie zvârlit spre tavan, aci căsca gura, încercând zadarnic să inspire și simțind vădit cum îi pătrund coastele în plămâni. Dar toate pe lumea asta au un sfârșit. Manevrele cu accelerație diferită au încetat și, la un moment dat, leagănul, în loc să se înalțe din nou, se prăbuși vertiginos într-un abis fără fund.

— Totul e în ordine! se auzi în sfârșit din difuzor vocea lui Spițân. Puteți scoate legăturile. „Țiolkovski” se află la o sută de kilometri de noi, Venus – la trei mii.

— Stai puțin, Alexei, nu te dezlega – îl preveni Dauge pe. Bâkov, desfăcându-și grăbit cureaua.

Împreună cu Iurkovski, agățându-se de pereți și de mobila înșurubată în podea, Dauge întinse cu multă dibăcie prin salon câteva corzi de nailon care aveau să completeze barele de pe pereți. Corzi asemănătoare au fost întinse și pe coridor, în cabina de comandă și în fiecare cabină a echipajului.

— Acum poți să vii…

Bâkov se ridică cu băgare de seamă și deodată se săltă și rămase suspendat în aer, agățându-se de speteaza scaunului. Se făcu roșu la față. Strâmbându-se într-un zâmbet silit, fără să se uite la nimeni, se apucă de o coardă și, dând caraghios din picioare, se văzu din nou pe podea.

— Ce caraghioslâc!… Bombăni supărat.

— Ce zici, Alexei Petrovici – spuse Krutikov, apărând în prag, n-ar strica să prepari o cină mai de soi pentru băieții de pe „Țiolkovski…”!

— Imediat – rosti anevoie Bâkov.

— E-e, nu, Aleoșa! krutikov râse: Ți-s mâinile prea scurte!… O să trebuiască să stai o vreme cu ele încrucișate.

— De ce?

— Păi ce, știi să gătești în astfel de condiții? Când apa nu curge, ci zboară în băsici prin bucătărie, când pârjoalele țopăie în tigaie ca niște broaște turbate și plutesc crude prin aer…

O izbitură puternică îl întrerupse. Pe cuirasa navei se auzi un scrâșnet ascuțit. Salonul se legănă.

— Asta ce-o mai fi? se neliniști Dauge.

Ochii lui Bâkov întâlniră privirea inertă a lui Krutikov. Pe fruntea navigatorului se iviră broboane mărunte de sudoare.

— Primește oaspeții, Mihail Antonovici! strigă vesel Bogdan de pe coridor. Diavol stângaci!

Dauge trase cu zgomot aer în piept, iar Mihail Antonovici vârî mâna în buzunar după batistă.

— Adevărat diavol – spuse el, cu glas răgușit, răsucind anevoie. Așa poți să schilodești omul, lăsându-l bâlbâit pe toată viața…

Mihail Antonovici își vârî batista la loc și, agățându-se de corzi, ieși repede din salon. Dauge mormăi nemulțumit:

— Aproape de fiecare dată se întâmplă așa și de fiecare dată mi se duce inima în călcâie.

— Dar ce s-a întâmplat?

— A acostat o rachetă de pe „Țiolkovski”. Un taxi interplanetar, mă rog. Vitejie nesăbuită… A venit probabil Mahov, să-și prezinte omagiile… Stop, încotro? Nu pleca, mai stai cu mine…

Bâkov făcu o mișcare imprudentă, se precipită printre corzi, se izbi de tavan și se prăbuși în jos, cu brațele în lături. Dauge îl apucă de un picior și, smucindu-l cu dibăcie, îl readuse în poziție verticală…

— Liniștește-te, înger blând, fii calm… Ții minte formula em ve la pătrat pe doi? E bine că-l măcar pe doi, că altfel adineauri ți-ai fi putut face țăndări capul înfierbântat.

Bâkov se instală din nou în scaunul salvator, cu intenția fermă de a nu-l părăsi până nu se va sfârși „blestemata de imponderabilitate”. În momentul acela se produse forfotă pe coridor, se auziră exclamații de bucurie, plesnet de palme și, pare-se, chiar sărutări.

— Hai noroc, fraților! Bine v-am găsit! Duduia de zor o voce de bas. Să trăiești, Mihail Antonovici! Slăbești mereu, sărăcuțul de tine!

— Să trăiești, Mahov iubitule! Dă să te sărut. Dar să știi c-am să te amendez. Pentru nerespectarea regulilor de circulație cosmică…

— A-a, Bogdan! Nu mă mai certa măcar acum… Anatoli Borisovici, îmi face plăcere să, vă văd! faceți cunoștință: adjunctul meu, inginerul Știmer Grigori Moiseevici. Va lucra direct cu dumneavoastră.

— Am auzit, perfect…

— Îmi pare bine. Vocea lui Știmer era seacă, tăioasă.

— Poftiți în salon! îi invită Ermakov.

— Ei, nu, dragii mei. Luăm corespondența și poftiți cu toții la noi. De când vă așteptăm!

— Iartă-mă, Piotr Feodorovici. De data asta o să ne mărginim la o convorbire aici, pe bordul lui „Hius”. O să vă facem o vizită la întoarcere.

Interveni o pauză ciudată.

— Nu trebuia să spună asta – remarcă în șoaptă Dauge, fixând ușa cu ochii lui rotunzi. Așa a spus și Tahmasib…

Bâkov se simți stânjenit.

— Știu, știu la ce vă gândiți! vorbi din nou Ermakov. Să nu fim superstițioși. Trebuie să ne grăbim. Spunând asta, zâmbi ironic.

— Cum credeți, Anatoli Borisovici – răspunse fâstâcit Mahov. Unde mergem?

— Poftiți aici… Te rog, Grigori Moiseevici. Oaspeții intrară primii: Mahov, înalt și greoi, urmat de Știmer, care semăna cu un adolescent, amândoi în niște salopete moi și ponosite, cu căștile transparente date pe spate. Știmer ținea la subsuoară o mapă.

— Să trăiești, tovarășe Dauge! tună Mahov. Dumnealui e, desigur, tovarășul Bâkov, da?

Fără a lăsa, din prudentă, coarda din mâna stângă, Bâkov îi strânse mâna, apoi i-o strânse și pe-a lui Știmer. S-e așezară cu toții în jurul mesei.

— Așa… Piotr Feodorovici – începu Ermakov – spune-ne ce ai de spus.

Mahov tuși zgomotos, Știmer deschise mapa și consfătuirea începu. Vorbeau puțin și precis, mai mult în formule și în termeni matematici, purtându-și degetele pe schițele și calculele aduse de Știmer. Era vorba de asigurarea coborârii cu precizie maximă a lui „Hius", la hotarul Golcondei uranice și de menținerea legăturii după coborâre. Mahov și Știmer, împreună cu colegii lor de pe alți doi sateliți artificiali, au elaborat în amănunt un sistem de dirijare prin radio, cu ajutorul căruia se presupunea că „Hius" va putea fi adus într-un loc situat la cel mult 50-l00 de kilometri de hotarul Golcondei. E drept că sistemul acesta nu fusese încă aplicat până acum, dar încercările făcute îi îndreptățeau să spere într-un succes deplin.

— De la noi se cere acum maximum de precizie – spuse Știmer, lovind cu degetul într-o schiță – iar de la dumneavoastră, tovarăși, atenție și manevre prompte. După câte știu, „Hius" nu e atât de limitat în evoluțiile sale ca o rachetă obișnuită cu impulsuri și, orice s-ar întâmpla, se va putea menține riguros pe relevmente. Dar, repet, înainte de toate se cere atenție! Dacă „Hius" se va îndepărta cât de puțin de fasciculul de radiații electromagnetice, riscați să coborâți la o mie de kilometri de locul hotărât.

Așadar, „Hius" urma să coboare pe planetă, menținându-se în punctul de intersecție a trei fascicule de radiații electromagnetice, care aveau să-l dirijeze în punctul cel mai potrivit, după părerea specialiștilor. La altitudinea de zece-cincisprezece kilometri deasupra lui Venus, impulsurile radiogoniometrelor dispar: ele sunt fie absorbite, fie reflectate în sus, în atmosfera planetei. De la această înălțime, planetonava va trebui să coboare vertical. Nu sunt excluse unele complicații serioase: atmosfera ciudată a lui Venus ar putea să-l înșele, denaturând semnalele. În vederea acestei eventualități vor acționa instalații paralele de control. Spițân și Ermakov notară niște cifre, comparară calculele lor cu schema lui Știmer și declarară că nu mai au de pus nici o

întrebare. Mahov trecu la punctul doi. Deoarece, după toate probabilitățile, nu vor reuși să stabilească o legătură prin radio – în orice caz o legătură sigură – cu suprafața planetei Venus, trebuiau să cadă de acord asupra unui sistem de semnale optice. După părerea lui Mahov, erau necesare numai două semnale: primul – „proviziile alimentare și apa", al doilea – „piesele de schimb și alimentarea cu energie". O listă a pieselor de schimb și a aparaturii fusese întocmită dinainte.

— V-am adus o instalație portativă de lansare și două rachete cu încărcături atomice. Dacă… Pușchea pe limbă!… Dacă se întâmplă ceva rău și aveți nevoie de ajutorul nostru, lansați una din rachete vertical în sus. Racheta va face explozie la o altitudine de circa două sute de kilometri. Desigur, va trebui s-o lansați nu la întâmplare. Aveți aici un tabel pentru calcularea timpului. În momentele stabilite, observatorii noștri vor supraveghea cu atenție regiunea în care veți fi coborât.

— Și? întrebă Ermakov.

— Și… Nimic. O să știm că la dumneavoastră e ceva în neregulă și vom căuta să luăm măsuri.

— Ce fel?

— Vă vom trimite rachete automate cu piese de rezervă. Rachetele se vor deplasa exact pe relevmentul dumneavoastră.

— Perfect! Ermakov încuviință din cap. Și ce nevoie avem de cea de-a doua rachetă?

— Veți lansa două rachete una după alta în cazul când coborârea n-a reușit întocmai și planetonava a suferit defecțiuni serioase. Se făcu tăcere.

— În cazul acesta s-ar putea să nu mai aibă cine să le lanseze – observă Dauge, strâmbându-se.

— Pesimismul meu nu merge atât de departe – răspunse blând Mahov.

După consfătuire, Dauge îi propuse lui Bâkov:

— Hai s-o vedem pe frumoasa Venus. Ermakov ți-a permis să ieși.

Zece minute mai târziu, înveșmântați în niște cuirase care le stânjeneau mișcările, cu calote transparente pe cap, stăteau

amândoi în compartimentul-ecluză din fața chepengului exterior. Dauge închise bine ușa în urma sa, apoi puse în funcțiune, pompa și se întoarse spre manometrul din perete. Acul subțire al manometrului începu să coboare în salturi. Când se opri, Dauge trase în lături bara lată de oțel cu care era fixat chepengul capacul gros, prevăzut cu nervuri, se lăsă ușor într-o parte. Bâkov se aștepta să vadă lucruri descrise de sute și sute de ori în reportaje și romane; un abis negru-violet, spuzit de stele orbitoare. În loc de asta, prin deschizătura rotundă a chepengului pătrunse o lumină tulbure galben-trandafirie. Planetonava stătea suspendată deasupra unei uriașe cupole nebuloase, slab luminate. Umbre ce băteau în cenușiu se târau pe un câmp portocaliu strălucitor, se împreunau încet și se despărțeau, formau un șir de inele și se destrămau în niște pete vagi ce dispăreau apoi. Aproape de margini, cupola căpăta o nuanță întunecată, dar marginile ei nu erau bine conturate, mistuindu-se pe nesimțite, cu tonurile lor liliachii, în hăul negru al beznei desăvârșite. În centrul cupolei, niște fuioare de fum, trandafirii, galbene și cenușii, se împleteau, dar nu se amestecau, aci reliefându-se, aci lăsându-se învăluite într-o pâclă roșiatică…

Iată cum arăta Venus, „cea mai teribilă planetă din sistemul solar”! Bâkov își dădu seama că aceste deplasări de umbre colorate, atât de neînsemnate la o depărtare de câteva mii de kilometri, nu sunt altceva decât agitații puternice care se produc în atmosfera venusiană – furtuni, taifunuri, trombe – și cărora pe Pământ nu le poți găsi asemănare.

Iată că o pată lungă, cenușie s-a subțiat, s-a îndoit, a luat forma unui cerc… Era lesne de imaginat un vârtej uriaș, care înghițea cu o viteză nebună mase colosale de nori. „Nu arată prea bine” – își aduse aminte Bâkov. Privea și nu-și putea lua ochii de la priveliștea aceasta teribilă și măreață.

Acolo, sub acoperământul de nori în clocot, se ascunde o lume uriașă, cu munți și cu deșerturi… Poate cu mări și oceane. Undeva acolo stau ascunse comori pe care echipajul lui „Hius” trebuie să le cerceteze. Acolo zac sfărâmături de mecanisme teleghidate, planetonave zdrobite, morminte de

cutezători… În sufletul lui Bâkov se cuibări un simțământ nelămurit, asemănător cu o teamă superstițioasă. Se gândi cu câtă furie a respins până acum planeta aceasta toate încercările de a o cuceri. Dar omul e mai inteligent și mai puternic decât natura. Omul e îndrăzneț și perseverent și dacă echipajul lui „Hius” își va găsi moartea, pieirea acestor oameni nu-l va face să zăbovească nici măcar cu o clipă pe cei ce vor veni în urma lor.

Dinspre stânga, o umbră neagră, inegală, cu depresiuni adânci și protuberante mari, învăluia cupola.

— Intrăm în partea planetei unde e noapte – auzi Bâkov în cască vocea lui Dauge.

„Hius” se afundă în conul de umbră al planetei Venus. Se făcu întuneric. Se mai vedea doar o fâșie rotundă de ceață spălăcită, cu vagi reflexe de lumină, mari ca marginile planetei. Curând însă, pe fondul acela negru se iscară pâlpâiri slabe, de culoare trandafirie.

— Ce-l asta? întrebă Bâkov.

Dauge clătină din cap, privind atent. Apoi Bâkov îi auzi vocea:

— Probabil niște vulcani. Am auzit că ar exista aici o regiune cu activitate vulcanică permanentă. Deocamdată nu știe nimeni nimic precis. E o ipoteză…

Cei doi exploratori părăsiră ecluza, după ce în partea stângă izbucni o lumină puternică și se profilă o uriașă seceră de culoare galbenă.

— Da…

— Își aduse aminte Bâkov. Dar unde e „Țiolkovski”? Aș vrea să văd și eu satelitul.

— De-aici nu se vede, Alexei. Noi ne-am întors cu chepengurile în jos, spre Venus, pe câtă vreme „Țiolkovski” se află deasupra noastră. Ca să ieși pe corpul planetonavei e încă prea devreme pentru tine. Mai așteaptă până data viitoare. Ai să-l vezi la înapoiere.

Bâkov își aminti de observația pe care o făcuse adineauri Dauge și scoase un oftat, dar nu răspunse.

Erau așteptați. Ermakov îi invită pe toți la masă. Era prima

masă în condiții de imponderabilitate și Bâkov dori în sinea sa să fie și ultima. Cosmonauții duceau foarte serioși la gură, fără a se opri din vorbă, niște biberoane elastice, legate prin tuburi flexibile de o serie de vase din material plastic, bine închise. Bucățile de pâine și gustările le luau din niște cutiuțe metalice, pe care nu uitau să le închidă cu grijă. Într-un cuvânt, conductorul „Băiatului" ar fi rămas flămând dacă nu l-ar Îi luat sub oblăduirea sa Krutikov, care s-a așezat special în acest scop alături de dânsul.

În timpul mesei au vorbit despre viața de pe satelitul artificial, despre planurile de construire a unor întregi armade de „Hius"-uri, despre necesitatea unor emisiuni speciale cu caracter de consultații pentru studenții care urmează cursurile fără frecventă și lucrează pe sateliți. Mahov se plânse de cel care se ocupa de aprovizionarea lor, cam nepriceput: le trimisese o ladă de microfilme, privind tehnica sportului cu skiurile. Știmer spuse râzând că cineva a adus pe „Țiolkovski" șoareci. „Acum ne rugăm să ni se trimită și un motan. O să fie un formidabil număr de atracție: pisica vânând șoarecele în condiții de imponderabilitate." S-a vorbit mult despre concertele unui uluitor ansamblu indonezian, despre noua simfonie „Drumul spre stele" a compozitorului Gadalov din Sverdlovsk, care a produs o zguduitoare impresie asupra tuturor. Au făcut glume, au râs. Despre încercările prin care urma să treacă echipajul lui „Hius" nimeni n-a pomenit nimic.

Ermakov se uită la ceas și Mahov se sculă zorit:

— E timpul, tovarăși!

Se ridicară numaidecât cu toții și își luară rămas bun.

Mahov îi cuprinse de umeri pe toți la rând și Bâkov observă neliniștit că i s-au tras obrajii și s-a îngălbenit la față. Pe chipul lui Știmer emoția nu era atât de vizibilă.

— Nu uitați – spuse Ermakov – să vă îndepărtați de noi cu cel puțin cincizeci de kilometri, fiindcă altfel s-ar putea să vă alegeți cu arsuri grave.

— Bine, bine, să n-aveți grijă de noi – mormăi Mahov. Ei, la revedere, fraților! Succes!

Mahov se întoarse și mișcându-și cu repeziciune mâinile de-a

lungul corzii, ieși pe coridor, Știmer făcu un semn de salut cu mâna și îl urmă. Chepengul exterior se închise cu zgomot. Se făcu liniște.

— Nu le-am spus nimic de atacul cosmic – își aduse deodată aminte Iurkovski.

Ermakov se uită la el cu un aer distrat.

— Nu le-am spus… Dar asta n-are importanță. Vă rog să vă pregătiți… Spițân, să mergem!

Bâkov îl întrebă în șoaptă pe Dauge:

— Ce, Mihail Antonovici rămâne aici?

— Da. Acum n-are ce face în cabina de comandă…

— Dauge scutură din cap, alungind parcă un gând și spuse: Eu zic să ne ocupăm locurile.

Mihail Antonovici și Iurkovski se și instalaseră în scaune și își potriveau curelele. Dauge îl ajută pe Bâkov să se lege, apoi scoase corzile și rămase nehotărât.

— Ei, ce mai aștepți? strigă la el, iritat, Iurkovski.

— Mai sunt zece minute – răsună vocea lui Ermakov.

Dauge se grăbi să-și ocupe locul.

Se făcu din nou liniște. Bâkov închise ochii și se lăsă pradă aducerilor aminte. O noapte întunecată în Asia Centrală, o rochie albă profilându-se vag, un miros proaspăt de parfum… Și un chip gingaș și nespus de drag… Ce mult a trecut de-atunci! I se opri un nod în gât, ceea ce-l făcu să înghită în sec de două-trei ori.

— Coborâm! Hârâi difuzorul.

Podeaua de sub picioare se cutremură. Speteaza scaunului se lăsă grea pe umeri. Vuietul tot mai puternic al reactorului izbi urechea, umplând totul în jur.

Lipiți de geamul rotund al „taxiului interplanetar”, Mahov și Știmer văzură țâșnind o flacără difuză de sub planetonava care semăna cu o meduză neagră, răschirată caraghios pe fondul uriașului disc portocaliu al lui Venus. Apoi se aprinse un orbitor soare liliachiu. Când deschiseră din nou ochii, „Hius” nu se mai vedea. Doar un noruleț ușor se destrăma în locul unde se aflase adineauri planetonava.

„VIAȚA NOASTRĂ E PLINĂ DE SURPRIZE.”

Pe bordul lui „Hius” nu-și făcea nimeni iluzii că coborârea va fi rapidă și ușoară. Într-o comunicare făcută la timpul său cu privire la expediția lui Tahmasib, Ermakov a arătat cât de greu i-a fost acestuia să conducă racheta în atmosfera venusiană. Racheta era smucită în toate părțile, ca o aschie într-un vârtej. Ce eforturi supraomenești au trebuit depuse pentru a menține racheta cu ajutajele în jos. Ermakov a descris atunci vânturile cumplite și viforniţele de gheață ce băntuiau deasupra solului încins până la o temperatură de o sută de grade. În aceste condiții erau inutile și chiar primejdioase până și cele mai perfecționate dispozitive giroscopice, care, în atmosferele mai liniștite, mențineau automat nava interplanetară exact în poziția necesară, fără a o lăsa să se legene, să se învârtească sau să se dea peste cap… „Hius” trebuia să se bizuie pe indicațiile de orientare venite de pe sateliții artificiali, foarte imprecise și gata să se întrerupă în orice clipă. Radiogoniometrele dispozitivelor antimeteoritice nu funcționau în câmpurile electrice din atmosfera lui Venus și planetonava se putea prăbuși în orice clipă cu toată greutatea ei pe vreun masiv stâncos. Furtunile și trombele trebuiau să-l poarte pe „Hius” la voia întâmplării, cu o putere și mai mare decât s-ar fi întâmplat cu o rachetă obișnuită, deoarece forma lui, deși facilita întrucâtva coborârea „cu spatele în jos”, era totuși departe de a fi aerodinamică.

Cu toate acestea, numai „Hius” avea cele mai multe șanse să conteze pe o coborâre reușită. Această planetonavă putea coborî extrem de încet, centimetru cu centimetru, putea să se ridice din nou și să încerce să coboare în altă parte, ceea ce n-ar fi putut să facă nici cea mai bună rachetă atomică cu propulsie, cu rezerva ei limitată de deplasare liberă. Ermakov spusese că „Hius” este „stăpânul planetelor cu atmosferă” și acum urma să dovedească asta.

— Fleacuri, astea sunt fleacuri – bolborosea Mihail Antonovici Krutikov, verificând pentru a zecea oară trăinicia curelelor care-l țineau legat de scaun. Toate astea sunt fleacuri și totul o să fie bine, vă asigur. O să ne cam zdruncine, poate… În schimb, gândiți-vă ce revoluție, în istoria cuceririi

spațiului, va marca această cursă a lui „Hius”!

— Gândul acesta mă consolează în fața încercărilor ce ne așteaptă – rosti tărăgănat Iurkovski. Păi da… Krutikov, știi…

— Numai de-am coborî…

— Șuieră Dauge printre dinți.

Mihail Antonovici își scoase din buzunar pipa goală și trase o vreme din ea, gânditor.

— De s-ar sfârși odată! spuse el. Ce deosebire față de cursele precedente! Nu-l așa, tovarăși?

— Așa-l – răspunse Dauge. Așa-l, Mihail Antonovici. Când cobori pe planete lipsite de atmosferă, caline, te simți cu totul altfel.

— D-de ce? întrebă anevoie Bâkov, gândindu-se dacă simt și ceilalți greață și amețeală.

— Pentru că având niște piloți ca Ermakov și Spițân, atunci când decolezi și când cobori, poți să dormi, să citești, să joci șah… Dar asta nu aici, nu pe Venus.

— Da – întări Krutikov – nu pe Venus…

— Mi s-a făcut lehamite de văicărelile astea! se supără Iurkovski. Ce vă tot tânguiți? Ia mai stăpâniți-vă emoțiile. Luați exemplu de la Bâkov; s-a făcut verde la față… Dar se stăpânește, tace. Hai, fraților, să cântăm!

În clipa aceea se auzi din difuzor vocea încordată a lui Ermakov:

— Atențiune!

În aceeași clipă, podeaua se clătină și începu să sa dea încet peste cap.

Din cele ce s-au întâmplat în următoarele trei-patru ore, Bâkov a reținut doar unele momente vagi, răzlețe. Și nici mai târziu n-a putut reconstitui cu nici un chip ordinea în care s-au succedat evenimentele. Se pare că Iurkovski s-a târât cu balonul de oxigen până la Dauge, înainte ca acesta să fi încremenit cu bărbia în piept. Vocea teribilă, de nerecunoscut, a lui Spițân, care a comunicat că Anatoli Borisovici și-a spart capul, s-a auzit după șocul care a rupt cureaua ce-l ținea pe Bâkov legat de scaun. Ce s-a întâmplat după aceea nu-și mai aducea aminte. Niște forțe colosale se jucau cu „Hius” după

bunul lor plac. Cu toate acestea, cunoscuta expresie „ca o broască într-o minge de fotbal” i-a venit lui Bâkov în minte abia atunci când, strângând în pumni o bucată de curea, s-a rostogolit de-a curmezișul cabinei și s-a izbit din viteză cu spatele de perete. Căptușeala elastică l-a repezit înapoi și se pare că și-a pierdut o vreme cunoștința, apoi s-a trezit din nou legat strâns de scaun. Bâkov nu-și amintea nici în ce fel a ajuns între genunchii lai balonul cu ozon activizat, nici ce anume s-a întâmplat cu Iurkovski, care atârna moale. În scaunul său, cu fața plină de sânge… Apoi Mihail Antonovici l-a scuturat pe Bâkov de umeri și i-a strigat ceva la ureche… Toate acestea se învârtejeau în creier ca într-o ceață galbenă-verzuie, printre leșinuri și accese de greață. Tavanul se deplasa undeva într-o parte, apoi revenea fulgerător la loc. Podeaua se prăbușea și din nou apăsa pe picioare cu o putere nestăvilită. Mai survenea câte un moment de acalmie. Atunci Bâkov își dădea capul pe spate, căsca gura și răsufla repede și adânc. Deodată însă planetonava era iarăși aruncată într-o parte și totul reîncepea, Totodată, în locul vuietului asurzitor se făcuse o liniște desăvârșită. Se auzea numai duduitul slab al reactoarelor, care nu acoperea nici gemetele, nici… Glumele! Da, bătrânii lupi interplanetari mai găseau puteri să glumească. Bâkov însă n-a reținut nici o glumă. Era pe de-a-ntregul stăpânit de senzațiile sale, care decurgeau din convingerea că șocul următor o să-l dea gata. Din când în când își aducea aminte de piloții din cabina de comandă și, închipuindu-și-l schilodiți, vedea aparatele distruse, iar planetonava căzând de la o înălțime ametitoare pe niște stânci abrupte și ascuțite. Probabil că „Hius”, încetinindu-și brusc viteza, a nimerit într-un puternic curent atmosferic, care-l îndepărta de țintă, iar Ermakov și Spițân trebuiau să depună toate eforturile pentru a-l menține pe radiorelevmentele date. Spițân spunea mai târziu că n-a mai coborât niciodată cu o navă în condiții atât de teribile.

Și deodată s-a făcut liniște. O liniște desăvârșită pe care n-o tulbura nici cea mai mică vibrație, nici un sunet. Liniștea aceasta se lăsă grea, apăsătoare asupra oamenilor buimăciți.

Bâkov avu impresia că însuși timpul s-a oprit. Mai vedea încă înaintea ochilor niște pete multicolore, pe trupul lui lunecau șuvițe de sudoare, mâinile și picioarele îi tremurau. Apoi puse stăpânire pe el o stare de ciudată apatie. Ar fi vrut grozav de mult să-și întindă picioarele și să doarmă, să doarmă, să doarmă… Printre genele coborâte îl văzu pe Iurkovski mișcându-se și ridicându-se, făcând câțiva pași nesiguri, petrecându-și palma peste față și privindu-și nedumerit degetele mânjite de sânge.

— Ce-l cu tine? îl întrebă încet Dauge.

— N-nimic… Iurkovski se strâmbă și scutură din cap. Mi se pare că e din nas… Mă dor ochii…

— Ufff! răsuflă din greu Mihail Antonovici. Asta, da, scuturătură, nimic de zis!

Iurkovski își ridică mâinile, făcu câteva mișcări de gimnastică și deodată încremeni.

— Tovarăși! strigă el. Ne aflăm pe Venus… Și suntem în viață! „Hius” e întreg, drace! Dauge! Scoală! Îți dai seama? suntem pe Venus…

— E cam devreme să te bucuri – îl opri Dauge. Se pare că i s-a întâmplat ceva lui Anatoli Borisovici…

— Da, am auzit și eu vocea lui Spițân – întări Krutikov această presupunere.

— Mergem acolo!

Porniră spre cabina de comandă, dar ușa se deschise larg și în prag își făcu apariția Ermakov în persoană, alb la față, lac de sudoare, cu capul strâns legat într-un bandaj elastic de un alb lăptos.

— Teferi cu toții? întrebă el, cuprinzându-și iute cu privirea tovarășii.

— Cu toții – spuse Dauge.

— Vă felicit cu prilejul coborârii!

Ermakov se apropie de fiecare și le strânse cu putere mâinile.

— Bogdan ce face? întrebă Mihail Antonovici.

— Doarme.

— Hm…

— Era frânt de oboseală.

— Nici nu-l de mirare – râse Krutikov. Trei ore și jumătate… Și eu abia mă mai țin pe picioare.

— E interesant de știut ce-o fi cu „Băiatul”. Nu s-o fi desprins? întrebă Bâkov.

— Ieșim? întrebă oarecum fără convingere Iurkovski.

— Nu. Ermakov îi cuprinse încă o dată pe toți cu privirea și adăugă: Nu. În nici un caz. Întâi să vă reveniți și să vă odihniți. În privința ieșirii o să stăm de vorbă peste vreo patru ore, când vom obține toate datele laboratorului exterior. Dați drumul la ionizatoare, spălați-vă și… la culcare!

— N-ar strica o gustare…

— Spuse îngândurat Mihail Antonovici.

„Și un păhărel de coniac” – își zise Bâkov.

— Cum dorești. În ceea ce mă privește, eu fac o baie și mă culc… Alexei Petrovici, ajută-mă să-l duc pe Bogdan în cabina lui; vrei?

— Da, Anatoli Borisovici.

Nu, totul a fost altfel decât își închipuise Bâkov. Mult mai simplu și mai bine: Când, o jumătate de oră mai târziu, cu părul răvășit, moleșit de aburi și mai roșu ca de obicei, se vârî sub cearșaf, își aduse din nou aminte de căsuța din Așhabad… Zâmbi fericit și adormi.

Ca întotdeauna, îl trezi Dauge. Iohanici era tras la față, ochii negri i se înfundaseră în orbite și aveau o sclipire ca într-un acces de febră.

— Îmbracă-te, Alexei! Pune-ți costumul de protecție și vino în salon! spuse Dauge, cu o voce răgușită, ieșim.

Vor ieși! Îl sfredeli gândul că se află pe o planetă unde și-au găsit mormântul atâția oameni cutezători. Acum trebuiau să înceapă lucrul cel mai de seamă pentru care veniseră ei aici…

Bâkov se îmbrăcă zorit, scoase dintr-o nișă costumul de protecție și și-l puse. Toți erau adunați în salon, stând în jurul mesei, cu căștile din spectrolit date pe spate și uitându-se tăcuți unii la alții. Ochii lui Ermakov erau larg deschiși și parcă fosforescenți, ca la pisică. Mihail Antonovici trăgea din pipa goală.

— O cafea? întrebă Bâkov, fără a se adresa nimănui.

— Cred că mai târziu – spuse Iurkovski, încruntându-se. Ce s-o mai lungim! Să mergem. E ceva nemaipomenit: au trecut cinci ore de la coborâre și încă n-am deschis chepengurile!

— Haideți! îi invită simplu Ermakov.

— Luăm și arme? întrebă Bâkov, uitându-se la comandant.

Acesta încuviință cu un semn din cap și ieși pe coridor, aplecându-se. Ceilalți îl urmară. Apucându-se de balustrada scării, Bâkov se repezi sus. Un minut mai târziu se alătură tovarășilor săi, cu un pistol automat atârnându-l la piept și cu două grenade la cingătoare.

— Alexei cuceritorul! glumi Spițân.

Iurkovski se mărgini să zâmbească acru.

Se îngrămădiră în ecluză, în fața chepengului exterior. Bogdan înșurubă bine ușa în urma sa.

— Puneți-vă căștile! comandă Ermakov.

Bâkov nu vedea fețele tovarășilor săi și asta era neplăcut. Intră în funcțiune pompa. Acul manometrului se deplasă din loc. Ermakov apucă mânerul chepengului. Bara grea de oțel se trase în lături. Chepengul se urni și… sub picioarele oamenilor năvăli, plescăind cu putere, un fel de pastă infectă, unsuroasă, de culoare galbenă-cenușie. Era densă și vâscoasă, dar curgea ușor și pe suprafața ei jucau, în lumina reflectorului, scânteieri aurii. A fost ceva atât de neașteptat, încât în primele clipe nimeni n-a cutezat să se miște din loc. Apoi Iurkovski se năpusti înainte, înăbușindu-și un strigăt. Dar Bâkov fu mai rapid. Se apucă de marginea chepengului și apăsă cu toată puterea pe capacul gurii de acces. Picioarele îi alunecau în noroi. Căzu în genunchi. Îi săriră în ajutor Iurkovski și Dauge, pe care-l sprijineau din urmă Bogdan și Mihail Antonovici. Cu un plescăit ușor, chepengul cedă, reveni în poziția de blocaj și Ermakov se grăbi să apese pe butonul zăvorului.

Se ridicară cu toții. Sub picioarele lor se întindea o mâzgă tulbure, din care ieșeau aburi. Bâkov ridică pistolul, îi șterse patul cu mâneca, se uită pe țeavă. Apoi își curăță cu grijă genunchii mânjiți.

— După câte îmi dau eu seama – se auzi din căștile radiotelefonului vocea lui Dauge – acesta e departe de a fi

nisip.

— Da, nu prea seamănă a deșert – întări Iurkovski. Vă spun eu, măcar că nu-s specialist.

Ermakov se lăsase pe călcâie și examina băltoaca de noroi.

— Dacă lăsăm glumele pentru alt prilej mai fericit spuse el – sunt înclinat să presupun că „Hius” s-a împotmolit.

— Până peste urechi – se învoi Iurkovski. Dar unde e deșertul?

— Viața noastră e plină de surprize – constată sumbru Krutikov.

— Halal serviciu ne-a făcut și Știmer cu relevmentele lui!

— Ce-l de vină Știmer?

— Dacă „Hius” s-a înfundat cu totul în mocirla asta…

— Începu Bogdan.

Iurkovski ridică nerăbdător din umeri:

— Nimic mai simplu! Ieșim prin chepengul de sus și vedem cum stăm.

Părăsiră ecluza și, lăsând pe linoleum urme ruginii de unsoare, urcară în compartimentul strâmt al chepengului de încărcare a navei.

— O mlaștină pe Venus, gândiți-vă! bombănea Mihail Antonovici. Ce surpriză!

Deschiseră cu băgare de seamă chepengul de sus, gata în orice clipă să-l închidă la loc. Dar nu se produse nimic. Se auzi un șuierat subțire, pricinuit de pătrunderea atmosferei exterioare în cameră și apoi se făcu liniște.

— Ura! rosti calm Iurkovski. Totul e în ordine. Deschideți!

Chepengul se dădu cu zgomot de perete. Ermakov, care se afla înainte, se aplecă peste marginea deschizăturii. În spatele lui, schimbându-se nerăbdători de pe un picior pe altul, se îndesau Iurkovski și Mihail Antonovici. Dauge, care se strecurase între ei, se trase înapoi, scoțând o exclamație nedeslușită.

— M-da – spuse cineva – foarte interesant…!

Nu văzură nimic. „Hius” era împrejmuit de un zid gros de ceață gălbuie, nestabilă, care nu lăsa să se zărească absolut nimic. Dedesubt, la un metru și jumătate, suprafața lucie a

mlaștinii. În liniștea care se lăsase, se auzeau niște sunete tainice, ca o tuse înfundată sau ca un gâlgâit. Cosmonauții au stat multă vreme, privind valurile de emanații, tulburi și albicioase. Uneori li se părea că în fața lor se mișcă umbre și se iscă forme cenușii cu înfățișare monstruoasă, dar veneau mereu alte și alte straturi de ceață și totul dispărea.

— Ajunge – spuse în cele din urmă Ermakov. Am început să văd negru înaintea ochilor. O să trebuiască să punem în acțiune razele infraroșii. Ermakov își îndreptă spinarea și privi în sus. Aha, „Băiatul" pare să fie la locul lui!

— Grozav ne-am mai împotmolit…

— Constată Spițân, stând culcat cu pieptul pe marginea deschizăturii și răsucindu-se neliniștit când într-o parte, când în alta. Colierele reactoarelor s-au afundat în mlaștină până la bază.

— Nu-l nimic, vedem cum stăm și o să încercăm să ne ridicăm.

— Și dacă corpul navei se afundă și mai adânc?

Razele infraroșii nu îngăduiră să se vadă nimic.

Pe ecran se învârtejeau umbre. Solul din același loc părea când nestabil, când bine bătătorit, când friabil…

— Eu zic să ieșim – propuse Iurkovski. Vedem noi pe urmă ce-l de făcut.

Iurkovski se pregăti să sară. Bâkov îl apucă de umăr.

— Ce s-a întâmplat? întrebă oarecum iritat geologul.

— Viața noastră e plină de surprize – spuse Bâkov. Cobor eu primul.

— De ce, mă rog?

Bâkov îi arătă pistolul, fără a spune o vorbă.

— Ia nu mai face pe viteazul! iurkovski dădu la o parte mâna lui Alexei Petrovici.

— Bâkov are dreptate – spuse Ermakov. Te rog, lasă-ne să trecem, Vladimir Sergheevici!

— Nu înțeleg…

— Lasă-ne să trecem pe mine și pe Bâkov. În trei minute mă întorc…

Știau cu toții că, de regulă, comandantul nu trebuie să

părăsească el, primul, nava, când aceasta coboară într-un loc necunoscut. Dar… Îl înțelegeau pe Ermakov. Iurkovski se dădu tăcut în lături. Cu o mișcare iute, Bâkov împinse încărcătorul pistolului, puse siguranța și sări în urma lui Ermakov. Picioarele i se afundară până la genunchi în mocirlă.

PARTEA A TREIA ~ PE MALUL GOLCONDEI URANICE ÎN MLAȘTINĂ.

Mlaștină pe Venus… Exploratorilor interplanetari li se părea absurd. Mai absurd decât ipoteza că pe Lună ar crește crânguri de palmieri, iar pe piscurile golașe ale asteroizilor ar paște cirezi de vaci. O ceață albicioasă în locul unui cer de foc și un mâl fluid în locul nisipului uscat și încins ca jarul. Aceasta infirma o părere de mult și temeinic statornicită și reprezenta o descoperire de prim ordin. Totodată însă complica nespus de mult situația, deoarece constituia o surpriză. Și nimic nu dăunează mai mult unei acțiuni serioase decât surprizele. Până și viteazul conductor de vehicule universale din Gobi, slab inițiat în teoriile științifice privitoare la planeta Venus și de aceea neavând categoric nici o părere în această privință, își cam pierduse curajul: puținul pe care-l văzuse prin deschizătura chepengului nu se potrivea de loc cu rolul de ghid specialist în deșerturi pentru care se pregătise.

Cât despre ceilalți membri ai echipajului, care priveau, firește, lucrurile mai larg, surpriza aceasta le-a produs temeri mult mai serioase. Nu că piloții și geologii n-ar fi fost pregătiți pentru tot felul de complicații și eșecuri. Nicidecum. Fiecare din ei știa, de pildă, că, dată fiind viteza de deplasare a lui „Hius”, locul de coborâre putea să se nimerească a fi la mii de kilometri de Golconda; „Hius” ar fi putut să coboare în munți, să se dea peste cap, în sfârșit să se sfărâme de stânci. Toate acestea însă erau complicații și eșecuri prevăzute și de aceea nu-l speriau, chiar dacă le amenințau viața. „O acțiune mare e întotdeauna însoțită de riscuri – îi plăcea lui Kraiuhin să spună – și cei cărora le e teamă de moarte n-au același drum cu noi”. Nimeni însă nu și-ar fi putut închipui că va nimeri pe Venus într-o mlaștină!

Cu toată puterea lor de stăpânire și uriașa lor experiență, cosmonauții își ascundeau doar cu mare greutate neliniștea care-l cuprinsese. Profesia lor îi învățase să fie stăpâni pe ei în astfel de cazuri. Fiecare din ei își dădea însă seama că soarta expediției și viața lor depind acum de o serie întreagă de împrejurări încă necunoscute. Fiecare, din ei își punea mereu noi și noi întrebări. Cât de mare o fi oare mlaștina? Ce reprezintă mlaștina asta? Va putea oare „Băiatul" să treacă prin ea? Nu e cumva amenințat „Hius" să se împotmolească și mai mult sau să se răstoarne și să se scufunde? Pot ei risca să ridice din nou planetonava și să încerce să coboare undeva în altă parte?

Cu puțin înainte de plecare, Dauge i-a spus lui Kraiuhin: „Numai să coborâm cu bine, că pe urmă răzbim noi și prin iad". Știau cu toții că s-ar putea întâmpla să fie nevoiți „să răzbească prin iad", dar cine și-ar fi putut închipui că iadul acela o să fie uite-așa – tulbure, gâlgâitor, de neînțeles…?

După cum am mai spus, neinițiat, cum era, pe Bâkov îl frământau cu totul alte gânduri. Soarta expediției nu-l neliniștea, căci avea încredere în posibilitățile miraculoase ale lui „Hius" și, mai cu seamă, în tovarășii săi, îndeosebi în Ermakov, în a cărui voce nu simțea nici o umbră de șovăială. Pentru Bâkov surpriza nu era decât o aventură. De aceea s-a simțit foarte măgulit când Ermakov i-a luat parte în mica dispută cu Iurkovski, din fața chepengului.

Trăgându-și anevoie picioarele din fluidul vâscos, Bâkov făcu câțiva pași în urma lui Ermakov. Acesta se opri și trase cu urechea. În jurul lor stăruia o semiobscuritate compactă, gălbuie. Nu vedeau decât o mică porțiune din mlaștina cu sclipiri unsuroase, dar auzeau multe zgomote. Mlaștina nevăzută scotea niște sunete ciudate: răsufla răgușit, tușea, horcăia. De undeva de departe se auzeau niște gemete înfundate, însoțite de un urlet gros și de un duduit subțire și prelung. Zgomotele acestea proveneau probabil din mlaștină, dar Bâkov se gândi deodată la niște făpturi fantastice care stăteau poate ascunse în ceață. Își pipăi cu un gest iute grenadele de la centură. „Dacă le-aș spune toate astea

prietenilor cu care am fost în Gobi – își zise el – nu m-ar crede!" Îl cuprinse un simțământ neplăcut de singurătate. Privi înapoi la silueta întunecată a lui „Hius", luă pistolul automat în cumpănire și porni mai departe, depășindu-l pe Ermakov.

Tic… Tic-tic… Tic. Începu să bată sfios, abia auzit, contorul de radiație. „E puțin, nu trece de o miime de unitate Röentgen" – se liniști el și numaidecât uită de asta, dibuind sub picioare ceva tare. Bâkov se aplecă, scotocind în fața sa cu mâna liberă. Prin pâcla emanațiilor, deasupra întinderii unsuroase, ruginii, apărură niște bolovani colțuroși, plini de nămol.

— Cum merge treaba, Alexei Petrovici? se auzi vocea lui Ermakov.

— Deocamdată… Nimic deosebit – răspunse Bâkov – totul e în ordine. Mocirlă mare. Simt sub picioare niște pietroaie sau niște sfărâmături…

Alunecând și împiedicându-se, Bâkov trecu peste bolovanii aceia. Sub picioare mocirla plescăia și clipocea.

— Trage tare la fund? întrebă Ermakov.

— Nu, răspunse Alexei Petrovici și se afundă până la brâu.

„Numai de nu m-aș îneca…" – îi fulgeră prin cap. În momentul acela însă, țeava pistolului dădu de ceva tare. Bâkov se uită atent și mirat. Drumul era barat de o platformă cenușie, zgrunțuroasă, cu marginea lucioasă.

— Anatoli Borisovici!

— Da?

— De-aici încolo mlaștina e asfaltată.

— Nu-nțeleg. Stai că vin și eu.

— Am zis că de-aici încolo mlaștina e acoperită cu asfalt.

— Aiurezi, Alexei? se auzi vocea neliniștită a lui Dauge. Acesta stătea împreună cu ceilalți membri ai echipajului în deschizătura chepengului și auzea tot ce spuneau cei plecați în recunoaștere.

— Într-adevăr, asfalt veritabil! Sau ceva ca takîrul din deșerturile noastre.

Bâkov își mută pistolul la spate și se sprijini în brațe.

Scoțând un zgomot prelung, mlaștina slăbi strânsoarea. Inginerul se săltă în genunchi, se târî în patru labe la marginea platformei și se ridică În picioare.

Tic… Tic-tac… Tic…

— Asfalt veritabil, rezistent, Anatoli Borisovici. Stau pe el!

— Poate e malul mlaștinii? întrebă cu o speranță în glas Ermakov, apropiindu-se.

— Nu știu… Nu, nu e malul. E ca un fel de scoarță pe mlaștină.

Ermakov se aplecă.

— Are o grosime de treizeci-treizeci și cinci de centimetri – constată el.

— Eu știu ce-l asta – interveni Krutikov. Știm că „Hius" a coborât cu fotoreactorul…

— Drace! se auzi vocea lui Iurkovski și în același timp palma pe care și-o trase peste cască. Asta e…

— Nămol închegat, fără îndoială – întări Ermakov. Fotoreactorul a evaporat apa din el și s-a format o coajă, pe care „Hius" a spart-o coborând pe ea.

— Cam așa pare să fie – se învoi Bâkov.

Inginerul mergea pe marginea platformei, uitându-se curios la cele ce vedea. Platforma era largă ca Piața Roșie din Moscova și netedă, încât ai fi putut dansa pe ea. Dar era toată numai crăpături.

— Băiatul" poate să treacă? se informă Ermakov.

Bâkov răspunse cu un aer de nepăsare:

— Băiatul" trece peste tot.

Tic-tic… Tic… Tic-tac…

— Ei, tovarăși, eu mă întorc. Cred că echipajul poate să debarce. Iurkovski și Spițân, mergeți la Bâkov!

— Am înțeles!

— Înainte, cuceritori ai cerului! „ fredonă ironic Iurkovski, coborând. Hei, Bogdan, păzea!

— Și eu? se informă cu un aer ofensat Dauge.

— Dumneata și cu mine o să facem analiza unor exemplare de rocă și a atmosferei, și-apoi mai avem de văzut câte ceva.

— Bine, Anatoli Borisovici.

— Mihail Antonovici – ordonă Ermakov, făcându-și apariția în ecluză – du-te în cabina de comandă și încearcă să tatonezi împrejurimile cu radiolocatorul… Tovarășe Bâkov, vezi că vin la dumneata Iurkovski și Spițân. Dumneata ești șeful. Încearcă să ajungi până la marginea opusă a platformei. Mai departe nu mergeți.

— Am înțeles.

„Just – își zise Bâkov. E stupid să ne târâm orbește, afundați până-n gât în smârcul ăsta, când avem la dispoziție un transportor cu reflectoare infraroșii. E drept că transportorul trebuie mai întâi dat jos…”

Undeva pe-aproape, Iurkovski drăcuia în surdină. Vocea înăbușită a lui Bogdan spuse:

— Mai la dreapta, mai la dreapta, Volodea…

Câteva minute mai târziu, Bâkov auzi un plescăit rar și din ceață se iviră două siluete cenușii.

— Unde ești, Aleoșka? Drace, nu văd nimic… Ce, nu te-au mâncat încă monștrii de pe-aici?

— M-a ferit dumnezeu – bombăni Bâkov, ajutându-l pe cei doi să urce pe „takîr”.

Iurkovski izbi cu piciorul, încercând rezistența scoarței. Bogdan, ștergându-și cu palma casca stropită de mii, spuse:

— Degeaba, zău…

— Ce?

— Degeaba i-au zis Venus.

— Cui? A-a.

— Bâkov ridică din umeri. Știi, nu importă denumirea.

Iurkovski izbucni în râs.

Porniră fără grabă, sărind peste crăpăturile largi, în care fumega mâlul.

— Bogdan! zise Bâkov, coborând vocea. Știi, mlaștina emite radiații… Auzi?

Tic… Tic-tac-tic-tac…

— Aud. Dar e o nimica toată. Avem niște contoare foarte sensibile, Aleoșa.

— Tot ce nimerește sub fotoreactor trebuie să emită radiații – spuse pe un ton didactic Iurkovski. E clar, până și…

— Ia stați…

— Bogdan ridică mâna.

Se opriră. Vocile nedesluşite ale lui Ermakov şi Dauge abia se mai auzeau printre pârâiturile din căştile radiotelefoanelor.

— Cu cât ne-am depărtat de „Hius", ce ziceți? întrebă Spițân.

— Cu vreo şaptezeci-optzeci de metri – răspunse repede Bâkov.

— Da. Înseamnă că radiotelefoanele noastre funcționează numai până la această distanță.

— Cam puțin – observă Iurkovski. Asta se datorește probabil fenomenului de ionizare, nu?

— Da…

Tic. Tic. Tac. Tic. Tac.

Porniră mai departe. Gâlgâiala şi urletele se făceau auzite tot mai desluşit. Undeva în dreapta, înaintea lor, se auzi un sforăit puternic.

— Auziți! Bubuie tunurile…

— Murmură Iurkovski.

— Uite-o!

Marginea opusă a uriaşei turte formate pe suprafața mlaştinei de flacăra fotoreactorului era rotunjită şi se afunda în mocirlă. Imediat dincolo de ea răsăriră din ceață siluetele de un cenuşiu palid ale unor plante bizare. Erau aproape de tot, cel mult la zece paşi, dar valurile albicioase ale emanațiilor le schimbau şi le deformau necontenit înfățişarea, scoțând la iveală unele amănunte şi învăluind într-o pâclă de nepătruns altele, aşa încât nu era chip să le vezi cum trebuie.

— Pădurea de pe Venus – spuse în şoaptă Iurkovski, cu o expresie ciudată, care îl făcu pe Bâkov să se uite la el, neîncrezător.

— Da… Eu găsesc că pădurea asta e o pacoste – constată Bogdan, tuşind.

— Taci, Bogdan! Vorbeşti prostii… Gândeşte-te, asta înseamnă viață! Noi forme de viață, pe care le-am descoperit noi, noi…!

— Uite, încă o formă nouă de viață, după cât se pare – bombăni Bâkov, uitându-se neliniştit la o pată mare,

întunecată, ce apăruse pe neașteptate la marginea scoarței, nu departe de ei.

— Unde? se întoarse brusc Iurkovski.

Pata dispăru.

— Mi s-a părut…

— Făcu Bâkov, dar fu întrerupt de un urlet gros și înfundat. Poftim, auziți?

— E undeva pe-aproape.

Spițân arătă cu mâna în dreapta.

— Da, da, e pe-aproape. Înseamnă că într-adevăr am văzut ceva.

Bâkov trase încetișor o grenadă de la centură, uitându-se neliniștit în dreapta și-n stânga.

— Era mare? întrebă Spițân.

— Mare…

Urletul se auzi din nou, de data aceasta în imediata lor apropiere. Nici o ființă de pe Pământ nu putea scoate astfel de sunete, niște sunete mecanice, care semănau cu șuieratul unei sirene cu aburi, având un timbru amenințător.

Bâkov tresări.

— Urlă…

— Spuse el încet.

— Da… Mergem să vedem? propuse cu voce răgușită Iurkovski. Ah, pe Marte e cu totul altfel! Ce darnică și cumsecade planetă! Sanatoriu, nu alta!

Tic… Tic-tac… Tic-tac…

— Nu, să nu mergem – spuse Spițân. Ar fi o vitejie nesăbuită…

Bâkov rămase tăcut.

— Vă e teamă? Atunci mă duc singur…

— Iurkovski făcu hotărât un pas înainte.

Totul s-a petrecut foarte repede. Bâkov se întoarse spre Spițân și, în clipa aceea, ceva greu se prăbuși pe platformă, de parcă ar fi aruncat cineva pe asfalt o legătură cu rufe ude. O matahală întunecată, rotundă, de mărimea unei vaci bine hrănite, înainta prin ceață spre oameni. Iurkovski se feri și, scoțând un țipăt înăbușit, se prăvăli în mlaștină. Spițân se

trase îndărăt. O clipă, lui Bâkov i se păru că în juru-l s-a lăsat o liniște mormântală. Apoi „tic-tac”-ul sfios al contorului de radiație pătrunse în conștiința lui și inginerul își veni în fire.

— Culcat! Urlă el.

Trântindu-se cu fața la pământ, Spițân îl văzu pe Bâkov făcând un salt înapoi și ridicând brațul drept – o dată și încă o dată. Două lovituri înfundate îl asurziră.

Două explozii portocalii spintecară ceata și de două ori se ivi și se mistui numaidecât în întuneric un corp jilav și lucios, un uriaș sac din piele brăzdat de zbârcituri adânci. O puzderie de schije se împrăștiară șuierând. Apoi se făcu liniște.

— Finita la commedia – bolborosi mașinal Spițân, ridicându-se anevoie în picioare.

— Iurkovski unde-l? strigă sufocat Bâkov.

— Aici… Dă-mi mâna…

Îl scoaseră pe „asfalt”. Iurkovski era mânjit din cap până-n picioare. Fără a spune o vorbă, „filfizonul” se repezi înspre locul unde cu trei minute în urmă se afla monstrul.

— Nimic – constată el, dezamăgit.

Într-adevăr, monstrul dispăruse.

— Dar a fost, nu? Iurkovski umbla pe marginea platformei, oprindu-se, aplecându-se, sprijinindu-se cu mâinile pe genunchi și privind cu atenție la siluetele vagi ale tulpinilor încâlcite de dincolo de perdeaua emanațiilor.

— A fost…

— Și a plecat.

— Parcă s-a mistuit – zise gânditor Spițân.

— Poate n-ai nimerit? întrebă naiv Iurkovski, oprindu-se înaintea lui Bâkov, care își examina cu un aer preocupat pistolul.

Bâkov pufni disprețuitor.

— Ei bine, a plecat, slavă lui Allah – spuse Spițân. E interesant de știut ce-o fi vrut de la noi? O fi vrut să ia masa?

— Pr-rostii! rosti afectat Iurkovski. Prostii! De unde oare părerea asta stupidă că pe alte planete ar exista monștri antropofagi! bine, înțeleg, romancierii și autorii de scenarii, dar tu, Bogdan, tu care ești un vechi cosmonaut…!

Porniră înapoi spre navă; nimeni nu scoase o vorbă. Vocea lui Ermakov și a lui Dauge nu se auzea: cei doi intraseră probabil în interiorul navei. Înainte de a intra din nou în nămolul care fumega, Iurkovski spuse gânditor:

— Oricum ar fi, pe Venus e animație. Foaarte interesant! Numai că… Ești sigur, Alexei Petrovici, că n-ai dat greș?

Asta era prea de lot. Bâkov începu să pufăie – furios și grăbi pasul.

Tic… Tic-tac… Tic-tac…

Bâkov zăbovi să-și curețe arma, iar când intră în salon, îi găsi pe tovarășii săi angajați într-o discuție aprinsă. Despărțiți de masă, Iurkovski și Dauge țipau unul la altul, scoțându-și pătimași bărbiile înainte, în vreme ce Krutikov și Bogdan Spițân îi ascultau zâmbind ironic și plasând din când în când câte o replică usturătoare. Ermakov nu era în salon.

— Atunci ce explicație găsești? întrebă îndârjit Dauge, se vede treaba nu pentru întâia oară.

— Ți-am spus…

— Știu asta. Vreau însă să știu de ce, în cazul acesta, s-a năpustit asupra voastră?

— Cine ți-a spus că s-a năpustit asupra noastră?

— Bogdan a spus. Ai confirmat-o și tu.

— Nu e adevărat… A dat pur și simplu peste noi. Mai mult decât atât, sunt încredințat că până nu l-a împroșcat bravul Alexei Petrovici cu bombele lui, monstrul nici habar n-avea de existența noastră!

— În astfel de cazuri eu, personal – interveni Bogdan Spițân – sunt înclinat să presupun eventualitatea cea mai rea și-l sunt foarte recunoscător lui Alexei Petrovici.

— Iar eu – spuse Bâkov, uitându-se pe sub sprâncene la Iurkovski – n-aveam dreptul să procedez altfel. Și în viitor voi proceda la fel; notează, te rog!

Iurkovski strâmbă cu dispreț din buze.

— Ne-am abătut de la miezul chestiunii – spuse el, adresându-se lui Dauge. Așadar…

— Așadar – interveni Spițân – tu, Vladimir, susții că niște ființe care fac parte din lumi diferite, de pe planete diferite,

nu au o salivație abundentă atunci când se văd unele pe altele. Altă organizare, altă evoluție și așa mai departe. Nu?

— Cam primitiv exprimat, dar așa e – se învoi Iurkovski.

— Nu știu… Poate ai dreptate, atât că… Ți-aduci aminte de Valia Bezuhova de la grupul de întreținere? Trebuie s-o ții minte, nu se poate. Valia avea un câine… O corcitură de cotei și buldog, tare prost. Când a adus Voronov de pe Callistro o șopârlă albă, hibridul acesta – mă refer la câine!

— S-a strecurat în rezervație și în doi timpi și trei mișcări i-a mâncat șopârlei labele. E drept că după aceea, prostul de el, l-a durut teribil burta o săptămână întreagă.

— Vezi…

— Spuse cu îndoială în glas Iurkovski.

Krutikov și Bâkov izbucniră în râs.

— Uite ce trist sfârșit a avut întâlnirea dintre două ființe din lumi diferite – conchise serios Spițân. Un câine de pe planeta Pământul și o șopârlă de pe satelitul lui Jupiter!

— Dar e clar ca bună ziua…

— Iurkovski rămase puțin pe gânduri și dădu din mână: Sunteți niște troglodiți!

Intră Ermakov, ca întotdeauna calm, doar ceva mai palid ca de obicei. Se așeză la masă, își scoase notesul cu scoarțe de piele și își plecă deasupra lui capul bandajat. Toți cei de față amuțiră, uitându-se la dânsul, Bâkov se așeză mai comod, pregătindu-se să asculte.

— Fiți atenți, vă rog, tovarăși – începu Ermakov. Trebuie să discutăm planul de acțiune.

Se făcu liniște. Se auzea numai țăcănitul frigiderului.

— Nu am primit încă un raport din partea grupului condus de Bâkov.

— Ermakov închise notesul și se lăsă pe speteaza scaunului. Alexei Petrovici, care sunt rezultatele recunoașterii?

Bâkov se ridică.

— E o mlaștină – începu el – o mlaștină foarte mocirloasă. La zece pași de „Hius”…

Vorbea rar, dându-și silința să nu scape nici un amănunt și se gândea mâhnit că pentru un asemenea raport șeful Direcției

geologice l-ar califica drept papă-lapte. Ermakov însă îl asculta cu atenție, încuviințând din cap și notând ceva în carnetul său. Pe Bâkov îl mira oarecum faptul că, aflând de apariția unui animal necunoscut, comandantul nu s-a arătat de loc curios și s-a mărginit doar să zâmbească atunci când Iurkovski a început să se frământe nerăbdător, se vede treaba, nemulțumit de relatarea făcută într-o manieră mult prea naturalistă a comportării sale în timpul încăierării cu lighioana de pe Venus.

— Asta-l tot – încheie Bâkov, răsuflând adânc.

— Va să zică deocamdată stăm prost…

— Observă Ermakov. Mulțumesc, tovarășe Bâkov. Stai jos.

Dauge îi făcu cu ochiul lui Bâkov și-l arătă cu capul în direcția „filfizonului”, care ședea îmbufnat. Inginerul rămase impasibil și își întoarse privirea în altă parte.

— Ei bine…

— Ermakov se ridică, își pipăi bandajul și se strâmbă la față: Să rezumăm ceea ce știm. Spre surprinderea tuturor, „Hius” a coborât într-o mlaștină. Potrivit calculelor mele, ne aflăm la cel mult o sută de kilometri de Golconda. Cel mult o sută. Distanța, după cum vedeți, nu e mare. În alte împrejurări ne-ar fi ajuns douăzeci și patru de ore ca s-o acoperim. Dar…

— Asta e – șopti Spițân – ne aflăm într-o mlaștină. Mai mult decât atât. După indicațiile radiolocatiei – nu prea sigure, ce e drept – mlaștina e împrejmuită de un lanț de munți, e prinsă într-un cerc de stânci și în acest cerc nu s-a putut tatona nici o trecere.

— E un vulcan? întrebă Dauge.

— E posibil să ne aflăm în craterul unui uriaș vulcan de nămol. Vulcanul acesta trebuie să fie foarte, foarte curios, deoarece analiza apei din nămol ne arată…

— Ermakov deschise notesul: Poftim. Un amestec în proporție aproximativ egală de apă grea și apă supragrea.

Iurkovski sări de la locul lui:

— Apă de tritiu?

— T2O – încuviință, dând din cap, Ermakov.

— Dar…

— Da. Perioada de înjumătățire a tritiului este de numai aproape doisprezece ani. Asta înseamnă…

— Înseamnă – interveni Dauge – ori că vulcanul nostru este de formație foarte recentă, ori că există o sursă naturală care compensează pierderea de tritiu.

Bâkov nu-și putea închipui cum arată o sursă naturală de hidrogen supragreu, izotop care pe Pământ se produce în reactoare cu un utilaj special. Rămase însă tăcut, continuând să asculte.

— Și asta nu e tot – urmă Ermakov. Craterul – dacă e un crater – este o prăpastie fără fund. În orice caz, sondele noastre acustice s-au dovedit a fi neputincioase.

— Ce diametru are craterul? întrebă repede Iurkovski.

— Craterul pare să fie absolut rotund și are un diametru de aproximativ cincizeci de kilometri. „Hius” se află mai aproape de marginea lui nord-estică: din partea aceasta ne despart de creastă doar opt kilometri. Asta-l situația, tovarăși.

Iurkovski se ridică, netezindu-și părul:

— Pe scurt, avem sub noi sute de metri de mocirlă. Ne despart de țintă o sută de kilometri, din care zece kilometri de mlaștină și un lanț de stânci. Așa e?

— Asta-l situația – încuviință dând din cap Ermakov.

— Mlaștina e formată pe jumătate din apă de tritiu. Îmi permit să vă amintesc că tritiul se descompune emanând neutroni, iar expunerea la acțiunea radiației de neutroni – mă refer la o expunere îndelungata – nu e de loc dulce, cu toate costumele de protecție.

— Absolut just.

— Dar… Bâkov ne asigură că „Băiatul” va putea trece prin mlaștină. Va putea trece oare și peste stânci?

— Băiatul” va trece peste orice – repetă cu încăpățânate Bâkov. La nevoie voi arunca în aer stâncile.

— Hm… Și totuși, dacă plecăm cu „Băiatul”, aș prefera să-l lăsăm pe „Hius” într-un loc mai sigur. Trebuie să ne gândim că…

Iurkovski se așeză.

— Nu cred că va fi nevoie să aruncăm stâncile în aer –

începu Dauge. Creasta de stânci nu poate fi compactă. O să trebuiască numai să căutăm o trecere și o vom găsi.

— Țineți seama, vă rog – spuse Spițân – și de faptul că „Hius” nu este adaptat pentru zborul orizontal. E foarte ușor să greșim cu câteva mii de kilometri. Știm cu toții ce figură ne pot face curenții atmosferici de pe planeta aceasta drăgălașă. La urma urmei e mai bine să stăm în mlaștină decât să zăcem pe stânci…

Iurkovski ridică din umeri.

— După câte îmi dau eu seama – interveni Krutikov – care până atunci nu scosese o vorbă – trebuie să știm ce e mai riscant: să lăsăm totul așa cum e, sau să încercăm să ieșim din mlaștină? Nu?

— Dumneata ce părere ai? întrebă Ermakov.

— Dacă Aleoșa… Adică Alexei Petrovici garantează de „Băiatul” și dacă geologii garantează de „Hius”, trebuie să lăsăm totul așa cum e.

— Ce înseamnă: „garantează de „Hius”? întrebă Iurkovski.

— Adică pot dovedi că „Hius” nu se va scufunda în mlaștină și nu se va răsturna.

Zicând acestea, navigatorul își vârî în gură pipa goală.

Ermakov se ridică.

— Atunci „Hius” rămâne aici – spuse el, ferm. Eu și cu Dauge am făcut măsurătorile necesare și am impresia că planetonava stă destul de bine. În orice caz, ca să mă exprim ca Mihail Antonovici, riscul de a ne scufunda în mlaștină nu e mai mare decât acela de a ne prăbuși pe stânci dacă încercăm să schimbăm locul. Așadar, „Hius” rămâne aici.

Bâkov se uită cu coada ochiului la Iurkovski. Acesta rămase impasibil.

— Mai departe: „Hius” nu poate fi lăsat singur. De aceea vor pleca cu „Băiatul” cinci oameni. Unul din piloți rămâne.

Spițân tresări și se uită neliniștit la Ermakov, Krutikov își scoase pipa din gură.

— Las aici de serviciu permanent pe Krutikov. Are cineva de făcut vreo obiecție? Mă refer la o obiecție substanțială…

Pe fața largă și blajină a navigatorului se vedea că el avea

obiecții, din păcate însă nesubstanțiale.

— Perfect! Să nu pierdem timpul, tovarăși. Va trebui să pornim la drum în cursul următoarelor douăzeci și patru de ore. După ora de pe Venus acum e seară și, ca atare, vom porni noaptea, dar nu cred ca întunericul să ne împiedice mai mult decât ne împiedică acum ceața. Haideți să luăm și noi o gustare…

— Cu ce avem – îl completă Krutikov.

— Și pe urmă ne apucăm de „Băiatul”. Are cineva de pus vreo întrebare?

Consfătuirea luă sfârșit. Bâkov observă că toți căutau să-și exprime, care mai de care, compasiunea față de Mihail Antonovici, care arăta într-adevăr foarte nefericit. Iurkovski îi turnă cu mâna lui o ceașcă de cacao. Dauge scutura mereu niște firicele nevăzute de praf de pe dânsul. Spițân deschise pentru el o cutie de salam degresat.

— Știți – spuse Iurkovski, înfigându-și furculița într-o bucată de găină fiartă – e foarte bine că de la cupola lui „Hius” și până la suprafața mlaștinii sunt doar câțiva metri. N-o să trebuiască să ne mai batem capul cu sistemul acela de scripeți, din care, ca să fiu sincer, eu n-am înțeles mare lucru.

— E un fleac – declară Dauge. Sistemul acesta nu e de loc complicat și o să mai ai prilejul să ai de-a face cu el, Vladimir, atunci când o să-l punem pe „Băiat” la loc. Acum, desigur, norocul nostru… Ce zici, Alexei?

— În doi timpi și trei mișcări – mormăi Bâkov, cu gura plină.

Într-adevăr, „Băiatul” fu coborât „în doi timpi și trei mișcări”. Peretele din față al containerului fu scos și Bâkov îi pofti foarte solemn pe tovarășii săi să se întoarcă în ecluză.

— Așa o să fie… hm… Mai puțin periculos – spuse el, nelămurit, eschivându-se de la alte precizări.

Râzând mirați, cosmonauții îi dădură ascultare. Bâkov închise bine chepengurile mașinii sale, se așeză în fața tabloului de comandă și își puse degetele pe butoane. „Băiatul” începu să hârâie, zăngănind ușor din șenile. „Și acum…

— Își zise Bâkov – acum o să vedem noi”. Motorul scoase un

șuierat asurzitor și „Băiatul” sări. Cosmonauții văzură silueta lui mare și întunecată apărând pentru o clipă și afundându-se în ceață cu un cumplit zdrăngănit metalic. „Hius” se clătină ca o barcă pe valuri. Mlaștina se cutremură de pe urma puternicei izbituri. Hârșâind cu șenilele pe sfărâmăturile scoarței de „asfalt”, transportorul ieși din mocirlă, pluti sau alunecă surprinzător de ușor, stropind cu nămol în jurul său, descrise un cerc mic și încremeni în fața deschizăturii de la intrarea în planetonavă. Lumina albă și puternică a reflectorului străpunse norii groși ai emanațiilor.

— O figură de maestru! îngăimă Iurkovski.

Krutikov bătu încântat din palme. O siluetă lungă și dezlânată se ivi ca o vedenie cenușie în fața chepengului, își puse mâinile în șolduri și o voce răsună în căștile radiotelefoanelor:

— Tovarășe comandant, „Băiatul” e gata de drum.

Dacă se poate vorbi de sport în profesie, Bâkov a fost întotdeauna oarecum sportiv. În orice caz, săriturile lui fără a-și face vânt cu mașinile pe șenile îl situau în primele rânduri ale conductorilor auto virtuoși. Știa asta și era mândru. Ideea de a-l ului pe tovarășii lui îi venise pe neașteptate, când desfăcea peretele din față al containerului. Nu știa încă ce va spune de acest număr acrobatic comandantul și era oarecum neliniștit. Dar Ermakov îi strânse mâna și atât.

— Totuși, Alexei Petrovici, ar fi trebuit să ne previi.

— Imposibil – spuse râzând Spițân. Un adevărat maestru e întotdeauna puțin scamator. Doar trebuie să aibă și el o satisfacție de pe urma măiestriei sale!

Începu încărcarea compartimentelor pentru bagaje ale „Băiatului”. Exploratorii interplanetari lucrară câteva ore în șir, cărând lăzi cu alimente și echipament, precum și burdufuri de nailon cu apă vitaminizată acidulată, din magazii în ecluză și de-aici în orificiile de intrare ale transportorului. Deasupra mlaștinii se lăsase noaptea. Un întuneric de nepătruns învălui totul în jur. Din ceața neagră răzbăteau sunete sinistre, înfundate. Abia auzit, contoarele țăcăneau necontenit și stăruitor: tic… Tic-tic-tic…

În sfârșit totul fu gata. Bâkov și Ermakov inspectară pentru ultima oară transportorul, de la periscoape până la șenile, se foiră în sala mașinilor, încercară dacă e bine legată încărcătura, care umpluse tot spațiul liber din compartimentul pasagerilor. Apoi ieșiră afară. Toți îi așteptau. Țesătura de silichet a costumelor, umezită de ceață, lucea în bătaia reflectorului.

Bâkov închise bine chepengurile. Ermakov ordonă:

— Acum toată lumea la culcare! Peste un sfert de oră controlez.

Obosiți, dar mulțumiți, făcând glume între ei, cosmonauții urcară pe „Hius".

Dar de dormit n-au dormit. După ce și-au scos costumele de protecție, s-au îndreptat spre salon, ca să cineze la repezeală, când Krutikov, care o luase înainte, lunecă deodată și se așeză pe podea.

— Iată roadele unor obiceiuri proaste! rosti Iurkovski.

— Drace! Navigatorul corpolent sări în picioare și își duse palma la nas, mirosind-o: Care… Cine a vărsat aici porcăria asta?

— Ce porcărie?

— Un moment, tovarăși…

— Spuse alarmat Ermakov. Într-adevăr, ce înseamnă asta?

Podeaua salonului era acoperită cu o pojghiță subțire dintr-o mucoasă transparentă de culoare roșiatică. Abia acum simți Bâkov un miros pătrunzător și neplăcut, care semăna cu exalațiile produse de fructele putrezite. Iurkovski trase cu zgomot aer pe nas, pufni și strănută.

— De unde vine mirosul ăsta urât? Făcu el, uitându-se în dreapta și-n stânga.

Ermakov se aplecă și luă cu băgare de seamă puțină mucozitate cu degetul înmănușat. Exploratorii se uitau nedumeriți unii la alții.

— La drept vorbind, ce s-a întâmplat? întrebă Dauge, nerăbdător.

— Ia uitați-vă! krutikov arătă înspre bufet: Și acolo! Și acolo!

De sub ușița bufetului, care nu fusese bine închisă, atârnau

fire roșcate. O pată mare stacojie se vedea într-un ungher, lângă frigider.

— Mucegai să fie?

Ștergându-și scârbit degetul cu batista, Ermakov clătină din cap.

— De asta am uitat…

— Bolborosi el.

Iurkovski luă o farfurie de pe masă, o aplecă într-o parte și o puse cu dezgust la loc:

— A! Acum înțeleg.

Zicând acestea, se apropie de bufet, apoi se aplecă deasupra petei de lângă frigider. Bâkov îl urmărea speriat și mirat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă din nou Dauge.

— Am spus – făcu Iurkovski. N-am fost vigilenți. Am lăsat inamicul să pătrundă în fortăreața noastră.

— Care inamic?

— Mucegaiul… Ciupercile.

— Spuse, vorbind parcă pentru sine, Ermakov. Am adus pe „Hius” spori ai faunei de pe Venus și iată consecințele… Cum de am putut să uit asta? Ermakov își frecă zdravăn fața cu palmele. Tovarăși, lăsăm somnul și cina. Trebuie să inspectăm nava și să dezinfectăm minuțios toate compartimentele, folosind dispozitivul cu ultrasunete. Să sperăm deocamdată că nu e nimic periculos… Dar, pentru orice eventualitate, vă ordon să faceți imediat un duș și să vă frecați cu spirt.

— Poate facem asta mai târziu? întrebă Iurkovski.

— O faceți și mai târziu. Dar și acum e obligatoriu. Apucați-vă de treabă chiar acum!

Uluiți de această nouă surpriză, alarmați de intonația neliniștită din vocea comandantului, exploratorii începură inspecția. În unele cabine, căptușeala de piele a pereților era acoperită cu niște bășici albicioase cât o gămălie de ac. Căptușeala de polimer nu avusese de suferit. Obiectele care conțineau ceva umed prinseseră fire de mucegai. Pe covorașele de lână din sala dușurilor, pe prosoape și pe cearșafuri se formaseră niște umflături într-un păienjeniș ruginiu. Krutikov constată cu oroare că toate alimentele

neconservate din bufet, printre care și o bucată de șuncă pe care pusese el ochii, se prefăcuseră în niște bulgări cafenii informi, care emanau un miros pătrunzător și grețos. Era o adevărată catastrofă. A fost nevoie să fie scotocite cu detectoarele ultrasonice toate ungherele.

— Pesemne că apa ușoară îi prieste microfaunei locale mult mai bine decât apa grea – observă Iurkovski.

— Da… Din păcate…

— Răspunse sec Ermakov.

Pentru orice eventualitate, Bâkov stropi cu un lichid dezinfectant toate pistoalele automate și grenadele și coborî să-l dea o mână de ajutor lui Dauge, care examina pachetele cu pesmeți în ambalaj de polietilenă. Pesmeții erau intacți.

— Nu știi de ce s-o fi alarmat Ermakov? întrebă el.

— Nu știu. Adică, desigur, am fi fost mult mai liniștiți fără pacostea asta… Pot să spun însă un lucru: Ermakov nu e omul care să se sperie de te miri ce.

Asta o știa și Bâkov. De altfel, Ermakov îi satisfăcu curiozitatea. Trei ore mai târziu, când membrii echipajului, cu desăvârșire istoviți, se adunară în sfârșit în salon ca să cineze „cu ce aveau", cum se exprimase ironic Krutikov (bulion cu carne și ciocolată), comandantul spuse fără să se uite la nimeni:

— Acum cinci ani, echipajul astronavei „Astra-l2", debarcat pe Callistro, și-a găsit moartea din pricina unei boli necunoscute, care și-a făcut efectul la cincisprezece ore. Cred că nouă n-o să ni se întâmple una ca asta. Am toate motivele s-o cred. Dar… Fiți cu băgare de seamă. La cea mai mică indispoziție, să fiu imediat înștiințat! tăcu, lovind cu degetele în masă, după care adăugă: După cină, toată lumea se spală, face o frecție și merge la culcare. Aveți la dispoziție șapte ore de somn. Tovarășe Krutikov, dumneata, te rog, să treci pe la mine.

— Tare aș bea un păhărel de coniac! spuse în șoaptă Bâkov.

Iohanici oftă scurt.

ROȘU ȘI NEGRU.

În dreapta și în stânga se înalță stânci negre prăpăstioase,

netede și lucioase ca antracitul. În fața totul se cufundă într-o obscuritate roșiatică. Acolo se pare ca se împreunează zidurile acestui coridor fără sfârșit. Fundul defileului, cumplit sfârtecat, e acoperit cu un strat gros de praf greu, de culoare închisă. Praful se ridică în urma transportorului și se așează apoi repede, acoperind urmele lăsate de șenile. Deasupra se întinde fâșia îngustă și dințată a cerului roșu-portocaliu, pe care lunecă cu o viteză teribilă pete de nori purpurii. Ciudat și sinistru e în trecătoarea aceasta dreaptă și îngustă, ca o tăietură făcută de un cuțit în stâncile negre de bazalt. De bună seamă că pe un drum ca acesta l-a condus odinioară Virgiliu în infern pe autorul „Divinei Comedii". Pereții netezi te fac să te minunezi de precizia cu care cine știe ce forțe, poate… Înzestrate cu rațiune, au săpat trecătoare. Iată încă o enigmă a planetei Venus, mult prea complicată pentru a putea fi dezlegată din fugă.

De altfel, Dauge și Iurkovski n-au lăsat, firește, să le scape prilejul de a emite pe tema asta câteva ipoteze. Legănându-se și săltând din pricina zdruncinăturilor, izbindu-se cu capetele de căptușeala tavanului jos, ei vorbeau de sinclinale și epirogeneză, acuzându-se reciproc că ignorează unele adevăruri elementare și făcând mereu apel la Ermakov și la Bogdan Spițân. În cele din urmă, comandantul își puse casca și deconectă radiotelefonul, iar Bogdan, întrebat, cu intenții pur retorice, ce părere are despre posibilitatea metamorfismului rocilor superioare sub efectul penetrațiilor de granit, spuse grav:

— După părerea mea, alela recisivă influențează asupra fenotipului numai atunci când genotipul e homozigot…

Răspunsul acesta provocă indignarea preopinenților, dar puse capăt discuției. Bâkov, care se pricepea la tectonică tot atât cât la genetica formală, se bucură de încheierea discuției; replicile rapide și prea puțin convingătoare ale geologilor i se păreau deplasate în lumea sălbatică și aspră, învăluită în umbrele unui crepuscul negru-roșu ce se întindea în fața transportorului.

În ajun, când transportorul, acoperit de un noroi lipicios,

trăgând după el lujerele lungi ale plantelor albicioase din mlaștină, s-a smuls în sfârșit din mocirlă și din ceață, ieșind pe temelia pietroasă a unui lanț de munți negri, au trebuit să manevreze vreme îndelungată înainte și înapoi, în căutarea a ceva asemănător cu o trecătoare. Stâncile, acoperite de un mușchi des, brun și dur ca fierul, păreau cu tot al inaccesibile. Atunci lui Ermakov i-a venit ideea să facă o recunoaștere cu radiolocatorul și, în câteva minute, exploratorii au găsit ceea ce căutau: o crăpătură ascunsă în dosul unui desiș de crengi golașe, cu spini de o jumătate de metru. Urlând și zăngănind din fiare, transportorul a pătruns în junglă și, ajutându-se cu „picioarele" de sprijin larg desfăcute, rupâând și strivind tulpinile elastice, a răzbit în trecătoare. Exploratorii au ieșit afară, uitându-se tăcuți la pereții muntelui și la fâșia însângerată a cerului. Apoi Dauge a spus:

— Ia vezi că tremură solul sub picioare…

Bâkov nu simțea nimic, dar Ermakov a răspuns încet:

— Asta e Golconda. Și, întorcându-se spre Bâkov, l-a întrebat: Trecem?

— Să încercăm, Anatoli Borisovici – a răspuns Alexei Petrovici. Și dacă dăm de vreo stavilă sau de-o fundătură, ne întoarcem și căutăm din nou. Ori aruncăm stânca în aer… „Băiatul" a pornit mai departe. Orele se scurgeau una după alta, mașina înghițea kilometri după kilometri. Nu se vedea nimic care să semene cu o fundătură ori cu o stavilă și Alexei Petrovici se mai liniști.

Motorul duduie ritmic. Lăzile și curelele cu care sunt legate bagajele pârâie și trosnesc. Toți au adormit, până și veșnic neastâmpăratul Iurkovski. În oglinda fixată mai sus de ecranul reflectorului de raze infraroșii, Bâkov vede interiorul cabinei. Bogdan doarme cu capul pe capacul stației de radio. Doarme și Iurkovski, cu fața în jos, pe niște baloturi. Rezemat de el, doarme Iohanici, încreținduși în somn fața blândă și șireată. Alături moțăie, cu casca lui argintie, Ermakov. Prin fața vizorului se târăsc, legănându-se și aplecându-se, pereții negri și lucioși ai trecătorii – în dreapta un perete și în stânga celălalt. Lumina farurilor dănțuiește pe suprafața brăzdată de

șanțuri a dunelor nemișcate de praf negru. Mai departe, semiobscuritatea se mistuie în beznă. Undeva, pereții se vor desface și „Băiatul” va ieși într-un deșert. Dacă n-or da în vreo fundătură.

Pereții negri se apleacă și se răstoarnă. În vizor se ivește cerul încins. Transportorul iese dintr-o văgăună adâncă. Pe valurile de praf negru se văd plutind din nou pete de lumină. Încă un hârtop, încă o crăpătură și încă…

Mașina a străbătut douăzeci de kilometri prin mlaștină și cam tot atâția prin defileu. Bâkov stă de cinci ore la tabloul de comandă. Picioarele i-au înțepenit, îl doare ceafa. Din pricina încordării și a permanentului fundal colorat bizar și roșu și negru îi lăcrimează ochii. Dar pe un drum ca acesta nu poate încredința transportorul nimănui, nici chiar comandantului. Transportorului nu i s-ar întâmpla, firește, nimic, dar viteza… Nici chiar Bâkov nu-și poate permite luxul de a merge cu o viteză mai mare de șase-opt kilometri pe oră. De s-ar sfârși odată stâncile astea blestemate!

Ermakov își îndreptă spinarea și își dădu casca pe ceafă:

— Cum e drumul, Alexei Petrovici?

— Tot așa.

— Ai obosit?

Bâkov ridică din umeri.

— Poate trec eu la conducere și mai dormi și dumneata?

— Drumul e foarte greu.

— Da, drumul e prost. Nu-l nimic, în curând o să ieșim în deșert.

— Bine-ar fi…

Iurkovski se ridică și se așeză, frecându-și fața cu palmele:

— Uf, am tras un somn! Dauge!

— Mm…

— Scoală!

— Ce s-a întâmplat? Pfui… Ce-am visat, fraților…!

Iohanici se apucă să povestească cu vocea răgușită ce-a visat, dar Bâkov nu-l asculta. Afară, dincolo de blindajul rezistent al „Băiatului”, se întâmplase ceva Se făcuse mult mai întuneric. Cerul căpătase o nuanță cafenie murdară. Deodată, în lumina

farurilor se învolburară, miriade de punctișoare negre, lăsându-se pe fundul defileului. Un praf negru se scurgea de undeva de sus, des ca fulgii de zăpadă când ninge bine. Curând nu se mai putea vedea nici drumul, nici stâncile. Becurile de semnalizare ale contoarelor exterioare de radiație se înroșiră, acele de pe cadranele alfa-beta-radiometrului începură să tremure neliniștite. Bâkov frână brusc. Transportorul alunecă cu șenila din dreapta într-un șanț, se întoarse și se opri de-a curmezișul defileului. Lumina farurilor, palidă din pricina prafului care umpluse atmosfera, se propti într-un perete neted de bazalt.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ermakov.

Bâkov deschise în tăcere oblonul vizorului din fața acestuia.

Ermakov rămase o vreme tăcut, uitându-se cu atenție, apoi spuse:

— Furtuna neagră. Am mai văzut asta.

— Ce-l acolo? întrebă alarmat Dauge.

Spițân mormăi, privind peste umărul lui Bâkov:

— Carnavalul coșarilor.

— Ce-l asta, Anatoli Borisovici?

— Furtuna neagră. Încă o dovadă că ne aflăm în apropierea Golcondei. Oprește motorul, Alexei Petrovici.

Inginerul se supuse, dar „Băiatul” continuă să se scuture, cuprins de un tremur mărunt și neplăcut. Un obiect metalic ce nu fusese prea bine fixat zdrăngănea în tact.

— Ieșim? propuse Iurkovski.

— Pentru ce? Praful e radioactiv; nu vezi? Pe urmă o să trebuiască să pierdem mult timp cu dezinfectarea.

— N-ar strica să luăm o probă din porcăria asta…

— Putem s-o luăm cu manipulatoarele – propuse Bâkov. Permiteți, Anatoli Borisovici? bâkov se întoarse spre Dauge: Scoate containerul.

Iurkovski și Dauge dispărură în ecluza care duce la chepengul de sus și, câteva clipe mai târziu, în praful negru din fața „Băiatului” căzu un cilindru de plumb cu capacul filetat. Bâkov apucă pârghiile manipulatoarelor. De sub fundul transportorului se iviră niște „mâini” articulate și lungi, care

pipăită încet aerul, cu teamă parcă, apoi se lăsară pe cilindru. Bâkov săltă caraghios umărul drept și își trase brusc coatele. Ghearele manipulatoarelor se înfipseră în cilindru.

— Ia să vedem! spuse vesel Spițân.

— Nu te băga! șuieră printre dinți Bâkov.

Ghearele puternice deșurubară capacul, ținură puțin containerul deschis sub ninsoarea aceea neagră, închiseră la loc capacul și, cu o mișcare precisă, expediară containerul în deschizătura de sus a navei.

— Gata! strigă din ecluză Dauge.

Bâkov trase manipulatoarele în lăcașurile lor și își șterse sudoarea de pe frunte.

Ermakov spuse încet:

— Am văzut de două ori viscolul negru. De fiecare dată, se produceau înainte de asta puternice zguduituri în adâncuri.

— Acum însă îmi face impresia că n-au fost nici un fel de zguduituri – observă Bâkov.

— Aflându-ne în mișcare, se poate să nu le fi observat.

— Văd că solul se cutremură tot mai tare…

— Zise Spițân, trăgând cu urechea. La intrarea în defileu, zguduiturile abia se simțeau, pe când acum…

— Suntem mai aproape de Golconda…

Iurkovski și Dauge se întoarseră din ecluză, împărtășindu-și cu multă însuflețire impresiile. Ermakov ordonă să se continue drumul. Bâkov conectă reflectorul cu raze infraroșii. Din nou începură să se clatine pereții defileului. Peste o jumătate de oră „ninsoarea neagră” încetă și fâșia de cer își recăpătă nuanța roșie-portocalie. Manipulând încordat butoanele tabloului de comandă, Bâkov trăgea cu urechea la amestecul de glasuri din spatele său.

Din discuția foarte animată pe care o purtau Iurkovski și Dauge reieșea că, înainte de toate, „zăpada neagră” este fără îndoială cenușă de natură vulcanică; că, în al doilea rând, poate vorbi serios de o cenușă vulcanică radioactivă numai un om „incapabil să calculeze o integrală curbă pe un contur simplu” (această caracterizare a neputinței științifice i se păru lui Bâkov oarecum nebuloasă, dar era limpede că, în orice caz,

amândoi geologii nu puteau vorbi serios despre o cenușă vulcanică radioactivă); că, în al treilea rând, apariția „viscolelor negre” se datorește probabil activității Golcondei; că, în al patrulea rând, deocamdată nu se poate spune nimic precis în această privință.

Cu toată situația confuză, exploratorii luară o gustare într-o atmosferă veselă. Bâkov încetini viteza, înghiți la repezeală două bucăți de șuncă cu pâine și bău un termos întreg de ciocolată. După masă, Ermakov, Dauge și Iurkovski examinară indicațiile laboratorului rapid. Departe de mlaștină, umiditatea atmosferei a scăzut brusc, aproape până la zero. A crescut procentul de izotopi radioactivi de gaze inerte din atmosferă și procentul de oxid de carbon și de oxigen. Temperatura oscila între 75 și 100 de grade. Spre surprinderea tuturor și spre bucuria lui Iurkovski, laboratorul rapid indică în atmosferă urme vizibile de protoplasmă vie: în aerul acesta uscat și încins trăiau niște microorganisme, bacterii sau virusuri. Această descoperire a avut drept consecință imediată un ordin al lui Ermakov, care recomanda de două ori prudență la ieșirea din transportor, cum și făgăduiala de a se face, la prima ocazie, întregului echipaj injecții cu un complex de antibiotice puternice.

Dauge oftă ce oftă și spuse că trage nădejde să apuce ziua când planeta Venus va fi transformată într-o grădină înfloritoare și oamenii se vor putea plimba prin această grădină, fără costume de protecție și fără teama de a se alege cu vreo parșivă de boală.

— În general, menirea omului – adăugă el după câteva clipe de gândire – e să transforme orice loc unde pune el piciorul într-o grădină înfloritoare. Și dacă noi n-om mai apuca să vedem grădini pe Venus, copiii noștri au să apuce negreșit ziua aceea.

Urmă apoi o discuție lungă cu Iurkovski despre posibilitățile de transformare a naturii – și, înainte de toate, a atmosferei și a climei – pe scara unei întregi planete. Dauge și Iurkovski căzură de acord că, în principiu, nimic nu e cu neputință în această direcție, dar, în ceea ce privește metodele practice,

părerile lor se arătară a fi foarte diferite, din care pricină fură cât pe ce să se ia la hartă.

Defileul se sfârși pe neașteptate. Pereții stâncilor se micșorară deodată și se desfăcură; lumina farurilor se risipi în aureola roșiatică a cerului liber.

— Deșertul! comunică bucuros Bâkov.

— Oprește, Alexei! îl rugă cu vocea tremurând de emoție Dauge.

„Băiatul” se opri. Prinzându-și zoriți căștile, exploratorii se repeziră la chepenguri. Bâkov ieși afară ultimul.

Da, munții se sfârșiseră. Coama de stânci negre și dințate ce se pierdeau în zare rămăsese în urmă. Rămăsese în urmă și trecătoarea îngustă, uimitor de dreaptă. Dar ceea ce păruse la început a fi un deșert, oferea din nou o surpriză. În orice caz, pentru Spițân, care nu văzuse niciodată deșertul. El nu-și putea închipui un deșert fără nisipuri roșcate și negre, fără dune. Înaintea „Băiatului” se întindea o suprafață netedă ca o masă, neagră, pe care goneau vertiginos valuri nebuloase de praf negru, extrem de fin. Departe în zarea învăluită într-o pâclă roșiatică se deplasau încet umbre subțiri, pline de grație, ca niște șerpi uriași ridicați în coadă. Peste toate acestea se așternea cupola roșie-portocalie a cerului, acoperită de nori diformi de un purpuriu închis, ce veneau cu o iuțeală nemaipomenită în întâmpinarea „Băiatului”.

— Cum îți place un drum ca acesta? auzi Bâkov vocea lui Ermakov.

— Deșert…

— Răspunse el calm.

— Firește. Peisajul îți este cunoscut. E drept că aici nu crește haloxylonul, în schimb te afli parcă în Gobi, în Deșertul nisipurilor negre.

— De negre-s negre.

— Bâkov înghiți în sec – drumul însă nu e rău. E neted și drept… Acuma o să zburăm nu alta.

— Ura! strigă Dauge, șăgalnic. O să petrecem și noi în voie!

Exploratorii se întoarseră în transportor, glumind și râzând. Erau vădit într-o dispoziție mai bună. Numai Bogdan Spițân

zăbovi în fața intrării în transportor, mai dădu o roată cu privirea și spuse oftând:

— Aici e curat ca la Stendhal.

— Adică? nu înțelese Bâkov.

— Totul e roșu și negru. Știi, Stendhal nu mi-a plăcut niciodată…

Bâkov își reluă locul în fața tabloului de comandă. „Băiatul" tresări și, luând viteză, porni înainte, legănându-se lin. Vântul prinse să împrăștie praful desprins de pe șenile. În întâmpinarea exploratorilor venea în goană deșertul negru, pe care vântul mâna valuri nebuloase – praful fierbinte de pe suprafața solului. Pe fondul roșu al orizontului dănțuiau coloane mlădioase, ce se împreunau cu norii grei. Iată că a răsărit o moviliță, s-a săltat în sus într-un vârtej și s-a mistuit în nori. Și vântul mână altă coloană neagră prin deșert.

— Trombe – constată Bâkov. Ce multe-s aici…

— Mai bine să nu nimerești într-un vârtej din acestea – observă Dauge.

— Da, mai bine să nu nimerești – bombăni Bâkov, aducându-și aminte cum, o dată, o trombă mult mai mică decât cele de pe Venus, dar uriașă și ea, a prefăcut sub ochii lui o tabără a geologilor din centrul lui Gobi într-o dună de nisip.

Vântul se întețea. Abia simțit, la poalele zidului de bazalt, acum izbea în blindajul frontal al transportorului și șuiera ascuțit în firele antenelor. Drumul urca, ceea ce devenea tot mai evident. Transportorul suia pe un platou vast. Pe alocuri, stratul de nisip era smuls de vânt și atunci șenilele bocăneau cadențat pe niște lespezi albe de piatră, brăzdate de crăpături.

Vârându-și în cască mănunchiuri de fire multicolore, Spițân stătea aplecat deasupra stației de radio, încercând – pentru a câta oară!

— Să intre în legătură cu „Hius". Dauge și Iurkovski se apucară să discute planul de cercetări, trecând din când în când la limbajul gesturilor, ca să nu țipe și să nu-l împiedice pe ceilalți.

Bâkov îi cedă locul lui Ermakov, dându-l și câteva sfaturi folositoare, apoi se retrase pe baloturi și se pregăti să doarmă

o oră-două, cât mai aveau de mers, după spusele lui Ermakov. Dar nu izbuti să închidă ochii.

Bogdan Spițân ridică deodată mâna, cerând să se facă liniște.

Iurkovski întrebă bucuros:

— Ce? S-a făcut legătura?

— Nu… Dar… Stați puțin.

Spițân se apucă să învârtească zorit rozetele zimțate ale vernierelor, apoi încremeni, trăgând cu urechea.

— Relevmente.

— De unde? De pe „Hius”?

— Nu. Ascultați!

Dauge și Iurkovski se aplecară peste umerii lui. Ermakov lăsă tabloul de comandă șI. Se aplecă și el spre stația de radio. Dauge fluieră prelung:

— Va să zică e cineva aici?

— Cam așa ceva.

— La tribord… Interesant! ermakov se întoarse spre Bâkov: Alexei Petrovici, treci dumneata la conducere.

— Am înțeles…

Ermakov își făcu loc lângă Spițân, care îi întinse o pereche de căști. Fața lui exprima îngrijorarea.

— Trei puncte linie punct. Cine-o fi?

Ermakov își scoase căștile și se ridică.

În ultimii zece ani s-au trimis în regiunea Golcondei șase expediții și cel puțin o duzină de diferite aparate fără pilot.

— Atunci, poate că…

— Dauge făcu ochii mari – poate că acolo sunt oameni? Au avut vreun accident și cer ajutor?

— Mă îndoiesc – clătină din cap Iurkovski. Dumneavoastră ce ziceți, Anatoli Borisovici?

— Krivițki a rezistat în racheta sa pe Marte trei luni. Dar el a găsit apă…

— Da, apă…

— Așa că în cazul de față avem de-a face mai curând cu un radiogoniometru automat.

Bâkov, care se foia nerăbdător în scaunul său, interveni:

— Ei, întoarcem?

— Întoarcem…

Ermakov era îngândurat. Pentru întâia oară Bâkov îl văzu pe comandant șovăind. Dar șovăielile acestea aveau motive destul de întemeiate și toți știau asta.

— Apă – rosti Ermakov.

— Apă – repetă ca un ecou Iurkovski.

— Poate nu e departe totuși? zise pe un ton rugător Dauge.

Ermakov se hotărî:

— Bine! Dacă nu e de mers mai mult de două ore, sunt de acord. Alexei Petrovici, întoarce! Te orientezi după busola giroscopică. Apoi, aplecându-se din nou asupra stației de radio, urmă: Aproximativ șaizeci de grade. Da. Soliciți motorul la maximum!

„Băiatul” gonea de-a curmezișul șuvoaielor de praf mânate de vânt dinspre nord. Vântul izbea în babord și, uneori, rafalele erau atât de puternice, încât Bâkov sesiza cu „al șaselea simț”, cu simțul lui de conductor, că mașina nu avea stabilitate. Atunci schimba ușor direcția, căutând să pună în bătaia valului compact de gaze și nisip partea frontală a blindajului, sau scotea bara de sprijin din dreapta. Bogdan ședea cu căștile la urechi în fața stației de radio și corecta cu glas scăzut direcția, în oglindă se clătina fața palidă a lui Dauge, care își mușca buza de jos. Minutele zburau, cum zburau și norii purpurii… Odată Iurkovski se aplecă și strigă ceva nedeslușit, arătând înainte. Bâkov apucă să vadă prin perdeaua de praf o formă rotundă de natură sticloasă, cu un diametru de câteva zeci de metri, în mijlocul căreia se căsca o gaură uriașă, cu marginile zdrențuite, apoi șenilele mașinii huruiră scurt pe ceva tare. Se uită întrebător la Dauge, dar acesta se pare că nu observase nimic și-l răspunse la rândul său cu o privire nedumerită. „O fi și asta o enigmă, ca multe altele de pe Venus – își zise Bâkov. Înainte, înainte!” Acul vitezometrului oscila între 100 și 120. În dreapta și-n stânga se perinda o lume misterioasă roșie-neagră.

— Mai repede, Alexei, mai repede! îi șopti Dauge.

Bâkov strânse din ochi și clătină din cap. În clipa aceea Iurkovski strigă:

— Ia-o la stânga, la stânga! Uite-o!

— O astronavă! constată abia șoptit Dauge.

Da, era o astronavă. Până și Bâkov, care nu era specialist în treburile interplanetare, își dădu dintr-o singură privire seama de catastrofa ce se abătuse asupra acestui con metalic. Astronava fusese probabil izbită, cu o forță de neînchipuit, de creștetul unei coline plate și rămăsese acolo în mijlocul unei grămezi de bolovani de piatră ciclopică, smulși din sol în timpul izbiturii. Paletele largi ale stabilizatoarelor erau turtite și zdrențuite ca niște foi de tablă. O crăpătură sinuoasă, umplută cu nisip negru, străbătea toată partea din spate a navei. Jos, în imediata apropiere a solului, se vedea un orificiu rotund – deschizătura de intrare în navă, cu chepengul dat de perete.

— Da, relevmentele sunt comunicate de automate…

— Spuse cu o voce surdă Iurkovski.

Bâkov se uită la tovarășii săi. Dauge își mușca buza. Fata frumoasă a lui Iurkovski încremenise. Spițân clătina din cap, ca un om care a văzut ceea ce se aștepta să vadă. Ermakov privea posomorât prin vizor.

— Apropie-te mai mult, Alexei Petrovici – spuse el. Trebuie să cercetăm nava…

Trecând peste mormanele de bolovani, „Băiatul” se opri sub chepengul astronavei. Toți prinseră să-și încheie zoriți căștile, pregătindu-se de ieșire. Dar Ermakov îi opri:

— Nu e nevoie să mergem toți. Au să mă însoțească Bâkov și Spițân.

Luminându-și cu lanternele drumul în bezna de nepătruns, cei trei se târâră în patru labe pe coridorul răsturnat înspre o ușiță de oțel ce fusese strâmbată. Bâkov auzea cum scârțâie silichetul sub genunchi și simțea cum îi zvâcnește sângele în tâmple.

— Dr-race…

— Făcu Ermakov, abia trăgându-și răsuflarea. Nu mă țin puterile. Încearcă dumneata, Alexei Petrovici.

Bâkov se rezemă în ușă și apăsă pe ea. Ușa cedă cu un scârțâit pătrunzător, lăsând un spațiu îngust de trecere.

— Intrați, tovarăși…

Exploratorii intrară într-o încăpere cubică pustie, probabil în cheson. În bătaia lanternelor sclipiră cioburile aparatelor sfărâmate. Ermakov se aplecă, ridică de jos un costum din solzi metalici și-l examină cu atenție.

— Baloanele cu oxigen sunt goale – bolborosi el. E clar.

— Uitați-vă aici! exclamă cu vocea sugrumată Spițân.

Bâkov întoarse capul și se dădu îndărăt. Sub picioarele lui zăngăni ceva. În spate se vedea o dungă subțire de lumină.

— Intrarea – rosti Ermakov. Hai!

Străbătură salonul luminat, pășind cu băgare de seamă peste sfărâmăturile mobilierului și peste niște zdrențe carbonizate, cu pete brune pe ele, care fuseseră, probabil, cândva cearșafuri. Pătrunseră în cabina de comandă.

— Aici…

Pe un perete, care la vremea lui fusese tavan, ardea globul mat al unei lămpi. Tabloul de comandă, crăpat de-a curmezișul, era deplasat din loc. De sub el atârnau niște fire carbonizate. Radioemițătorul însă funcționa; în dosul gemulețelor rotunde, ce fuseseră sparte, tremurau luminițe verzi și albastre. În fața tabloului de comandă ședea un om cu capul pletos înfășurat în bandaje cenușii, lăsat în piept. Omul era mort.

— Salut, pandit Bidhan Bondepathai – cutezător din Calcutta – spuse încet Ermakov și își îndreptă spinarea, punând mâna pe speteaza scaunului. Iată unde ne-a fost dat să ne-ntâlnim… Ai murit la post, ca un om adevărat…

— Ermakov rămase tăcut o vreme, dându-și silința să-și stăpânească emoția. Apoi ridică pumnul și rosti limpede: Slăvit să-ți fie numele!

Noii veniți ridicară cadavrul cosmonautului și-l întinseră cu grijă jos.

— Un monument mai bun decât astronava asta nu i-ai putea găsi – spuse Ermakov, plecându-și capul. Să-l lăsăm aici!

Bâkov se uită la fața slabă și la trupul schilodit, înfășurat în pripă și cu stângăcie în cearșafuri și bucăți de rufărie sfâșiată și își zise că omului acestuia, un luptător în slujba științei, nu

i-a fost teamă să moară singur, la milioane de kilometri departe de Pământ. Oamenii de felul lui nu se pierd cu firea, nu dau îndărăt. Ei sunt aceia care fac puterea omenirii.

Spițân se retrase de lângă radioemițător.

— A reparat singur aparatele – spuse el – și a pus singur la punct radiogoniometrul automat. Dar nu pot să-mi închipui cum de a rezistat la un șoc ca acesta. Aici totul e făcut țăndări.

Bâkov se cutremură, fulgerat de un gând:

— Anatoli Borisovici, dar unde sunt ceilalți?

— Cine?

— Însoțitorii lui.

Ermakov răspunse:

— Bondepadhai-diji a zburat pe Venus singur.

Luând jurnalul de bord, filmele din laboratoarele automate și însemnările lui Bondepadhai, exploratorii închiseră cu grijă ușile în urma lor și se îndreptară spre ieșire. Odată ieșiți afară, Ermakov spuse coborând vocea:

— Acolo, în transportor, să dați cât mai puține amănunte despre ceea ce ați văzut. Spițân, fotografiază nava și să mergem!

În cabina „Băiatului”, luând loc la tabloul de comandă, Ermakov îi informă pe scurt pe geologi despre moartea lui Bondepadhai.

Dauge întrebă doar:

— E vorba de Bidhan Bondepadhai din Calcutta, care a înființat un observator pe Lună?

Nu-l răspunse nimeni. Abia după câteva minute, Ermakov spuse, fără a-și lua ochii de la vizor:

— Planeta aceasta e un monstru… Dar noi o s-o cucerim! O îmblânzim noi!

Ermakov își pusese casca și Bâkov nu-l vedea fața, dar îl văzu strîngând pumnii pe tabloul de comandă și știa că sub țesătura de silichet degetele lui erau reci și albe ca marmura.

„Băiatul” înainta sigur spre nord, în întâmpinarea vântului, ocolind trombele. Deodată, în fața mașinii, acoperind aureola roșie a cerului, se aprinse o lumină albastră orbitoare, neînchipuit de frumoasă. Pe fondul albastru se profilă distinct

lanțul ondulat al unor dealuri îndepărtate, cu nuanțe liliachii. Lumina tremura în valuri albe-albastre. Asta a durat câteva minute. Apoi lumina s-a stins.

— Golconda ne-a zâmbit perfid – spuse Ermakov. Vine Furtuna neagră. Alexei Petrovici, treci la conducere! Acum cred că o să fie nevoie de toată îndemânarea dumitale.

VENUS ÎȘI ARATĂ COLȚII.

Bâkov n-a putut niciodată să restabilească mai târziu în memorie, de la început și până la sfârșit, tot ce s-a petrecut la câteva minute după cele spuse de comandant. Și mai puțin ar fi putut spune ceilalți, care nu apucaseră sau nu doriseră să se lege bine de scaun. Furtuna neagră din Golconda nu vine și nu se abate ca un uragan, ea apare subit, ca imaginea într-o oglindă, simultan din dreapta și din stânga, din față și din spate, de sus și de jos. Aruncându-și ochii pe ecranul de raze infraroșii, Bâkov apucă să vadă doar un vid uriaș, negru ca cerneala, la o sută de metri de transportor, după care se făcu întuneric beznă. Aici au încetat impresiile și au început senzațiile.

Transportorul fu aruncat îndărăt cu o viteză de tren expres și Bâkov se izbi cu casca de peretele din fată. Văzu stele verzi. Șuieră de durere și simți deodată că „Băiatul” își ridică botul în sus, lăsându-se pe partea dinapoi. Curelele i se înfipseră în corp, pârâiră și cedară. În bezna din jur era o hărmălaie cumplită. Agățându-se de tabloul de comandă, asurzit, orbit și sufocat din pricina cumplitei încordări, Bâkov cuplă viteza cea mai mare și în același timp scoase toate cele patru bare de sprijin. În clipa următoare, bara dreaptă din spate se rupse. Bezna se prinse într-un vârtej sălbatic. „Băiatul” se lăsă într-o rână, se târî câțiva metri prin nisip și se răsturnă cu fundul în sus. Barele rămase intacte îl săltară și furtuna făcu restul – transportorul se repuse pe șenile.

Ca întotdeauna în clipele de mare primejdie, creierul lucra repede, calm și precis. Bâkov opunea rezistență, contopindu-se cu splendida mașină, încordându-și toți mușchii, urmărind cu ochii sticloși, larg deschiși, ecranul, pe care apăreau, învăluite într-o pâclă fără sfârșit, niște ghemotoace albastre

tremurătoare. „Să pot să rezist, să pot să rezist…!” Pe ecran dănțuiau globuri orbitoare, care explodau fără zgomot, împroșcând foc. În urletele furtunii, șenilele mașinii acesteia atât de grele se mișcau cu o viteză nebună, barele supradurabile de titan se înfipseseră în sol, dar „Băiatul” dădea îndărăt. Furtuna îl răsturnă din nou și-l târî după ea. „Să pot să rezist, trebuie să rezist…!”

U-u-u, u-u-u… Urlă și tună furtuna, gata să spargă timpanele. Bâkov simte pe buze ceva umed și lipicios… Sânge? A-ah! Inginerul rămâne atârnat în curele, cu capul în piept, apăsând inconștient pe butoane… Iar pe ecran țopăie ghemotoace lățoase de foc… Fulgere sferice. A-ah!… „Trebuie să rezist orice-ar fi…” Și din nou „Băiatul” e zvârlit cu botul în sus.

Apoi totul s-a sfârșit tot atât de neașteptat cum a început. Bâkov opri motorul și își retrase anevoie mâinile de pe tabloul de comandă. În vizor apărură din nou șuvoaiele de lumină roșiatică. Lumina aceasta i se păru acum splendidă. În liniștea care se lăsase, se auzea distinct țăcănitul zorit al contoarelor de radiație. Bâkov întoarse capul. Ermakov se încurcase în curele; degetele nu-l dădeau ascultare. Bogdan Spițân, fără cască, ședea pe podea lângă stația de radio, sucindu-și ca un smintit capul. Avea fața mânjită cu negru în așa hal, încât Bâkov se sperie; pilotul radiotelegrafist era greu de recunoscut. Ermakov desfăcu în sfârșit curelele și se ridică. Picioarele i se îndoiau din genunchi.

— M-da, decât așa viață…

— Făcu Bogdan. Un zâmbet calm îi dezvălui dinții albi: Oare și Pământul nostru să fi avut o tinerețe tot atât de zbuciumată?

De sub măsuța de lângă perete ieși târâș Dauge, se săltă în patru labe, încercă să se ridice, dar apoi, răzgândindu-se, trase o înjurătură în limba letonă, se așeză din nou, rezemându-se de baloturi și își scoase casca, îi era greață. Pe Iurkovski îl găsiră sub un morman de lăzi. Își pierduse cunoștința, dar își veni numaidecât în fire și, deschizând ochii, se informă:

— Unde mă aflu?

Bâkov zâmbi ușurat. Bogdan spuse serios:

— Pe bordul „Băiatului”. „Băiatul” e un transportor…

— Încetează cu amănuntele! Pe ce planetă?

— Uluitoare însușire să spui în orice condiții anecdote cu barbă! remarcă Dauge, cu răutate. Iohanici ședea în aceeași poziție, bătând darabana cu degetele în casca pe care o ținea pe genunchi.

Iurkovski se ridică numaidecât și se uită atent la el:

— Mon cher, Dauge! Știi ce culoare ai?

— Galbenă, presupun.

— Purpurie, amice, purpuriu închis! Te adaptezi la planetă, mimetism…

Îl întrerupse deodată vocea violentă a lui Ermakov:

— Tovarăși exploratori! Puneți-vă imediat căștile! Alarmă!

Bâkov, care tocmai se pregătea să-și scoată casca, întoarse mirat capul.

— Praf! Funingine radioactivă! Ermakov se aplecă lângă perete, într-o atitudine încordată. Puneți-vă căștile! Spițân, să te speli imediat! Pregătiți-vă pentru dezactivizare!

Bâkov înțelese. Pereții, podeaua, lăzile și baloturile, aparatele, costumele, fața lui Spițân – toate erau acoperite cu un strat subțire de pudră neagră, nespus de fină, introdusă de uriașa presiune a furtunii prin porii microscopici, aproape capilari, ai chepengurilor închise. Pe capacul prăfuit al unuia din indicatoare licărea o luminiță verde. Iurkovski căută febril cu degetele copcile costumului de protecție. Bogdan dădu fuga la spălător. Dauge șovăi o clipă, dar, sub privirea severă a comandantului, își vârî hotărât capul în cască.

— Alexei Petrovici, inspectează „Băiatul” la exterior! ordonă scurt Ermakov și își puse și el pe cap calota argintie.

Afară stăruia o liniște surprinzătoare. Vântul ce bătuse necontenit dinspre Golconda încetase. Uriașele trombe, care cu o jumătate de oră în urmă mai hoinăreau în zare, dispăruseră. Bâkov sări jos și se afundă până la genunchi în praful negru și moale. Solul se zguduia cu atâta putere, încât inginerului începură să-l clănțăne dinții. În căștile radiotelefonului răzbeau necontenit bubuituri înfundate.

— Golconda! Bâkov își ațintì privirea în zarea mărginită de

dealuri.

În pâcla purpurie, aci se profila, aci se mistuia un lanț îndepărtat, foarte îndepărtat de munți, oscilând în torentele de gaze incandescente ce se ridicau în sus. De-acolo veneau bubuituri.

„Băiatul” stătea cu botul ridicat, ușor aplecat în dreapta, semănând cu un uriaș păianjen negru schilodit. Sub fundul lui se făcuse o moviliță. Barele articulate intraseră adânc în praf.

Ocolind transportorul prin față, Bâkov văzu niște brazde largi, acoperite pe jumătate cu praf, care se întindeau pe o distanță de câteva zeci de metri. Acestea erau urmele retragerii. Brazdele nu păreau adânci, dar, pășind pe una din ele, inginerul se afundă până la brâu.

Bara dreaptă din spate abia se mai ținea. Presiunea furtunii scosese „osul” de titan din articulație și acesta zăcea inert, pe jumătate acoperit de pulberea neagră. Stricăciunea putea fi reparată, dar bara n-avea să mai fie tot atât de trainică cum fusese. Bâkov oftă și se apucă de lucru.

Reparația se apropia de sfârșit, când Alexei Petrovici, cufundat în muncă, auzi la ureche vocea lui Ermakov:

— Cum merge? Noi am terminat…

Comandantul sări de pe transportor și se chinci alături de Bâkov.

— Am scăpat ieftin. Văd că și dumneata ești aproape gata.

— M-da!… Gâfâi inginerul. Îmi pare rău de „Băiat”. Și-a rupt un picior, bietul de el. Bâkov se lăsă în genunchi, examinând cu un ochi critic rezultatele muncii sale: Bun pentru plimbări de agrement… E de rău, Anatoli Borisovici, vedeți și dumneavoastră.

— Bâkov scoase un oftat și se apucă să-și strângă sculele: Ar fi trebuit să dau îndărăt. Atunci n-am fi avut nici o stricăciune…

Comandantul zâmbi.

— Știi dumneata cât a durat uraganul? întrebă el deodată.

— Să zicem douăzeci de minute… E greu de spus, nu m-am uitat la ceas.

— Eu m-am uitat: trei minute și jumătate.

— Cuum?!

— Trei minute și jumătate, Alexei Petrovici. În acest răstimp am fost împinși înapoi cu o mie de metri. Dacă ai fi dat îndărăt, „Băiatul” s-ar fi aflat acum la o sută de kilometri de-aici… Și, pe deasupra, ar fi fost făcut țăndări. Nici nu bănuiești, Alexei Petrovici, cât de bine te-ai comportat! Ermakov mângâie cu gingășie bara de otel. Și acum, înainte! drumul e liber, Golconda e aproape. Auzi? (Bu-bu-bu-bu…!) Mai avem de mers vreo cincizeci de kilometri. Se și vede, uite petele acelea negre… Nu, nu sunt munți, sunt emanațiile Golcondei.

Înainte de a-l urma pe comandant în mașină, Bâkov întoarse capul. În zare se iviră, ca într-o negură ciudată, niște fâșii late, liliachii, care luau proporții. Imaginile se suprapuneau. Inginerul miji ochii și scutură din cap. Fâșiile dispărură.

— Atât mai lipsea – îngăimă el, cățărându-se pe blindaj. Halucinații… Frumoasă afacere!

Compartimentele „Băiatului” erau proaspăt spălate. Accesoriile de metal și din material plastic luceau ca noi. Încărcătura fusese aranjată și consolidată. Cu părul vâlvoi și ud după baie, Bogdan trebăluia la stația de radio. Geologii ședeau în ungherul lor, la măsuța rabatabilă. Iurkovski frunzărea la repezeală un îndreptar, șuierând printre dinți. Stăruia o atmosferă de confort… Lui Bâkov i se făcu deodată somn. Încordarea supraomenească din ultimele ore își făcea efectul. I se lipeau ochii.

— Anatoli Borisovici…

— La culcare, la culcare! îl întrerupse Ermakov. La culcare imediat.

— Am înțeles! spuse bucuros Bâkov și se așeză pe niște baloturi, scoțându-și casca.

Dauge îl urmărea cu un zâmbet prietenos. Dar în clipa în care Bâkov își scoase casca, Dauge sări în picioare și scoase un sunet ciudat, care-l ului pe Alexei Petrovici și-l făcu pe toți ceilalți să-și întoarcă deodată capetele.

— Ce e? întrebă fâstâcit Bâkov, examinându-se.

— Ia stai, ia stai, Alexei; ce-l asta? zise Dauge, bâlbâindu-se.

— Ce s-a întâmplat?!

— Ți-l fața plină de sânge, Alexei Petrovici – spuse Ermakov. Te-ai lovit probabil cu fruntea în timpul unui șoc.

— Într-adevăr m-am lovit o dată – bolborosi Bâkov, pipăindu-și nasul.

— Nu pune mâna… Stai să-ți spăl vânătaia… Nu pune mâna, ți-am spus!… Vladimir Sergheevici, dă-l o oglindă.

Bâkov avea pe frunte o vânătaie zdravănă, nasul i se umflase, buza de jos luase o formă neobișnuită și sângera încă. Obrajii îi erau mâzgăliți într-un chip savant. Bâkov dădu oglinda la o parte, supărat.

— Nimic periculos. Ermakov îi spăla repede și cu dibăcie rănile: E de efect, dar fără consecințe… Mă mir numai cum de n-ai observat și n-ai simțit nimic…?

— M-am lovit așa… Un pic… Cine putea să-și închipuie…?

— Pe mine nu mă miră – spuse Dauge.

— Ce?

— Că n-ai simțit nimic. Eu, de pildă, nu simțeam decât că stau cu picioarele-n sus și că îmi țin stomacul cu limba…

— Nu se poate să fi stat tot timpul cu picioarele-n sus… Foarte mulțumesc, Anatoli Borisovici. Acum e-n ordine.

Bâkov atâmă casca în cui și se sui pe baloturi, gemând de plăcere.

Iurkovski îi spuse ceva, dar inginerul adormise. O navă mare, albă îl purta pe un râu larg și albastru, legănându-se lin. Soarele lumina cu putere. Undeva, departe, se profilau malurile pierdute într-o pâclă albăstrie. Pe deasupra apei zbura cu mare iuțeală o pasăre albă. Tangajul devenea tot mai puternic, puntea fugea de sub picioare. Cineva strigă: „Bu-bu-bu! Ce mai drum!" Bâkov căzu peste bord, dădu din picioare și se trezi. Transportorul era aruncat dintr-o parte în alta. Ermakov conducea; ceilalți se îngrămădiseră în spatele lui, ținându-se unii de alții, cu ochii la ecran.

— Parcă-s niște colți – observă Bogdan Spițân. Bătrâna zeiță a frumuseții ne-a înșfăcat în dinți.

Bâkov se dădu jos din așternutul tare și, apropiindu-se de tovarășii săi, se strecură între Bogdan și Dauge. Deșertul se sfârșise. Ocolind niște grămezi de bolovani cenușii, „Băiatul" străbătea o pădure de stâlpi drepți și netezi. Din grămezile de bolovani se ridicau niște stânci negre, ascuțite la vârf, care atingeau o înălțime de câțiva metri. În depărtare se vedeau sute de stânci din acestea. Terenul era sfârtecat de crăpături și gropi, pe care crescuse un mușchi aspru. Turnurile stâncoase ce sprijineau cerul erau înlănțuite de niște crengi țepoase. Transportorul se afla în mijlocul unui desiș de stânci. Bogdan avea dreptate: stâncile acestea semănau uimitor cu colții unei babe.

Zdruncinătura devenea insuportabilă. Iurkovski scoase deodată un strigăt și scutură din cap: își mușcase limba. Bâkov puse mâna pe umărul lui Ermakov:

— Trebuie să ne oprim, Anatoli Borisovici. Aici ne alegem lesne cu „Băiatul" spintecat.

Ermakov dădu din cap și conduse mașina până la cel mai apropiat stâlp, apoi opri motorul.

— Se cere să întreprindem o recunoaștere – propuse Bâkov, aplecându-se spre vizor. Poate e mai bine să ne întoarcem și să facem un ocol.

— Nu! replică Ermakov. Fâșia asta de stânci poate fi foarte lungă. N-avem timp.

— Trebuie să aruncăm stâncile în aer – propuse Bogdan Spițân. Ne ajung câteva mine.

Ermakov rămase puțin pe gânduri, apoi se ridică hotărât:

— Mergem în recunoaștere. În patru. Conductorul rămâne la mașină.

— Am înțeles.

— Plecăm în recunoaștere, plecăm în recunoaștere! fredonă înveselit Dauge, agitându-și ciocanul geologic.

— Ciocanul îl lași – ordonă Ermakov. Luăm numai arme.

— Anatoli Borisovici, dar încă n-am…

— N-avem timp! iurkovski, Spițân, mai repede! Bâkov, să nu te depărtezi de mașină. Chiar dacă auzi împușcături… Sunteți gata? Haide.

Bâkov ieși din mașină împreună cu ceilalți și se așeză pe blindaj. Ședea pe turela de comandă a „Băiatului” și privea cum se îndepărtează, răzlețindu-se, siluetele oamenilor, mici ca niște gângănii printre blocurile acelea masive, pline de crăpături. Iurkovski și Bogdan o luară la dreapta, Ermakov și Dauge – înainte. O vreme mai auzi vocea lui Iurkovski, care dădea asigurări că aici e cea mai bună rezervație geologică din lume, râsul vesel al lui Bogdan, basul vocii al lui Iohanici, care fredona cântecul despre argonauți, apoi se făcu tăcere. Bâkov rămase singur.

Pe cer continuau să lunece nori, vântul urla printre vârfurile stâlpilor negri, de câteva ori se auziră niște trosnete scurte. Lui Bâkov i se păru că erau focuri de semnalizare și, de fiecare dată, sări de la locul lui și se uită în jur. Apoi își dădu seama că era vântul care lovea blocuri de piatră unele de altele. Coborî totuși în mașină, își luă pistolul automat și-l aruncă pe umăr. Lovituri grele zguduiau solul.

Uluitor de sumbru era locul acesta! În față și în spate se înălțau stâlpi golași, cu aspect sinistru, ca niște coloane ale unei clădiri uriașe prefăcute în ruine. Bâkov își imagină un minunat palat antic care trebuie să se fi înălțat aici odinioară. Palatul nu avea încăperi, ci numai splendide coloane de piatră neagră. În mijlocul acestor coloane, oameni în veștminte albe ca zăpada rosteau, plini de demnitate, cuvântări, se foiau

înțelepți bărboși cu chipuri nobile, femei grațioase, războinici cu coifuri de aramă și scuturi… Ca într-un desen pe care l-a văzut odată într-un roman istoric despre Atlantida… Pe urmă s-a abătut Furtuna neagră și a dărâmat bolta, care s-a prăbușit printre coloane. Totul a pierit și în pustiul de-aici n-a rămas decât pădurea aceasta de stâlpi negri, netezi și tăcuți.

Bâkov sări deodată în picioare și puse mâna pe pistol. I se păru că de după coloana cea mai apropiată a răsărit, fără zgomot, silueta întunecată a unui uriaș, înalt cât o casă. Inginerul încremeni, uitându-se țintă într-acolo. Nu, era doar o stană de piatră. Blocurile acestea aveau niște forme uluitor de ciudate. Liniștindu-se, Bâkov se apucă să le examineze pe cele mai apropiate, căutând să ghicească în ele trăsături cunoscute. Iată un leu adormit, o față care râde, cu căciulă în cap, o broască uriașă, iată ceva cu totul nelămurit, cu coarne și cu ochii holbați… Desișul de piatră își trăia viața somnolentă, imobilă. Fiare ciudate, încremenite, răsuflau încetișor, ca să nu se bage de seamă, umflându-și coastele și privind pe furiș pe sub pleoapele grele la veneticii sosiți din altă lume. Tigri, reptile, dragoni – fauna încremenită a pădurii de piatră de pe Venus.

Bâkov își zise că pe meleagurile acestea viața este totuși foarte săracă. Pe Pământ mai vezi în deșert un șarpe, un scorpion, o falangă, la marginea deșertului mai zărești o antilopă… Dar aici? E drept că în mlaștină e multă viață, poate chiar prea multă, dar în munți și în deșert – numai spini tari care cresc de-a dreptul din piatră… Atunci când „Băiatul” își croia drum prin lanțul de munți de lângă mlaștină, lui Bâkov i se păruse că a văzut o umbră lunecând vertiginos de-a lungul peretelui de stâncă și dispărând în desișul țepos. Nu, a fost de bună seamă o iluzie optică… Nenorocite locuri…

Bâkov revăzu în gând covorul verde de iarbă al primăverii, crengile ulmilor lăsate la pământ, căsuțele albe de lut de la periferie, clipocitul apei în canal și oftă trist: „…Pământ, Pământ”.

În depărtare răsări de după un bolovan o siluetă neagră: se întorc! Bâkov se ridică în picioare, uitându-se atent într-acolo.

Cineva mergea alene, dând din mâini ca să-și mențină echilibrul. Iată-l că s-a împiedicat și era cât pe aci să cadă. În căștile radiotelefonului lui Bâkov răsună slab o voce. Iurkovski! Al naibii de plăcut este să vezi un om în cimitirul ăsta de cremene! Omul vine fără să se grăbească și, după voce, pare a fi supărat: se vede treaba că n-au găsit nici un drum… E cam albastru, o să trebuiască să arunce stâncile în aer… Pierdere de timp… Bâkov oftă din nou, apoi izbucni fără să vrea în râs: „Tii, da' ce-l mai leagănă!" Geologul ridică caraghios un picior în aer, se îndoi și alunecă de pe un bolovan mare pe care se suise, vrând pesemne să scurteze drumul. În căști se auzi o explozie de mânie. Alexei Petrovici zâmbi: ce plăcut e, ce uimitor de plăcut e să vezi aici un om! la urma urmei, Iurkovski nu e de loc băiat rău și nicidecum un „filfizon". Dar îi cam place să umble cu nasul pe sus și, în general, e… un poet. Bâkov nu prea se pricepea la versuri și avea o atitudine foarte sceptică față de romantism.

Iurkovski se apropie răsuflând din greu. Trase cureaua pistolului peste cap, îl aruncă în silă pe blindajul mașinii și se așeză pe un pietroi. Bâkov aștepta puțin și-l întrebă:

— Există drum?

Iurkovski dădu din mână:

— Blocuri de stâncă și gropi, lua-le-ar naiba să le ia… Răsar din nisip niște colți de câte un metru și jumătate, ascuțiți ca briciul, iar acolo – Iurkovski arătă cu mâna în direcția de unde venise – după vreo două sute de metri, are Venus asta niște colți atât de deși, că nici omul nu poate trece printre ei. Pe scurt, am dat într-o fundătură. O să trebuiască să întorci oiștea la căruța asta blindată. Un deștept venise cu ideea să luăm pe „Hius" un helicopter. Ce-ar mai fi fost! Praful s-ar alege aici de mașinuța asta… Cât ai clipi din ochi…

— Poate găsesc Ermakov și Dauge un drum…

— Poate, deși mă îndoiesc. Cred că o să trebuiască să căutăm un drum ocolit; doar n-o să aruncăm toate stâncile în aer! Eu, în locul dumitale, aș pune mașina sub presiune.

Iurkovski se cățără pe blindaj, se așeză alături de Bâkov, își întinse picioarele și își lovi tălpile una de alta.

— Cum se aude Golconda! auzi, Alexei Petrovici? Minunate meleaguri, pline de enigme și mistere… Natura e sălbatică, primitivă! Văzduhul nu e întinat de răsuflarea omului și întinderile-s nebătătorite. Ai…?

Bâkov mormăi ceva nedeslușit. Maniera lui Iurkovski de a vorbi îl irita. Și „romantismul" lui i se părea stupid, un pretext de a poza. El, Bâkov, consideră că „Hius" deschide drum celor ce vor veni în urma lor și care vor pune capăt „întinderilor nebătătorite", vor transforma clima, vor construi orașe minunate… Și atunci pe locul acesta vei putea bea o halbă de bere rece, ca în pavilionul din colțul unde se întretaie bulevardul Proletarski cu strada Dzerjinski din Așhabad…

— Iată încă o enigmă…

— Zise „filfizonul" și întinse mâna.

Peste vârfurile stâncilor apărură fără zgomot și se întinseră pe cer fâșiile acelea liliachii pe care Bâkov le mai văzuse. Inginerul sări ca ars:

— Aha! Le vezi și dumneata!

— Ce înseamnă că le văd „și eu"? se miră Iurkovski. E greu să nu le vezi…

Fâșiile se stinseră încet, mistuindu-se parcă într-o lumină purpurie.

În depărtare se arătară alte două siluete. Acestea se ridicară pe un bloc de stâncă și una din ele făcu un semn cu mâna, la care Bâkov răspunse în același fel.

— Iată-l pe Ermakov și Dauge. Dar Bogdan unde-l? te-ai despărțit de el, Vladimir Sergheevici?

— Da, m-am despărțit – răspunse distrat Iurkovski, uitându-se la tovarășii care se apropiau. Aici e lesne să te desparți. La zece pași nu mai vezi nimic din pricina bolovanilor. Pe urmă m-am întors pe alt drum. Bogdan a plecat de mult?

— Cum adică a plecat? A plecat o dată cu dumneata…

— Cum? întrebă Iurkovski, care probabil nu-l auzise bine pe Bâkov.

Alexei Petrovici rămase tăcut, chibzuind. Ce, își râde de el caraghiosul ăsta?

— Era o nimica toată; balonul de oxigen avea o scurgere. Nu

era perfect etanș…

— Ce? Bâkov avu senzația unei ciudate neliniști. Nu-l înțelegea pe Iurkovski.

Acesta era, se pare și el mirat:

— Lui Bogdan i s-a întâmplat ceva la balonul de oxigen. Mi-a spus să nu-l aștept și s-a întors singur la transportor, ca să-și ia alt balon… Pentru orice eventualitate. Dumneata ai fost plecat, Alexei Petrovici?

— Bogdan s-a întors la transportor?

— S-a întors. Ca să ia alt balon…

— Bogdan nu s-a întors la transportor – vorbi anevoie Bâkov, furnicat de o presimțire rea.

— Nu s-a întors?

Săriră amândoi deodată în picioare și se uitară țintă unul la altul, abia dându-și seama de cumplita nenorocire pe care o bănuiau. Bâkov nu vedea fața lui Iurkovski, dar constată că nu-l mai aude respirația.

— Încet, încet, Anatoli Borisovici… Așa, așa!… Răsună vocea lui Dauge.

Bâkov întoarse capul. Dauge și Ermakov se apropiau de transportor. De gâtul geologului atârnau două pistoale. Dauge îl ținea pe comandant de braț. Ermakov mergea încet, lăsându-se mult pe piciorul drept. La câțiva pași de transportor, comandantul spuse strângând din dinți:

— Fii gata, Bâkov! Pe-acolo se poate trece. Toată lumea în mașină!

Deodată Iurkovski sări jos, apucă pistolul și, fără a spune nimic, o luă la fugă, alunecând și împiedicându-se de pietre. Bâkov rămase în urma lui doar cu o secundă.

— Dauge! strigă el, cu o voce care-l făcu pe acesta să tresară și să ia poziția de drepți. Lasă un pistol comandantului și hai fuga după Iurkovski!… Anatoli Borisovici, cred că lui Bogdan i s-a întâmplat o nenorocire. Permiteți să mergem?

— Duceți-vă! strigă Ermakov.

Dauge o și luase înainte, încurcându-se în lujerele țepoase ale mușchiului. Bâkov se repezi după el. Picioarele lunecau pe pietrele netede. Solul, format din pietriș amestecat cu

bolovani, peste care se așternuse un strat de nisip și de praf, fugea de sub picioare. Peste tot răsăreau colți ascuțiți de piatră. În câteva clipe, Bâkov fu lac de năduşeală. „Mai repede, mai repede” – îl îndemna gândul, ciocănind întâmple. Creierul lucra cu febrilitate, precis: Bogdan ori a fost atacat („E îndoielnic, fiindcă stâncile sunt neînsufleţite…”), ori a alunecat, s-a lovit și zace fără cunoștință („Atunci îl găsim, îl găsim negreșit…”), ori s-a rătăcit („De ce, atunci, nu trage, nu strigă?”). Pocni sec o rafală de pistol. Bogdan!… Nu, Iurkovski. Foarte bine, bravo! A pus încărcătorul de semnalizare, s-a urcat pe o stâncă ce seamănă cu o broască și trage de zor în cerul jos. Nu mai trage, ascultă… Nimic, răspunsul se lasă așteptat… Stâncile răspund cu un ecou prelung, revărsat în cascade. Printre vârfurile ascuțite ale stâncilor urlă vântul…

Bâkov ședea rezemat cu spatele de stiva de baloturi și mânca fără grabă șuncă presată, sorbind din când în când cu lăcomie, dintr-un păhărel de nailon, câte o înghițitură de suc de fructe. Dauge dormea. Răsuflarea lui grea era însoțită de sforăieli. Somnul îl doborâse acolo unde îl găsise: de-a dreptul pe podea. Fața lui oacheșă se înnegrise și mai mult. Obrajii țepoși i se scofâlciseră. Din când în când bolborosea repede ceva nelămurit în limba letonă, mișcându-și febril buzele. Ermakov ședea nemișcat, aplecat deasupra stației de radio, cu ochii închiși; numai degetele lui albe și slabe se mișcau pe cremaliera lucioasă. Cerceta eterul, încercând să intre în legătură cu „Hius”. Înainte, treaba asta o făcea întotdeauna Bogdan. Bogdan… Deasupra, pe blindaj, se auzeau pași rari, osteniți. Era Iurkovski.

Geologul se socotea vinovat de nenorocirea care i se întâmplase lui Bogdan. Dauge și Bâkov încercaseră să-l convingă că nu avea nici o vină, dar fără a izbuti.

— Nu trebuia să-l las singur – o ținea într-una Iurkovski, uitându-se la tovarășii săi cu o privire lipsită de expresie.

Bietul Bogdan… Bietul Iurkovski…

Douăsprezece ore au colindat prin desișul de piatră. La focurile de armă pe care le trăgeau, răspundea un ecou

înfundat. Din depărtare se auzea vuietul uniform al Golcondei. Blocurile de piatră se spărgeau cu zgomot, făcându-l pe oameni să tresară și să se uite de jur împrejur. Bogdan nu răspundea. Exploratorii găseau cartușe goale în locurile pe unde mai trecuseră. Dădeau de urmele aproape șterse ale propriilor lor pași. Bogdan nu răspundea… Oamenii nu vorbeau aproape de loc. Numai în răstimpuri, atunci când Dauge sau Iurkovski încercau să se răzlețească de micul detașament, Bâkov le ordona să se întoarcă, cu o voce pe care n-o recunoșteau nici ei, nici el însuși. De câteva ori li se păru că aud împușcături îndepărtate. Se repezeau cât îi țineau picioarele într-acolo, trăgând din fugă, dar de fiecare dată constatau că s-au înșelat. Sudoarea le încețoșa ochii, picioarele li se îndoiau și tremurau. Tot mai des se împiedicau și cădeau și tot mai greu le era să se ridice. În cele din urmă, Iurkovski s-a prăbușit; Dauge, încercând să-l ajute, s-a prăbușit și el. Bâkov s-a apropiat de ei și s-a lăsat pe pietriș, îndoindu-și anevoie picioarele înțepenite. O vreme s-a uitat la Iurkovski, care încerca să se scoale, răsuflând din greu, abia mișcându-și mâinile, fără a putea să-și ridice capul greu ca de plumb, apoi a spus:

— Hai la mașină! Trebuie să ne odihnim un pic.

— Nu-u-u! a șuierat furios Iurkovski.

S-au întors totuși și Bâkov a dus toate cele trei pistoale, sprijinindu-l și pe Iurkovski de umeri. Dauge mergea înainte, clătinându-se, fără a alege drumul. Când se oprea, lipindu-se de câte o stâncă, Bâkov se apropia de dânsul și-l înghiontea în spate. Geologul se desprindea anevoie de stâncă și pornea mai departe împleticindu-se. Părea frânt de oboseală, dar tocmai el a fost acela care a observat cel dintâi o crăpătură largă și întunecată, pe marginea căreia pistolul lui Bogdan răspândea reflexe șterse. Dauge a scos un țipăt și a căzut în genunchi, bolborosind ceva neînțeles și arătând cu mâna lui slabă în prăpastie…

Când transportorul s-a apropiat de marginea prăpastiei, legănându-se peste mormanele de bolovani, Bâkov s-a legat cu un cablu de oțel și a coborât în crăpătură. De sus îl auzea pe

Iurkovski strigând răgușit: „Bogdan! Bogdan…!”. La lumina lanternei, Bâkov a văzut pe fundul crăpăturii mormane de pietroaie, nisip, crengi spinoase de mușchi, pietriș… A scotocit prin beznă o jumătate de oră, a pipăit fiecare bolovan, s-a uitat în fiecare crăpătură… Bogdan nu era nicăieri. Bâkov a mai avut putere să iasă din crăpătură și să se urce în mașină. Acolo a căzut și a adormit…

Alexei Petrovici sfârși de băut sucul, apoi strânse firimiturile și le aruncă în crematoriu. Ermakov ședea nemișcat. Dauge se ridică deodată, holbându-și ochii tulburi și se repezi la dânsul:

— Bogdan! Bogdanici! L-am găsit, dragul de el! Vocea i se frânse. Dauge se lăsă moale și se așeză, frecându-și fața cu amândouă mâinile. După ce rămase o vreme tăcut, spuse: Iertați-mă, Anatoli Borisovici… Mi s-a părut. Și se apucă să-și pună casca cu mâinile tremurânde.

Ermakov îi aruncă o privire și întoarse numaidecât capul.

— Eu aș zice să mai încercăm o dată, Anatoli Borisovici – propuse nehotărât Bâkov.

— Da – încuviință Ermakov, abia mișcându-și buzele.

Au mai trecut patruzeci și opt de ore de maximă încordare, de speranțe și amarnice greșeli. Căutările au fost zadarnice.

Nimic! Nici o urmă. Pe o rază de un kilometru în jurul „Băiatului”, exploratorii au cercetat fiecare crăpătură din sol. În prăpastia la marginea căreia fusese găsit pistolul au coborât de patru ori. Nu puteau face mai mult. Iurkovski se tânguia cu o voce surdă, frângându-și mâinile-l mari în furia neputincioasă care-l cuprinsese. Dacă Bogdan și-ar fi găsit moartea sub ochii lor, în luptă sau acoperit de o avalanșă, dacă măcar i-ar fi găsit cadavrul, le-ar fi fost mai ușor.

Ermakov tăcea. De fiecare dată când tovarășii săi plecau în cercetare, el ieșea anevoie afară, târându-și piciorul scrântit și ședea ore în șir lângă transportor, cu pistolul pe genunchi, așteptând un semnal. În vreme ce ceilalți se odihneau, istoviți de marșul lung, el făcea de gardă sus sau încerca să intre în legătură cu „Hius”. Ermakov aștepta o convorbire cu navigatorul aflat departe și se temea de această convorbire, dar în clipa când se auzi, în sfârșit, în difuzor vocea veselă a

lui Mihail Antonovici, întreruptă de trosnetele supărătoare ale paraziților, comandantul vorbi pe un ton calm, chiar puțin glumeț. Spuse că ținta e aproape, că totul e în ordine, că oamenii sunt în bună dispoziție. A cam zăbovit printre stânci din pricina drumului rău, dar asta nu-l grav. Toți membrii expediției trimit salutări. Ascultând această convorbire, geologii tăceau încuviințând: nu era nevoie ca Mihail să știe totul, că și așa nu se simțea el la largul lui în singurătate.

În ziua aceea Iurkovski a făcut ultima încercare de a dezlega misterul dispariției lui Bogdan. Alpinist încercat, a izbutit să se urce pe vârful uneia din cele mai semețe stânci aflate la o depărtare de vreo sută de metri de transportor. Stâncă neagră, înaltă de treizeci de metri, era despicată de-a lungul ei și geologul, sprijinindu-se de marginile crăpăturii, se cățără cu o dibăcie nemaipomenită, pentru a cerceta împrejurimile.

Bâkov și Dauge, care era mereu posomorât, au stat răbdători la poalele stâncii. Pe urmă, când Iurkovski a coborât și s-a odihnit, rezemat cu spatele de piatra netedă, au așteptat tot atât de răbdători să audă ce le va spune.

Iurkovski spuse numai atât:

— Golconda e aproape… Se vede ca-n palmă…

Ermakov îi aștepta lângă mașină. Îi lăsă să intre, se strecură și el în transportor și, când își scoaseră cu toții căștile, zise încet:

— Peste o oră plecăm.

Bâkov nu se miră; se aștepta să audă asta. Chiar dacă balonul de oxigen al lui Spițân n-ar fi fost defect, rezerva de oxigen din el se sfârșise de mult, iar ceea ce putea să absoarbă din atmosfera planetei Venus filtrul de oxigen ar fi prelungit agonia sufocării doar cu treizeci-patruzeci de ore. Bogdan Spițân era mort.

În clipa când Ermakov anunță că „Băiatul” pornește mai departe, Iurkovski își strânse pumnii, iar Dauge își ridică fața întunecată, cu ochii obosiți, înfundați în orbite.

— N-avem timp. Nu consider posibil și… Logic să mai rămânem aici.

Iurkovski se ridică clătinându-se:

— Anatoli Borisovici…!

Ermakov tăcea. Mișcându-și buzele fără a scoate o vorbă, Iurkovski își duse la piept mâinile care-l tremurau. Dauge își lăsă capul în piept. Tăcerea aceasta părea nesfârșită. Bâkov nu se mai putu stăpâni. Se ridică și se îndreptă spre tabloul de comandă. Atunci răsună vocea stridentă și gâtuită a lui Iurkovski:

— Eu nu plec de-aici!

Avea o privire pierdută. Pe obrajii lui albi se iviră pete roșii.

— E aici, undeva aproape… Poate că încă… Eu nu plec…

— Vocea i se frânse. Anatoli Borisovici!

Ermakov spuse blând, convingător:

— Vladimir Sergheevici, trebuie să plecăm. Bogdan e mort. Nu are oxigen. Trebuie să ne facem datoria. Nu avem dreptul… Crezi că primelor expediții din Antarctica le-a fost mai ușor? Dar Barentz, Sedov, Scott, Amundsen?… Dar străbunicii noștri la Stalingrad?… Moartea oricăruia dintre noi nu poate, nu trebuie să oprească ofensiva…

Niciodată n-a perorat Ermakov atât de mult.

Sprijinindu-se de pereți, Iurkovski se dădu mai aproape de Ermakov:

— Puțin îmi pasă mie de toate astea!… Puțin îmi pasă mie de Golconda! e o mârșăvie, tovarășe Ermakov! Eu nu plec! La naiba! Rămân singur…

Bâkov îl văzu pe Ermakov făcându-se cenușiu la față. Comandantul astronavei nu se clinti, dar vocea lui își pierdu tonul prietenos:

— Tovarășe Iurkovski, încetează cu isteria, vino-ți în fire! Îți ordon să-ți pui casca și să fii gata de plecare!

Ermakov se întoarse la loc și se așeză în fața tabloului de comandă. Iurkovski se prăbuși frânt în scaunul lui. Umerii i se zguduiau. Era vrednic de plâns și înfiorător.

— Trebuie, Volodea, trebuie! Dauge stătea aplecat deasupra lui, ținându-se de pereții ce se clătinau. Avea fața pământie, schimonosită, ochii stinși și vorbea cu o voce lipsită de viață, străină: Trebuie, Volodea, trebuie… Asta e inevitabil! Așa e lupta!

PE MALUL MĂRII DE FUM

— Coborâm aici!

— Am înțeles, Anatoli Borisovici! Dați-mi voie să vă ajut… Așa… Iohanici, pune mâna…

Bâkov scoase capul prin deschizătură, închise fără să vrea ochii, ieși pe blindaj și-l întinse lui Ermakov mâna. După comandant ieși Dauge, posac. Numai Iurkovski rămase culcat în transportor, cu fața la perete.

Iată și Golconda!… La un kilometru depărtare de transportor se învălătucea deasupra solului o perdea cenușie de fum și de praf, ce se întindea în dreapta și-n stânga până-n zare. Perdeaua se mișca, se umfla, se învolbura în valuri uriașe. Iar în depărtare, acoperind o jumătate de cer, se înălța un uriaș munte stâncos, negru ca un cărbune, luminat de scăpărările orbitoare ale unei flăcări multicolore. Vârful muntelui se pierdea în talazurile mișcătoare ale norilor purpurii. Din adâncurile acestui colosal cazan, veșnic în clocot, venea un bubuit asurzitor. Solul se cutremura, fugind de sub picioare, ca o ființă vie. Bâkov își mușcă buza și întrerupse zorit orice legătură cu lumea exterioară.

— Deconectează telefonul exterior!… Auzi, Alexei? îi strigă Dauge la ureche, făcându-l să tresară. Ale-oșka-a-a…!

— Ce urli așa! L-am deconectat de mult.

— A, l-ai deconectat? făcu Dauge, coborând vocea. Bine. Urlam la tine ca-n pădure…

Bu-bu, bu-bu… Din vălul acela învârtejat se desprinse un glob de foc, se avântă în sus și se sparse cu un trosnet asurzitor.

— Frumos! exclamă încântat Dauge. Mă duc să-l chem pe Vladimir…

— Lasă-l în pace! spuse Ermakov printre dinți.

Bâkov nu-și putea lua ochii de la muntele acela uriaș, neînchipuit de negru, ce se vedea în zare. În cele din urmă înțelese: avea înaintea lui o coloană de fum. Nu-l venea să creadă că colosul acela sumbru e alcătuit din aburi, gaze incandescente și particule de praf. Numai dacă te uitai atent, puteai distinge mișcarea înceată și continuă, abia vizibilă de la

această depărtare, a pereților netezi, în sus, spre cerul jos. Pentru câteva clipe Bâkov avu o senzație neplăcută. Părea că în trupul planetei fusese înfipt un coș uriaș, care sugea din ea mii de tone de nisip, praf și pietriș, aruncând totul în atmosferă. Acolo, pe povârnișurile „muntelui" aceluia negru, se avântă spre cer cu o viteză uluitoare nori de piatră fărâmată, încinsă la temperaturi de neînchipuit.

Bâkov își reveni:

— Ce facem mai departe, Anatoli Borisovici? Care e ruta?

Ermakov ședea pe turelă și privea Golconda prin binoclu.

— Asta au să ne-o spună geologii. Cred că o să mergem pe malul Golcondei, ca să strângem material… Totodată o să întocmim și o hartă… Trebuie să căutăm un loc pentru rachetodrom.

Din deschizătura chepengului își făcură apariția geologii. Dauge dădea surescitat din mâini:

— Ia uite, Vladimir! O catastrofă geologică! Un cataclism! Ciupește-mă! E ceva grozav…!

Iurkovski se așeză molatic lângă comandant. Era vădit indiferent la toate. Dauge sări jos. Casca lui se aplecă mult deasupra solului. Rămase o vreme cu ochii țintă la picioare, apoi își afundă mâinile înmănușate într-un strat gros de praf negru și, luându-l în palme, îl duse la casca lui Iurkovski:

— Nisipuri gudronate! Privește!… Anatoli Borisovici, începem chiar de-aici… Adică nu!

Dauge se cățără din nou pe transportor:

— Nu, mergem acolo, mai departe! Și arătă cu mănușa mânjită de praf în direcția perdelei de fum. E o comoară! Vă dați seama? Ce mai contează aurul! Aici sunt niște zăcăminte nemaipomenite! Repede într-acolo, înainte!

— E periculos, Iohanici – observă Bâkov. Naiba știe ce se petrece acolo…

— E periculos? strigă Dauge. Atunci de ce ne-am mai obosit până aici? Caraghiosule! Și cum au să lucreze cei ce vor veni după noi?… Periculos! Recunoașterea e întotdeauna periculoasă…

— Să riști…

— Începu Bâkov și se înecă.

La vreun kilometru și jumătate depărtare se ridică o coloană de fum cenușiu, străpunsă de o flacără albă, puternică. Coloana se profilă pe fondul muntelui negru, umplându-se de o lumină orbitoare și formând la vârf un ghemotoc albastru, cu marginile zdrențuite. Din nou răzbi un bubuit prin vuietul uniform și „Băiatul" se clătină. Bâkov își pierdu echilibrul, se agăță de umărul lui Dauge și, în cădere, apucă să observe cum ghemotocul albastru și greu se desprinse de coloana de fum și se avântă spre cer, după care se afundă din nou în viitoarea de jos.

— Ai văzut? strigă Bâkov, căutând să se ridice. Asta nu e numai periculos…

— Neapărat! Dauge își vântură pumnii. Trebuie să ajungem acolo neapărat! Cu orice preț!

Așa a început munca de zi cu zi a expediției.

Ermakov refuză categoric să satisfacă cererea lui Dauge: „Băiatul" își continuă drumul, depărtându-se de marginea perdelei de fum și ținându-se cam la trei sute de metri de ea.

— Atâta vreme cât nu va fi amenajat un rachetodrom cu faruri – spuse comandantul, răspunzând la stăruințele geologului – nu permit, Grigori Iohanovici, să supunem riscului mașina și oamenii. Noi nu ne-am îndeplinit încă nici una din misiunile ce ne revin. Mărginește-te la recunoașterea geologică din apropierea Golcondei și caută un loc pentru un teren de coborâre. Atunci când rachetodromul va fi gata și „Hius" va veni aici, vedem noi ce-l de făcut. Asta-l.

La fiecare doi-trei kilometri, „Băiatul" se oprea și cercetașii coborau. Ermakov rămânea în mașină, ceilalți se duceau la lucru. Dauge și Iurkovski mergeau înainte, culegeau fragmente de rocă, cercetau locul, instalau aparatele geofizice, pe care le căra Bâkov și care erau apoi luate pe drumul de întoarcere. Bâkov mergea de regulă în urmă, grozav de plictisit, blestemându-l pe geologi, care-l împovărau cu „calabalâcul" lor. „Calabalâcul" era nespus de greu. Pachetele speciale și containerele cu fragmente de rocă tot nefericitul de Bâkov trebuia să le care. Pe deasupra, în timpul recunoașterii,

geologii vorbeau numai ei între ei, adresându-se lui Bâkov exclusiv atunci când aveau de dat ordine.

Fiecare avea la el pistolul automat. Pistolul îi stânjenea pe geologi și Dauge a încercat o dată să i-l dea pe-al său lui Bâkov. Acesta însă a protestat. Fiecare trebuie să fie înarmat. Dacă o să care două pistoale, n-o să se poată apăra la nevoie și dintr-o dată doi oameni au să fie astfel inapți pentru luptă. E foarte posibil, ca pistolul să-l împiedice pe geologi, dar n-ai ce-l face. E greu? Atunci de ce-au mai venit aici?

— Alexei, scumpule! căută să-l convingă Iohanici. Cine să ne atace? Ce tot vorbești? Ești prea din cale-afară de prudent!… Deschide ochii și ai să vezi că totul în jur e lipsit de viață! La o radiație ca asta nu poate să trăiască nici o făptură, afară poate doar de tine, cap tare ce ești…!

Bâkov era de neînduplecat. În cele din urmă Dauge și-a ieșit din fire și a întrebat, pe un ton cât se poate de caustic, ce va întreprinde el, Bâkov, dacă el, Dauge, va refuza totuși să care „vătraiul ăsta de fier”.

Bâkov s-a uitat la dânsul, mijindu-și ironic ochii și scoțând disprețuitor înainte buza de jos. Dauge a scuipat de ciudă și atât.

Pe câmpul de bătaie a rămas stăpân Bâkov.

Pădurea de stânci ascuțite „Colții lui Venus” se învecina cu „Marea de Fum”, cum botezase Dauge perdeaua cenușie ce învăluia craterul Golcondei uranice. Aici întâlneai la tot pasul stânci îngrămădite în pâlcuri sau singuratice, solul era sfârtecat de gropi, plin de crăpături, năpădit de bolovani. În locul acesta ar fi fost cu neputință de curățat terenul pentru amenajarea unui rachetodrom veritabil. Expediția avea la dispoziție zece mine atomice de calibru mic și vreo douăzeci de grenade, dar asta era puțin. Ar fi fost nevoie de o întreagă armată de constructori, înarmați din belșug cu cele mai noi explozive și cu mecanisme rutiere perfecționate pentru a putea croi, cu șanse de succes, cele mai apropiate căi de acces spre Golconda. Cândva se vor amenaja aici gigantice rachetodromuri, echipate cu puternice radiofaruri de dirijare exactă, se vor construi combinate sub scoarța solului pentru

producerea de combustibil nuclear, se vor așterne autostrăzi largi ce vor spinteca lanțul de stânci și deșertul negru, dar deocamdată… Deocamdată trebuia găsit în apropiere de craterul Golcondei, la o distanță de vreo douăzeci de kilometri, un teren suficient de larg și suficient de neted, care să poată fi adaptat pentru a primi cele dintâi nave de pe Pământ. Aceasta se putea face cu ajutorul a vreo zece mine atomice de calibru mijlociu. Dar exploratorii nu izbuteau încă să găsească un astfel de teren. După una din scurtele consfătuiri pe care le ținea cu oamenii săi, Ermakov spuse:

— Geologii ard de nerăbdare să se afunde în Marea de Fum. Au perfectă dreptate; poate că enigma Golcondei se ascunde tocmai acolo. Asta așa e. Dar noi suntem primii care am venit aici. Noi avem misiunea să facem o recunoaștere, să aducem pe Pământ o mică colecție de exemplare mineralogice și botanice, să evaluăm Golconda și să dovedim rentabilitatea exploatării ei, să stabilim prin sondaje, în scopuri de orientare, caracterul scoarței lui Venus. Vă rog foarte mult să înțelegeți lucrul acesta așa cum trebuie. De altfel, pe Pământ erați lămuriți… Să nu uităm că mai avem o misiune: amenajarea unui rachetodrom, fie chiar primitiv. Lucrul acesta este de mare importanță. Fără asta nu plecăm de-aici, orice s-ar întâmpla. Terenul trebuie amenajat. Lipsa apei urgentează lucrarea. Dacă în zece zile terestre nu găsim un loc pentru terenul de coborâre în direcția pe care o urmăm, am să scot „Băiatul” de cealaltă parte a lanțului de stânci și amenajăm terenul acolo.

Da, apa impunea urgentarea lucrărilor. Consumul ei pentru dezactivizare era uriaș, depășind orice prevederi. De fiecare dată când se întorceau în transportor, exploratorii trebuiau să se spele cu grijă în ecluză. Praful radioactiv, extrem de fin, lipicios și pretutindeni prezent, pătrundea în timpul raidurilor în cutele costumelor de silichet și, pentru a scăpa de el, oamenii trebuiau să se învârtească câte un sfert de oră sub șuvoiul puternic al dușului de dezactivizare. Ermakov verifica el însuși, cu radiometrul în mână, gradul de curățenie a costumelor și uneori se întâmpla să-l trimită pe cei neglijenți

înapoi în ecluză. Între timp, rezervele de lichid dezactivizant scădeau cu repeziciune. Filtrele și schimbătorii de ioni, care dădeau de altfel rezultate foarte bune, ajutau prea puțin. Bâkov încercă zeci de combinații de absorbanți, dar nici una din ele n-avu efectul dorit. Apa dezactivată rămânea, după purificare, activă și trebuia aruncată. Praful gudronat al Golcondei conținea probabil anumiți radiocoloizi, asupra cărora procesele cunoscute de schimb ionic nu aveau efect. Rezervorul cu lichid dezactivizant, cu o capacitate prevăzută pentru patruzeci de zile de lucru, se golea repede. Venea rândul apei potabile din burdufurile de nailon… „Băiatul" continua să înainteze spre vest, lăsând în dreapta valurile învolburate ale Mării de Fum. Solul se clătina adesea, zguduit de lovituri grele ce veneau de departe. Rafalele vântului aduceau nori de ceață cenușie: aburi și praf radioactiv. Departe în zare, proptită în cerul purpuriu, urla cumplit o uriașă coloană de fum, suspendată peste craterul cazanului de uraniu în clocot. Acolo se formau în fiecare secundă elemente transuranice; acestea apăreau sub formă de mici aglomerări, în care se declanșa o vertiginoasă reacție în lanț: făcea explozie o mică bombă atomică, echivalentă cu câteva zeci de tone de trotil. Privind prin binoclu, uriașul nor părea spintecat de sute de fulgere. Cazanul natural de uraniu, cu un diametru de câteva sute de kilometri, clocotea agitat de mii de explozii.

— Interesant loc – constată Dauge. E greu de închipuit ce s-ar întâmpla dacă n-ar fi acolo o colosală cantitate de diferite amestecuri care absorb neutronii. O bombă atomică cu acțiune continuă, în greutate de o sută de milioane de tone!

Locul era într-adevăr lugubru. În perdeaua de fum izbucneau uneori niște misterioase fâșii liliachii de lumină nestabilă, care îți lua ochii; un jet de praf luminos se ridica cu repeziciune spre cerul coborât. Puternicele bubuituri făceau ineficace sistemul de apărare acustică din costumele de protecție.

Odată a răsărit din perdeaua de fum un nor greu vânăt-negru și a pornit pe câmpie de-a dreptul spre transportor. Sărind în deschizătura chepengului, Bâkov observă izbucnind deasupra Golcondei o uriașă pălălaie albastră. Ermakov trase

transportorul mai departe, dar norul îl ajunse și se năpusti asupra lui. Pe blindaj răpăiră lovituri grele: norul purta pietre și grămezi de nisip. Acul termometrului sări la patru sute. Pe ecran izbucniră, ca atunci în deșert, ghemotoace lățoase de fulgere sferice, imaginile se deformară. Apoi ecranul se stinse. Ermakov opri mașina. Rămaseră cu toții multă vreme nemișcați, atenți la zgomotele de afară, la țăcănitul contoarelor de radiație, la bătăile propriilor lor inimi. Norul se depărtă. Ieșind din mașină, exploratorii văzură norul dispărând în zare, în direcția lanțului de munți.

— Uite, așa se naște Furtuna neagră – spuse Iurkovski, petrecând norul cu ochii.

Golconda respira. Uneori asupra transportorului se abăteau din senin niște torente invizibile de radiație radioactivă. Becurile indicatoarelor se aprindeau cu putere. Tic-tacul contoarelor de radiație, care nu înceta aici nici o clipă, se transforma într-un țârâit. Din fericire aceste furtuni treceau repede și se iveau destul de rar. Exploratorii luau toate măsurile de precauție. Sistemul de protecție al costumelor a fost consolidat. Ermakov le făcea zilnic tuturor injecții cu aradiatină, un preparat care nu lăsa boala actinică să evolueze. Geologii lucrau la adăpostul unor scuturi grele, de dimensiuni mici, impenetrabile pentru radiații. Și totuși boala actinică amenința întreg echipajul „Băiatului”. Oamenii deveniseră anemici, nu mai aveau poftă de mâncare, erau moleșiți, ușor iritabili. Ermakov tăcea și continua să conducă mașina pe malul Mării de Fum.

La scurtă vreme după ce au ajuns la Marea de Fum, Bâkov a observat un lucru care i s-a părut ciudat. La fiecare douăzeci și patru de ore, exact la ora 20.00, după ora astronavei (în eternul crepuscul purpuriu de pe Venus, exploratorii foloseau socoteala timpului de pe Pământ), Ermakov, târând după el piciorul schilodit, se urca în scaunul din turela comandantului și, întorcând telemetrul grandangular spre sud, se uita îndelung în direcția deșertului, așteptând parcă un semnal. Bâkov nu putea pricepe ce așteaptă Ermakov, dar să-l întrebe nu îndrăznea.

Recunoașterile geologice dădeau rezultate strălucite. Golconda se dovedea a fi o adevărată Golcondă – un ținut cu bogății imense: uraniu, toriu, radiu… Elementele transuranice – plutoniul, americul, curiul, californiul, substanțe pentru producerea cărora, în condițiile de pe Pământ, se cheltuiau forțe și mijloace uriașe și care erau obținute, cu ajutorul unor instalații foarte complexe, în cantități neînsemnate – zăceau aici de-a dreptul sub picioarele oamenilor. Fără cheltuieli prea mari, aceste substanțe puteau fi extrase pe scară industrială, cu tonele. Dauge era nespus de încântat, manifestându-și în gura mare entuziasmul. Până și Iurkovski, mereu posomorât de la o vreme încoace, cânta în timpul lucrului. Descoperirile se succedau una după alta. Importanța acestor descoperiri era de neprețuit. Ele marcau un progres nemaivăzut în domeniul energeticii, tehnicii, industriei, medicinei. Exploratorii vedeau aievea Pământul acoperit de păduri veșnic verzi de la un pol la altul, împânzit de miriade de lumini, populat de oameni viguroși și puternici, care nu cunosc bolile, vedeau o lume îmbelșugată, orașe înfloritoare, puternice centrale electrice, o viață luminoasă și fericită. Viața aceasta trebuia să capete întăriri de-aici, din negrele nisipuri gudronate ale Golcondei. Sub un cer purpuriu, posomorât, în mijlocul unor nemărginite pustiuri mohorâte, un mănunchi de oameni înfruntau chinurile, durerea căutărilor, pierderea tovarășilor, mergând în întâmpinarea unei mari biruințe. Pentru a obține mult trebuia să riști mult.

Lui Dauge începu să-l cadă părul. Când se pieptăna după somn, lăsa în pieptene șuvițe negre de păr. Geologul slăbise și își pierduse din puteri. Numai în ochii lui scânteia necontenit îndârjirea. Temperatura se ridica la 39 de grade.

— Gripă să fie oare? E și asta o artă să te lași tras de curent, fără a ieși din costumul de protecție! se mira Dauge, uitându-se la termometru. Asta e categoric temperatură de gripă! nu-l așa, Anatoli Borisovici?

Ermakov se mărginea să dea din cap. Nu se simțea nici el bine; îl durea piciorul scrântit și asta îl stânjenea mult. Lui Iurkovski îi apărură abcese pe corp și omul devenea din ce în

ce mai taciturn.

Bâkov se ținea mai tare ca ceilalți, dar într-un rând observă că nu prea stă bine cu ochii. Vedea prost, miopia făcea progrese rapide. Ermakov îl examină cu grijă, îi picură în fiecare ochi un lichid uleios și-l prescrise un regim special. Bâkov observă că din ziua aceea comandantul începu să-l injecteze o doză dublă de aradiatină.

Deși solul era foarte radioactiv și temperatura foarte ridicată, ajungând până la o sută de grade, locul părea să fie populat. În timpul unei recunoașteri, Bâkov rămase puțin în urma geologilor, examinând impregnații le unui frumos metal argintiu de pe laturile zbârcite ale unor blocuri pline de crăpături, când deodată auzi niște strigăte îndepărtate.

Trăgând piedica pistolului, inginerul se repezi în direcția de unde venea zgomotul, pipăindu-și din fugă grenada de la centură. De după o stâncă săriră în întâmpinarea lui geologii. Iurkovski întorcea mereu capul, agitându-și pistolul. Dauge îl trăgea de centură. După câteva secunde erau cu toții împreună și Dauge spuse, vorbind confuz și întorcând mereu capul:

— Ce drăcovenie! Teribilă lighioană!… Ai văzut, Volodea?… Închipuie-ți, Alexei, de-a dreptul dintr-o stâncă a răsărit un gât lung de cinci metri, cu un plisc la capăt… Am pus mâna pe pistol… Ai văzut, Volodea?

— Am văzut pe naiba – spuse acru Iurkovski, îndreptându-și rucsacul. Ai scos un țipăt, ai tras o salvă și ai luat-o la fugă, târându-mă și pe mine… Eu n-am văzut nimic…

Rămaseră o vreme locului, tăcuți, uitându-se la stâncile negre din jur, apoi Dauge se apucă din nou să povestească cum mergeau ei, culegând materiale și cum el, Dauge, s-a aplecat ca să ridice „o pietricică interesantă” și a zărit deodată pe nisip o umbră lungă, sinuoasă. A ridicat ochii și a apucat să vadă cum s-a ridicat peste capul lui Iurkovski, care stătea întors într-o parte, răsărind de-a dreptul din stâncă, gâtul lung și mlădios al unui animal ce semăna cu un șarpe, cu o gură uriașă și fără ochi. Printr-un gest reflex, Dauge a ridicat pistolul și a deschis focul, iar atunci când monstrul, ferindu-se de arsuri, a sărit până mai sus de stânci, Dauge l-a înhățat pe

Iurkovski și a luat-o la fugă, trăgându-l după el.

— Ceea ce mă uluiește e că lighioana a ieșit de-a dreptul din stâncă – adăugă el, oarecum mai calm.

— Ți s-a părut! remarcă Iurkovski, dând din mână. Pur și simplu dihania aceea, sau ce-o fi fost, ședea acolo sub stâncă și pe urmă a observat că Dauge, distrat, are de gând s-o calce pe cap. Ei și atunci… Firește…

— Lasă gluma! se supără Iohanici. Hai mai bine să vedem ce-a fost!… Ai o grenadă, Alexei?

— Grenadă am eu, dar cred că nu face să mergem…

— De ce? Nu-l venim noi de hac în trei? Și pe urmă, zău, am lovit-o. Ce zici, Volodea?

Iurkovski stătea nehotărât, jucându-se cu piedica pistolului. Bâkov spuse pe un ton rugător:

— Nu face, tovarăși! Nu-mi plac mie stâncile astea. Mai bine ne întoarcem aici cu un tanc… cu „Băiatul”.

— Haidem! spuse deodată Iurkovski. Dacă ai ucis-o, e ceva al naibii de interesant. Biologii noștri au să fie încântați, nu alta. Iar Bâkov, dacă nu vrea, poate să se întoarcă la tancul lui.

Inginerul vru să le-aducă aminte că aici el comandă, pe urmă însă hotărî să nu se opună: poate era într-adevăr o descoperire valoroasă pentru știință.

Merseră cu băgare de seamă, uitându-se și-n stânga și ținându-se aproape unul de altul. Bâkov avea grenada pregătită.

— Aici! spuse Dauge.

Iohanici se apropie de baza stâncii, lovi cu palma în ea, se aplecă și ridică de jos o pietricică, pe care o vârî în geantă.

— Am impresia că n-ai atins ținta, scumpule! observă răutăcios Iurkovski. Hai acasă, e ora mesei…

Bâkov cercetă cu privirea locul: erau numai stânci, blocuri de piatră, nisip, pietriș. Pe o stâncă înaltă de trei-patru metri se vedeau niște arsuri în zig-zag: urme de împușcături. Trebuie să fi fost o lighioană mare de tot; nu degeaba a luat-o Dauge la fugă.

— Da, am dat greș! se învoi mâhnit Iohanici. Păcat! Ar fi fost un splendid exponat pentru muzeul nostru…

La întoarcere, Iurkovski a tot făcut glume pe socoteala lui Dauge, zicându-l „biruitorul dragonilor”, iar la masă vorbiră cu toții neobișnuit de mult, pentru întâia oară în ultimele zile. Ascultând râsetele vesele ale lui Iohanici, Bâkov își zise că orice rău e spre bine. De la o vreme încoace, atmosfera din transportor era cam proastă. Întâmplarea cu geologii făcuse parcă să se mai risipească starea aceea bolnăvicioasă de încordare și aduse din nou armonie între membrii echipajului. Iurkovski a făcut în timpul mesei, în două rânduri, unele remarci cu totul amicale în privința aspectului exterior al lui Bâkov și chiar l-a rugat să-l dea cuțitul de conserve (ceea ce l-a uluit nespus de mult pe inginer). După masă, Ermakov n-a întârziat să observe că, cu prilejul ultimelor evenimente, acțiunile micului detașament au fost imprudente. Uitându-se țintă la Iurkovski, comandantul sublinie (pe un ton de loc dojenitor) că întreaga răspundere pentru securitatea oamenilor care efectuează lucrări în afara transportorului îi revine lui Bâkov. Drept răspuns, Iohanici spuse, arborând un zâmbet larg, „am înțeles!”, iar Iurkovski se încruntă.

O oră mai târziu, în timp ce Bâkov conducea transportorul, ocolind cu băgare de seamă grămezile uriașe de bolovani, iar Ermakov era ocupat cu însemnările lui, Dauge spuse deodată în șoaptă, dar destul de tare:

— Ia te uită ici, Volodea! Privește ce descoperire!

— M-da, Iohanici! răspunse cu oarecare întârziere Iurkovski, nu fără admirație. Asta face senzație! Unde-ai găsit-o?

— Sub stâncă unde domiciliază dragonul. Uite, pare o piatră ca toate celelalte, dar pe mine m-a frapat numaidecât forma ei.

— Un trilobit… Curat trilobit! băieții noștri de pe Pământ au să-și iasă din minți!

— Un trilobit pe Venus? i se auzi vocea mirată a lui Ermakov. Ești sigur, Vladimir Sergheevici?

— Ei, bine, să precizăm – se apucă să explice Dauge. Nu e chiar un trilobit. Deosebirile sunt evidente, cu toate că eu nu sunt specialist. Dar asemănarea e de-a dreptul uluitoare și, în general, e uluitor însuși faptul că pe Venus există fosile! După

câte știu eu, nicăieri și niciodată nu s-au descoperit fosile pe alte planete…

Ciudatul obiect descoperit trecu din mână în mână. I l-au dat și lui Bâkov să-l admire. Era o pietricică de culoare cenușie, pe care se imprimase un desen distinct: o vietate lunguiață, cu capul mare și cu numeroase lăbuțe îndoite. Dauge spuse că acest miriapod a stat în sol milioane și milioane de ani, devenind o fosilă și că pe Pământ se găsesc adesea ființe fosilizate care seamănă foarte mult cu aceasta și care se numesc trilobiți.

Cu sute de milioane de ani în urmă, aceste minuscule vietăți populau oceanele Pământului, apoi au dispărut, bietele de ele, din motive necunoscute.

— Enigme, enigme! Urmă el, cu sclipiri în ochi. Golconda e o mare enigmă. „Colții lui Venus” – o enigmă, norii roșii – un mister, ca și mlaștina în care stă „Hius”, furtunile negre, vâlvătăile ce se aprind deasupra Golcondei… Și acum, trilobitul acesta… Oare să fi fost aici odinioară o mare?

— Dragonul tău, „Ofidiu Dauge” – completă Iurkovski.

— Enigma lui Tahmasib – aminti Ermakov.

— Enigme, enigme…

Bâkov nu spuse nimic, dar se gândi la Bogdan. Pesemne că și ceilalți și-au amintit de el, deoarece buna dispoziție a tuturor dispăru deodată și discuția încetă brusc.

A mai trecut o zi. „Băiatul” înainta grăbit spre vest, în căutarea unui loc pentru rachetodrom. Și iarăși și-au făcut simțită prezența misterioasele ființe care populau meleagurile acestea. În timpul unei opriri, Dauge, care ieșise primul din mașină, se repezi înapoi țipând, deoarece văzuse ieșind de sub șenilele „Băiatului” un șarpe uriaș. Bâkov întoarse transportorul și-l trase, cum s-a exprimat Iurkovski, un joc, săpând cu șenilele o groapă uriașă în nisip pe locul suspect, dar monstrul izbutise pesemne să se facă nevăzut.

Ermakov îi ordonă lui Bâkov să fie și mai prudent, iar acesta nu mai rămânea acum nici măcar cu un pas în urma geologilor. Lua cu el câte patru grenade și ținea pistolul la subsuoară, gata să-l pună în orice clipă în funcțiune. Dar zilele

treceau, „dragonii” nu se mai arătau și starea de încordare slăbi încetul cu încetul.

Bâkov observă că geologii erau acum mai calmi, mai veseli. Uneori, în timpul lucrului, se hârjoneau chiar ca niște băieței, se luau la trântă, râdeau în gura mare și-l necăjeau pe inginer, prefăcându-se că intenționează să meargă pe jos, fără știrea lui Ermakov, în Marea de Fum. Bâkov se supăra și chiar țipa la ei, dar în adâncul sufletului simțea o mare ușurare, care-l bucura. Pentru întâia oară, după moartea lui Bogdan, totul revenea la normal.

„Seara”, la cină, după zece ore de muncă, Iurkovski și Dauge împleteau care mai de care vise despre viitoarele expediții în craterul Golcondei, angajau dispute despre originea acestui colosal crater de pe Venus, după care săreau deodată la problemele legate de noile cercetări interplanetare. Cu pumnii la piept, Iurkovski se jura că, după ce vor sfârși cu Golconda, el va insista să fie trimisă o expediție pe teribilul Jupiter, unde și-a găsit moartea Paul Dangée. Dauge îi răspundea supărat că Jupiter nu e decât o uriașă bășică de hidrogen și că un geolog n-are ce căuta pe această planetă, că, în general, Jupiter nu e încă accesibil omului nici chiar cu racheta fotonică și că deocamdată este potrivit dictonul chinezilor din antichitate: „Când se uită rinocerul la lună, își obosește splina”. Iurkovski pufăia disprețuitor și se apuca să demonstreze, îndoindu-și câte un deget: „întâi și-ntâi… În al doilea rând…”

Bâkov îi asculta moțăind, stăpânit de un simțământ cald, desfătat de senzația prieteniei și a fericirii. Erau cu toții iarăși prieteni buni, fiecare clocotea de energie, însuflețit de visuri îndrăznețe. Succesul expediției părea apropiat și sigur.

O întâmplare neașteptată dădu din nou totul peste cap.

Odată, Bâkov și Dauge plecară în recunoaștere. Iurkovski rămase să selecționeze materialul cules și să scrie ciorna raportului cu privire la cercetarea preliminară a bogățiilor geologice din regiunea Golcondei.

Inginerul se învoi cu greu să plece numai ei doi. Nu-l surâdea de loc o întâlnire cu dragonii.

Cei doi prieteni au mers cam vreo două ore. În drum nu s-a

întâmplat nimic neobișnuit. Când să pornească înapoi, Bâkov, care îndurase fără murmur, în tot acest răstimp și tonul de comandă al lui Iohanici și teribila greutate a containerelor și izbiturile în șolduri ale grenadelor grele, se simți deodată rău.

Strâmbându-se din pricina durerii de cap, se târa în urma lui Dauge, care mergea cu pași mari, încercând molatic să-și aranjeze mai bine povara grea de pe umeri, („Mult au să mai care ei oare bolovanii aceștia în mașină? Și așa nu mai ai unde să te culci…") Ochii îl dureau În jur se legănau stâncile acelea plictisitoare, grămezile de bolovani, perdeaua de fum dinspre nord… „Am impresia că mă îmbolnăvesc" – își zise el, cu indiferentă. Îi veni să se culce și să închidă ochii. Golconda duduia ca de obicei și duduitul ei îl îndemnă la somn.

— Poftim alta! vocea lui Dauge îl făcu să-și vină în fire. Tare nu-mi plac mie formațiunile astea!

Stăteau la marginea unui crater larg. În adâncul craterului se vedea o groapă fără fund, de la care porneau crăpături în toate direcțiile.

— Ia te uită cum s-au topit marginile craterului – spuse Dauge. A fost o temperatură nemaipomenită, de mii de grade!

— O explozie de adâncime? întrebă moleșit Bâkov, simțind că i se împleticește limba în gură. („Mi-l rău… Trebuie să ajungem mai repede la mașină, să mă culc…")

— O explozie atomică de adâncime.

— Dauge adăugă pe șoptite ceva în limba letonă. Nu-mi plac mie de fel formațiunile astea. Nu-mi place culoarea solului.

Totul în jur era parcă acoperit cu un strat roșu.

— Aici totul e roșu. Roșu și negru.

— Bâkov își aduse aminte de Bogdan. Haide, Dauge! Sunt foarte obosit.

Făcură câțiva pași și deodată Dauge scoase un țipăt sălbatic. Bâkov își veni în fire și începu să se rotească în loc, bolborosind:

— Ce e? Unde…

— O grenadă! O grenadă, Alexei: strigă Dauge, zgâlțâindu-l de umeri. Repede, repede!

Bâkov scoase o grenadă, fără a înțelege încă unde s-o arunce.

Dauge își sprijini pistolul de burtă și începu să tragă în fața sa.

În jur se rânduiau aceleași stânci. Bâkov văzu raza șuierătoare a pistolului lăsând fâșii lungi și negre pe piatra crăpată!

— Un dragon! țipă Dauge. Grenada!

Dauge apăsa mereu pe trăgaci, îndreptând țeava pistolului spre o țintă nevăzută, aflată la vreo zece metri de el.

Bâkov nu vedea nimic.

— Dauge! bolborosi el. Iohanici, dragul meu… Ce-l cu tine?

Dauge lăsă în cele din urmă în jos mâna în care ținea, pistolul.

— S-a dus – spuse el, cu o voce ciudată. S-a dus… De ce n-ai aruncat o grenadă?

Bâkov își mai roti o dată ochii. Tare ar fi vrut să vadă măcar ceva suspect, dar în jurul lui nu era nimic. Inginerul vârî grenada la centură.

— Iohanici, să mergem!… Haide, dragul meu…

Porniră încet mai departe. Dauge mergea clătinându-se și vorbea încurcând cuvintele rusești cu cele letone.

În dreptul transportorului îi așteptau tovarășii lor.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ermakov.

— Niște animale cu totul ciudate – vorbi confuz Dauge. Niște fiare uriașe… Negre, lungi de câte zece metri… Pielea le lucește de parcă ar fi udă… De ce n-ai azvârlit grenada, Alexei…?

Dauge fu ajutat să urce în mașină și să-și scoală casca. Fața geologului era leoarcă de sudoare, ochii tulburi.

— Mă întreb de ce-or fi transparente? spuse el, mâhnit și se prăbuși cu fața în jos pe perne.

Tovarășii îl așezară ca să stea cât mai bine și Dauge adormi buștean numaidecât. Ermakov ascultă raportul lui Bâkov și rămase multă vreme tăcut, apoi întrebă doar atât:

— Ești absolut sigur, Alexei Petrovici, că n-a fost nici un dragon?

— N-a fost nici un dragon – răspunse ferm Bâkov.

— Nu-l bine…

— Bombăni Iurkovski, mușcându-și buzele.

Ermakov pocni șchiopătând prin cabină, luă cutia cu instrumente medicale și se așeză lângă Dauge. Iurkovski veni lângă el. Se auziră niște sunete ciudate ce semănau cu un trosnet slab, se răspândi un miros de ozon, apoi Iohanici gemu prelung și dureros.

— Gata, gata – rosti blând Iurkovski.

Ermakov se ridică.

— Nu-l bine de loc – spuse el. Dauge e bolnav și…

Iurkovski își înălță capul, așteptând.

— Îmi aduc aminte de Tahmasib – urmă cu glas înfundat Ermakov. Simptomele sunt aceleași. Par să fie halucinații…

Când „Băiatul" porni din nou la drum, Dauge se trezi, se ridică, își netezi părul rebel și spuse calm:

— Mi se pare că mergem, nu?

Bâkov, care ațipise alături, se ridică într-un cot. Iohanici întoarse capul înspre el și zise zâmbind:

— Stai, stai Leoșka! Iartă-mă că te-am trezit… Iurkovski încremeni la măsuța lui, întorcându-se uluit spre ei. Pe fața lui se citea bucuria. Ermakov opri mașina, își frecă cu putere obrajii cu palmele și spuse ușurat:

— Mi se pare că i-a trecut…

ZIUA DE NAȘTERE.

Bâkov încercă să-și șteargă sudoarea de pe frunte, dar își retrase înciudat mâna. Mereu uită de casca asta! Uneori, într-o clipă de cumpănă, își duce fără să vrea degetele la ceafă, ca să se scarpine, sau încearcă, distrat, să vâre în gură o bucățică de ciocolată și dă de stavila asta netedă și transparentă. Înainte, când cădea pe gânduri, avea obiceiul să-și zgândăre cu degetul buza de jos; a trebuit să se dezobișnuiască. Dauge a observat acest lucru și n-a întârziat să-l țină o scurtă conferință despre „Rolul costumelor de protecție astronautice pentru izbăvirea omenirii de obiceiurile proaste".

De două zile, cerul jos cernea fulgi de praf negru. Zăpada neagră se învolbura răscolită de un vânt slab, acoperind câmpia ondulată în mijlocul căreia se afla „Băiatul". Bâkov aruncă o privire de jur împrejur. Au avut noroc! În fața lui se întindea un splendid rachetodrom natural, absolut neted,

excepție făcând vreo zece stânci ce se ridicau din nisipul gudronat. Spre sud, în direcția deșertului, câmpia era mărginită de semicercul Colților lui Venus. În depărtare, spre nord, dincolo de perdeaua Mării de Fum, bubuia Golconda. Până acolo erau aproape patruzeci de kilometri; nu era deci nici prea departe, nici prea aproape. Solul se dovedise a fi radioactiv exact în măsura în care putea să alimenteze bateriile de seleniu și ceriu, sursele de energie ale radiofarurilor. Radiofarurile trebuiau instalate în vârfurile unui triunghi uriaș, în măsura posibilului echilateral, la marginile terenului de coborâre. Dar mai întâi trebuiau aruncate în aer stâncile cu pricina. Era destul de probabil ca astronava să coboare tocmai pe ele. Stâncile alcătuiau două grupuri situate aproape în centrul viitorului rachetodrom. Exploratorii erau în măsură să rezolve această problemă. Ajutat de geologi, Bâkov plantă două mine în mijlocul grupului de stânci dinspre nord; explozia trebuia să smulgă din sol stâlpii de piatră și să-l fărâmițeze. Celălalt grup, grupul din sud, alcătuit din șase stânci, urma să fie aruncat în aer „de sus”. Mina se plantează pe vârful uneia din stânci și explozia distruge toate stâncile, „le bagă în pământ”, cum spunea Dauge.

— Pe ce undă o acordez? strigă Iurkovski, care ședea în vârful stâncii condamnate, unde tocmai fusese ridicată, nu fără greutate, mina.

— Indicele opt! îi răspunse Bâkov, înălțând capul.

— Aha… E clar…

— Silueta lui Iurkovski se mișcă pe fondul norilor roșii, în răbufnirile viscolului negru. Gata! Cam asta-l tot, nu?

— Dă-te jos! strigă la el Alexei Petrovici.

— E interesant de știut ce mutră ai să faci dacă stâncile au să reziste – observă Iohanici, așezându-se alături de Bâkov pe turela transportorului.

— N-ai grijă, că nu rezistă ele – răspunse acesta, urmărind îngrijorat mișcările dibace ale lui Iurkovski, care cobora pe peretele vertical și neted al stâncii. Ce naiba s-o fi cățărând și el fără frânghie?… Doar avem un cablu… Aș! Dumnealui nu poate fără scamatorii… Dar ce-o fi având de s-a oprit? Nici

încolo, nici încoace!

Iurkovski se lipise parcă de piatra neagră, la o înălțime de șase-șapte metri de la sol. Părea nemișcat și numai poziția lui nefirească și respirația scurtă și răgușită îi trădau încordarea maximă.

Dauge sări neliniștit în sus:

— Vladimir, ce-l cu tine?

Iurkovski nu răspunse și deodată alunecă în jos, ca un bolovan desprins dintr-o stâncă. Bâkov făcu o mișcare și închise fără să vrea ochii, iar când îi deschise din nou, îl văzu pe geolog suspendat în mâini, cu trei metri mai la vale, ținându-se de o ieșitură ce nu se vedea de jos.

— Volodka!… Iohanici sări de pe transportor și se repezi la stâncă.

— Fii calm, Dauge! spuse Iurkovski, cu vocea ușor frântă din pricina încordării. Cât mai e până la pământ?

— Vreo patru metri!… Gemu Dauge. Ai să-ți spargi oasele, păcătosule…!

— Dă-te la o parte! strigă Iurkovski și sări jos.

Căzu după toate regulile clasice, se săltă și se lăsă într-o parte. Bâkov sări și el jos de pe mașină, dar neînfricatul geolog ședea jos, pe pământ. Atunci inginerul își recăpătă glasul.

— Ce înseamnă asta, tovarășe Iurkovski? țipă el. Cum ai îndrăznit să te expui unui asemenea risc? Du-te imediat la comandant și raportează-l…

— Ei și dumneata, Alexei Petrovici!… Iurkovski se ridică cu agilitate și își scutură tot trupul, verificând dacă totul e în ordine. Avea o voce smerită. Patru metri sunt o nimica toată! Judecă și dumneata…

Dar Bâkov era furios:

— Puteai foarte bine să cobori cu cablul! Te-ai comportat ca un copil. Ai și găsit când să faci sport!… Ce dracu…!

— Lasă, Alexei! interveni Dauge, cuprinzându-l cu drag pe Iurkovski de umeri. E un copil, firește! Dar ce să-l faci, e un om curajos…!

— Curajosul…”! Ce te făceai dacă-și rupea gâtul?…

— Iartă-mă, Alexei Petrovici – spuse deodată Iurkovski și Bâkov se muie numaidecât.

— Îi raportezi comandantului ce-ai făcut – mormăi acesta și se apropie de stâncă pentru a înfășură cablul.

Cei doi geologi îi veniră în ajutor.

— Păcat de ea s-o aruncăm în aer – spuse Dauge, arătând spre stâncă învăluită în vârtejul de praf, când, după sfârșitul lucrului, se adunară cu toții în fața transportorului. Ar fi o barbarie să distrugem un monument ridicat în onoarea neasemuitei fapte eroice a lui V. Iurkovski…!

Și Dauge îi dădu o palmă pe spate prietenului său, care tocmai se strecura prin deschizătura chepengului, făcându-se nevăzut în bezna din ecluză.

Ermakov conduse transportorul spre sud și-l opri abia în apropiere de Colții lui Venus. Stâncile condamnate nu se mai vedeau; dispăruseră în zare, în viforniță neagră.

— Începem, Anatoli Borisovici? întrebă Bâkov.

— Dă-l drumul…

Bâkov apăsă pe întrerupătorul declanșatorului prin radio al explozibilului. Ecranul se lumină de o lumină albă, puternică, apoi se întunecă deodată. În depărtare se ridicară, legănându-se greoaie în vânt, trei coloane de foc și fum, de un roșu sângeriu, care se transformară în niște nori de forma unor ciuperci. Dincolo de zare, acoperind vuietul Golcondei îndepărtate, se auzi un tunet, care trecu pe deasupra transportorului și se rostogoli mai departe.

În aceeași zi ninsoarea neagră încetă și se așternu deodată un întuneric de neînțeles. Norii purpurii se stinseră pe neașteptate. Deasupra deșertului se lăsase o noapte adâncă. Câmpurile de nisip gudronat din jur răspândeau o lumină slab fosforescentă. Din crăpăturile solului se ridică, legănându-se în bătaia vântului, un fum albăstriu care răspândea lumină.

Începură lucrările de montare a radiofarurilor. Oamenii lucrau pe întuneric, cu ajutorul lanternelor de la căști sau al reflectoarelor „Băiatului”. Radiofarul nu era greu de asamblat și de montat; acum își făcea efectul antrenamentul migălos de la Poligonul Nr. 7. Dar așezarea uriașelor pânze cu elementele

de seleniu și ceriu lua mult timp. Exploratorii trebuiau să despacheteze, să scoată din transportor, să așeze și să acopere cu nisip sute de metri pătrați de pânză subțire și elastică. Era o muncă obositoare. La capătul zilei de lucru oamenii erau istoviți și se trânteau în pat, după ce înghițeau în silă câte o cană de bulion cu pâine.

Lucrau geologii și Bâkov. Ermakov nu se putea deplasa aproape de loc. Ședea ceasuri întregi în transportor; menținând legătura cu „Hius" și încercând să pună la punct dispozitivul de televiziune. Ținea jurnalul expediției, nota indicațiile laboratorului rapid, întocmea o hartă a împrejurimilor Golcondei, marcând migălos cu tuș negru și colorat pe foaia de nailon tot felul de linii și semne convenționale. Strângându-și pungă buzele cenușii, pipăia burdufurile cu apă, care se dezumflaseră mult și socotea ceva în sinea lui, lăsându-și peste ochi pleoapele-l roșiatice. Ca și mai înainte, la fiecare douăzeci și patru de ore, cu cinci minute înainte de ora 20, după ora de pe „Hius", stingea lumina în transportor, se urca în turelă, se lipea de ocularele telemetrului și se uita îndelung spre sud. Când era gata „plapuma" din jurul unui far, ieșea afară ajutat de Bâkov, controla instalația și o punea el însuși în funcțiune.

Legătura cu „Hius" era uneori surprinzător de bună, în funcție de capriciile eterului de pe Venus. În aceste perioade, Ermakov comunica cu Mihail Antonovici la fiecare trei-patru ore. Krutikov punea întrebări, transmitea salutări. Spunea că se simte foarte bine, că totul e în ordine, dar vocea lui vădea adesea atâta dor de Pământ, de tovarășii lui, încât Bâkov se simțea foarte stânjenit. Navigatorul nu știa încă nimic de Bogdan…

Și totuși clipele acestea erau clipe minunate, cele mai frumoase clipe. Să stai întins pe baloturi, destinzându-ți trupul istovit și să asculți ca pe o muzică vocea îndepărtată și puțin răgușită a navigatorului… Și să te gândești că nu mai ai mult de stat aici, că bunul Mihail Antonovici e viu și nevătămat, că „Hius" va veni în curând pe noul rachetodrom, ca să-l ia pe toți și să-l ducă de-aici…

Echipajul iar nu prea stătea bine cu sănătatea. Fiecare căuta să-și ascundă cu grijă indispoziția, dar nu prea reușea. Când se trezea noaptea din pricina durerii de ochi, Bâkov îl vedea adesea pe Ermakov, descălțat, examinându-și glezna umflată și gemând încet printre dinți. Iurkovski își bandaja pe furiș abcesele de la mâini și de la picioare. Starea lui Dauge era cea mai gravă. Părea aproape sănătos, dar îl măcina o boală ascunsă și de neînțeles. Geologul slăbise, temperatura lui continua să se mențină foarte ridicată. Ermakov făcea și el ce putea – îi dădea calmante, îi aplica un tratament electroterapeutic, dar toate acestea ajutau prea puțin. Boala nu dădea înapoi, provocând uneori accese de delir, un delir ciudat: uneori geologul fugea de niște șerpi închipuiți, urlând în gura mare. Nimeni nu știa ce să-l facă. În astfel de clipe el nu vedea nimic, iar când își venea în fire, nu-și amintea ce s-a petrecut cu dânsul…

Montarea celui de-al doilea radiofar era aproape gata. Mai aveau câteva ore de lucru, când Bâkov, simțindu-și mâinile obosite, dădu o fugă în transportor, ca să-și șteargă sudoarea de pe frunte și să se mai odihnească. Geologii rămaseră afară să așeze ultima sută de kilograme de pânză de seleniu și ceriu. Ermakov trebăluia la stația de radio, cu fața încruntată, exprimând nemulțumire. Bâkov stătu puțin în așteptare, apoi întrebă cu băgare de seamă:

— Sunt defecțiuni serioase?

Ermakov tresări și se întoarse.

— A, erai aici, Alexei Petrovici…?! Da, s-a întrerupt legătura. O întrerupere neașteptată și… Destul de ciudată…

Ermakov se ridică, ștergându-și cu buretele mâinile murdare, Bâkov se uita la el, așteptând.

— Vorbeam cu Mihail… Și.

— Comandantul șovăi – și deodată legătura s-a întrerupt.

— S-a întâmplat ceva cu aparatajul?

— Nu, stația e în ordine. Probabil am avut pur și simplu ghinion. Până atunci legătura a fost așa de bună, cum rar se întâmplă să fie.

Ceva în glasul comandantului i se păru neobișnuit lui Bâkov.

O vreme, cei doi cosmonauți se priviră în tăcere, pe urmă Ermakov întrebă:

— Mai aveți mult?

— Nu. Vreo două ore de lucru. Nu mai mult…

— Bine. Comandantul își consultă ceasul de la mână și întrebă cu un aer indiferent: Alexei Petrovici, dumneata n-ai observat cumva niște explozii spre sud?

— Spre sud? În direcția lui „Hius”? nu, Anatoli Borisovici. Spre sud, în regiunea mlaștinei, nu se produc niciodată fulgerări. Cel puțin nu s-au produs până acum.

— Da, da, ai dreptate…

— Acum Ermakov vorbea calm: Hai, isprăviți treaba și odihniți-vă! Mai avem puțin.

Bâkov își puse din nou casca și se ridică. Deodată se simți odihnit și plin de vioiciune. La ieșire mai zăbovi:

— Mă întorc curând, Anatoli Borisovici și vă ajut să ieșiți afară.

Ermakov înălță capul, se uită din nou la ceas și spuse enigmatic:

— Trebuie să supraveghem orizontul, Alexei Petrovici.

— Orizontul?

— Da, spre sud, în direcția mlaștinii…

— B-bine…

Trezindu-se în cursul nopții, Bâkov îl văzu pe Ermakov stând la stația de radio. Legătura nu se restabilise. „Hius” a tăcut toată noaptea. Toată noaptea și toată ziua următoare…

Cel de-al treilea far, ultimul, fu montat foarte repede, în mai puțin de zece ore. Ermakov ieși din transportor. Șchiopătând rău, se plimbă pe suprafața elastică a pânzei de seleniu și ceriu, acoperită cu nisip și pietriș, controlă schema de conectare și puse instalația în funcțiune.

Exploratorii stăteau lângă turela cu reflexe opalescente a transportorului și tăceau. Nu se schimbase nimic. Acolo unde clocotea de explozii cazanul de uraniu al Golcondei se ridica, la fel ca înainte, un zid purpuriu de lumină. Solul se cutremura sub picioarele oamenilor. Spre sud, în bezna de nepătruns, goneau trombe pe deasupra pustiului negru. Farul

scotea un zumzet abia auzit, iar fasciculul de radiații electromagnetice emis de el, subțire și invizibil, își începu vertiginoasa goană în rotogoale pe cer, de la orizont la zenit și de la zenit la orizont, desfășurând parcă o uriașă și nesfârșită spirală.

Țelul era atins. „Băiatul" va pleca, „Hius" va decola din uriașa mlaștină și se va întoarce pe Pământ. Pe cerul negru se va aprinde de multe-multe ori lumina aceea purpurie, vor veni și vor pleca zeci de astronave, dar cele trei turnulețe, mici și trainice, își vor trimite necontenit apelurile în eter: „Aici terenul de coborâre, aici Golconda, aici e ținta voastră, călători pe oceanele fără apă ale Cosmosului!"

— Așa… Rachedromul „Golconda uranică numărul unu" este gata pentru a primi cele dintâi astronave – spuse Ermakov, cu o voce gravă și vibrantă. Ora 17.45, 16 septembrie 19…

Toți tăceau. Ermakov ridică mâna și rosti solemn, distinct și tare:

— În numele Uniunii Republicilor Comuniste Sovietice, noi, echipajul astronavei sovietice „Hius", declarăm Golconda uranică, cu toate comorile ei, proprietate a omenirii!

Bâkov se apropie de far și prinse de bara lui hexagonală o pânză mare. Vântul flutură steagul roșu, cu o stea de aur și cu măreața, străvechea emblemă a secerii și ciocanului – drapelul Patriei.

— Ura! strigă Iurkovski.

Dauge bătu din palme.

Cu aceasta, ceremonia luă sfârșit.

Odată întors în transportor, Ermakov se așeză numaidecât lângă stația de radio. Iurkovski își scoase casca, se întinse și, căscând zgomotos, se trânti în patul său.

— Ei, Iohanici, cu ce ne tratezi? se informă el.

Atunci Bâkov își aduse aminte că era ziua de naștere a lui Iohanici. Încă pe când montau primul far, Dauge le vorbise despre asta și-l poftise solemn să sărbătorească această dată însemnată prin „îngurgitarea a cât mai multe băuturi și gustări și prin rostirea unor cuvântări de circumstanță". I-a invitat în versuri: „La sărbătoarea-n cinstea mea vă rog să vă

înfățișați;
Să vă-mbrăcați, să vă spălați!”
Bâkov zâmbi vesel și întrebă:
— Și unde-s bunătățile făgăduite?
Dauge începu să se agite, scotoci prin sacul său și scoase o sticlă învelită cu grijă în hârtie, două cutii de rollmops {15} și o bucată groasă de șuncă afumată, letonă.
Toate aceste bunătăți nu se încadrau în rația obișnuită a cosmonauților. Dauge izbutise să le aducă aici prin contrabandă. Bâkov așternu un șervețel, scoase din bufet câteva păhărele, furculițe și o pâine în ambalaj de polietilenă. Iurkovski își drese glasul, rosti un semnificativ „M-da-da” și se dădu mai aproape de masa festivă, improvizată ad hoc. Interiorul mașinii blindate căpătă deodată un aspect sărbătoresc. Era tare bine! Dauge despachetă sticla, o puse la mijlocul șervețelului și își frecă bucuros mâinile. Iurkovski își făcu freza. Bâkov se gândi puțin și își înnodă cravata pe deasupra costumului de protecție, ceea ce îl bucură nespus pe sărbătorit.
Cât durară aceste promițătoare pregătiri, Ermakov rămase, fără a-și scoate casca, lângă stația de radio. După ce sfârși de făcut niște calcule, se apucă să-l cheme pe „Hius”. Dar eterul rămânea mut. În difuzor se auzeau sunete răgușite, pocnituri, fluierături. Mihail Antonovici nu răspundea. Ermakov deconectă aparatul, își scoase obosit casca și o agăță cu grijă în perete. Bâkov observă mirat că fața comandantului se întunecase și se înăsprise. Pe Ermakov îl neliniștea ceva. Îl neliniștea acum, după ce străbătuseră un drum atât de greu, când nu-l mai rămânea decât să-l dea un ordin lui Krutikov și să aștepte venirea lui „Hius” pe noul rachetodrom! Ciudat… Alexei Petrovici își apucă cu degetele buza de jos.
— Tovarăși, vă recomand să vă odihniți și…
— Ermakov amuți, privindu-și mirat prietenii veseli. Ridică din sprâncene: Asta ce mai e?
— La sărbătoarea-n cinstea mea”…
— Începu Dauge, timid. Expresia de pe fața comandantului îl lăsă perplex. Anatoli Borisovici, azi e sărbătoare… Într-un

anumit sens… S-a încheiat…

— E ziua lui, Anatoli Borisovici! spuse vesel Iurkovski, chinuindu-se cu sticla. Bem și noi câte-un păhărel de coniac, mai stăm de vorbă.

Ermakov se uită la el, apoi la Iohanici, care stătea stânjenit, la bravul Bâkov (acesta își acoperi repede cu palma cravata stupidă). Ochii comandantului se îmblânziră.

— Haideți! spuse el și împături harta întinsă pe măsuța de lângă stația de radio.

Se așezară cu toții solemn în jurul șervețelului.

— Va fi și un toast? se informă Ermakov, luând din mâna lui Iurkovski un păhărel galben.

— Neapărat – îi răspunse acesta și rosti solemn: Azi sărbătorim un îndoit eveniment! Azi s-a născut marele G. I. Dauge și micul rachetodrom „Golconda uranică”. Amândoi au un mare viitor, amândoi ne sunt dragi. Să trăiți, să creșteți și să vă înmulțiți! Ura! Ura! Ura!

Afară șuiera vântul încins. Nisipul negru troienise „Băiatul”. Noaptea neagră și străină cuprinsese din toate părțile acest mic și intim colț de viață și lumină.

— Bun rollmops – spuse Iurkovski, luând foarte preocupat în furculiță o bucățică apetisantă de pește. Îmi place foarte mult rollmopsul…

Iohanici clătină din cap și zise, adresându-se lui Ermakov:

— Știți, mie mi s-a întâmplat cu rollmopsul ceva foarte interesant. Mai bine zis, nu cu rollmopsul, ci… Închipuiți-vă deșertul Gobi, câteva corturi, în fine… O expediție geologică. Pe o rază de trei sute de kilometri nici o casă, numai sălbăticiune. O splendoare, nu alta. Eram un grup de tineri practicanți și aveam cu noi o sticluță de coniac și o mult dorită cutie de rollmops. Așteptam și noi vreun eveniment solemn pentru, hm…

— Dauge pocni semnificativ din degete. Ei, a venit și ziua aceea! Uite ca acuma, ziua de naștere a unei… A unui tovarăș. Ne-am strâns grămadă lângă cort toți practicanții, șase persoane. Am desfăcut sticla, am tăiat pâinea, ne-am spălat pe mâini. Am pus toate astea pe cutia teodolitului și, țin minte ca

acum, eu m-am apucat să deschid, sub privirile lacome ale celorlalți, cutia de rollmops. Știți, tot mereu carne de berbec, șuncă… Ni se făcuse o poftă strașnică de ceva picant! Ei, n-apuc eu bine să deschid cutia…

Dauge făcu o pauză. Bâkov tuși nerăbdător și spuse:

— Ai deschis-o, și?

— Zău, nici nu-mi aduc aminte cum s-a întâmplat. Mi-am aruncat din întâmplare privirea peste capetele tovarășilor, care, firește, se aplecaseră cu toții deasupra cutiei și ce-mi văd ochii? Pe panta unei dune din apropiere se târa șerpuind un uriaș vierme liliachiu… Un adevărat șarpe boa… Tot numai inele…

— Minți! spuse cu convingere Iurkovski.

— Stai puțin, Vladimir Sergheevici! îl opri supărat Bâkov. Lasă-l să vorbească.

— Nu mint, Volodea. Era un olhoi-horhoi.

— Olhoi… Cum? întrebă Bâkov.

— Olhoi-horhoi – repetă Dauge. Pare-se singurul animal de uscat de pe Pământ înzestrat cu electricitate.

Iurkovski își împreună sprâncenele, căutând să-și aducă aminte de ceva.

— Olhoi-horhoi… Mi se pare că a fost descris pentru prima oară într-una din povestirile din Gobi ale lui Ivan Efremov acum o jumătate de secol, nu? {16}

— Da – confirmă Dauge. Mai târziu am aflat că în acest răstimp de o jumătate de secol, noi eram a treia sau a patra expediție care l-am văzut.

— Și ce s-a întâmplat? întrebă nerăbdător Bâkov.

Dauge răsuflă adânc:

— Nimic deosebit, desigur. Am scos un țipăt și am sărit în picioare. Rollmopsul a căzut în nisip. Ne-am repezit la cort după pușți, iar când ne-am întors.

— Dauge își desfăcu mâinile: Ia-l de unde nu-l. Viermele electric se făcuse nevăzut.

— Cred că ți-au făcut destule zile fripte pentru treaba asta frații – spuse Iurkovski și își vârî din nou furculița în cutia cu rollmops.

— Aș! Până la sfârșitul expediției nu s-a vorbit decât de olhoi-horhoi.

— Eu n-am văzut nimic asemănător în deșert – observă Bâkov.

Dauge îl lămuri că olhoi-horhoiul trăiește probabil numai în cele mai călduroase și mai pustii regiuni din Gobi-ul mongol.

— Am o propunere…

— Spuse Iurkovski.

— Mă iertați – îl întrerupse Ermakov. Comandantul se ridică și deschise stația de radio.

Încăperea se umplu deodată de șuierături și trosnituri.

Cei doi geologi se uitară unul la altul.

— N-avem legătură? întrebă alarmat Dauge.

— N-o mai avem de două zile – îi răspunse încet Bâkov, uitându-se cu coada ochiului la comandant.

Ermakov întoarse maneta aparatului și trosniturile încetară numaidecât.

— Plecăm la „Hius”…

— Comandantul își consultă ceasul: Peste o oră și ceva. Dacă, firește, nu intervine vreo schimbare…

Exploratorii se uitară perplecși unii la alții.

— Dați-mi voie – se încruntă Iurkovski. Și Marea de Fum?

— Nu intrăm în Marea de Fum? întrebă mirat Dauge.

Comandantul tăcea.

— Și apoi… Așa cum ne-am înțeles, Mihail Antonovici trebuie să-l aducă pe „Hius” aici. Rachetodromul e gata să-l primească… Mihail n-așteaptă decât ordinul dumneavoastră…

— Nu avem legătura…

— Spuse cu vocea sugrumată Ermakov.

— Mare lucru! Iurkovski ridică din umeri. S-a mai întâmplat. Să mai așteptăm…

— Și între timp cercetăm Marea de Fum – îl susținu Dauge. Asta înseamnă să îmbinăm utilul cu…

Ermakov clătină din cap:

— Nu. Vom pleca la „Hius”. Vorbi pe un ton foarte blând și în vocea lui răsunară parcă niște intonații cu totul necunoscute: comandantul părea să-l roage. Legătura poate să

se restabilească și poate să nu se restabilească. Noi nu trebuie să așteptăm. Suntem obligați să ne întoarcem imediat la „Hius". Ne-a mai rămas apă pentru mai puțin de patru zile. De mâine reduc rația.

Iurkovski sări în sus:

— Să plecăm? Când n-am făcut treaba decât pe jumătate? Să ne mulțumim cu niște firimituri nenorocite, când ne aflăm la doi pași de această comoară de mistere și enigme? Ni s-a încredințat o misiune de mare răspundere…

Bâkov înțelese că discuția era decisivă. Această discuție începuse în mai multe rânduri; geologii insistau de mult și cu disperare să se întreprindă o recunoaștere în profunzimea Mării de Fum. Dar Ermakov fie că prefera să tacă, fie că dădea răspunsuri atât de vagi, încât geologii, nefiind în stare să încalce legile disciplinei de campanie, se sufocau de necaz, gata-gata să tune și să fulgere.

Ce-l drept, Bâkov nu se așteptase ca discuția decisivă să aibă loc tocmai acum când s-au adunat să petreacă două-trei ore într-o atmosferă atât de intimă. Seara era definitiv compromisă. Nu-l mai rămânea decât să se împace cu situația și să asculte… Și să-și spună cuvântul, dacă i se va cere. I se va cere cu siguranță; era destul să se uite la oamenii aceștia palizi, trași la față. Fiecare din ei părea ferm hotărât și fiecare era convins că are dreptate…

Ermakov îl întrerupse pe Iurkovski:

— Considerați suficient de complete datele geologice asupra împrejurimilor Golcondei?

— A împrejurimilor îndepărtate?… Iurkovski își miji ochii.

— Da, îndepărtate.

— Datele sunt relativ complete – spuse prudent Dauge – dar…

— Ați desăvârșit studierea în prima linie de acces a compoziției calitative și cantitative a zăcămintelor utile din împrejurimile Golcondei uranice. Acum Ermakov vorbea tare și pe un ton violent: Ați dovedit că împrejurimile Golcondei pot fi exploatate. Ați cules un material destul de bogat cu privire la condițiile naturale ale regiunii. Ați determinat

regimul de radioactivitate. Ați întocmit o hartă a locului, geologică și topografică. Ați făcut recunoașterea geofizică a subsolului planetei Venus în această regiune…

— Datele sunt însă nebuloase și insuficient de complete – interveni Iurkovski. Avem posibilitatea să obținem date mult mai precise…

— Nu avem această posibilitate! spuse răspicat Ermakov.

— Cum adică nu avem?!

— Am mai spus. Sunt gata să repet. Mai avem apă pentru patru zile. Legătura s-a întrerupt. Situația în care se află „Hius” în mlaștină nu e lipsită de pericol. O incursiune în Marea de Fum înseamnă, în condițiile noastre, o aventură. Orice defecțiune mai serioasă a transportorului poate face să eșueze întreaga acțiune. În afară de asta…

— De ce aventură, când e vorba de o sarcină dată de guvern? se repezi Iurkovski. Ni s-a încredințat o acțiune de cea mai mare răspundere și noi o îndeplinim numai pe jumătate. E o rușine! Când au să mai vină oameni aici?!

— Dacă noi ne întoarcem, o să vină curând, dar dacă rămânem aici – niciodată sau peste douăzeci de ani! Nu intenționez să expun riscului rezultatele expediției.

— Risc! Iarăși risc! tună și fulgeră Iurkovski. Mie nu mi-e teamă de risc! puteți spune orice, Anatoli Borisovici, dar nu puteți face din noi niște lași! (Ermakov tresări fără să vrea: acestea erau propriile lui cuvinte.) Principala sarcină a expediției nu va fi îndeplinită!

— Nu-l chiar așa – interveni în discuție Bâkov.

Alexei Petrovici își aduse deodată aminte de discuția pe care o avusese cu Ermakov chiar la începutul zborului și înțelese motivele care-l făceau pe comandant să fie prudent. Geologii, obișnuiți să-l vadă pe Bâkov rămânând pasiv la discuțiile pe această temă, se uitară mirați la el. Numai Ermakov rămase neclintit.

Bâkov urmă:

— Nu aceasta e sarcina principală a expediției. Voi uitați de ordinul comitetului. Încercarea lui „Hius”, iată sarcina principală!

— Alexei Petrovici are dreptate. Principala noastră sarcină este aceea de a dovedi că numai niște aparate ele tipul lui „Hius” pot rezolva problema cuceririi planetei Venus. Iată ce trebuie să dovedim noi! în afară de asta, trebuie să ducem pe Pământ rezultatele recunoașterilor preliminare. Aceste rezultate le avem. Rachetodromul a fost amenajat. Mai rămâne principalul: să ne întoarcem pe Pământ.

Sărbătoritul ghinionist se apucă să mestece cu scârbă rollmopsul. Era vădit că se dă bătut.

Iurkovski exclamă mâhnit:

— Să lăsăm treaba neterminată!

— E mai bine așa, Vladimir Sergheevici. Și apoi, noi ne-am făcut treaba…

— Dumneavoastră nu sunteți specialist – îl înfruntă Iurkovski.

— Eu sunt comandantul! lui Ermakov i se umflară vinele de la tâmple. Spuse stăpânindu-se: Eu sunt cel care răspund de rezultatele întregii expediții. Aș fi putut pur și simplu să ordon, dar v-am ascultat argumentele și… Le consider neconvingătoare. Să nu mai vorbim de asta… Dacă însă stabilim în decurs de o oră legătura cu Mihail și el îl aduce pe „Hius” aici, atunci vă mai acord două-trei zile…

Seara era indiscutabil stricată. Geologii se așezară unul lângă altul, cu capetele în piept. Ermakov trecu din nou la stația de radio. Difuzorul vuia și păcănea cumplit. Clipele treceau în zbor. Legătura nu putea fi restabilită. Sticla de coniac stătea uitată la mijlocul șervețelului alb.

Prr! Prr! Țiu-u-u…!

— Făcu prelung difuzorul. Indicatoarele de pe perete se înroșiră încetul cu încetul. Contoarele de radiație porniră să țăcăne.

— Venus te salută, Iohanici – spuse cu o voce rigidă Iurkovski.

— Ah, dumnezeule, dumnezeule!… Răspunse sărbătoritul, cu o cumplită nostalgie și începu să drăcuiască în limba letonă.

Țiu-u-u…

— Făcea difuzorul.

Se tânguie-n parâmă cabestanul…
Auzi, auzi sfâșietoru-l cânt?
Copiii Ceții părăsesc limanul, Pornind spre care țărm?
— Mânați de vânt…
Iurkovski începu deodată melodia unui cunoscut cântec liric.
— A, asta e ceva nou! se învioră Dauge. Și mai departe?
— Mă acompaniezi? întrebă Iurkovski, puțin jenat.
— Sigur! Dă-l drumul!
Iurkovski repetă strofa și Dauge îl secondă cu o voce înfiorătoare:
Copiii Ceții părăsesc limanul, Pornind spre care țărm?
— Mânați de vânt.
Auzi cum plânge un pescăruș pe mare, Brăzdând talazul plumburiu din larg?
În pâcla ploii, undeva în zare, Se mistuie catarg după catarg…
Pe coame de talazuri înspumate, În zorii unei sumbre dimineți, Matrozii calmi spre zări îndepărtate corăbiile-și poartă îndrăzneți.
I-așteaptă-n drum furtuni pustiitoare, Și fluxul spre necunoscute stânci, Și uriașe valuri zdrobitoare, Recifuri crunte-n apele adânci;
Și nopți fierbinți, cu pânzele uscate, Năvodul jilav ridicat din val, Sărutul din dumbrăvi îndepărtate adus de-o adiere de pe mal.
Iar unde se sfârșește Oceanul, Străine țărmuri îi îmbie blând…
Copiii Ceții părăsesc limanul…
Dar când se vor întoarce oare?… Când?
— Dar când se vor întoarce oare?… Când?” repetă, dus pe gânduri, Dauge. Bravo, Volodea, frumos…
Își umplură păhărelele și le dădură pe gât. Cuprins de nostalgie, Iurkovski își lăsă pe brațe capul frumos, cu fire cărunte în păr. Ermakov se gândea încordat la ceva, uitându-se mereu, cu un gest mecanic, la ceas. Bâkov se simți mâhnit de-a binelea. Se lăsă pe spateaza scaunului și închise ochii. Revedea chipuri dragi, cumplit de îndepărtate, cerul albastru

și adânc, un vânțuleț călduț, mângâietor, fâșii de nori oglindindu-se în apa tremurătoare a unui lac… Pământul…

Deodată Ermakov se ridică. Absolut calm, fără a-și lua ochii de la cadranul ceasornicului, spuse:

— Iertați-mă, am să sting lumina. Trebuie să cercetăm împrejurimile. Alexei Petrovici, ajută-mă!

Ermakov urcă în turelă. Stinse lumina, întoarse telemetrul spre sud și rămase lipit de oculare. Bâkov se aplecă spre cel de-al doilea telemetru. Înaintea lui, într-un cerc negru-plumburiu, brăzdat de linii fosforescente, sclipiră deodată, una după alta, puțin deasupra dungii negre a orizontului, două steluțe strălucitoare, de un roșu sângeriu.

— Indicațiile – auzi el deodată la ureche vocea răgușită a lui Ermakov. Indicațiile dumitale, Bâkov! Fii atent, ce naiba…

Fără a sta pe gânduri, Bâkov marcă mașinal și zorit direcția în care se aflau ciudatele luminițe. Stelele roșii păliră și se stinseră. Ermakov aprinse lumina în turelă și citi febril indicațiile de pe tambururile telemetrului său.

— La dumneata cât arată? întrebă el repede.

— Altitudine zece grade zero opt minute, azimut treizeci de grade douăzeci și șase de minute… Dar ceea ce…

— Taci, Alexei Petrovici…

— Ermakov notă cifrele în carnet. Taci! Despre asta vom vorbi mai târziu…

Bâkov își apucă buza de jos cu degetele.

— Lumină! strigă deodată Iurkovski. Aprindeți lumina. Lui Dauge i s-a făcut iarăși rău…!

GOLCONDA ÎȘI SPUNE ULTIMUL CUVÂNT

„Băiatul” înainta încet. Pe ecran se perindau contururile unor stânci care se succedau la mici intervale – un haos de piatră. Reflexele îndepărtatei vâlvătăi a Golcondei jucau pe grumajii unor uriașe blocuri albe, brăzdate de crăpături.

Deși drumul era rău, „Băiatul” ar fi putut merge de două ori mai repede, dar de fiecare dată când transportorul se zdruncina, nimerind în câte un hârtop, Iurkovski gemea în bezna cabinei, fără să se trezească și conductorul mașinii strângea din dinți, de parcă ar fi simțit el însuși arsura

trupului spuzit de abcese.

Prin vuietul uniform al motorului răzbea hârâitul înfundat al aparatului de radio; comandantul nu-l mai închidea acum nici o clipă. Ermakov frunzărea niște hârtii, stând la măsuța rabatabilă. Pesemne zguduiturile îl stânjeneau mult, dar comandantul nu spunea nimic.

Cât de ciudate erau toate acestea și cât de mult se deosebeau ele de tabloul pe care și-l imaginase atât de des Bâkov! Operațiile de recunoaștere s-au încheiat, rachetodromul e gata, „Hius" coboară solemn pe câmpia netezită, are loc o splendidă întâlnire, oamenii se văd din nou în cabine confortabile, iată-l și pe bunul Mihail Antonovici și, în sfârșit, pornesc spre casă… Dar în loc de asta apar niște luminițe ciudate la sud, mașina gonește pe un teren sfârtecat și fața comandantului e rece și încordată, cu o expresie bizară întipărită pe ea. Bâkov nu l-a văzut încă niciodată astfel… Firește, era riscant să aștepte restabilirea legăturii cu „Hius", avându-l pe bord pe Dauge grav bolnav și dispunând de o rezervă de apă doar pentru trei-patru zile… Se înțelege de ce a hotărât Ermakov să se întoarcă la „Hius". Dar de ce graba asta? De ce dă comandantul atâta importanță luminițelor acelora din sud? E limpede, doar, că le aștepta. Să fie oare Mihail? Oare…

— Alexei Petrovici, trebuie să vorbesc cu dumneata – spuse încet Ermakov…

Bâkov răspunse fără a întoarce capul, atent numai la drum:

— Vă ascult, Anatoli Borisovici.

Alt hârtop. Altă izbitură. Iurkovski gemu puternic prin somn.

— Oprește mașina.

— Am înțeles…

Ermakov ședea fără cască la măsuța rabatabilă. Lumina albastră, intimă din turelă cădea pe hartă, pe degetele subțiri și albe ale comandantului, care se jucau cu creionul.

— Ascultă-mă cu atenție, Bâkov. E ceva foarte important. Îți aduci aminte de cele două luminițe de la sud?

— Da.

— Le-am determinat coordonatele, presupunând că sunt

niște rachete de semnalizare…

— Hius”?!

— Asta nu știu. Uite…

Era o hartă a regiunii explorate. Bâkov desluși cercul aproape regulat al uriașei mlaștini, al craterului aceluia de noroi, și, înăuntrul lui, o cruciuliță – locul unde a coborât „Hius”. Drumul străbătut de transportor prin deșert și prin lanțul de stânci spre rachetodromul „Golconda-l” era marcat cu o linie punctată. Pata neagră ca cerneala a Golcondei, împrejmuită de centura de un cenușiu palid al Mării de Fum, apărea deosebit de izbitor.

Ermakov arătă cu vârful creionului un cerculeț roșu la sud-est de mlaștină.

— Uite, punctul acesta. Îl vezi… Ceva mai la o parte de mlaștină… De-aici au fost lansate rachetele, dacă, desigur, erau rachete. Coordonatele sunt determinate cu o precizie de cinci-șase kilometri.

— Dar cum și de ce să se fi deplasat „Hius” acolo?

— N-am spus că e „Hius”. Dar…

— Ce anume?

Ermakov se încovoie și își privi piciorul bolnav.

— Uite ce e, Bâkov. Noi ne deplasăm acum spre locul unde a coborât „Hius”, spre mlaștină. Rachetele puteau fi lansate de vreo expediție care știe că ne aflăm în această regiune. E posibil să fi fost doar o rachetă autodirijată, încărcată cu alimente. Sau să nu fi fost nimic. E posibil ca noi să fi văzut niște explozii atmosferice… Ele însă coincid curios cu semnalul convenit.

— Fix la douăzeci zero zero? întrebă Bâkov.

— La douăzeci și douăsprezece – precizează cu răceală Ermakov.

— Și în caz de ceva, Mihail trebuia… Trebuia să semnalizeze la douăzeci precis?

— Da.

Bâkov simți lămurit în piept fiorul unei presimțiri rele.

— Legătura s-a întrerupt într-un chip foarte ciudat – urmă Ermakov, ca și cum ar fi dat glas gândurilor sale. Difuzorul a

început să duduie și nu l-am mai auzit aproape de loc pe Krutikov. Mi s-a părut însă că m-a strigat nu știu cum… Tulburat. Mult prea tulburat… Pe urmă s-a făcut liniște. Și iată că e a treia zi de când tace. Comandantul se aplecă la urechea lui Bâkov. Pentru o clipă, ochii lui sclipiră în obscuritatea cabinei ca niște ochi de pisică. Oricum ar fi, una din hărți ți-o dau dumitale. Ascunde-o și ține-o la dumneata. S-o știi tot timpul la dumneata. Ce-a de-a doua rămâne la mine. O pun uite aici, în sertarul măsuței. Orice s-ar întâmpla, ții direcția spre mlaștină. Nu căuta alt drum. N-avem de ce să ne pierdem vremea. Ține direcția spre „Hius”. Și numai dacă „Hius” nu se mai află în mlaștină…

Bâkov își opri răsuflarea.

— De altfel sper să fie bine – încheie Ermakov pe un ton care-l făcu pe Bâkov să se îndoiască de sinceritatea acestei declarații optimiste a comandantului.

Câteva secunde rămaseră tăcuți.

— Asta-l tot ce voiam să-ți spun. Ții direcția spre mlaștină!

Ermakov tuși discret și se întoarse spre receptor.

Turtind pietrișul de sub el, „Băiatul” porni mai departe. Bâkov nu mai lua în seamă gemetele lui Iurkovski. Acul vitezometrului se deplasă la 30. Transportorul își mărea viteza. „ „Hius” – se gândea Bâkov. Mihail Antonovici… Să se fi întâmplat oare o catastrofă? Să fi pierit astronava?”

Nefericitul Dauge geme cu capul dat pe spate. E tras la față și are în obraji pete roșii, nesănătoase. Sinistră și neînțeleasă boală! Ce-o fi oare? Nimic nu ajută. „Febra care a nimicit echipajul ceh al acelei nave” – a spus Iurkovski. Febra deșertului. Dar de ce s-a îmbolnăvit numai Iohanici? Aici, în transportor, aveau cu toții aceleași condiții. E drept că acolo, printre stânci, când îl căutau pe Bogdan, Dauge a ieșit o dată afară fără costumul de protecție și a înghițit praf… Dar… Dacă aceasta e febra deșertului, aceeași febră, o să fie foarte rău de Iohanici, de bunul și cinstitul Dauge. Ermakov a spus: „Cerul albastru vindecă toate bolile mai bine decât orice medic”. Dar dacă ei nu vor vedea așa de curând cerul albastru?… Sărmanul Iohanici!…

Pe Bâkov începură să-l doară ochii. Ridică mâna stângă de pe butoane și își frecă cu băgare de seamă pleoapele umflate.

— Te dor? întrebă deodată Ermakov.

— Da. Mă jenează…

Ermakov veni cu băgare de seamă pe scaunul alăturat și se uită la vitezometru: 45 de kilometri pe oră. Puțin. Transportorul se sălta, sfărâmând bolovanii de sub el. Șenilele zăngăneau. „Drace!" gemu din spate Iurkovski. Acul vitezometrului oscila lângă cifra 70… „Băiatul" era aproape de lanțul de stânci, când Bâkov observă înaintea sa niște pete și dungi roșii, deasupra cărora juca un abur greu, liliachiu. Drumul era barat de un neînțeles șuvoi de foc. Bâkov opri mașina și îl chemă încet pe Ermakov. Aplecați deasupra vizorului, priviră o vreme în tăcere ciudatul fenomen.

— Încercăm să trecem? întrebă în cele din urmă Bâkov.

Ermakov clătină nelămurit din cap:

— Nu… Nu face. Să încercăm mai bine să ocolim.

— Ce poate fi oare?

— Nu știu… Trage mașina mai aproape.

„Băiatul" se târî încet vreo două sute de metri și se opri. Pe solul negru jucau niște dungi sinuoase, răspândind o lumină de un roșu aprins. În depărtare, după o perdea de pâclă viorie, dungile se împreunau alcătuind o pată roșie. Părea că se revarsă de undeva, acoperind deșertul, un torent de lavă incandescentă. Bâkov observă că acest câmp roșu se apropia încet, imperceptibil, de un bloc mare de piatră, de culoare neagră. La baza acestuia, câmpul roșu se învolbura, ridicându-se peste blocul de piatră…

— Se mișcă – bolborosi Ermakov.

Blocul de piatră dispăru sub aluatul acela roșu, mișcător.

— Drace!

— Ieșim să vedem – propuse hotărât Ermakov. Se ridică repede, dar se prăbuși din nou în scaun, scoțând fără să vrea un geamăt. Nu, nu pot… Trezește-l pe geologi, Alexei Petrovici!

Nu părăsiră numaidecât transportorul. Masa aceea roșie, luminoasă avea ceva sinistru. Până și Iurkovski rămase tăcut

atunci când Bâkov spuse cu băgare de seamă:

— Putem să ne apropiem și să cercetăm chestia asta cu manipulatoarele…

— Se poate – confirmă nesigur Dauge. Eu cred că nu e lavă…

Ermakov se aplecă și își pipăi piciorul, strâmbându-se de durere.

— Fiți prudenți. Cum se ivește cel mai mic pericol, întoarceți-vă în transportor. Vă veți putea îndepărta oricând. Șuvoiul se deplasează încet.

Când ajunse la ușița care da în ecluză, Bâkov întoarse capul. Ermakov ședea încovoiat în fața tabloului de comandă, fără a-și lua ochii de la fâșia purpurie ce se întindea în fața transportorului. Nu-și pusese costumul de protecție și Bâkov văzu în lumina trandafirie a ecranului pumnii strânși ai comandantului…

Șuvoiul tremurător se deplasa lateral de ambele părți, cuprinzând transportorul într-un uriaș semicerc. Brațele lui lungi, aruncate înainte, păreau să pipăie terenul. Deasupra acestui covor roșu în continuă mișcare stăruia o ceață liliachie, cu reflexe schimbătoare. În căștile radiotelefoanelor se auzea vuietul Golcondei îndepărtate, însoțit de un freamăt uniform: șuvoiul purpuriu ducea cu el pietre și bolovani.

— Grozav mai seamănă cu o ființă vie – bolborosi Dauge.

— Nu vorbi prostii, Grigori…

— Spuse Iurkovski.

— E o ființă vie. Privește-l tentaculele: caută drumul printre stânci…

— Nu caută nimic…

Dauge se aplecă, ridică un bolovan și, zicând „Fie ce-o fi!”, îl aruncă în masa aceea roșie. Bâkov, care nu apucase să-l oprească, se încordă, gata la orice neplăceri. Dar nu se întâmplă nimic. Bolovanul căzu pe suprafața roșie, se săltă, se rostogoli puțin și se opri, înnegrindu-se. În jurul lui se ridicară fuioare de fum trandafiriu. Apoi bolovanul dispăru, de parcă s-ar fi topit: masa roșie îl absorbise.

— Temperatura e, normală – comunică Iurkovski, examinând termometrul de mână: cincizeci și patru de grade și trei linii.

Pentru locurile acestea e o temperatură absolut normală. Asta nu e lavă.

Se apropiară mult de tot. Peretele de ceață liliachie se ridica drept în fata ochilor lor; încă câțiva pași și ar fi călcat pe acel extraordinar covor roșu.

— Mai departe nu mergem – spuse Bâkov. La mine în cască contorul de radiație a luat-o razna.

— M-da-a! făcu prelung Iohanici și se opri. Radiația se intensifică. Chestia asta emite radiații, Volodea…

— Văd – bombăni Iurkovski, lăsându-se pe călcâie și examinând atent marginea șuvoiului purpuriu.

Solul era acoperit de o crustă groasă, luminiscentă, probabil foarte dură, spongioasă ca un burete. Crusta aceasta se deplasa încet, umflându-se pe-alocuri, smulgând bolovanii din nisip.

— Are o grosime de vreo cincisprezece centimetri – constată Iurkovski, privind-o cum se târăște peste un pietroi ascuțit. Nu e o ființă vie, Grișa! E cu totul indiferentă la excitațiile dinafară.

— Caraghiosule! dauge ridică din umeri: Buretele e și el absolut indiferent la excitațiile dinafară… Aceasta e cu siguranță o colonie de microorganisme.

— Microorganisme… La o radiație atât de ridicată și în regiunea asta? Iurkovski dădu glas gândurilor sale. Deși, desigur, o ființă se poate adapta la orice condiții. Cu atât mai mult, cu cât chestia asta radiază ea însăși… Aici ai dreptate, Iohanici. Dar cum ai putea dovedi?… Hai să luăm o probă; vedem noi acasă ce e.

— Așadar, credeți că putem străbate cu „Băiatul” câmpul acesta roșu? întrebă Bâkov.

Geologii rămaseră o vreme tăcuți, după care Dauge răspunse:

— Mai curând da decât nu. În orice caz asta nu e lavă.

— Atunci hai la mașină. Ermakov ne așteaptă.

— Imediat, Alexei! Stai numai să luăm o probă.

Transportorul se afla la o depărtare de vreo sută de metri, sclipind în lumina roșie. Deschizătura chepengului se vedea ca o pată neagră. Crusta aceea roșie părea să încercuiască

transportorul; în depărtare se și vedeau în întuneric fâșiile ei, învăluite într-un abur liliachiu. Crusta împresurase „Băiatul” din trei părți. Bâkov se alarmă.

— Hai mai repede, tovarăși! spuse el. Nu prea-mi place mie cum se comportă acest interesant fenomen al naturii.

— Stați un pic, să aduc un container – mormăi Dauge și porni în pas alergător, călcând nesigur, spre mașină.

Bâkov îl petrecu cu privirea. Când se întoarse spre Iurkovski, îl văzu străduindu-se să taie cu cuțitul o bucățică din crusta aceea.

— Nu, Vladimir Sergheevici, de ce faci asta? Las' că luăm cu manipulatorul.

Iurkovski gâfâia supărat, operând cu lama cuțitului. Aceasta pătrundea în masa elastică. Dar pe urma tăieturii masa se lipea numaidecât la loc. Înfuriat, geologul rupea și ciopârțea piftia aceea mișcătoare. În cele din urmă izbuti să desprindă o bucată. Din golul făcut răbufni un gaz luminiscent, învăluit într-un nor gros. Iurkovski se ridică și aruncă cu piciorul bucata desprinsă, cât mai departe. Pe nisipul negru se aprinse o pată roșie. În spate răsună un bubuit. Cei doi exploratori întoarseră capul și-l văzură pe Dauge căzând de pe transportor; ședea jos într-o poziție caraghioasă.

— Tii!… Făcu înciudat Iurkovski.

Dauge se ridică repede și se aplecă să caute ceva sub picioare. Bâkov observă că tentaculele de foc împresuraseră complet transportorul, împreunându-se la o depărtare de vreo trei sute de metri de mașină și alcătuind un cerc aproape perfect.

„Un cerc…

— Îl fulgeră gândul. O centură de foc… Unde am mai auzit de centura asta?”

Dauge venea spre ei, târând după el containerul de metal pentru probele radioactive, pe care-l legase cu o curea. La subsuoară ținea un scut greu.

— Drace! făcu uimit Iurkovski.

Bâkov se uită sub picioare și văzu că bucățica de crustă pe care o tăiase Iurkovski luase forma unei stele, întinzând niște

lăstari lungi și subțiri în direcția covorului roșu. Deodată își aduse aminte: „Centura roșie! ferește-te de Centura roșie! enigma lui Tahmasib…”

În clipa aceea solul se cutremură. Bâkov își pierdu echilibrul și fu cât pe ce să cadă. Îl văzu pe Dauge prăbușindu-se și scăpând jos tot ce avea în brațe. Iurkovski încerca să se ridice, stând în patru labe.

Pe cerul negru izbucni o lumină orbitoare albă-albastră. O nouă zguduitură îl trânti jos pe Bâkov. Auzi sub picioare un trosnet asurzitor. De jur-împrejur văzduhul răsuna de bubuituri.

— A-a-a! strigă Iurkovski și strigătul lui abia se auzi în vacarmul acela cumplit.

Agățându-se febril de neregularitățile terenului, Bâkov văzu că lângă transportor solul crăpă. O coloană de foc țâșni în sus. În viitoarea limbilor de foc, Alexei Petrovici văzu „Băiatul” cu botul ridicat, învârtindu-și cu o iuțeală nebună șenilele. Îl văzu pe Iohanici ridicându-se și prăbușindu-se din nou cu fața în jos. Apoi îl învălui o căldură insuportabilă, răzbind prin țesătura de silichet a costumului de protecție. Gata să-și piardă cunoștința, se ridică în picioare, menținându-și anevoie echilibrul, făcu câțiva pași nesiguri în direcția transportorului scorojit și căzu din nou; solul îi fugise de sub picioare. Bubuiturile încetară brusc. Printre șiroaiele de sudoare care-l încețoșaseră ochii, Bâkov văzu solul zguduit și crăpat căpătând o lumină roșie-cenușie. Transportorul, încins la roșu, se afunda în nisipul topit.

— A-a-a! strigă din spate Iurkovski.

Strângând din dinți, căutând să biruie slăbiciunea care-l cuprinsese, Bâkov se sili să se târască în direcția de unde se auzea țipătul tânguitor. Văzu întinse spre el mâinile negre, carbonizate parcă, ale lui Iurkovski. Mai găsi puteri ca să le apuce, să se proptească în sol și să-l tragă pe geolog mai departe de smârcul acela roșu.

Pe urmă își pierdu totuși cunoștința, se pare însă că nu pentru multă vreme, căci, venindu-și în fire, constată că geologul zăcea alături de dânsul, cu mâinile strânse caraghios

sub el, că solul încins din jurul „Băiatului” nu apucase încă să se întunece și transportorul stătea puternic aplecat într-o rână, adânc înfundat în pământul topit; blindajul din material plastic al transportorului mai scotea fum, întunecându-se cu repeziciune.

Orbitoarele fâșii albe-albastre de pe cer se stinseseră. În urechi se auzea necontenit un sunet pătrunzător; Bâkov nu-și dădu numaidecât seama că era contorul de radiație. „Zeci, sute de unități Roentgen” – îi fulgeră prin minte. Se ridică în picioare, îl apucă de subsuori pe Iurkovski (care atârna neputincios în brațele lui) și-l târî spre transportor, mai departe de crusta roșie, care se bășicase, învăluită în aburi trandafirii. După vreo patruzeci de pași dădu de Dauge. Iohanici zăcea pe spate, cu degetele crispate înfipte în țesătura costumului de protecție în dreptul pieptului. Culcându-l pe Iurkovski alături, Bâkov se aplecă deasupra prietenului său. Dauge era leșinat și respira des, hârâind. Partea de jos a costumului său de protecție era numai zdrențe. Alexei deșurubă zorit robinetul buteliei de oxigen, luă cureaua pistolului automat și legă strâns trupul nemișcat în jurul taliei, pentru a opri pătrunderea aerului de afară, sărac în oxigen și saturat de praf activ. Dauge scoase un geamăt și trase, cu un sughit, în piept gazul dătător de viață. Iurkovski își veni singur în fire. Se scutură, se ridică cu o mișcare iute și se așeză din nou. Dauge continua să respire greu.

— Băiatul”… Anatoli Borisovici…

— Îngăimă Iurkovski. Repede…

Bâkov îl ajută să se ridice și porniră amândoi, clătinându-se, spre transportorul aflat la o depărtare de o sută de metri și care se răcea treptat. Trecură peste o crăpătură largă ce se căsca înaintea lor și o luară la fugă. Iurkovski se vârî primul în deschizătura chepengului, dar căzu.

Bâkov îl dădu la o parte și se vârî el.

Chepengul, topit de foc, se făcuse oval. Blindajul era încă încins. Căldura pe care o degaja răzbea prin costumul de protecție, devenind insuportabilă. În ecluza cufundată în întuneric, Bâkov căută zadarnic întrerupătorul de lumină și,

negăsindu-l, aprinse lanterna de la cască. Ușa ecluzei n-o putea deschide.

— Anatoli Borisovici! tovarășe Ermakov! strigă el, disperat și deodată își dădu seama că e inutil. Comandantul murise.

Temperatura exploziei fusese mult prea înaltă. Totul se topise, „Băiatul" devenise pentru un timp incandescent, iar Ermakov era fără cască atunci când plecaseră ei. Acolo, înăuntrul transportorului, totul a ars. Totul. Și comandantul… Nu mai există nimic…

— Chepengul, chepengul. Mai repede, la naiba! Iurkovski se târî în ecluză și se năpusti asupra chepengului care da în interior și împinse. Se lăsă cu tot corpul asupra chepengului, iar Bâkov i se alătură. Zadarnic! Iurkovski izbi furios cu pumnii în chepeng.

— Trebuie tăiat…

— Îngăimă Bâkov, cu vocea răgușită.

— Cu ce, Alexei Petrovici? Hai la chepengul de rezervă, hai…!

Bâkov sări afară din mașină. Chepengul de rezervă, de care nu se folosiseră niciodată, se afla în partea din spate a transportorului. Dar ocolind mașina, Bâkov pricepu că totul e pierdut. „Băiatul" se afundase adânc în solul muiat de temperatura înaltă și se lipise de el. Chepengul ajunsese sub nivelul scoarței dure, care se întărise și era cu neputință de ajuns acolo. „Băiatul" se, transformase într-o fortăreață moartă, inaccesibilă celor rămași în viață. Ermakov era izolat de lume și mort. Mort! Comandantul a murit!

Bâkov se lăsă obosit pe solul înfierbântat și schilodit și își acoperi fața cu palmele. Degetele i se loviră de calota netedă a căștii…

Iohanici fu adus lângă transportor și întins, pe cât era cu putință, mai comod. Înainte de asta, Bâkov a trebuit să piardă câteva minute ca să-l aducă în fire pe Iurkovski. Geologul umbla în jurul transportorului lipsit de viață, fără să audă și fără să vadă nimic, fără a răspunde la întrebări. Bâkov l-a apucat de umeri, l-a zgâlțâit cu putere și atunci geologul și-a venit în fire și l-a urmat docil.

Dauge nu-și recăpăta cunoștința. Exploratorii nu aveau medicamente, nu aveau bandaje. Nu aveau cu ce să acopere picioarele arse ale prietenului lor. Nu puteau nici măcar să-l scoată casca și să-l dea apă, după explozie, temperatura aerului era încă mult prea ridicată – peste 80 de grade. Fără a spune o vorbă, Iurkovski și Alexei Petrovici îl tot întorceau pe Iohanici când pe-o parte, când pe alta, scotoceau prin rucsacuri și îi înfășurau cu cârpe picioarele rănite. Căutau să-l facă respirație artificială, fără a ști ei înșiși pentru ce, îi acopereau cu zdrențele costumului de protecție trupul dezgolit, ferindu-l de vântul arzător. Bâkov se uita mereu la termometrul de mână, dar temperatura scădea încet…

— Moare – spuse Iurkovski. Are arsuri de gradul doi. E rău…

— Taci! urlă furios Bâkov.

— Alexei! Vine – bolborosi Iurkovski în delir. Uite-o, vine…

— Cine? alexei Petrovici întoarse capul și înțelese numaidecât.

În jurul „Băiatului” se strângea încet, dar vizibil, centura aceea roșie. Masa purpurie se târa din toate părțile, apropiindu-se de centrul groaznicei explozii din adâncuri care distrusese transportorul și unde se vedeau acum mormane de bolovani topiți. Deasupra gropii negre și adânci se ridicau nori de fum.

— Vine peste noi – urmă Iurkovski. O să ne strivească… Trebuie să plecăm de-aici.

— Unde? Bâkov făcu ochii roată: covorul roșu înainta din toate părțile.

Iurkovski se ridică anevoie, se aplecă asupra lui Dauge și-l apucă cu băgare de seamă de subsuori:

— Pune mâna, Alexei!… Ne închidem în mașină. Poate rezistăm…

Iohanici scoase un geamăt de durere când îl traseră prin deschizătura îngustă a chepengului. În ecluză era foarte cald, mult mai cald decât afară.

— Doamne! rosti disperat Alexei Petrovici, aruncându-și privirea la termometru. Nouăzeci!

Bâkov se lungi pe podeaua încinsă și-l trase pe Dauge peste

el. Iurkovski se străduia febril să închidă chepengul, dar nu izbutea; și deschizătura și chepengul își pierduseră forma inițială. Geologul fixă cum putu bucata grea și fierbinte de blindaj și privi printr-o crăpătură:

— Acuș urcă pe tanc… Nu ocolește obstacolele; trece peste el… Ia să vedem!

Iurkovski se retrase și se așeză într-un colț întunecos. Alexei Petrovici rămase tăcut, atent la zgomotele de-afară și la horcăitul lui Dauge, simțind căldura insuportabilă încingându-l spinarea. Erau condamnați. „Băiatul" era distrus. Nu aveau mâncare, oxigen, apă… Iohanici stătea prost, foarte prost. Ce puteau oare face pentru el? Măcar ceva, ceva nefolositor, dacă nu-l mai rămânea nimic de făcut… „Băiatul" se cutremură. Lumina roșie care răzbea prin crăpătura chepengului deveni mai puternică. Se auzi un scârțâit, apoi un huruit: covorul roșu învăluia transportorul schilodit…

După o jumătate de oră temperatura scăzu până la șaizeci de grade. Scoțând cu băgare de seamă pacostea aceea de cască de pe capul lui Dauge, Alexei Petrovici îi turnă în gură puțin suc de portocale. Iohanici se înecă și deschise ochii, în care se citea suferința. Bâkov îl mângâie pe obrazul neras și-l puse din nou casca.

— Unde suntem?

— În mașină, Iohanici prietene… Ești rănit.

— Ah, ce mă doare… Picioarele… Ce s-a întâmplat? De ce-l întuneric? De ce nu mergem…?

— S-a produs o explozie, Iohanici – răspunse Iurkovski și rămase tăcut: n-avea puteri să-l spună totul până la capăt.

— Da… O explozie… Îmi aduc aminte. M-a trântit jos și m-a ars… Vladimir, tu pricepi ce-l asta?… Undeva în adâncuri a făcut explozie un cazan atomic… Ții minte… Noi doi am avut o discuție pe chestia asta… Ce ghinion!… Exact sub noi…

Dauge respira repede, neregulat. Alexei Petrovici întoarse până la refuz robinetul de oxigen.

— E bine, e bine… Încă.

— Dauge respira adânc, cu lăcomie. Unde-l Ermakov? De ce tăceți? Alexei! Ce s-a întâmplat?…

— Băiatul” a fost distrus, Grișa…

— Iurkovski făcu o pauză, apoi sfârși, vorbind rar: Ermakov a murit…

Dauge scoase un sughiț de plâns și își pierdu din nou cunoștința. „Băiatul” se cutremura. Pe blindaj scârțâia ceva. Prin crăpăturile din jurul chepengului răzbea o lumină roșie. Iurkovski spuse încet:

— Grișa, Grișa, vino-ți în fire!… O să plecăm de-aici… O să te ducem pe brațe… Grișa!

Dauge tresărea, o chema în delir pe Mașa, plângea.

Bâkov luă în palme capul lui neputincios, închis în cască, și-l strânse la piept. Dauge amuți.

— A murit? întrebă cu o voce străină Iurkovski.

Bâkov scrâșni din dinți:

— Nu, Dauge n-a murit. O să-l ducem noi, ai înțeles? Cât mai suntem în viață…

— O să-l ducem…

Iurkovski se apropie de chepeng, se lipi de el și spuse abia auzit:

— Șase ani împreună… Luna, deșerturile de pe Marte… Șase ani…

Geologul deschise larg chepengul cu o mișcare bruscă, surprinzător de puternică. În jur era noapte, întuneric… Departe-departe bubuia cutremurându-se Golconda uranică, răspândind la orizont o lumină difuză brăzdată de fulgerări…

O SUTĂ CINCIZECI DE MII DE PAȘI.

Au rămas trei.

Dauge nu-și venea în fire. Bâkov și Iurkovski l-au scos anevoie afară și au rămas o vreme nemișcați, nefiind în stare să părăsească locul acesta cumplit. Solul se cutremura ca de obicei. Covorul roșu dispăruse. Cosmonauții au mai apucat să vadă rămășițele lui deasupra gropii de pe locul exploziei, la vreo douăzeci de metri depărtare de transportor, masa roșie era absorbită repede și cu lăcomie de hăul fără fund. Lumina liliachie se stingea încetul cu încetul. Se făcu mai întuneric. Bâkov ridică pistolul pentru ultimul salut, dar se răzgândi și-l lăsă în jos. Mai rămânea doar un încărcător de semnalizare, cu

șaizeci de cartușe, iar în fața lor se întindeau o sută de kilometri prin deșertul nisipos, prin defileu, prin mlaștină… O sută de kilometri, o sută de mii de metri, o sută cincizeci de mii de pași. Și fiecare pas le putea rezerva o surpriză!

— O salvă de salut! ceru cu glas răgușit Iurkovski. Bâkov ridică pistolul și trase o salvă scurtă…

Din niște bucăți de țesătură de seleniu și ceriu, găsite în ecluză, făcură un fel de targă și-l culcară în ea pe Dauge. Țesătura era bună și trainică; le-a mai rămas ca să-l înfășoare pe Iohanici de la picioare până la gât.

Mergeau acum încovoiați, în bătaia vântului greu, prin bezna străpunsă arareori de fulgerări albastre, reci. În clipele acelea Bâkov vedea înaintea sa casca lui Dauge de pe targă, spinarea neagră a lui Iurkovski, ce se legăna în față, nisipul lipsit de viață și norii grei și joși, prin care răzbea câte o geană de lumină. Fulgerările se stingeau încet și din nou îi învălui întunericul, nisipul li se lipea de picioare, vântul șuiera în căștile radiotelefonului…

Nu-și vorbeau. Era greu de respirat și de aceea făceau economie de oxigen, care se rărise. Inhalau aerul de afară, trecut prin filtrul de oxigen. Aerul acesta era fierbinte și sărac în oxigen, sufocant, făcându-l să caște spasmodic; amândoi deschideau larg gura uscată…

Lui Bâkov îi e sete! își simte gâtlejul plin de praf. Limba e grea ca o piatră seacă. Dar chiar lângă gură, numai să întindă buzele, e sucul rece de lămâie… Acrișor și aromat… Trebuie numai să-și plece un pic capul… Să apuce cu buzele uscate capătul tubului rece de ebonită… Să soarbă… Bâkov își simte dinții strângând tubul neted de ebonită… Un pic… O înghițitură, numai una… Să-și umezească limba…

Nu se poate! Au de făcut o sută cincizeci de mii de pași. Le-au mai rămas pe puțin o sută de mii… Și Grișa… Bâkov își linge buzele. Iată tubul negru și rece, la cinci centimetri de fața lui…

Dar de fapt pentru ce toate astea? De ce să meargă, să se chinuiască… Misiunea a fost îndeplinită. Departe în urmă, fulgerările Golcondei aruncă reflexe pe oțelul neted al

turelelor de pe faruri. Curând – poate foarte curând – vor veni aici alte astronave și oameni voioși vor porni adevăratul asalt. Oameni puternici și sănătoși, care beau mult suc de lămâie, proaspăt și răcoritor. Golconda va capitula. Asta nu mai depinde de cele două umbre istovite, în costume de silichet. Ce-l împiedică să se trântească jos, să bea pe săturate din licoarea aceea rece și să adoarmă în nisip?

Da… Ce bine ar fi să se culce, să-și întindă picioarele istovite, să-și astâmpere setea și să doarmă! Vântul cel negru n-are decât să ridice deasupra lor o moviliță de nisip… Pentru început n-ar strica să-și scoată pistolul de la gât. Dă-l încolo de pistol! Ce nevoie mai e de el aici, în deșertul lipsit de viață? Aici suflarea morții a pustiit de mult totul; oricine vede limpede că, în deșertul acesta, cel mai bun lucru e să te culci, să bei suc pe săturate – în termos mai este peste o jumătate de litru!

— Și să aștepți să te troienească nisipul.

E drept că mai departe vine mlaștina și acolo nu se poate să n-ai armă. Iar acolo se află Mihail Antonovici, la bordul lui „Hius”. El o să-l aștepte, chinuit de insomnie, stând ceasuri întregi în fața aparatelor de radio. El nu va pleca fără ei, nu va pleca până nu va primi măcar o veste… Poate va porni el însuși în căutarea lor, încălcând toate instrucțiunile. Căci Mihail Antonovici știe că aici nu-l chip să trăiești dacă n-ai o mare, o foarte mare cantitate de băutură proaspătă și răcoritoare…

N-au voie să se culce! trebuie să-l ducă pe Grișa. Mihail Antonovici îi așteaptă. Îi așteaptă și Kraiuhin și Mahov și inginerul acela calm de pe „Țiolkovski”. Așteaptă și fata din Așhabad… Și toți oamenii, întreaga planetă, atât de dragă și îndepărtată. Va fi foarte rău dacă se vor culca aici și vor adormi… Pot să ajungă, pot… „Dacă nu vrei, trebuie!” spunea Iohanici.

Merg de mai bine de-o zi prin nisipul în care li se afundă picioarele. Vântul bate cu atâta putere, încât oamenii abia-abia se țin să nu cadă. În ultimele două zile au mâncat numai o dată. Și au băut tot o singură dată. Iurkovski cade și-l scapă

pe Dauge. Bâkov caută să-l ajute. „La naiba!” horcăie geologul. Cum adică „la naiba”, doar nu se poate să nu ajungă! N-au mai rămas decât o sută de mii de pași… Ori ceva mai mult… Bâkov se așează alături și așteaptă. Dar nu le este îngăduit să aștepte! Timpul înseamnă apă, iar apa înseamnă viață. Inginerul îi dă un ghiont lui Iurkovski. Acesta mârâie.

— Haide-haide, Vladimir Sergheevici! A mai rămas o nimica toată!

Drept răspuns, Iurkovski mârâie și nu se clintește din loc. Atunci Bâkov se apleacă spre el, caută pe dibuite robinetul de oxigen și-l deschide pentru câteva secunde. Iurkovski respiră lacom, apoi se ridică încet, clătinându-se. Alexei Petrovici îl ajută…

E a patra zi de când tot merg. În prima zi au mers prin deșert. Atunci a căzut Iurkovski pentru întâia oară și nu mai voia să se ridice. Bâkov i-a dat oxigen. În cea de-a doua zi… hm… În cea de-a doua zi? a, Bâkov era cât pe ce să cadă într-o groapă cu nisip mișcător. Abia l-a scos Iurkovski. S-au odihnit mult, aproape o oră, în locul acela și au băut suc. Și Grișa respira parcă mai ușor, cu toate că nu și-a recăpătat cunoștința… Bună zi… Dar ziua a treia? Da, în ziua a treia le-au înțepenit mâinile și nu le mai dădeau ascultare. Grișa se făcuse de trei, de cinci ori mai greu… Au legat curelele una de alta și și-au atârnat targa de grumaji. Pe urmă, cât au dormit, i-a troienit nisipul. Și azi, înainte de a porni din nou la drum, i-a troienit. Iurkovski și Dauge au trebuit să fie dezgropați… Așa e – trei zile! Iar într-o zi străbat în medie treizeci de mii de pași. Bâkov are un pasometru. Au străbătut o sută de mii de pași și aveau în total o sută cincizeci de mii. Va să zică au mai rămas numai cincizeci de mii.

Azi au examinat arsurile lui Dauge. Pielea s-a cojit, sângerează. Bâkov îi bandajează picioarele cum se pricepe. Apoi ia din spinarea lui Iurkovski rucsacul în care se află termosurile lui Dauge. Are impresia că Iurkovski a băut de două ori pe ascuns…

Bâkov cară totul în spinare. Iurkovski a căzut iar. Fulgerările albastre aruncă o lumină tremurătoare pe corpul lui negru,

întins pe jos.

— Scoală!

— Nu…

— Scoală, am zis!

— Nu pot…

— Scoală, că te omor! tună Bâkov, făcând un efort.

— Lasă-mă pe mine cu Grișa! horcăie furios Iurkovski. Du-te singur.

Totuși se ridică.

Printre pleoapele grele de oboseală, Bâkov vede o umbră lungă, care se clatină mereu. Vântul își schimbă direcția. Acum bate din spate, îi ajută la mers, iar când contenește, corpul pare insuportabil de greu. Bine că nu s-a abătut Furtuna neagră… Iurkovski cade din nou și rămâne nemișcat, cu degetele înfipte în nisipul cu boabe mari. Spre miazănoapte zările se mistuie încet.

— Scoală!

În timpul unui popas, Bâkov, istovit, sleit de puteri, a adormit, lăsându-l pe Iurkovski de veghe. În cea de-a patra zi au făcut cel mult douăsprezece mii de pași. Cât a dormit Bâkov, Iurkovski și-a scos termosurile cu resturi de ciocolată lichidă și cu limonadă, balonul cu oxigen, a pus totul cu grijă în rucsacul aproape gol, care stătea lângă targă și, prinzându-și cu chiu cu vai casca, a pornit târâș în bezna nopții, ca să-și afle moartea în mijlocul deșertului. Bâkov s-a trezit la timp. L-a găsit pe geolog tocmai în clipa când acesta, simțind că n-o să-l țină puterile să se îndepărteze prea mult, se căznea să-și scoată casca, ce se agățase de ceva. Bâkov l-a luat în cârcă – n-au suflat nici unul o vorbă – l-a dus la locul popasului, l-a ajutat să-și fixeze casca și să-și prindă termosurile și balonul cu oxigen, după care i-a spus:

— Vreau să dorm, sunt foarte obosit. Dă-mi cuvântul că în timp ce voi dormi n-ai să fugi…

Iurkovski nu răspunse.

— Mi-e tare, tare somn… Tu nu mă lași să dorm, Volodea…

Iurkovski se încăpățâna să tacă, fomăind cu ură în microfon.

— Lasă-mă să dorm, Volodea!… O să vorbim când am să mă

trezesc. Te rog, Vladimir Sergheevici…

— Bine – zise deodată Iurkovski. Dormi, Alexei, e-n ordine…

Bâkov vru să spună un cuvânt de încurajare, dar nu mai fu în stare: adormise.

Cerul e din nou învăluit de nori purpurii. Bate un vânt puternic dinspre nord, care ajută la mers. Norii au venit dinspre Golconda, în vreme ce Bâkov dormea. În zare se agită umbrele sinuoase ale trombelor, exact ca în urmă cu trei săptămâni, când „Băiatul" gonea împotriva vântului spre Golconda uranică, mergând spre pieire. Acum „Băiatul" a încremenit pentru totdeauna, lipit cu blindajul fumuriu de nisipul sticlos, uriaș monument al Marelui marș. Comandantul lui doarme somnul de veci. Undeva printre stânci și-a găsit o moarte ciudată Bogdan Spițân… Dar marșul nu s-a sfârșit încă. Nu s-a sfârșit!

De fiecare dată când se trezea după un somn chinuit, Bâkov se uita nespus de furios la Iurkovski. Geologul nu mai putea duce targa. Cădea mereu și-l scăpa pe Dauge. A mai încercat o dată să fugă. Bâkov nu putea însă să-l piardă pe Iurkovski! Prin dispariția lui s-ar fi pierdut o sumedenie de cunoștințe valoroase, cunoștințele unui om care a studiat drumurile de acces spre Golconda. Omul acesta cutezător trebuie să ajungă. El le va da oamenilor Golconda, le va da fabuloase câmpii de nisip, unde nisipul e mai scump ca aurul, mai scump ca platina…

Bâkov se ridică anevoie în picioare. Deschide robinetul de oxigen și înghite cu lăcomie, numărând zorit până la zece. E o porție necesară, căci altfel picioarele nu se vor mai urni. Se lasă încet în genunchi și ia în cârcă, icnind, corpul moale al lui Dauge. Iurkovski rămâne în nisip. În câteva ore vântul a strâns în jurul lui un mic val de nisip negru.

— Știi, Bâkov, așa nu merge…

— Vocea îi este răgușită, dar calmă: Nu sunt de acord cu asta…

Bâkov ar fi în stare să-l sfâșie, dar nu-l țin puterile și de aceea spune cu glas hodorogit și amenințător:

— Vorbe!… Scoală!

— Lasă-ne aici! Ce să te mai chinuiești! Ai să mori și dumneata și…

— Nu-l treaba ta! Scoală! Înainte! Iurkovski șovăie. Ce, vrei să capeți o cunună de erou?… De mucenic? Te înșeli. Am să te mân din urmă, până am să cad și eu! Iar dacă am să cad, ai să te târăști singur mai departe! Ai înțeles? Scoală!

Și Iurkovski se ridică. Bun băiat! De-ai noștri, sovietic, măcar că are metehnele iui… După cel de-al cincilea kilometru, Bâkov nu mai este furios pe el, iar după cel de-al zecelea îl îndrăgește ca pe un frate. Tace, nesuferitul, nu cârtește, nu se jeluie, măcar că-l cade părul, pielea îi e numai crăpături, iar fața lui – mai neagră ca pustiul. Se clatină… „Prietene drag, o să ajungem, o să ajungem neapărat! Uite că am mai făcut zece kilometri. Înainte, înainte…!”. Un pas, doi, trei…

Iurkovski bombăne:

— Ascultă, Alexei… În caz că totuși n-ajung… E vorba de enigma lui Tahmasib, de Centura roșie… Cred… Sunt sigur… Acestea sunt niște bacterii. Colonii de bacterii. Dar nu bacterii de-ale noastre. E o altă viață… O viață anorganică. Trăiesc pe seama radiațiilor. Absorb radiațiile radioactive și trăiesc din energia lor… Auzi, Bâkov?

Da, da, aude. „Bacterii și radiații…”

— Se strâng în jurul locului unde urmează să se producă o explozie atomică – continuă Iurkovski. Formează un cerc… Centura roșie… Și așteaptă. „Băiatul” a nimerit într-un loc din acestea. Sub el s-a produs o explozie. O explozie atomică în adâncuri. Ele sunt acolo unde trebuie să se producă explozia, se strâng și așteaptă… Produsul dezintegrării e foarte activ… O desfătare pentru ele… Auzi? Sunt aproape sigur…

Da, Bâkov aude. Merge de-a lungul unui șir de bolovani și aude tot. Dar unde e, în definitiv, defileul? Trebuie să fie aici… Apă…

— Comunică tuturor să se ferească de Centura roșie. Unde e Centura roșie, are loc o explozie în adâncuri. Ai să comunici? Auzi?

— Da, da, am să comunic… Ai să comunici tu însuți…!

Un pas, doi… Zece. Cincisprezece.

În cea de-a șasea zi s-au apropiat de defileu. N-au găsit numaidecât intrarea în trecătoare. Lăsându-l pe Iurkovski și pe Dauge lângă un zid de piatră, Bâkov a umblat mult în căutarea trecătorii. Văgăuna neagră era năpădită de spini și avea un aspect lugubru în lumina roșie a cerului de loc. Bâkov se întoarse la Iurkovski, îl luă pe Dauge în cârcă, porni de-a lungul zidului și se prăbuși chiar la intrarea în defileu. Când părea că-și pierde cunoștința, când că și-o recapătă, apoi iarăși și-o pierdea, de parcă i-ar fi fost suflată de vânt. Cu mintea tulbure, îl auzi pe Iurkovski strigând cu glasul răgușit, înghițind cuvintele:

— Ticăloaso! Las' că mai venim noi… Ne întoarcem! Ai să plătești tu pentru moartea, pentru chinurile noastre! Blestemată planetă!… Ai să muncești pentru noi, pentru oamenii de pe Pământ, ai să ne dai lumină și viață… O să te ferecăm în oțel, în beton! Ai să muncești!

— Ajunge! spuse Bâkov și se ridică, sprijinindu-se de un bolovan zgrunțuros…

Nu, nu mai poate merge. Dar se poate târî. Se poate târî în patru labe, trăgându-l după el pe Dauge. E mult mai ușor decât să-l care în spinare. Iurkovski se târăște și el…

Bâkov se oprește, aprinde lanterna și se uită de jur împrejur. Iurkovski e aici. Șade lungit ceva mai la o parte de corpul inert al lui Iohanici, cu coatele sprijinite în nisip, și-l privește prin peretele opac al căștii.

S-au legat unul de altul cu o curea de la rucsac. Trebuie să fie mereu cu ochii la curea; odată s-a desfăcut și Bâkov a luat-o mult înainte. A trebuit să se întoarcă și să-l caute pe Iurkovski, care se învârtea neputincios în mijlocul defileului. Se pare că a orbit. Dar când se ține de curea, nu rămâne în urmă…

Iată urmele „Băiatului”: crengi înnegrite și scorojite, smulse cu tot cu bolovani din stâncă. Spinii au năpădit din nou defileul, dar de mers se poale merge. Au mai rămas doar câteva mii de pași…

Bâkov se așează, trăgându-și sub el picioarele înțepenite. Pielea de pe genunchi s-a luat cu totul, dar, ciudat, nu simte

nici o durere. Și e bine așa.

— Acolo e mlaștina, Volodea. A mai rămas o nimica toată. Hai!

— Hai! zice Iurkovski.

— Așadar, înainte? întreabă Bâkov.

— Înainte! răspunde Iurkovski.

În ceața luminiscentă ce stăruia deasupra mlaștinii fremătau lujere de uriașe plante albicioase. Creșteau des, așa încât cosmonauții trebuiau să se strecoare printre tulpinile lor groase și alunecoase. Smârcul plescăia și clefăia, trăgându-l pe oameni în gura lui udă și murdară. Înaintea ultimului salt, a saltului hotărâtor, făcură un lung popas și Bâkov scoase prețiosul și mult râvnitul termos al lui Dauge, ultima lor nădejde și ultimul lor sprijin. În termos erau aproape doi litri de suc de portocale. Când văzu bidonul negru, cu pereții zgrunțuroși, legănându-se în lumina lanternei, Iurkovski râse pe înfundate. Bâkov îi permise geologului și își îngădui și sieși să bea câte cinci înghițituri de suc dătător de viață, apoi turnă în gura uscată a lui Dauge un pahar întreg. Pe urmă dormiră cu rândul trei ore și mai băură câte cinci înghițituri…

Apoi Bâkov, cu Dauge pe umeri, se afundă în smârc și Iurkovski îi scoase afară. Ceea ce i-a uimit mai mult a fost că au găsit numaidecât locul unde coborâse cu o lună în urmă „Hius”.

Dar Hius” nu era aici…

Pe locul lui se întindea un câmp larg, cu diametrul de vreo șaizeci de metri, acoperit cu o scoarță tare ca de asfalt. Din centrul câmpului porneau crăpături lungi, prin care răzbea desișul plantelor acelora mari și albicioase, cu tulpinile groase și alunecoase… „HIUS” VERSUS VENUS.

Lui Mihail Antonovici îi plăcea asta cel mai mult pe lume – să stea în grădinița vilei sale din Altai, unde, sub un arin mare și des, avea o măsuță pusă anume pentru el, și, înconjurat de cărți, să lucreze pe îndelete, metodic. Îl interesau unele probleme ale cosmonauticei teoretice și visa de mult să scrie o carte mică, dar plină de miez, care să sistematizeze toate realizările cele mai de seamă obținute în acest domeniu în

ultimii douăzeci de ani.

De specialitate matematician, absolvent al facultății de matematică și mecanică de la Universitatea din Leningrad, el a lucrat la început în cadrul Institutului de Cosmonautică. Își iubea nespus de mult munca. Simțea cea mai mare desfătare să vadă răsărind de sub pana lui rânduri de formule, aproape întotdeauna foarte complicate, dar de regulă elegante și frumoase, pline de un înțeles adânc. Lucra bine și greșea rar.

Fără să-și dea seama, s-a lăsat pasionat de problemele matematice legate de dirijarea automată a rachetelor cu propulsie pe bază de combustibil atomic, noi pe atunci. Asta i-a hotărât soarta. Energicul Kraiuhin l-a atras în sfera vastei sale activități, l-a pus să facă școala de cosmonauți și l-a trimis, printre cei dintâi, în zborurile de încercare de dincolo de centura asteroizilor. Aceasta s-a întâmplat cu vreo cincisprezece ani în urmă.

Mihail Antonovici a fost și pe Lună și pe Marte și chiar în centura asteroizilor, a devenit un excelent navigator, a trecut prin numeroase aventuri și a văzut atâtea câte nici prin vis nu puteau să-l treacă unui colaborator științific al Institutului de Cosmonautică, specializat în matematica aplicată. Totuși, cel mai mult pe lume îi plăcea să stea la umbra copacului aceluia pletos, să caute prin tomuri groase, cu scoarțe tari, să umple foile albe de hârtie cu rândurile grațioase ale tainicei scrieri matematice și să asculte freamătul frunzelor deasupra capului, când soarele arzător stă neclintit în tăriile albastre… Adie un vânticel blând, sub masă stă, pusă la rece, într-o căldărușă cu gheață artificială, o sticluță de narzan. Printre tufele de coacăze, soția și fetița lui strâng poame pentru dulceață, iar feciorul, un băiat tare poznaș, s-a așezat, desigur, lângă un mușuroi de furnici și își exprimă în gura mare profunda lui uimire… Cerul e senin, fără nici un nouraș. Pe marginea cupolei albastre a cerului plutește o libelulă și aripile ei reflectă toate culorile curcubeului… E tare bine!

După ce și-a luat rămas bun de la tovarășii săi, Mihail Antonovici a mai stat mult în ecluză, rezemat în coate de marginea deschizăturii chepengului, privind cum se mistuie în

negura învolburată luminile din spatele „Băiatului”, ce se afunda în jungla mlaștinii. Luminile au dispărut și dintr-o dată s-a făcut mai întuneric. Navigatorul a rămas singur.

A trecut o zi și o noapte și deasupra mlaștinii s-a făcut iarăși ziuă. Era o zi mohorâtă. Bezna de peste noapte a devenit trandafirie. Ca și până atunci, deasupra mlaștinii stăruia ceața. Lipicioasă, deasă, se ridica în valuri moi, fără zgomot, peste craterul de noroi în clocot și rămânea suspendată ca un val greu deasupra planetonavei, învălătucind tulpinile albicioase ale plantelor uriașe – ciuperci în culori opace, droseraceele tremurătoare și altele – incolore și strâmbe. În semiobscuritatea roșiatică, tulpinile lor aci se iveau, aci dispăreau, părând că plutesc ca într-un vis și că nu pot nicidecum să se îndepărteze și să se facă nevăzute. Uneori cădea câte o ploaie caldă, pâcla se îndesa și clocotul izvoarelor fierbinți era acoperit de răpăitul uniform al stropilor de ploaie.

Mihail Antonovici cercetă întreaga navă. Înlocui câteva aparate care avuseseră de suferit în timpul coborârii, controlă aparatele și făcu ordine în cabinele tovarășilor săi. De sub perna lui Dauge căzu jos un teanc de foi albăstrii cu muchiile roșii. Erau niște scrisori bătute la mașină; scrisorile Mariei Sergheevna. Mihail Antonovici le strânse cu grijă și le vârî în sertarul măsuței. În cabina lui Iurkovski zăcea pe podea un caiet gros, cu scoarțe negre de piele. Mihail Antonovici îl recunoscu; era caietul în care Volodea își scria de câțiva ani încoace poeziile. Filele scrise erau pline de desene care înfățișau fregate și profiluri mândre de oameni. Ultima poezie începea așa:

Însoțitoare-a toamnei cenușii, Nu m-ai uitat, iubito? Mă aștepți?

Toate cele patru strofe (scrise pe același ton) erau subliniate apăsat și însoțite de un comentariu categoric al autorului însuși. Mihail Antonovici scoase un oftat, se așeză pe marginea patului, citi câteva versuri și vârî caietul în buzunarul salopetei, ca să aibă ceva de citit înainte de culcare. Iurkovski nu făcea niciodată un secret din versurile sale, cu

atât mai puțin față de prietenii apropiați.

În prima zi, legătura a fost proastă, aparatul de recepție rămânea mut. Zadarnic ședea Mihail Antonovici ore întregi în fața microfonului, răsucind maneta variometrului bolborosind plin de speranțe:

— Băiatul", „Băiatul"… Aici „Hius"! Răspunde. De ce nu răspunzi? „Băiatul", „Băiatul", aici „Hius"! Ascult… „Băiatul" nu răspundea. O dată însă au ajuns prin eter până la „Hius" niște semnale misterioase: trei puncte linie punct, trei puncte linie punct… Zguduit, navigatorul a încercat în van să intre în legătură cu necunoscutul aflat la ananghie. Abia multe zile mai târziu Ermakov l-a lămurit că semnalele acelea erau relevmentele lui Bondepadhai, care și-a găsit moartea.

Când, în sfârșit, s-a auzit în difuzor, printre foșnetele, vuietele și pârâiturile din eter, vocea calmă și măsurată a lui Ermakov, Mihail Antonovici s-a bucurat ca un copil. Din momentul acela legătura a fost restabilită. Comandantul i-a comunicat că totul e în ordine. Ținta a fost atinsă. Golconda opune rezistență, recurgând la cele mai infernale mijloace, totuși cercetările își urmează cu succes cursul. Geologii lucrează zi și noapte și au strâns un material bogat. Spițân și Bâkov îi ajută și ei cum pot.

— Așa, așa…

— Spuse Mihail Antonovici, dând bucuros din cap. Transmiteți-le salutările mele, Anatoli Borisovici!

Echipajul „Băiatului" e acum atât de ocupat cu cercetările, încât legătura cu Mihail Antonovici o va ține de cele mai multe ori Ermakov. El și-a scrântit puțin piciorul și, din pricina aceasta, nu poate lua parte la lucrările din exterior.

— Vai! făcu îngrijorat Mihail Antonovici. Cum așa? Ce imprudentă…!

Uneori vorbea cu el Alexei Petrovici. După spusele acestuia, Bogdan nu izbutea de loc să intre în legătură cu „Hius" atunci când era de cart. Ce ghinion! mihail Antonovici se arăta dezolat și-l ruga să-l transmită lui Spițân salutări aparte. Ținea foarte mult la Bogdan, mai mult decât la toți ceilalți. Erau prieteni vechi. Cincisprezece ani nu-s glumă!

Adesea însă eterul rămânea mut. Nu se auzeau decât trosnetele descărcărilor electrice din atmosfera aceea atât de agitată. Pe Mihail Antonovici îl apăsa nostalgia și singurătatea; E tare greu când n-ai cu cine să schimbi o vorbă, să mai râzi, să te mai ciorovăiești. Până și la masă îi era urât de unul singur; nu-l venea să pună nimic în gură. Mihail Antonovici încerca să lucreze, dar nu putea să scrie nici măcar un rând. A încercat să citească. La început, îndeletnicirea asta l-a mai distrat; biblioteca planetonavei avea multe cărți bune și noi; unde mai pui că Mihail Antonovici a citit puține cărți de literatură în anii din urmă, căci munca nu-l lăsa o clipă de răgaz. Această pasiune n-a ținut însă mult; nu-l dădeau pace gândurile: prietenii, familia…

Nostalgia l-a făcut să iasă afară. Odată, trecând peste ordinul strict al comandantului, care îi interzisese să părăsească nava, fără a avea absolută nevoie s-o facă, Mihail Antonovici a luat pistolul automat și a ieșit în ceața ce se ridica valuri-valuri. A hoinărit mai bine de un ceas prin jungla de echisetacee, uitându-se sperios în dreapta și-n stânga, atent la orice zgomot al mlaștinei și a strâns într-un container câteva exemplare interesante din flora locală – bucăți de alge albicioase, căciulițele fosforescente ale unor ciuperci tinere. Într-un borcan special a luat și puțin din nămolul acela respingător. Pe urmă a pierdut toate astea, când, afundându-se în mlaștină, a încercat să iasă, apucându-se de tulpinile alunecoase și șubrede ale uriașelor plante ce creșteau aici. Ieșind la suprafață, dezarmat, căci își pierduse în mlaștină și pistolul, a căutat multă vreme planetonava, orbecăind prin ceața roșiatică. După toate câte a pătimit atunci, s-a jurat să nu-și mai părăsească adăpostul, mulțumindu-se cu ceea ce putea vedea și auzi din pragul navei. Și trebuie spus că nu ducea lipsă de impresii noi…

Într-un rând, din mlaștină s-a ivit o vietate uriașă, cu pielea lucioasă; răsuflând greu și sforăind, dihania își aținti albeața ochilor ei hidoși asupra navigatorului, care încremenise locului. Venindu-și în fire, Mihail Antonovici a dat să ia pistolul, dar ciudatul musafir s-a făcut nevăzut, mistuindu-se

în ceață. Pe blindajul planetonavei se prelingeau niște moluște uriașe liliachii, apoi cădeau greu, afundându-se în nămol. Pe deasupra capului treceau uneori, prin pâcla roșiatică, umbre largi. Câte o plantă carnivoră sfâșia în bucăți o omidă gigantică, ce se zbătea disperată; cineva țipa răgușit în pâclă; prin ceață plutea parcă un șirag uriaș și nesfârșit de ghemotoace păroase, fluturându-și aţele lipicioase. Mihail Antonovici a închis chepengul și s-a dus să se culce, fără a mai apuca să vadă coada uriașului monstru. Odată, când moțăia lângă aparatele de bord, planetonava s-a clătinat ușor. Mihail Antonovici s-a trezit și a ieșit afară, să vadă ce s-a întâmplat. Lângă planetonavă se formaseră, niște gropi largi, ovale, care se umpleau repede cu un fluid tulbure: probabil trecuse pe-alături un monstru necunoscut, atingând planetonava și lăsând urmele acestea uriașe, precum și un coridor larg în zidul fremătător al junglei.

Aducând în ecluză sistemul de semnalizare al instalației de radio, ca să nu scape cumva apelul prietenilor săi, Mihail Antonovici ședea ore întregi cu degetul pe declanșatorul pistolului, observând împrejurimile și trăgând cu urechea. Platforma de asfalt din jurul planetonavei s-a umplut repede de alge albicioase. Primele zile, Mihail Antonovici a urmărit centura aceasta de alge, care se strângea mereu. Pe urmă s-a văzut nevoit să taie de fiecare dată, înainte de a-și începe observațiile, o ferestruie în peretele de plante care împăienjeniseră corpul planetonavei. Adânc înfundată în mlaștină, planetonava era înconjurată de lumea ciudată și înfiorătoare a acestei planete, care numai datorită unei erori poartă numele zeiței dragostei și a frumuseții. Atmosfera planetei era compusă din bioxid de carbon, azot și o ceață fierbinte, apa de pe planetă era apă grea, otrăvitoare, cu un mare procent de apă de deuteriu și tritiu. Stăruia aici o căldură jilavă, a cărei temperatură se ridica la 100°C. Flora și fauna erau de așa natură, încât numai văzându-le îți pierea pofta să le folosești la mâncare…

— Bine că Golconda voastră nu seamănă cu mlaștina asta – îi spunea uneori Mihail Antonovici lui Ermakov.

Drept răspuns, acesta se mărginea să tușească.

În semiobscuritatea fierbinte a zilei de pe Venus se aprindeau ici-colo niște luminițe îndepărtate, mlaștina scotea câte un oftat greu, tulpinile ciupercilor uriașe plesneau cu zgomot, aruncând o ploaie de spori alunecoși și luminiscenți. Poate nu erau spori, dar Mihail Antonovici a văzut cu ochii lui cum bilele acestea liliachii, elastice, cât pumnul de mari, scoteau niște tentacule albe de îndată ce cădeau în mlaștină. Vântul aducea cu sine o ceață care răspândea o lumină puternică. Vălurile ei de un albastru vânăt se așterneau grele printre alge. O dată s-a stârnit o furtună. Ceața a devenit verzuie, tremurătoare. Bubuiturile s-au învălmășit. Printre tulpinile plecate la pământ s-au pornit să dănțuiască globurile albastre ale fulgerelor sferice, împroșcând foc.

S-a lăsat o dogoare și deodată s-a abătut un vifor încins. Planetonava se clătina într-o parte și în alta. Ținându-se de marginile deschizăturii chepengului, Mihail Antonovici văzu uimit acul termometrului urcând vertiginos și trecând de două sute. Un val de nămol izbi planetonava, aruncându-l pe navigator departe de chepeng. Multă vreme n-a putut să se ridice, sucindu-se în mâlul acela gros și lunecând cu picioarele, iar când, în sfârșit, s-a ridicat, n-a mai avut putere să închidă chepengul. După a treia sau a patra încercare, capacul greu, izbit de o rafală de vânt, îl trânti jos pe Mihail Antonovici, care își pierdu cunoștința. Și-a revenit după o jumătate de oră sau poate după o oră. Uraganul se potolise. Ecluza era plină de nămol. În jurul planetonavei se adunase o grămadă de alge în putrefacție.

A doua zi, Ermakov i-a comunicat că Dauge e bolnav. Vestea asta l-a tulburat mult. I se părea că este prima lovitură ce li se dă și că e de rău augur. Venus se năpustea asupra oamenilor cutezători veniți de pe Pământ. Mihail Antonovici a stat câteva ore culcat în pat, cu ochii țintă în tavanul căptușit cu burete galben de polimer. Își aduse aminte de ciudatele cuvinte rostite de Tahmasib, în delir. Navigatorul avea febră. Termometrul arăta 39° – temperatura lui Dauge, care și el era bolnav. Mihail Antonovici scutură termometrul, se ridică în

capul oaselor și, descumpănit, își înfipse dinții în mușticul pipei goale. Ce-l asta? Poate că boala s-a și cuibărit în el și stă la pândă. Când au să se întoarcă tovarășii, au să găsească planetonava goală, lipsită de viață și nici măcar n-au să poată intra în ea. Ar trebui, pentru orice eventualitate, să țină deschis măcar chepengul de la exterior… Da, dar dacă intră în ecluză vreo dihanie? N-o mai scoți de-acolo…

Mihail Antonovici ofta și își sugea pipa. Apoi, pentru întâia oară de când era aici, intră în cabina-arsenal și controlă rachetele de semnalizare. Erau ca două țigări de oțel, lungi de o jumătate de metru, acoperite cu un strat gros de unsoare, prevăzute cu dispozitivele de lansare – niște trepiede grele, la care era atașată o șină. Racheta se așează pe șină, apoi se conectează un mic dispozitiv de stabilizare și racheta e gata de lansare. Iar aici se află dispozitivul de lansare de la distanță… N-o să fie greu să facă toate pregătirile. Navigatorul încearcă să ridice una din rachete, se încordează: da, nu e cine știe ce grea, poate s-o ducă și singur… Dacă va rămâne în viață, va trebui să lanseze rachetele. „La douăzeci zero-zero, ora lui „Hius”, așa cum s-a înțeles cu Ermakov. Pe urmă va trebui să deschidă, fie ce-o fi, chepengul de la exterior și să aștepte. Mihail Antonovici fixă tripiedele, asudă punând pe ele rachetele, își admiră opera și-și simți sufletul parcă mai ușurat…

Ziua, o zi lungă cum sunt zilele de pe Venus, trece și se lasă noaptea. Deasupra mlaștinii se așterne din nou bezna încețoșată. „Băiatul” își încheie acțiunea. Exploratorii montează radiogoniometrul pe noul rachetodrom și adună ultimele exemplare de rocă. În curând Mihail Antonovici va decola cu „Hius” și va zbura după relevmentele ce i se vor indica. Mai e puțin și exploratorii vor fi iarăși cu toții laolaltă! Vor zbura apoi pe satelitul „Țiolkovski”, unde-l așteaptă întâlnirea cu cei de acolo! Apoi vor face cale-ntoarsă pe Pământ și acolo – altă întâlnire, cea mai frumoasă dintre toate!

Mihail Antonovici își aduce aminte cum s-a întors pentru întâia oară din Cosmos. Flori, muzică, o mare mulțime de

oameni și printre ei – Zoia. Era tânără de tot laboranta-șefă a institutului lui Kraiuhin. Mihail Antonovici o necăjea mereu. Frumoase vremuri! Era în perioada de înflorire a rachetelor cu propulsie atomică, o perioadă în care s-au ridicat oameni de talia lui Kraiuhin, Privalov, Sokolovski… Era perioada când bătrânul Șraiber din Novossibirsk a emis minunata idee a „reflectorului total”. Dar, vai, cum a fost primită ideea aceasta! „Un bătrân dement! Un alchimist obscurantist! Un idealist! Un fantast!” Unii șușoteau pe la colțuri: „Ha-ha!… Reflector total… Curat ca nuca-n perete!” „Niște proști, dacă nu ceva mai rău!”-a spus atunci despre ei, furios, Kraiuhin. A fost o luptă cumplită. Kraiuhin era cât pe ce să fie îndepărtat sub motiv că ar fi exercitat presiuni. Și până la urmă, iată „reflectorul total”: „Hius” versus Venus! Deocamdată merge bine! Ptiu, să nu-l fie de deochi.

În cea de-a nouăsprezecea zi de la plecarea „Băiatului”, Mihail Antonovici se simți rău. S-a trezit la auzul unei voci și, sărind din pat, a scrutat îndelung semiobscuritatea din cabină, până și-a dat în cele din urmă seama că era propria lui voce. Își simțea capul nespus de greu. În vârfurile degetelor îl înțepau mii de ace. I se făcu iarăși somn. Ațipi puțin și, când se trezi, căută termometrul. Controlă temperatura, care se dovedi a fi normală.

— Ridicați-vă, oameni ai muncii…” – fredonă el fals și îl fulgeră gândul că murmura întotdeauna cântecul acesta dimineața, când se simțea prost, ca să înșele vigilența soției; niciodată nu l-a cântat în cursul expedițiilor sale. Ce poate fi mai rău decât să se îmbolnăvească acum, când e singur cuc pe o navă pustie!

Se sili să se ridice și, ținându-se cu mâna de nervurile de oțel de pe pereții coridorului, trecu în cabina de comandă, unde se așeză lângă stația de radio. „Băiatul” nu răspundea.

— Trebuie să iau puțin aer – spuse Mihail Antonovici, cu glas tare. Sunt bolnav, trebuie să iau puțin aer.

Străbătu coridorul, călcând nesigur și se opri în fața cabinei în care se păstrau costumele de protecție. Aruncă o privire împrejur. Globurile mate ale lămpilor aruncau o lumină

odihnitoare. Pe pereții grei de metal se mai vedeau ici-colo pete cafenii, urme ale mucegaiului roșcat care pătrunsese în planetonavă cu trei săptămâni în urmă. Mihail Antonovici simți deodată, cu toată ființa lui, liniștea apăsătoare ce se cuibărise în coridoarele și în cabinele pustii, liniștea așteptării, liniștea singurătății.

— Sus, sus, la aer…

— Bombăni navigatorul, punându-și costumul.

Ajunse anevoie la ecluza de sus. Casca îl apăsa pe umeri parcă mai tare ca oricând. Mâinile lui deschiseră anevoie chepengul. Se trânti în coate pe marginea deschizăturii largi.

Ceața se risipise. Deasupra capului stăruia o beznă de nepătruns; în jur, cât puteau cuprinde ochii, se întindea câmpia, răspândind o lumină slabă.

Mihail Antonovici dădu în lături tulpinile lipicioase ale algelor care împresuraseră nava și le rupse cu ciudă, căci îl împiedicau să vadă. Pretutindeni stăpânea întunericul și pustiul…

— Pustiu…

— Șopti navigatorul.

Deodată văzu o lumină purpurie la orizont. Geana aceea de lumină se apropia, creștea, mistuia bezna. Mihail Antonovici scoase un țipăt, deslușind drept înaintea sa un deșert nisipos. În mijlocul câmpiei măturate de vânt se înălța o trombă uriașă. Stătea absolut nemișcată, amenințătoare. Vedenia rămase suspendată în fața navigatorului, care se trase speriat înapoi. Apoi tromba se clătină, străbătută de un freamăt și se făcu nevăzută. Doar în depărtare, dincolo de coama munților care deveniseră purpurii, se aprinse și se stinse iute o pată luminoasă…

Deasupra mlaștinii se ridică din nou o geană de lumină. Mihail Antonovici se trase îndărăt. În ceața luminoasă se profilară contururile unei stânci gigantice, cu vârful scânteind în argint. „Zăpadă? La o sută de grade?” La poalele stâncii se vedeau copaci roșiatici, cu coroane ciudate, turtite. Erau mulți, foarte mulți, o pădure întreagă… Povârnișurile muntelui erau acoperite de copaci. Ce frumos era…!

Navigatorul închise ochii și-l deschise încet din nou. În jur – întuneric și pustiu. „Să fi fost un miraj?… Se întrebă el. Miraj sau halucinație…?”

Mihail Antonovici nu-și mai aducea aminte cum a coborât în cabinele echipajului. Capul i s-a mai limpezit. „Miraj sau halucinație?” Luă aparatul de filmat și se întoarse în ecluza de sus. Ciudata vedenie apăruse din nou în fața deschizăturii și navigatorul o filmă, consumând zeci de metri de peliculă.

Developă filmul numaidecât. Cadrele de pe pelicula ultrasensibilă arătau lămurit niște coroane de copaci, o stâncă… Da, și-a adus aminte: mirajele din deșerturile de pe Pământ se imprimă și ele pe peliculă. Așadar, pe planeta aceasta nu-s numai mlaștini infecte și deșerturi negre…

Mihail Antonovici se lăsă pe scaun și rămase așa multă vreme, cu privirea ațintită înainte. Un sunet strident îl făcu să tresară: prietenii! se repezi la emițător. Vocea calmă a lui Ermakov îl făcu, ca întotdeauna, să prindă curaj. Mai bine să nu spună nimic despre toate neliniștile astea. Mirajul ca mirajul, dar vezi că azi când s-a trezit, a simțit un fel de slăbiciune. Cine știe ce boală o mai fi și asta… Poate totuși e mai bine să-l prevină pe Ermakov, să se sfătuiască cu el? Dar Mihail Antonovici nu se sfătui. Aduse vorba de Bogdan. Iar nu putea veni la aparat. Ce ghinion! De altfel a mai rămas puțin… Planul de acțiune?… Merge foarte bine…

În clipa aceea, sub picioarele navigatorului podeaua tremură și se lăsă în jos. Se auzi un șuierat subțire, prelung. Se pare că Mihail Antonovici a țipat, deoarece Ermakov l-a întrebat ce-a spus. În difuzor începură sa vâjâie sirene, se auziră hârâituri, trosnete… Navigatorul încercă să se ridice de pe scaun, dar o nouă izbitură îl trânti jos. În cădere se apucă de marginea instalației de radio și o trase după el. Se auzi un zăngănit. Ceva căzu și se sparse… Cutremur să fie oare? mihail Antonovici se ridică, îl strigă la microfon pe Ermakov. Drept răspuns se auziră niște hârâituri și vuiete… Pereții se clătinară și se lăsară într-o parte… Ridicând mâinile, navigatorul se prăbuși din nou pe podea și se rostogoli până se opri cu spinarea în metalul rece al tabloului de comandă. Șuierul

ascuțit și prelung se transformă într-un duduit gros și puternic, care încetă o dată cu o izbitură însoțită de zgomote.

Din clipa în care planetonava s-a afundat adânc cu colierele reactoarelor în terenul acela mocirlos, straturile de nămol au continuat să se preseze și să coboare necontenit sub apăsarea masei ei de oțel, grele de mii de tone. Nămolul ceda micron cu micron, centimetru cu centimetru și, în cele din urmă, n-a mai rezistat. Uriașa planetonavă se lăsă greu într-o groapă cu noroi fără fund… Când se vor întoarce tovarășii, o vor căuta zadarnic… Ei nu vor găsi decât o mare pată neagră pe locul unde a stat planetonava… Și vor muri, lipsiți de apă, de oxigen și de hrană, dar mai ales fără mijloace de semnalizare, căci nu vor putea chema în ajutor pe cei de pe „Țiolkovski”…

Mihail Antonovici se apucă de marginea mesei de comandă, încercând să se ridice. Planetonava se aplecase mult, lăsându-se într-o rână… Peste câteva secunde „Hius” se va culca orizontal… ba poate chiar se va răsturna cu duzele în sus. Asta înseamnă moartea! mihail Antonovici ajunse, în sfârșit, la masa de comandă și apucă manetele… În aparatele de bord se aprinse un curcubeu de becuri…

Mlaștina se cutremură. Un freamăt puternic răscoli jungla albicioasă. În mlaștină se căscă o groapă neagră, plină cu zeamă fierbinte, din care țâșniră nori de aburi albaștri… Înconjurat de o lumină orbitoare, însoțit de un tunet și un urlet prelung, „Hius”, aidoma unui uriaș artropod cu cele cinci labe ale sale, se desprinse din mlaștina în clocot, rămase pentru o frântură de secundă suspendat deasupra ei, apoi se avântă spre cerul negru, lăsând în urma lui o platformă largă de asfalt, cu un diametru de vreo șaizeci de metri, plină de crăpături șerpuitoare care porneau de la centru…

— Băiatul”, „Băiatul”, aici „Hius”! Vă ascult! Aici „Hius”! „Băiatul”, „Băiatul”, „Băiatul”! „Hius” vă ascultă. Aici „Hius” vă ascultă. Trec pe recepție…

Mihail Antonovici așteptă o vreme, ascultând vuietele din eter, după care închise stația. „Nu răspund. De cinci zile tac. Ce s-o fi întâmplat? De ce nu apare semnalul pentru coborârea pe noul rachetodrom? Nu cumva…”

În bezna de nepătruns, „Hius” stă sprijinit cu toate cele cinci coloane pe un teren pietros, sigur, acoperit cu un strat subțire de praf negru. „Hius” e o mașină minunată. Numai „Hius”, cu sistemul lui de conducere uluitor de simplu, perfect stabil în zbor, cu motoarele lui puternice, putea să facă saltul acela peste stânci și să coboare cu o precizie absolută, fără a se sfărâma, cu toată vijelia cumplită de-aici, cu toate că era condus de un pilot, deși încercat, dar dezorientat în clipele acelea. Nu au fost zadarnice nopțile de nesomn ale lui Kraiuhin, Privalov și ale altor zeci și sute de oameni, care și-au pus la contribuție toată priceperea, uriașa lor experiență, tot sufletul lor de visători și creatori, pentru făurirea rachetei fotonice! „Hius” a ieșit biruitor acolo unde orice altă rachetă ar fi eșuat și ar fi zăcut acum sfărâmată, prefăcută într-un morman de blocuri de oțel… „Hius” stă într-o beznă de nepătruns, teafăr și nevătămat, dacă nu punem la socoteală cele câteva aparate lipsite de importanță și o garnitură de echipament radiofonic, pe care a spart-o, pare-se, Mihail Antonovici însuși… „Hius” stă teafăr și nevătămat, dar unde? Navigatorul n-o știe. Asta însă n-are importanță. Mihail Antonovici zăbovește ore în șir aplecat deasupra stației de radio, chemând transportorul și așteptând semnalul pentru coborârea pe noul rachetodrom. Dar semnalul se lasă așteptat. Dacă nu mai apare de loc? mihail Antonovici se ridică și începe să umble prin cabină, potrivindu-și mereu, inconștient, bandajele murdare de pe mâinile pline de tăieturi.

Dacă nu se restabilește legătura, „Băiatul” va veni acolo unde a coborât „Hius” prima oară. Exploratorii vor căuta planetonava și n-o vor găsi în mlaștină. Au apă puțină… Atunci de ce nu semnalizează? Sau or fi semnalizat?

Mihail Antonovici își încordează mintea, străduindu-se să-și biruie slăbiciunea. Calm! Calm! din orice situație sunt cel puțin două ieșiri, cum spune Grișa Dauge. Planetonava e teafără și nevătămată, deci pe Mihail Antonovici nu-l amenință nici o primejdie… Dar nu e vorba de asta… Să plece spre mlaștină? Să lase acolo un semn? Prostii! Ar trebui să străbată zeci de kilometri pe un drum din cele mai grele,

„Hius” ar rămâne singur… Și-apoi, unde-l mlaștina? Încotro s-o apuce…?

Mihail Antonovici se plesni cu palma peste frunte. Cum de-a putut uita una ca asta? Amândouă rachetele „la douăzeci zero-zero în orice zi, după ora de pe „Hius”„ – așa a spus Ermakov. Navigatorul coborî în ecluza de jos și, dând chepengul de perete, păși în bezna răscolită de vânt. E greu să coboare rachetele de semnalizare. Trebuie să le lanseze pe amândouă, negreșit pe amândouă! una s-ar putea să n-o vadă Ermakov; așa i-a spus atunci.

Mihail Antonovici duse rachetele la vreo sută de metri depărtare de planetonavă. Le-a târât anevoie, clătinându-se în bătaia vântului puternic și le-a montat. A controlat ceasul și a conectat mecanismele de lansare. Pentru a se pune la adăpost, trebuia să se urce în planetonavă, dar nu putu găsi scărița flexibilă, pe care vântul o împinsese undeva într-o parte. Pierzându-și cunoștința, Mihail Antonovici s-a ascuns după una din coloanele motoarelor cu reacție ale planetonavei, N-a văzut și n-a auzit cum s-au avântat una după alta spre cer, ca două fulgere albe, cele două rachete de semnalizare și acolo sus, dincolo de nori, cum s-au spart în orbitoare globuri de foc…

Întors în sfârșit pe bordul planetonavei, navigatorul se sili să-și scoată costumul de protecție, se târî anevoie până-n cabina lui și se trânti în pat. Stătu așa pierdut câteva ore, după care bău, cu totul absent, o cană de bulion rece: apoi se urcă în cabina de comandă. Abia aici observă că ceasul lui de mână era cu douăsprezece minute în urma cronometrului mare, un aparat ireproșabil, care funcționa pe baza disocierii moleculelor de metal. Așadar, a lansat rachetele de semnalizare cu douăsprezece minute mai târziu decât era convenit. Ermakov se poate să fi observat exploziile, după cum se prea poate să nu le fi observat… Dar navigatorul nu mai avea putere să se gândească la consecințele posibile ale erorii sale. Acum nu-l mai rămânea altceva de făcut decât să aștepte.

Mihail Antonovici sări în picioare. Trebuie să fii măgar…

Adică nu, trebuie să fii speriat de moarte, ca să scapi din vedere o altă posibilitate, cea mai simplă! El poate să pună în funcțiune radiolocatoarele! mai devreme sau mai târziu, Ermakov va intercepta semnalele și va găsi planetonava. E așa de simplu…!

Navigatorul se aplecă zorit deasupra tabloului de comandă al instalației antimeteoritice. Începu chiar să fredoneze un cântec vesel, când văzu aprinzându-se lumina cenușie de pe ecranele rotunde…

Au trecut de-atunci patru zile.

— Băiatul", „Băiatul", aici „Hius"… Dau relevmentele. Lungimea de undă…

Atmosfera de pe Venus e capricioasă. Ea nu lasă întotdeauna să treacă radioimpulsurile radiolocatorului. Răbdare, răbdare…

— Aici „Hius", aici „Hius"! Dau relevmentele. Lungimea de undă…

Ce și-or fi zis oare cei de pe „Țiolkovski", în caz că au observat rachetele? Și-au pus probabil doliu. Mahov o fi pregătit camioanele de salvare dirijate automat. Kraiuhin, îmbătrânit și mâhnit, șade în cabinetul său: visurile lui s-au spulberat, ținta pe care a urmărit-o toată viața n-a fost atinsă, „Hius" a pierit! Nu, „Hius" nu poate să piară! Nu poate să piară mașina aceasta minunată…!

— Vă ascult. „Băiatul", „Băiatul", „Băiatul"…

Zilele treceau una după alta. „Băiatul" nici nu venea, nici nu răspundea. Înseamnă că s-a întâmplat o nenorocire. Înseamnă că degeaba așteaptă el și se chinuiește… Nu! El e obligat să aștepte. Nu se poate să nu se întoarcă ei…

— Băiatul", aici „Hius"! Vă ascult. Aici „Hius"… Dau relevmentele…

În cea de-a noua zi, Mihail Antonovici verifică radiolocatorul, controlă garnitura de alimentare din costumul de protecție, își luă pistolul și ieși afară, pe solul dur, pietros, pe care stătea „Hius", Pe cer goneau nori purpurii. Aici nisipul era roșcat și mărunt. Vântul mâna nisipul, vâjâia în căștile radiotelefonului și legăna desișurile de plante uscate, aflate la

vreo două sute de metri de planetonavă. Erau copacii aceia cu coroanele turtite. Mulți din ei păreau arși, deși se aflau la mai bine de o jumătate de kilometru de planetonavă.

Mihail Antonovici se uită în dreapta și-n stânga, își îndreptă pistolul care-l atârna de gât, își purtă palma pe suprafața zgrunțuroasă, acoperită cu noroi uscat, a uneia din uriașele tălpi ale planetonavei și porni înainte spre desiș. Nu mai putea să aștepte. Prietenii lui au murit, e limpede, dar el nu va pleca de-aici, nu va decola de pe planetă, până nu va găsi cadavrele lor…

Pătrunzând în desișul ars, dădu aproape numaidecât de trei oameni. Unul dintre ei, de statură uriașă, se târa șerpuind ca un vierme, agățându-se de asperitățile solului, și-l căra în spinare pe un altul, nemișcat și neputincios, înfășurat în cârpe murdare. Cel de-al treilea venea târâș în urma lor. Avea petrecută în jurul șalelor o curea, al cărei capăt se întindea până la omul din față. Cei trei se târau drept spre navigator, care încremenise locului. Pierzându-și deodată glasul, sufocat de groază și de bucurie, Mihail Antonovici îl văzu pe cel ce se târa ca un șarpe, izbindu-se cu casca argintie, ce-l ascundea capul, de trunchiul unui copac. Omul gemu surd și ocoli copacul, văzându-și în sfârșit de drum…

Mihail Antonovici scoase un țipăt și se repezi spre ei. Atunci, cel din față se săltă cu o iuțeală uimitoare în genunchi și ridică pistolul.

— Care ești? spuse el, cu un glas răgușit.

— Alexei! strigă Mihail Antonovici și, căzând în genunchi lângă inginer, se lipi de dânsul și izbucni în lacrimi, copleșit de emoție și totodată nespus de bucuros.

Sub gheata lui afundată în nisip foșni o foaie de hârtie, care fusese cândva albă, dar care acum era mânjită de noroi, mototolită, cu marginile zdrențuite. Pe foaia de hârtie se mai puteau încă desluși și pata neagră a Golcondei și cercul care marca mlaștina și un cerculeț roșu la sud-est de craterul de nămol. Dacă Mihail Antonovici ar fi cunoscut propriile sale coordonate, ar fi văzut numaidecât că „Hius” se afla în acest cerculeț – Anatoli Borisovici Ermakov, comandantul celei mai

bune planetonave din lume, se înșela rar. Și de data aceasta s-a înșelat doar cu câțiva kilometri…

Când Bâkov sfârși de povestit, Mihail Antonovici izbucni din nou în plâns:

— Tovarășii mei! Dragii mei! bogdan, Ermakov…

— Pe obrajii lui bucălați și blânzi lunecau cu repeziciune boabe mari de lacrimi, încurcându-se în barba nerasă de câteva zile.

— Nu plânge.

— Vorbi anevoie Iurkovski.

Acesta ședea tolănit într-un fotoliu, lângă un cilindru închis, de un alb mat, în care moțăia, plutind gol-goluț într-o soluție tămăduitoare, Iohanici, chinuit de atâtea bandaje și injecții.

Înghițindu-și lacrimile, Mihail Antonovici se uita când la capacul bombat al cilindrului, când la fața lui Iurkovski, neagră ca un tăciune, când la fața lui Bâkov, acoperită aproape în întregime de ochelari medicali speciali.

— Nu plânge, Mihail! repetă Iurkovski. Mai bine recepționează încă o dată Golconda…

Alexei Petrovici Bâkov își scoase ochelarii, când o cascadă subțire de „tu-tu”-uri” stăruitoare umplu cabina.

— Farurile – șopti el, mijindu-și ochii. Farurile noastre…!

„Tu-tu, tu-tu, tu-tu…”

— Te-ai putea orienta după aceste relevmente, Mihail? întrebă încet Iurkovski, cu o sclipire de triumf în ochii înfundați adânc în orbite.

— Sigur că da… Sigur că da! Navigatorul rotofei își frecă obrajii. Lacrimi mari începură să-l picure din belșug pe masa de comandă. Nu numai eu, orice novice ar putea s-o facă!… Pune-ți ochelarii, Alexei! strigă el, cu o voce îndurerată. Vrei să orbești…?

„Tu-tu, tu-tu, tu-tu,” – răsuna în spațiu, peste deșerturile și mlaștinile ce se pierdeau în hăul beznei, peste norii purpurii, peste navele sfărâmate, peste „Băiatul” schilodit, peste mormântul necunoscut al lui Bogdan, peste craterul veșnic în clocot al Golcondei…

— Până la „Țiolkovski” mai avem o mie cinci sute de

kilometri – spuse Mihail Antonovici și își căută în sfârșit batista.

— Să nu plângi, Mihail! șopti Iurkovski. Misiunea a fost îndeplinită… Mai mult… Nu puteam face… Dar drumul e acum deschis. Iar noi… Bâkov. Eu. Și Grișa… Ne-am întors.

Bâkov își puse din nou ochelarii.

„Tu-tu, tu-tu, tu-tu," – cântau farurile îndepărtate.

EPILOG.

Lui Bâkov Alexei Petrovici, biruitorul deșerturilor de pe Pământ, de pe Venus etc, etc, mândria anului trei al Școlii superioare de Cosmonautică de la nevrednicul planetolog Volodka Iurkovski.

SALVE!

Nu ți se pare, oare, frate al meu roșcovan, că corespondența dintre noi are un caracter oarecum convulsiv? În ultimii doi ani și jumătate (corectează-mă dacă greșesc) ți-am expediat patru scrisori la care am primit drept răspuns numai aproape o scrisoare. Și aceasta din urmă, cu un scris foarte lăbărțat, pe o jumătate de filă dintr-un caiet de școală. Istoria cunoaște un singur exemplu de corespondență tot atât de intensă și anume corespondența dintre țarul Ioan cel Groaznic și cneazul fugar Kurbski. Istoria ne spune că într-un răstimp de șaptesprezece ani, înaltele persoane au izbutit să-și scrie numai șase scrisori… Ivan a scris două, Kurbski – patru, după care a murit, se vede treaba din pricina efortului depus. În zilele noastre, oamenii sunt mai rezistenți și eu îți scriu cea de-a cincea scrisoare. E drept că pentru asta mi-a trebuit un mare efort de voință și un anumit concurs de împrejurări.

Ieri, la vizita medicală, medicul-șef Leontiev, sprijinindu-și prima gușă pe cea de-a doua, a doua pe cea de-a treia, iar restul în piept, mi-a făcut cunoscut că-mi interzice să iau parte la cea de-a treia expediție în jurul Golcondei și îmi recomandă să fac gimnastică medicală și să consum (închipuie-ți!) biftecuri suculente. Somn, sală de sport, bazin, duș ionic, bibliotecă, iar mai departe om trăi și-om vedea. N-am obiectat nimic. Orice discuție cu Leontiev se reduce la contemplarea gușilor lui ridicate spre tavan și la această replică adânc

gândită: „Hm. Nu pot nicidecum să-mi aduc aminte când pleacă următoarea planetonavă spre Pământ!”

Așadar, acum o oră i-am petrecut pe băieții care pleacă în expediție și, fiind adânc mâhnit, m-am apucat să-ți scriu. M-ai rugat cândva să-ți povestesc totul. Îmi aduc aminte că, neavând timp, te-am sfătuit să citești ziarele și să urmărești emisiunile de televiziune destinate popularizării expedițiilor interplanetare. Acum am timp.

Cu optsprezece luni în urmă, cam pe vremea când tu osteneai la examene, de la baza interplanetară „Țiolkovski” au decolat, din ordinul lui Kraiuhin, fără discursuri pompoase și fără muzică, trei rachete fotonice de tip „Hius” și s-au avântat una după alta la interval da o jumătate de oră, în pâcla trandafirie a atmosferei de pe Venus. Prima planetonavă zbura sub pavilionul lui Mihail Antonovici Krutikov, amiral al oceanelor fără apă. Amiralul, solid și proaspăt ras, stătea în persoană la masa de comandă. Ochii îi străluceau. Împroșcând o lumină violetă, puternica navă se orienta după relevmentele farurilor de pe rachetodromul de categoria a doua Golconda uranică. De trei ori s-a aprins o lumină violetă pe cerul purpuriu. De trei ori au plesnit norii grei. De trei ori s-au cutremurat nisipurile gudronate. Cu cele cinci tălpi larg desfăcute, giganții de oțel s-au rânduit unul lângă altul, înfundându-și în pietriș coloanele cu reacție.

Din planetonave au coborât oameni cu căști de spectrolit, tanchete automate, agregate de săpat, transportoare pe șenile, prevăzute cu cabine ermetice. Oamenii s-au învârtit. Opt din ei au pornit cu două transportoare, încărcate cu mine, spre est, ca să arunce în aer stâncile, să lărgească rachetodromul și să monteze alte faruri. Cele două transportoare s-au făcut nevăzute în negura neagră. Curând după aceea au răsunat în depărtare bubuituri înfundate și s-au înălțat spre cer ciupercile lățoase ale exploziilor.

Douăzeci de constructori, conduși de Viktor Gaidadâmov (cel care a construit portul „Marele Platou” de pe Marte), s-au urcat în mașinile lor ciudate și au pornit spre sud, în direcția lanțului de munți, pentru a sistematiza, degaja și pregăti

terenul pe care avea să se deschidă șantierul unui viitor oraș-port. În aceeași direcție au pornit în salturi de câte patru kilometri două mici rachetomobile cu astrobiologi; amatorii de floră și faună extraterestră, așezați pe bidoanele lor cu formalină și pe lăzile pentru colecții, nu-și mai găseau loc de nerăbdare, grăbiți să ajungă în Mlaștina Fierbinte.

Ultimii, cu un aer grav și demn, am plecat noi, geologii. Șeful grupului, Pavel Nikolaevici Lin, a dat plecarea. Luând loc în transportoare, am pornit spre nord, în direcția Mării de Fum, mânând din urmă o cireadă de roboți cu mai multe mâini, cu două și șase picioare sau cu șenile. Roboții, împinși de substanțele active, înaintau desfășurați în lanț, mirosind din mers solul, selectând exemplare de rocă, notând, calculând, memorând și comunicându-ne din când în când rezultatele cercetărilor lor. Acționau metodic și cu multă siguranță, ceea ce ne făcea să credem că n-o să ne rămână decât să punem în geamantane descoperirile făcute. Dar în Marea de Fum ne-am izbit de unele dificultăți.

Roboții au dat de câmpuri de crustă roșie, blestemata aceea de crustă care ocupa acolo mii de hectare de teren. Radiația s-a dovedit a fi mult prea puternică, pentru ca robotii să poată funcționa. Sărind ca arși afară din Marea de Fum, au rămas multă vreme locului, agitându-și furibunzi tentaculele. A trebuit să-l reacordăm imediat, după care roboții au pornit din nou la atac, avântându-se cu mult eroism și ne-au adus atâta crustă din aceea roșie, că nu mai știam ce să facem cu ea. Le-am cedat gratuit astrobiologilor zece tone din porcăria asta. Știi că presupunerea noastră s-a dovedit a fi fost justă: acestea sunt într-adevăr niște colonii de microorganisme, care trăiesc din energia degajată de dezintegrările radioactive. S-a stabilit de asemenea în mod cert că masa roșie e atrasă de focarele de explozii din adâncuri. Unii de-aici speră s-o adapteze ca indicator pentru prevenirea pericolului. Să fi știut noi atunci!

A început asaltul Golcondei. Urlet de motoare, forfotă de oameni, transportoare mișunând în toate direcțiile și ridicând nori de praf negru… Unii au și început să se ciorovăiască. Cineva umplea eterul cu strigătele sale, avertizând că n-a

venit aici ca să se țină de fleacuri, iar medicul-șef Leontiev s-a și apucat să-l facă nu știu cui injecții cu aradiatină, întrebând mânios când pleacă prima planetonavă spre Pământ… După câteva ore, „Hius”-li au plecat și s-au întors cu întăriri, în urma lor au coborât din norii purpurii rachete automate încărcate cu materiale, aparate, alimente, cărți, îmbrăcăminte. Cu fiecare clipă, mâna Omului strângea tot mai puternic beregata neagră a Golcondei.

Și Golconda a căzut. Golconda s-a dat bătuta. Urlă, clocotește, amenință cu norii ei purpurii și cu tot felul de artificii pirotehnice, dar acum asta nu mai impresionează pe nimeni, decât numai pe novici. Nu ne mai temem nici chiar de Furtunile negre: meteorologii noștri le distrug în germene, bombardându-le cu hidrogen. Acolo unde am așternut noi cândva pânzele de seleniu, se întinde acum un rachetodrom de categorie superioară, cu un trafic de aproape o sută de nave pe lună. Spre sud, la o depărtare de cincizeci de kilometri, la poalele lanțului de munți, s-a înălțat un oraș, spre care duc opt excelente șosele din material plastic sticlos. În centrul orașului stă „Băiatul” nostru. A fost găsit, scos din sol și așezat, așa cum se afla, cu bucăți de piatră topită pe el, pe un postament din material plastic metalic. Pe blindajul lui a fost săpată o scurtă inscripție: „Celor dintâi”. E un monument ridicat lui Anatoli Ermakov, Bogdan Spițân, Tahmasib Mehti și tovarășilor lui.

Da, Aleoșa, Golconda a căzut! Dar nu numai atât! în curând întreaga planetă Venus va fi la picioarele învingătorului. Se fac cercetări în centura de mlaștini și lacuri cu apă grea din jurul Golcondei (deocamdată este imposibil de înțeles de unde provine apa din ele; la început s-a crezut că aceste lacuri și mlaștini sunt legate de Golconda, dar acum două luni s-a descoperit un mare lac cu apă grea pe cealaltă emisferă a planetei, la o depărtare de câteva mii de kilometri). Irgensen a coborât la Polul Sud. Acolo s-a descoperit o nouă țară. Țara aceasta are păduri întinse de copaci roșii, lacuri verzi, animale bizare, o adevărată rezervație a unei vieți stranii, ascunsă sub cupola unei atmosfere de-a dreptul turbate. Se pregătește o

expediție la Polul Nord și dacă și căciula de la Polul Nord a planetei Venus se va dovedi cât de cât la fel cu cea de la Polul Sud, am să-l iert multe acestei planete. Aici unde ne aflăm, expedițiile noastre pătrund tot mai departe în deșerturile negre de dincolo de Centura Mlaștinilor Fierbinți. Și eu care sunt nevoit să fac băi și să mănânc biftecuri!

Fiindcă veni vorba de biftecuri.

Nu de mult m-am văzut cu Mihail Antonovici. Mi-a spus că directorul Școlii superioare de Cosmonautică are o părere foarte bună despre tine. Aceeași părere o are și Mihail. Cunoști maniera lui de a discuta: „Aleoșenka? O să iasă din el un excelent navigator; ex-ce-lent, ai să vezi!" Mă bucur pentru tine, roșcovanule.

Am lăsat pentru o jumătate de oră scrisoarea, ascultând ce mi-a debitat vecinul meu, cibernetistul Șcerbakov. Știi, cred, că la nord de rachetodrom se construiește un gigantic combinat subteran pentru prelucrarea uraniului și a elementelor transuranice. Oamenii lucrează în șase schimburi. Roboții lucrează zi și noapte; minunate mașini, ultimul cuvânt al ciberneticii practice. Dar, așa cum zic japonezii, maimuța cade și ea din copac. Adineauri a venit la mine Șcerbakov, furios la culme și mi-a spus că o bandă de idioți mecanici (expresia lui) a devastat astă-noapte un mare depozit de minereuri, luându-l, se vede treaba, drept un zăcământ extrem de bogat. Roboții aveau programe diferite și de aceea a doua zi dimineața o parte a depozitului se afla în antrepozitele rachetodromului, o parte în fața intrării de la Direcția geologică, iar o parte nu se știe unde. Cercetările continuă. L-am consolat cum am putut pe Șcerbakov (era să mă dea gata efortul pe care l-am depus ca să par serios) și m-am întors la scrisoare.

La drept vorbind, e cazul să pun punct. Condeiul cere odihnă, iar pe de altă parte sunt chemat la tratament.

Vreau numai să-ți spun că Mihail e detașat acum pe Almateia. Almateia e cel de-al cincilea satelit al lui Jupiter. Adevărul acesta l-ai aflat probabil la școală, desigur însă că l-ai uitat. Acolo se pune acum la cale ceva interesant. Uite ce:

tu ai să te faci navigator, ai să fii și căpitan de navă; las' că te cunosc eu! Dar Aspice hoc sublime candens, quem invocant omnes Iovem, adică: „Privește această sublimă strălucire, căreia toți îi zic Jupiter”. Te rog insistent: privește! Următorul asalt de mari proporții va fi îndreptat într-acolo.

Da, Mișa mi-a spus că Dauge s-a făcut bine și îl pisează pe Kraiuhin, cerând stăruitor să fie trimis aici. Are, desigur, intenții nobile, dar dacă-l vezi caută să-l convingi să-și mute gândul. Să mai aștepte până om planta pe Venus grădini. Iar dacă e să vorbim serios, mi-e pur și simplu teamă să nu recidiveze febra. Totuși mi-e tare dor de voi, diavoli împielițați!

Rămâi cu bine, roșcovanule! Sper că cel mult în doi ani ai să-mi scrii și tu ceva!

Multe salutări soției și băiețelului. Sărută, frățioare, din partea mea, mâna soției.

Al tău, V. Iurkovski.

Venus, Port Golconda 7.02.19…

SFÂRȘIT

{1} Pământul. Pământul, cerul albastru (în limba cehă în text). {2} Mulțumesc, tovarășe! (în limba cehă în text) {3} Ajutor! Ajutor! (în limba germană în text), (n.r.) {4} Salvați sufletele noastre! (în limba engleză în text), (n.r.) {5} Ajutor! Ajutor! (în limba rusă în text), (n.r.) {6} Treceți pe recepție! (în limba engleză în text), (n.r.) {7} În trei ore se sfârșește! (în limba engleză în text), (n.r.) {8} Coordonatele. Douăzeci și două. (în limba germană în text) (n.r.) {9} Cei care ne auziți, ajutați-ne! (în limba engleză în text), (N. R.) {10} Cine vorbește? Mă auziți? Cine vorbește? Am trecut pe recepție. (în limba engleză în text), (n.r.) {11} Vă aud foarte bine! (în limba engleză în text), (n.r.) {12} Vorbiți chineza? (în limba engleză în text), (n.r.) {13} Vorbiți rusa? (în limba engleză în

text), (n.r.) {14} Încă o dată, le revedere! (în limba engleză în text), (N. R.) {15} fileu de pește în rulou, cu ceapă, castravete și mirodenii (N. T.) {16} povestirea lui Ivan Efremov, Olgoi-Khorkhoi (1944)